

Handwritten Arabic calligraphy in a cursive style, likely representing the word "Alhamdulillah" (Al-hamdu lillah). The text is written in black ink on a white background, featuring thick, expressive strokes and several decorative dots (shamsas) scattered around the main script.

سالنامه آماری ۱۴۰۱
وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

تنظیم:

معاونت توسعه مدیریت و منابع، دفتر برنامه ریزی و بودجه

سال ۱۴۰۱

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی. دفتر برنامه ریزی و بودجه	سرشناسه:
سالنامه آماری ۱۴۰۱ وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی / تهیه کنندگان گروه آمار دفتر برنامه ریزی و بودجه، معاونت توسعه مدیریت و منابع وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی؛ بنفشه خرازیان، حسین رازقی، ویراستار بنفشه خرازیان	عنوان و نام پدیدآور:
تهران: پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، ۱۴۰۲.	مشخصات نشر:
ص: ۱. (جدول (رنگی)، نمودار (رنگی))؛ ۲۹×۲۱ س.م.	مشخصات ظاهری:
	وضعیت فهرست نویسی: فیبا
وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی -- آمار	موضوع:
Cultural Heritage, Handicrafts and Tourism Organization -- Statistes	موضوع:
گردشگری -- ایران -- آمار	موضوع:
Tourism -- Iran -- Statistes	موضوع:
آثار فرهنگی -- ایران -- آمار	موضوع:
Cultural property -- Iran -- Statistes	موضوع:
رازقی، حسین	شناسه افزوده:
خرازیان، بنفشه	شناسه افزوده:
پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری	شناسه افزود
Research Institute of Cultral Heitage & Tourism	شناسه افزوده:

سالنامه آماری سال ۱۴۰۱ وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، حاوی مجموعه‌ای از آخرین اطلاعات آماری موجود در حوزه‌های فعالیت وزارتخانه است که به منظور رفع نیازهای آماری همکاران، تصمیم‌گیران، دستگاه‌های اجرایی، برنامه‌ریزان، پژوهشگران، دانشجویان، فعالان بخش خصوصی (سرمایه‌گذاران، هتل‌داران، دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان گشت (تور)، تولیدکنندگان و هنرمندان صنایع دستی، دارندگان پروانه تولید کارگاهی و...) از سال ۱۳۹۴ تهیه و منتشر می‌شود.

گروه آمار وزارتخانه، به منظور ارائه بهنگام اطلاعات آماری مهم و اساسی برای رفع نیازهای آماری برنامه‌ریزان، استفاده‌کنندگان و به حداقل رساندن مراجعات آنان، اقدام به تهیه، تدوین و انتشار سالنامه آماری و ارائه لینک‌های اقامتگاه‌ها، دفاتر خدمات مسافرتی، جاذبه‌ها و واحدهای پذیرایی بین‌راهی روی پرتال وزارتخانه به آدرس: WWW.MCTH.IR کرده است.

سالنامه آماری ۱۴۰۱ وزارتخانه در یک مجلد فارسی و همچنین به صورت لوح فشرده تهیه شده است تا در اختیار متقاضیان قرار گیرد.

در خاتمه، به کاربران گرامی سالنامه توصیه می‌شود، برای بهره‌گیری از اطلاعات موجود در هر فصل، مقدمه آن را به دقت مورد مطالعه قرار دهند تا از نکات مهمی که در آمارهای آن فصل ضروری است، مانند تعاریف و مفاهیم به کار رفته در تهیه آمارها، پوشش موضوعی اقلام آماری، آگاهی حاصل نمایند.

۱۹.....	میراث فرهنگی.....
۲۰.....	مقدمه.....
۲۱.....	تعاریف و مفاهیم حوزه میراث فرهنگی.....
۲۱.....	میراث فرهنگی.....
۲۱.....	آثار.....
۲۱.....	میراث فرهنگی ملموس.....
۲۱.....	طبقه‌بندی میراث فرهنگی ملموس.....
۲۱.....	تعریف میراث فرهنگی ناملموس.....
۲۱.....	میراث فرهنگی ناملموس در زمینه های زیر جلوه گر می شود:.....
۲۲.....	ویژگی های میراث ناملموس.....
۲۳.....	معرفی کنوانسیون ۲۰۰۳ در خصوص میراث ناملموس.....
۲۳.....	سامانه مدیریت میراث فرهنگی ناملموس.....
۲۳.....	توسعه و ترویج.....
۲۴.....	آموزش و انتقال.....
۲۴.....	مفاخر حامل میراث فرهنگی ناملموس.....
۲۴.....	احیاء.....
۲۴.....	میراث طبیعی.....
۲۵.....	مصادیق میراث طبیعی.....
۲۸.....	تقسیمات مناطق رویشی ایران.....
۲۸.....	معیارهای شناسایی و تشخیص میراث های طبیعی.....
۲۹.....	قوانین در حوزه میراث طبیعی.....
۳۰.....	سامانه مدیریت میراث فرهنگی.....
۳۱.....	حریم.....
۳۱.....	حفاظت.....
۳۱.....	صیانت.....
۳۲.....	نگهداری حفاظت.....
۳۲.....	احیا.....
۳۳.....	میراث جهانی (میراث فرهنگی و طبیعی).....
۳۳.....	آثار توأمان فرهنگی و طبیعی.....
۳۳.....	مناظر فرهنگی.....
۳۳.....	معیارهای ثبت یک اثر در فهرست میراث جهانی.....
۳۴.....	میراث ملی منقول.....
۳۵.....	موزه ها.....

۳۵	میراث ملی غیرمنقول.....
۳۵	بنای تاریخی - فرهنگی.....
۳۵	مکان - رویداد.....
۳۵	عرصه تاریخی - فرهنگی.....
۳۵	محوطه تاریخی - فرهنگی.....
۳۵	پایگاه‌های میراث جهانی و میراث فرهنگی.....
۳۶	اهداف کلان پایگاه‌ها.....
۳۶	قانون راجع به حفظ آثار ملی ۱۳۰۹ مجلس شورای ملی.....
۳۷	نظام‌نامه اجرایی قانون راجع به حفظ آثار ملی مصوب ۱۳۱۱ هیات وزرا.....
۳۷	فصل دوم - عتیقات منقول.....
۳۸	قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۷ مجلس شورای اسلامی.....
۳۸	آیین‌نامه حفاظت از میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۸۱ شورای امنیت کشور.....
۳۸	مستندات قانونی.....
۳۹	نمودارها و جداول موزه‌ها و اموال منقول فرهنگی تاریخی.....
۳۹	جدول ۱-۱ تعداد موزه‌های افتتاح شده در کشور.....
۳۹	نمودار ۱-۱ تعداد موزه‌های افتتاح شده در کشور.....
۴۰	نمودار ۲-۱ تعداد موزه‌های افتتاح شده در کشور به تفکیک نوع موزه.....
۴۰	جدول ۲-۱ تعداد موزه‌های فعال کشور به تفکیک نوع موزه.....
۴۱	نمودار ۳-۱ تعداد موزه‌های فعال کشور در سال ۱۴۰۱.....
۴۱	نمودار ۴-۱ تعداد موزه‌های فعال کشور در سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰.....
۴۲	جدول ۳-۱ ساماندهی و مرمت اشیای فرهنگی - تاریخی موزه‌ها.....
۴۲	نمودار ۵-۱ تعداد اشیای مرمت شده.....
۴۳	نمودار ۶-۱ ساماندهی، ورود اشیای به نرم‌افزار جام و مرمت اشیای فرهنگی - تاریخی.....
۴۳	جدول ۴-۱ تعداد بازدیدکنندگان از موزه‌های وابسته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی کشور (نفر).....
۴۴	نمودار ۷-۱ تعداد بازدیدکنندگان از موزه‌های وابسته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی کشور (نفر).....
۴۵	جدول ۵-۱ مشخصات بیست موزه دارای بیشترین بازدیدکننده در کشور ۱۴۰۱.....
۴۶	جدول ۶-۱ مشخصات بیست بنای تاریخی دارای بیشترین آمار بازدیدکننده در کشور ۱۴۰۱.....
۴۷	جدول ۷-۱ میزان فروش بلیط در موزه‌ها و آثار تاریخی - فرهنگی وابسته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری.....
۴۷	نمودار ۸-۱ میزان فروش بلیط در موزه‌ها و آثار تاریخی - فرهنگی وابسته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری.....
۴۸	ثبت و حریم آثار، حفظ و احیاء میراث معنوی و طبیعی.....
۴۸	جدول ۸-۱ حرائم مصوب آثار در سطح ملی به تفکیک استان (اثر).....
۴۹	نمودار ۹-۱ حرائم مصوب آثار در سطح ملی (اثر).....
۵۰	جدول ۹-۱ میراث طبیعی ثبت شده در فهرست آثار ملی به تفکیک استان و سال ثبت (اثر).....

نمودار ۱-۱۰	تعداد میراث طبیعی ثبت شده در فهرست آثار ملی (اثر).....	۵۱
جدول ۱-۱۰	آثار منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی ایران به تفکیک استان (اثر).....	۵۲
نمودار ۱-۱۱	تعداد آثار منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی ایران به تفکیک استان (اثر).....	۵۳
جدول ۱-۱۱	ثبت آثار غیرمنقول ثبت شده در فهرست آثار ملی.....	۵۴
نمودار ۱-۱۲	تعداد آثار غیرمنقول ثبت شده در فهرست آثار ملی.....	۵۵
جدول ۱-۱۲	تعداد میراث ناملموس ثبت شده در فهرست آثار ملی ایران (عنصر).....	۵۶
نمودار ۱-۱۴	تعداد میراث ناملموس ثبت شده در فهرست آثار ملی (اثر).....	۵۷
جدول ۱-۱۴	آثار تاریخی-فرهنگی و طبیعی ثبت شده در فهرست آثار جهانی (اثر).....	۵۸
نمودار ۱-۱۵	آثار تاریخی-فرهنگی و طبیعی ثبت شده در فهرست آثار جهانی.....	۶۰
جدول ۱-۱۵	تعداد میراث ناملموس ثبت شده در سطح جهانی (اثر).....	۶۱
نمودار ۱-۱۶	تعداد میراث ناملموس ثبت شده در سطح جهانی.....	۶۲
جدول ۱-۱۶	فهرست پایگاه‌های میراث فرهنگی (جهانی) به تفکیک استان و سال تاسیس (تعداد کل ۵۳).....	۶۲
جدول ۱-۱۷	تعداد پایگاه‌های میراث فرهنگی (ملی) به تفکیک استان و سال تاسیس پایگاه.....	۶۴
جدول ۱-۱۸	فهرست پایگاه‌های میراث جهانی به تفکیک استان و سال تاسیس.....	۶۷
جدول ۱-۱۹	تعداد پایگاه‌های میراث فرهنگی (ملی) به تفکیک استان و سال تاسیس پایگاه.....	۶۹
جدول ۱-۲۰	تعداد آثار غیرمنقول فرهنگی-تاریخی بناها، بافت‌ها و محوطه‌های تاریخی (حفاظت شده و مرمت شده).....	۷۲
۷۳	گردشگری	
۷۴	مقدمه.....	
۷۵	مفاهیم و تعاریف حوزه گردشگری.....	
۷۵	محل اقامت.....	
۷۵	سفر.....	
۷۵	سفر گردشگری.....	
۷۵	گردشگر.....	
۷۵	گردشگری.....	
۷۵	مسافر.....	
۷۵	بازدیدکننده.....	
۷۵	صور اصلی گردشگری.....	
۷۶	هدف از سفر.....	
۷۶	اهداف شخصی.....	
۷۶	اهداف تخصصی.....	
۷۶	اقامتگاه:.....	
۷۶	درجه اقامتگاه.....	
۷۶	اتاق اقامتگاه.....	

۷۶	نفر شب اقامت
۷۶	نفر شب اقامت در اقامتگاه های رسمی
۷۷	هتل (مهمانخانه):
۷۷	بوتیک هتل:
۷۷	تعریف انواع روادید
۷۷	روادید ورود مقیمین
۷۷	روادید ۷۲ ساعته ملوانی
۷۷	روادید زیارتی
۷۷	روادید ورود
۷۷	روادید جهانگردی
۷۷	روادید خروج و مراجعت
۷۷	روادید تحصیلی
۷۷	بدون روادید هماهنگ شده
۷۷	روادید عبور
۷۸	روادید سیاسی
۷۸	روادید مطبوعاتی
۷۸	روادید تجاری
۷۸	روادید راننده ترانزیت
۷۸	روادید خروج و مراجعت
۷۸	روادید ترانزیت
۷۸	روادید مناطق آزاد
۷۸	روادید ۷۲ ساعته کروپرواز
۷۸	روادید خدمت
۷۸	روادید چینج ویزا
۷۸	لغو روادید
۷۹	خروج قطعی
۷۹	راهنمای گشت
۸۰	نمودار و جداول گردشگری
۸۰	جدول ۱-۲ تعداد گردشگران ورودی به کشور برحسب مرزهای ورودی (نفر)
۸۰	نمودار ۱-۲ تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک مرز ورودی (نفر)
۸۱	جدول ۲-۲ تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک جنسیت (نفر)
۸۱	نمودار ۲-۲ تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک جنسیت (نفر)
۸۲	جدول ۳-۲ تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک ماه (نفر)

فهرست مطالب

- جدول ۲-۴ تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک نوع روادید (نفر)..... ۸۳
- جدول ۲-۵ تعداد گردشگران و مسافران ورودی به ایران به تفکیک بیست کشور مبدأ اول (نفر)..... ۸۴
- جدول ۲-۶ تعداد گردشگران ورودی به کشور از طریق مرز هوایی به تفکیک نام مرز ورودی (نفر)..... ۸۵
- جدول ۲-۶-۱ تعداد گردشگران ورودی به کشور از طریق مرز زمینی به تفکیک نام مرز ورودی (نفر)..... ۸۶
- جدول ۲-۶-۲ تعداد گردشگران ورودی به کشور از طریق مرز دریایی به تفکیک نام مرز ورودی ۸۷
- جدول ۲-۷ تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک جنسیت (نفر)..... ۸۸
- جدول ۲-۸ تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک مرز هوایی، زمینی، دریایی ۸۹
- نمودار ۲-۳ تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک مرز هوایی، زمینی، دریایی سال ۱۴۰۱..... ۸۹
- جدول ۲-۹ تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک ماه خروج..... ۹۰
- نمودار ۲-۴ تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک ماه خروج..... ۹۰
- جدول ۲-۱۰ اماکن اقامتی کشور به تفکیک استان و نوع واحد..... ۹۱
- جدول ۲-۱۱ تعداد و ظرفیت اماکن اقامتی کل کشور..... ۹۳
- جدول ۲-۱۲ تعداد و ظرفیت هتل های (مهمانخانه های) کشور (باب)..... ۹۲
- جدول ۲-۱۳ تعداد و ظرفیت هتل (مهمانخانه) به تفکیک درجه (ستاره) بدون هتل های مناطق آزاد..... ۹۳
- جدول ۲-۱۴ تعداد و ظرفیت هتل (مهمانخانه) به تفکیک درجه (ستاره) بانضمام هتل های مناطق آزاد..... ۹۳
- جدول ۲-۱۵ تعداد و ظرفیت هتل آپارتمانهای کشور..... ۹۴
- جدول ۲-۱۶ تعداد و ظرفیت مهمانپذیرهای کشور..... ۹۵
- جدول ۲-۱۷ تعداد و ظرفیت متل های کشور..... ۹۶
- جدول ۲-۱۸ تعداد و ظرفیت بومگردی کشور..... ۹۷
- جدول ۲-۱۹ تعداد و ظرفیت پانسیون های گردشگری کشور..... ۹۸
- جدول ۲-۲۰ تعداد و ظرفیت مجتمع های گردشگری کشور..... ۹۹
- جدول ۲-۲۱ تعداد و ظرفیت خانه مسافری کشور..... ۱۰۰
- جدول ۲-۲۲ تعداد و ظرفیت اقامتگاه های سنتی کشور..... ۱۰۱
- جدول ۲-۲۳ تعداد واحدهای پذیرایی بینراهی، مراکز سرگرمی-تفریحی و تاسیسات گردشگری کشور..... ۱۰۲
- جدول ۲-۲۴ تعداد دفاتر خدمات مسافرتی کل کشور-بند ب..... ۱۰۳
- جدول ۲-۲۵ صدور مجوز بند ب دفاتر خدمات مسافرتی..... ۱۰۴
- جدول ۲-۲۶ تعداد راهنمایان گشت مسافرتی (تورمسافرتی)..... ۱۰۴
- جدول ۲-۲۷ تعداد شرکت های مجری طرح تطبیق استانداردهای کیفیت خدمات تأسیسات گردشگری..... ۱۰۵
- جدول ۲-۲۸ تعداد کل تأسیسات گردشگری استانداردسازی شده (گواهی کیفیت)..... ۱۰۵
- جدول ۲-۲۹ تعداد هتل های استانداردسازی شده (گواهی کیفیت)..... ۱۰۶
- جدول ۲-۳۱ تعداد افراد فارغ التحصیل دوره های کوتاه مدت در رشته های مختلف گردشگری (نفر)..... ۱۰۶
- جدول ۲-۳۲ تعداد افراد شرکت کننده در آزمون جامع هماهنگ سالانه جهت دریافت مجوز فعالیت حرفه ای گردشگری..... ۱۰۶
- جدول ۲-۳۳ ساعات درسی و سرفصل های دوره ای کوتاه مدت گردشگری..... ۱۰۷

جدول ۲-۳۴	تعداد گواهینامه‌های صادر شده برای فارغ‌التحصیلان دوره‌های کوتاه مدت گردشگری	۱۰۸
جدول ۲-۳۵	تعداد اساتید فعال در دوره‌های آموزشی کوتاه مدت گردشگری	۱۰۸
جدول ۲-۳۶	تعداد صدور مجوزهای تدریس دوره های آموزشی کوتاه مدت گردشگری (دوره)	۱۰۹
جدول ۲-۳۷	تعداد آموزشگاه‌های فعال در زمینه برگزاری دوره‌های کوتاه مدت گردشگری	۱۱۰
سرمايه گذاري، زيرساخت و مناطق نمونه گردشگری		۱۱۶
جدول ۲-۳۸	میزان پیشرفت پروژه ها	۱۱۶
جدول ۲-۳۹	تعداد و میزان اعتبارات تخصیص یافته به زیرساخت ها و مناطق نمونه (ارقام به میلیون ریال)	۱۱۶
جدول ۲-۴۰	شاخص سرمايه گذاري	۱۱۷
بازاريابي و توسعه گردشگری خارجی		۱۱۷
تبليغات و اطلاع رسانی جدول ۲-۴۱	گشت‌های (تورهای) آشناسازی	۱۱۷
تبليغات در داخل و خارج از کشور		۱۱۷
جدول ۲-۴۲	توزيع اقلام تبليغاتي گردشگری در سطح ملی و بين‌المللی	۱۱۷
جدول ۲-۴۳	حضور سازمان های تخصصی در نشست ها و برگزاری رویدادها	۱۱۸
۱۱۹	صنایع دستی	
۱۲۰	مقدمه	
۱۲۱	تعاریف و مفاهیم حوزه صنایع دستی	
۱۲۱	صنایع دستی	
۱۲۱	کالاها	
۱۲۱	خدمات	
۱۲۱	صنعتگر	
۱۲۱	حرفه	
۱۲۱	تولید	
۱۲۱	کالاهاى سرمايه‌ای	
۱۲۲	رشته‌های مصوب صنایع دستی	
۱۲۲	گروه‌های اصلی صنایع دستی	
۱۲۲	زیرگروه‌های صنایع دستی	
۱۲۲	عرضه صنایع دستی	
۱۲۲	تقاضای صنایع دستی	
۱۲۲	کارگاه تولیدی صنایع دستی	
۱۲۲	نمایشگاه صنایع دستی	
۱۲۲	فروشگاه صنایع دستی	
۱۲۳	معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی استان	
۱۲۳	معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی (ستاد)	

۱۲۳ پروانه تولید انفرادی
۱۲۳ ظرفیت تولید
۱۲۳ ظرفیت اسمی
۱۲۳ ظرفیت رسمی
۱۲۳ جواز تأسیس کارگاه
۱۲۳ پروانه تولید کارگاهی
۱۲۳ گواهی توانمندی مدیرفنی یا استادکار
۱۲۴ گواهی کیفیت کارگاه
۱۲۴ طرح توجیهی
۱۲۴ بیمه
۱۲۴ تسهیلات
۱۲۴ کمک های فنی اعتباری
۱۲۴ رشته احیا شده صنایع دستی
۱۲۴ شهر/روستای ملی صنایع دستی
۱۲۴ شهر/روستای جهانی صنایع دستی
۱۲۵ نشانه جغرافیایی ملی
۱۲۵ عملکرد اول؛ ثبت نشانه جغرافیایی ملی
۱۲۵ عملکرد دوم؛ ثبت نشانه جغرافیایی بین المللی
۱۲۵ تعریف نشانه جغرافیایی بین المللی
۱۲۵ عملکرد سوم؛ جشنواره صنایع دستی و هنرهای سنتی فجر
۱۲۶ جداول و نمودارهای حوزه صنایع دستی
۱۲۶ جدول ۱-۳ مقایسه صدور و تمدید پروانه تولید انفرادی
۱۲۸ جدول ۲-۳ مقایسه ای صدور و تمدید پروانه تولید کارگاهی
۱۳۰ نمودار ۱-۳ صدور و تمدید پروانه تولید انفرادی
۱۳۰ نمودار ۲-۳ صدور و تمدید پروانه تولید کارگاه
۱۳۱ جدول ۳-۳ میزان اشتغال ایجاد شده حاصل از صدور مجوز (پروانه تولید انفرادی، کارگاهی)
۱۳۳ جدول ۴-۳ تعداد گواهی کیفیت کارگاهی صنایع دستی صادر شده (گواهی)
۱۳۴ تسهیلات از محل مجوزهای مشاغل خانگی
۱۳۴ جدول ۵-۳ گزارش مشاغل خانگی
۱۳۶ نمایشگاه های صنایع دستی
۱۳۶ جدول ۶-۳ عملکرد نمایشگاه های داخلی صنایع دستی
۱۳۶ نمودار ۳-۳ برگزاری نمایشگاه بین المللی و سراسری در داخل کشور
۱۳۶ جدول ۷-۳ برگزاری بازارچه های موقت عرضه و فروش محصولات صنایع دستی در سراسر کشور

- نمودار ۳-۴ برگزاری بازارچه های موقت عرضه و فروش صنایع دستی..... ۱۳۷
- جدول ۳-۸ حضور و مشارکت در نمایشگاه‌ها و رویدادهای خارجی در سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۷، ۱۳۹۶، ۱۳۹۵، ۱۳۹۰..... ۱۳۷
- جدول ۳-۹ تعداد هنرمندان اعزام شده جهت حضور در نمایشگاه‌های خارجی..... ۱۴۲
- نمودار ۳-۵ تعداد هنرمندان اعزام شده جهت حضور در نمایشگاه‌های خارجی..... ۱۴۳
- صادرات صنایع دستی..... ۱۴۳
- جدول ۳-۱۰ صادرات صنایع دستی..... ۱۴۳
- نمودار ۳-۶ مقایسه ای صادرات ارزشی صنایع دستی (بدون زیورآلات سنتی و تجارت چمدانی)..... ۱۴۴
- جدول ۳-۱۱ پنج کشور اول مقصد صادرات صنایع دستی در سال ۱۴۰۱..... ۱۴۴
- نمودار ۳-۷ پنج کشور اول مقصد صادرات صنایع دستی در سال ۱۴۰۱..... ۱۴۵
- آموزش صنایع دستی و هنرهای سنتی..... ۱۴۵
- جدول ۳-۱۲ تعداد آموزش دیدگان در دوره‌های آموزش تخصصی (ویژه شاغلان صنایع دستی) (نفر)..... ۱۴۵
- نمودار ۳-۸ تعداد شاغلان آموزش دیده صنایع دستی (نفر)..... ۱۴۶
- جدول ۳-۱۲ تعداد آموزش دیدگان در دوره‌های آموزش عمومی (بارویکرد فرهنگ‌سازی و ترویج صنایع دستی)..... ۱۴۶
- نمودار ۳-۹ تعداد آموزش دیدگان در دوره‌های آموزش عمومی (بارویکرد فرهنگ‌سازی و ترویج صنایع دستی) (نفر)..... ۱۴۷
- جدول ۳-۱۳ تعداد اساتید فعال در دوره‌های آموزش کوتاه مدت صنایع دستی (آموزش عمومی) (نفر)..... ۱۴۷
- نمودار ۳-۱۰ اساتید فعال در دوره‌های آموزش کوتاه مدت صنایع دستی (آموزش عمومی)..... ۱۴۸
- جدول ۳-۱۴ تعداد مراکز آموزشی فعال در زمینه برگزاری دوره‌های کوتاه مدت صنایع دستی (آموزش عمومی)..... ۱۴۹
- جدول ۳-۱۵ تعداد اخذ نشان ملی مرغوبیت صنایع دستی (مهر اصالت ملی)..... ۱۵۰
- نمودار ۳-۱۱ مهر اصالت ملی..... ۱۵۰
- جدول ۳-۱۶ ثبت نشان فاخر..... ۱۵۱
- نمودار ۳-۱۲ تعداد نشان فاخر..... ۱۵۱
- جدول ۳-۱۷ نشان بین‌المللی مرغوبیت صنایع دستی شورای جهانی آسیا و اقیانوسیه (مهر اصالت)..... ۱۵۲
- نمودار ۳-۱۳ نشان بین‌المللی مرغوبیت صنایع دستی شورای جهانی آسیا و اقیانوسیه (مهر اصالت)..... ۱۵۲
- جدول ۳-۱۸ نشست های منطقه ای بسته بندی محصولات صنایع دستی سال ۱۳۹۸..... ۱۵۳
- جدول ۳-۱۹ نشانه های ملی جغرافیایی..... ۱۵۴
- جدول ۳-۲۰ برگزاری جشنواره فجر صنایع دستی و هنرهای سنتی..... ۱۵۶
- جدول ۳-۲۱ ثبت شهرها و روستاهای ملی صنایع دستی..... ۱۵۶
- نمودار ۳-۱۴ تعداد شهرها و روستاهای ملی صنایع دستی ثبت شده..... ۱۵۶
- جدول ۳-۲۲ ثبت شهرها و روستاهای جهانی صنایع دستی..... ۱۵۷
- نمودار ۳-۱۵ تعداد شهرها و روستاهای جهانی صنایع دستی ثبت شده..... ۱۵۷
- جدول ۳-۲۳ احیاء و باز زنده سازی رشته های صنایع دستی از یادرفته یا در حال فراموشی..... ۱۵۸
- نمودار ۳-۱۶ رشته های صنایع دستی از یاد رفته یا در حال فراموشی..... ۱۵۸
- جدول ۳-۲۴ شهرها و روستاهای جهانی صنایع دستی جمهوری اسلامی ایران..... ۱۵۹

جدول ۳-۲۵ شهرها و روستاهای ملی صنایع دستی.....	۱۶۰
امور مجلس، حقوقی و استان ها.....	۱۶۵
امور مجلس ۱۴۰۱.....	۱۶۶
جدول ۴-۱ عملکرد اداره کل امور مجلس.....	۱۶۶
حقوقی.....	۱۶۷
جدول ۴-۲ وضعیت پروندههای حقوقی.....	۱۶۷
نمودار ۴-۱ تعداد جرایم علیه آثار غیرمنقول.....	۱۶۸
نمودار ۴-۲ تعداد جرایم علیه آثار منقول.....	۱۶۸
جدول ۴-۳ جرائم علیه آثار غیرمنقول فرهنگی- تاریخی.....	۱۶۹
جدول ۴-۴ تعداد جرائم علیه آثار منقول فرهنگی- تاریخی.....	۱۷۰
نمودار ۴-۳ تعداد خرید و فروش غیرمجاز آثار منقول فرهنگی-تاریخی.....	۱۷۱
نمودار ۴-۴ تعداد سرقت آثار منقول فرهنگی-تاریخی.....	۱۷۱
امور مجامع و تشکل های مردم نهاد.....	۱۷۲
جدول ۴-۵ تعداد تشکل های مردم نهاد.....	۱۷۲
جدول ۴-۶ عملکرد کمی دفتر امور مجامع و تشکل های مردم نهاد.....	۱۷۲
جدول ۴-۷ گزارش کمی از عملکرد سال ۱۴۰۱ تشکل های مردم نهاد در استان ها.....	۱۷۲
اقدامات شاخص.....	۱۷۳
جدول ۴-۸ عملکرد و اقدامات شاخص سال ۱۴۰۱ (کیفی): (جشنواره، نمایشگاه، نشست و ...) و.....	۱۷۵
توسعه مدیریت.....	۱۷۶
تعاریف و مفاهیم حوزه توسعه مدیریت.....	۱۷۷
فرآیند.....	۱۷۷
احصا.....	۱۷۷
مزایده.....	۱۷۷
مناقصه.....	۱۷۷
توسعه منابع انسانی و رفاه.....	۱۷۸
جدول ۵-۱ تعداد کارکنان وزارتخانه-ستاد(مرکز).....	۱۷۸
نمودار ۵-۱ تعداد کارکنان وزارتخانه-ستاد(مرکز).....	۱۷۸
جدول ۵-۲ تعداد کارکنان وزارتخانه-صف (استان).....	۱۷۹
جدول ۵-۳ تعداد پرسنل که در پایان سال به افتخار بازنشستگی نایل شده اند.....	۱۷۹
تشکیلات و تحول اداری.....	۱۷۹
جدول ۵-۴ تکمیل شناسنامه ۳۱ مجوز صادره وزارتخانه اعم از صدور، تمدید، اصلاح و لغو در درگاه ملی مجوزهای.....	۱۷۹
جدول ۵-۵ تکمیل اطلاعات مربوط به شناسنامه خدمت و زیرخدمت در سامانه مدیریت خدمات دستگاه های اجرایی کشور.....	۱۸۰
پشتیبانی.....	۱۸۳

۱۸۳	جدول ۵-۶ تدارکات و کارپردازی
۱۸۳	جدول ۵-۷ ترابری
۱۸۴	جدول ۵-۸ خدمات عمومی
۱۸۵	جدول ۵-۹ نظارت بر امور فنی و قراردادها
۱۸۶	جدول ۵-۱۰ جمع داری اموال
۱۸۷	برنامه ریزی و بودجه
۱۸۷	جدول ۵-۱۱ وضعیت اعتبارات هزینه‌ای ابلاغی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (میلیون ریال)
۱۸۷	جدول ۵-۱۲ وضعیت اعتبارات هزینه‌ای مصوب وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (میلیون ریال)
۱۸۷	جدول ۵-۱۳ وضعیت اعتبارات عمرانی ابلاغی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (میلیون ریال)
۱۸۸	جدول ۵-۱۴ وضعیت اعتبارات عمرانی مصوب وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (میلیون ریال)
۱۸۸	تسهیلات و کارآفرینی
۱۸۸	جدول ۵-۱۵ پروژه های واگذار شده در کارگروه ملی ماده (۲۷)
۱۸۸	جدول ۵-۱۶ تسهیلات و کارآفرینی
۱۸۹	نمودار ۵-۲ تعداد پروژه های معرفی شده به بانک جهت اخذ تسهیلات
۱۹۰	حوزه وزارت و امور بین الملل
۱۹۱	مقدمه
۱۹۱	تعاریف و مفاهیم حوزه وزارت
۱۹۱	کمیسیون
۱۹۱	سند رسمی
۱۹۱	نمایشگاه
۱۹۱	لوگو
۱۹۱	ارزیابی
۱۹۱	شابک
۱۹۱	بولتن
۱۹۱	تبلیغات محیطی
۱۹۱	نمایش
۱۹۲	امور بین الملل
۱۹۳	بین الملل
۱۹۳	جدول ۶-۱ گزارش آماری عملکرد امور بین الملل
۱۹۴	اداره کل مدیریت عملکرد، بازرسی و پاسخگویی به شکایات
۱۹۴	گروه مدیریت عملکرد
۱۹۴	جدول ۶-۲ طراحی و تدوین جداول و فرم‌های شاخص‌های تخصصی ارزیابی دستگاه
۱۹۵	کسب رتبه برتر جشنواره شهید رجایی در ارزیابی عملکرد سال‌های ۱۳۹۴-۱۳۹۵-۱۳۹۶-۱۳۹۷-۱۳۹۹

- جدول ۳-۶ طراحی و تدوین جداول و فرم‌های شاخص‌های تخصصی ارزیابی مدیران و کارکنان ۱۹۵
- رشد چشمگیر نمرات ارزیابی عملکرد استان‌ها ۱۹۶
- جدول ۴-۶ احصا و تدوین گزارشات ارزیابی و مدیریت عملکرد (الکترونیکی، غیرالکترونیکی، استقرار در سامانه ارزیابی ۱۹۶
- جدول ۵-۶ بازمینی و تدوین شاخص‌های ارزیابی ۱۹۷
- جدول ۶-۶ الکترونیکی نمودن فرآیندهای انجام کار و استفاده از نرم‌افزارهای تخصصی ۱۹۷
- جدول ۶-۶ کمیته مدیریت عملکرد ۱۹۷
- گروه پاسخگویی به شکایات ۱۹۸
- جدول ۷-۶ گزارش عملکرد شکایات سال ۱۴۰۱ وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ۱۹۸
- گروه بازرسی ۱۹۸
- جدول ۸-۶ کمیته صیانت از حقوق مردم و سلامت اداری ۱۹۸
- جدول ۹-۶ بازرسی ۱۹۹
- جدول ۱۰-۶ مکاتبات بازرسی ۱۹۹
- جدول ۱۱-۶ تعداد بازرسی انجام شده ۲۰۰
- جدول ۱۲-۶ تعداد جلسات برگزار شده بر حسب موضوع جلسه ۲۰۰
- جدول ۱۳-۶ دوره‌های آموزشی تخصصی برگزار شده در گروه بازرسی ۲۰۰
- حراست ۲۰۱
- جدول ۱۴-۶ تعداد دوره‌های آموزشی برگزار شده برای مدیران و متصدیان مشاغل حساس ۲۰۱
- نمودار ۱-۶ دوره‌های آموزشی ۲۰۲
- جهانگردی و اتومبیلرانی ۲۰۳
- جدول ۱۵-۶ اعطای مجوز برگزاری مسابقه اتومبیلرانی ۲۰۳
- جدول ۱۶-۶ توسعه گردشگری ایران ۲۰۴
- توسعه ایرانگردی و جهانگردی ۲۰۵
- جدول ۱۷-۶ آمار شرکت کنندگان در آزمون جامع دوره‌های کوتاه مدت گردشگری خردادماه و دی ماه سال ۱۴۰۱ ۲۰۵
- نمودار ۲-۶ شرکت کنندگان در آزمون جامع دوره‌های کوتاه مدت گردشگری ۲۰۵
- جدول ۱۸-۶ فناوری اطلاعات، ارتباطات و امنیت فضای مجازی ۲۰۶
- جدول ۱۹-۶ آمار و اطلاعات برنامه‌ها و اهم اقدامات انجام شده در مرکز فناوری اطلاعات، ارتباطات و امنیت فضای ۲۰۸
- پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری ۲۱۰**
- مقدمه ۲۱۱
- جدول ۱-۷ ارقام آماری پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری طی سالهای ۱۳۹۳-۱۴۰۱ ۲۱۲
- طرح‌های پژوهشی سال ۱۴۰۱ ۲۱۳
- پژوهشکده مردم‌شناسی (۶ عنوان) ۲۱۳
- پژوهشکده زبان‌شناسی، کتیبه‌ها و متون (۱۵ عنوان) ۲۱۳

۲۱۴	پژوهشکده ابنیه و بافت های تاریخی (۲۲ عنوان).....
۲۱۵	پژوهشکده حفاظت و مرمت آثار تاریخی - فرهنگی (۲۰ عنوان).....
۲۱۶	پژوهشکده باستان شناسی (۲۶ عنوان).....
۲۱۷	گروه گردشگری و میراث طبیعی (۵ عنوان).....
۲۱۸	گروه هنرهای سنتی (۱۰ عنوان).....
۲۱۸	معاونت فناوری و کاربردی سازی (۵ عنوان).....
۲۱۸	مدیریت ستادی (۱ عنوان).....
۲۱۹	جدول ۲-۷ طرحهای پژوهشی سال ۱۴۰۱.....
۲۲۰	مطالعات باستان شناسی
۲۲۰	عناوین مطالعات باستانشناسی انجام شده در سال ۱۴۰۱ :.....
۲۲۴	نمودار ۱-۷ تعداد مطالعات باستانشناسی به تفکیک استان در سال ۱۴۰۱.....
۲۲۵	نمودار ۲-۷ درصد مطالعات باستانشناسی به تفکیک نوع پژوهش در سال ۱۴۰۱.....
۲۲۵	نقشه باستان شناسی کشور
۲۲۶	جدول ۳-۷ فراوانی مدیریت و جانمایی آثار باستانی ایران در سال ۱۴۰۱.....
۲۲۶	نمودار ۳-۷ فراوانی آثار در ۱۴۰۱.....
۲۲۷	تصویر ۱-۷ فراوانی آثار جانمایی شده در هر استان.....
۲۲۷	تصویر ۲-۷ میزان فراوانی آثار جانمایی شده در هر استان.....
۲۲۸	خدمات آزمایشگاهی ارائه شده (داخل و خارج از پژوهشکده)
۲۲۸	جدول ۴-۷ کل خدمات آزمایشگاهی ارائه شده.....
۲۲۹	نمودار ۴-۷ کل خدمات آزمایشگاهی ارائه شده بر اساس تعداد نمونه و آزمایش.....
۲۲۹	جدول ۵-۷ خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به درخواست های خارج از پژوهشکده حفاظت و مرمت.....
۲۳۰	نمودار ۵-۷ خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به درخواست های خارج از پژوهشکده بر اساس تعداد نمونه و آزمایش.....
۲۳۰	خدمات ۶-۷ آزمایشگاهی ارائه شده به همکاران پژوهشکده حفاظت و مرمت.....
۲۳۱	نمودار ۶-۷ خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به همکاران پژوهشکده بر اساس تعداد نمونه و آزمایش.....
۲۳۱	جدول ۷-۷ خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به همکاران پژوهشگاه و وزارتخانه.....
۲۳۲	نمودار ۷-۷ خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به همکاران پژوهشگاه و وزارتخانه بر اساس تعداد نمونه و آزمایش.....
۲۳۳	تفاهم نامه ها
۲۳۳	تفاهم نامه های بین المللی ۱۴۰۱.....
۲۳۵	تفاهم نامه های داخلی ۱۴۰۱.....
۲۳۷	تولیدات فرهنگی
۲۳۷	جدول ۸-۷ تولیدات فرهنگی در سال ۱۴۰۱.....
۲۳۷	نمودار ۸-۷ تولیدات فرهنگی در سال ۱۴۰۱.....
۲۳۸	رویدادهای فرهنگی

میراث فرهنگی

مقدمه

حوزه میراث فرهنگی گرچه به عنوان مجموعه‌ای از دارایی‌های یک محدوده، یا کشور محسوب می‌شود، اما در چند دهه اخیر دیدگاه‌های جدیدی از سوی سازمان ملل مطرح شده که این حوزه را در زمره دارایی‌های جهانی دانسته و هر گونه آسیب به مؤلفه‌های آن را به منزله در خطر افتادن دارایی‌های بین‌المللی برشمرده است. در سال ۱۹۷۲ توسط این سازمان، کنوانسیون میراث جهانی به تصویب رسید که هدف اصلی این کنوانسیون شناسایی، حفاظت و معرفی محدوده‌های این حوزه خصوصاً محدوده میراث برجسته جهانی به مردم و نسل‌های آتی در جهت حفظ آنها است.

در دهه اخیر یکپارچه‌سازی مؤلفه‌های مدیریت میراث جهانی یکی از مهمترین فعالیت‌های این کنوانسیون به شمار می‌رود. این امر در حصول پایه مشترک برای برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری کشورها در خصوص حفظ و نگهداری محدوده‌های این حوزه و همچنین منطبق نمودن این برنامه‌ها با اهداف کنوانسیون، از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. با توجه به توصیه‌های روزافزون کاربرد مدیریت بر پایه اطلاعات در این حوزه، حجم بالای اطلاعات و خصوصاً تعدد پایگاه‌های گردآورنده اطلاعات، نیاز به یکسان‌سازی مؤلفه‌های اصلی آنها ضروری بوده که این امر ارائه تعاریف جامع و مانع، به صورت استاندارد و یکسان برای آنها را طلب می‌کند. مجموعه فعالیت‌ها در این راستا از قبیل لزوم ارائه این تعاریف، منجر به تأسیس مرکزی در سال ۱۹۹۲ با مشاوره مرکز بین‌المللی مطالعات حفظ و مرمت اموال فرهنگی (ICCROM)، شورای بین‌المللی بناهای تاریخی (ICOMOS) و اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت (IUCN) شد. به پیوست مفاهیم و تعاریف حوزه میراث فرهنگی بر اساس آخرین تعاریف ارائه شده از طرف مرکز میراث جهانی در سال ۲۰۱۲ اختصاص داده شده است.

تعاریف و مفاهیم حوزه میراث فرهنگی

میراث فرهنگی

زیرمجموعه‌ای از میراث ملی که در شکل‌گیری و ایجاد آنها عامل انسان نقش اساسی داشته و منشأ اصلی خلق آنها عواملی غیر از طبیعت صرف می‌باشد. مطابق توصیه‌های موجود سازمان ملل این مجموعه شامل دو گروه میراث فرهنگی ملموس و میراث فرهنگی ناملموس می‌شود.

آثار

زیرمجموعه‌ای از میراث فرهنگی ملموس اعم از منقول و غیرمنقول که مشتمل بر کارهای فاخر معماری، آثار انسان ساخت (ابنیه، تپه‌ها و محوطه‌ها، گورستان‌ها، وسایل و ابزار موردنیاز زندگی و...) کتیبه‌های باستانی، اشیاء باستانی، اشیاء با ارزش از لحاظ باستان‌شناسی، نقاشی‌های یادمانی و فارغ از زمان، مجسمه‌های یادمانی و فارغ از زمان، مکتوبات فاخر و دیگر مواردی از این دست که از لحاظ تاریخی، هنری یا علمی دارای اهمیت و ارزش ویژه هستند.

میراث فرهنگی ملموس

زیرمجموعه‌ای از میراث فرهنگی که موجودیت شی‌ای داشته، فضایی خاص خود را اشغال کرده و قابلیت دیدار به صورت عینی را داشته باشد. مطابق توصیه‌ها و تعاریف کنوانسیون میراث جهانی این مجموعه به سه گروه آثار، بناهای گروهی و محوطه‌ها تقسیم می‌شود. لازم به ذکر است معمولاً لغت ملموس در این واژه حذف شده و منظور از میراث فرهنگی به صورت مرسوم میراث فرهنگی ملموس است.

طبقه‌بندی میراث فرهنگی ملموس

میراث فرهنگی ملموس معمولاً به دو گروه منقول و غیرمنقول طبقه‌بندی می‌شوند. میراث فرهنگی منقول به مواردی اشاره دارد که امکان حمل و جابه‌جایی آن‌ها از نقطه‌ای به نقطه دیگر وجود دارد. با توجه به ماهیت و ساختار میراث فرهنگی غیرمنقول تعبیر حمل و نقل برای آن‌ها معنا نداشته و جابه‌جایی آن‌ها امکان‌پذیر نیست.

تعریف میراث فرهنگی ناملموس

بر اساس بند ۱ ماده ۲ کنوانسیون حراست از میراث فرهنگی ناملموس مصوب ۲۰۰۳ یونسکو، عبارت "میراث فرهنگی ناملموس" به معنی رفتارها، نمادها، بیان‌ها، دانش‌ها، مهارت‌ها، هنرها و نیز صنایع دستی و فضاهای فرهنگی وابسته به آنهاست که جوامع، گروه‌ها و در برخی موارد افراد، آنان را به‌عنوان بخشی از میراث فرهنگی خود می‌شناسند. این میراث فرهنگی ناملموس که از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شوند، پیوسته توسط جوامع و گروه‌ها در پاسخ به محیط، تعامل با طبیعت و تاریخشان بازآفرینی می‌شود و حس هویت و تداوم را برایشان به ارمغان می‌آورد و بدین ترتیب احترام به تنوع فرهنگی و خلاقیت بشری را ترویج می‌کند.

میراث فرهنگی ناملموس در زمینه‌های زیر جلوه‌گر می‌شود:

الف) سنت‌ها و نمودهای شفاهی شامل زبان به عنوان محل میراث فرهنگی ناملموس:

حوزه سنت‌های شفاهی و تجلیات زبانی شامل محدوده وسیعی از شکل‌های گفتاری از جمله: تمثیل‌ها، معماها، حکایت‌ها، اشعار کودکان، افسانه‌ها، اساطیر، آوازها و سرودهای حماسی، اشعار، دعا و نماز، سرود، تصنیف‌ها و نغمات، اجراهای دراماتیک و اینگونه موارد است.

(ب) هنرهای اجرایی:

گستره هنرهای اجرایی، از موسیقی آوازی و سازی، رقص‌های آیینی و محلی و نمایش تا پانتومیم و نظم‌خوانی و فراتر از آن را شامل می‌شود. این هنرها درون خود نیز عناصر متعدد فرهنگی را دربردارند که منعکس‌کننده خلاقیت بشری هستند.

(ج) رسوم اجتماعی، مراسم مذهبی و جشن‌ها:

رسوم اجتماعی، آیین‌ها و جشن‌ها، فعالیت‌های معمول و متعارفی هستند که با سهیم کردن و مشارکت اکثر اعضای جامعه، تحرک و پویایی جوامع و گروه‌ها را موجب می‌شوند.

(د) دانش‌ها و رفتارهای وابسته به طبیعت و گیهان:

شامل دانش‌ها، روش‌ها، مهارت‌ها، فعالیت‌ها و تجلیاتی است که توسط جوامع در تعامل با محیط طبیعی شکل می‌گیرد مانند: دانش‌های مربوط به کشاورزی و آبیاری، دانش‌های مربوط به دامداری، پرورش طیور و نوقان‌داری، دانش‌های مربوط به شکار و ماهی‌گیری، دانشگاه شماری و ستاره‌شناسی، دانش فن و بهره‌برداری از منابع طبیعی، دانش پزشکی عامه، دانش سنجش و اندازه‌گیری، دانش فنون بومی و سنتی (خوراک، پوشاک، مسکن، معماری و...)، دانش شیوه‌های عرضه و توزیع، دانش مربوط به مدیریت سنتی، دانش مربوط به جانوران و گیاهان محلی، نظام طب سنتی، گیهان‌شناسی و اینگونه موارد را شامل می‌شود.

(ه) مهارت در هنرهای دستی و سنتی:

مهارت‌های سنتی، عناصر متعددی مانند: ابزار، لباس، جواهرات، پوشاک و اشیاء مربوط به جشن‌ها و هنرهای نمایشی، ظروف، هنرهای تزئینی و اشیاء آیینی، آلات موسیقی، ابزار و وسایل خانگی، اسباب‌بازی برای سرگرمی و یا آموزش و ... را دربر می‌گیرد.

ویژگی‌های میراث ناملموس**الف) سنتی، معاصر و در عین حال زنده:**

میراث فرهنگی ناملموس صرفاً نشان‌دهنده سنت‌های به ارث رسیده از گذشته نیست، بلکه مراسم و آیین‌های معاصر روستایی و شهری نیز با همه تنوع فرهنگی خاص خود که در آن گروه‌های فرهنگی گوناگون مشارکت دارند، در زمره میراث فرهنگی ناملموس قرار می‌گیرند.

ب) هویت‌بخش، فراگیر و جامع:

میراث فرهنگی ناملموس باعث همبستگی اجتماعی و هویتی است که سبب می‌شود افراد احساس کنند عضوی از یک گروه یا گروه‌های مختلف هستند و در کل عضوی از یک جامعه بزرگ‌تر هستند. حس هویت و استمرار در افراد ایجاد نموده و پلی هستند که گذشته بشر را از طریق حال به آینده متصل می‌کنند.

ج) نماینده و معرف:

میراث فرهنگی ناملموس دارای ارزش انحصاری یا استثنایی است و به همین خاطر صرفاً به‌عنوان یک کالای فرهنگی ارزش‌گذاری نمی‌شود. میراث فرهنگی ناملموس بر مبنای بنیان‌هایش در اجتماع پیشرفت می‌کند و به افرادی بستگی دارد که دانش‌شان از سنت‌ها، مهارت‌ها و آداب و رسوم به بقیه جامعه و از نسلی به نسل دیگر یا از اجتماعی به اجتماع دیگر منتقل می‌شود.

د) جامعه محور:

میراث فرهنگی ناملموس تنها زمانی میراث خوانده می‌شود که نزد اجتماع، گروه یا افرادی که آن را ایجاد، حفظ و منتقل می‌کنند معتبر باشد، در غیر اینصورت هیچ‌کس نمی‌تواند تصمیم بگیرد که یک تجلی یا شیوه عمل معین جزئی از میراث آنان است.

معرفی کنوانسیون ۲۰۰۳ در خصوص میراث ناملموس

«کنوانسیون حراست/ پاسداری از میراث فرهنگی ناملموس» با توجه به اهمیت میراث فرهنگی ناملموس به عنوان عامل اصلی تنوع فرهنگی و ضامن توسعه پایدار و نظر به ایفای نقش کلیدی جوامع، به‌ویژه جوامع بومی، گروه‌ها و (در برخی موارد) افراد در تولید، حراست، نگهداری و بازآفرینی میراث ناملموس که منجر به غنای تنوع فرهنگی و خلاقیت بشری می‌شود، همچنین لزوم آگاهی‌افزایی درباره اهمیت میراث فرهنگی ناملموس و حراست از آن به خصوص نسل‌های جوان‌تر و در نظر گرفتن نقش ارزنده میراث فرهنگی ناملموس به عنوان یکی از عوامل نزدیک‌تر کردن انسان‌ها به یکدیگر و تضمین تبادل و درک متقابل در میان آن‌ها و اهداف دیگر در این خصوص، در سال ۲۰۰۳ توسط یونسکو تصویب شد.

سامانه مدیریت میراث فرهنگی ناملموس

مدیریت میراث ناملموس با پاسداری از این میراث تعریف می‌شود. پاسداری از میراث ناملموس یعنی انجام اقداماتی در جهت تضمین بقا، استمرار و انتقال میراث فرهنگی ناملموس با مشارکت و مدیریت حاملان، عاملان و مجریان این میراث در جوامع محلی به نسل‌های بعدی و جوانترهاست.

مقوله پاسداری شامل پژوهش، شناسایی، مستندنگاری، توسعه و ترویج، انتقال و آموزش از طریق آموزش رسمی و غیررسمی و نیز احیای جنبه‌های متنوع این میراث است. پژوهش، شناسایی و مستندنگاری شامل همه اقدامات جهت شناسایی نموده‌های گوناگون میراث ناملموس، مستندسازی آنها و پژوهش‌های میدانی و ... با مشارکت جوامع حامل و مجری این میراث ناملموس است. فهرست‌برداری پس از شناسایی، نموده‌های گوناگون میراث ناملموس به انواع روش‌های بومی، سنتی و اداری ... فهرست‌برداری، سیاهه‌برداری، ثبت و ضبط می‌شود. ثبت در فهرست‌های ملی پس از فهرست‌برداری و سیاهه‌برداری، نسبت به ثبت این میراث در پرونده‌های مربوطه در فهرست‌های ملی، منطقه‌ای و استانی اقدام لازم صورت می‌گیرد.

توسعه و ترویج

میراث ناملموس چه در فهرست‌های مربوطه ثبت بشود یا نشود، همه اقدامات لازم در خصوص معرفی، توسعه دانش، مهارت، هنر و آیین و ... از طریق برگزاری همایش، نمایشگاه، برگزاری اجرا و چاپ و انتشار کتاب و مقاله و تهیه فیلم و ... باید صورت پذیرد.

آموزش و انتقال

میراث ناملموس چه در فهرست‌های مربوطه ثبت بشود یا نشود، همه اقدامات لازم در خصوص آموزش و انتقال آن به نسل‌های بعدی و جواتر از طریق آموزش رسمی و غیررسمی باید صورت پذیرد. این اقدامات شامل توسعه آموزش محلی و سنتی استاد-شاگردی، تدوین برنامه‌ها و مواد آموزشی برای همه سطوح آموزشی، برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای علاقه‌مندان و ... است.

مفاخر حامل میراث فرهنگی ناملموس

بسیاری از بیان‌ها و ادبیات شفاهی، هنرهای اجرایی، آیین‌ها و مراسم اجتماعی، دانش و مهارت‌های سنتی، صنعت و کسب و کار سنتی و ... به علت تعداد در حال کاهش حاملان و مجریان این مهارت‌ها، بی‌علاقگی رو به افزایش جوانان و نیز کمبود بودجه در خطر نابودی هستند. یکی از موثرترین راه‌ها برای پاسداری پایدار از این میراث، شناسایی، معرفی، تکریم حاملان و مجریان این میراث و همچنین انجام اقدامات لازم درخصوص مستندنگاری، توسعه و ترویج و نیز انتقال فعالیت، دانش، مهارت و هنرها به نسل‌های بعدی با مشارکت جوامع محلی است.

احیاء

برخی از مظاهر میراث ناملموس، در حال حاضر اجرا نمی‌شود اما جوامع، گروه‌ها و در برخی موارد افراد، آن عنصر را بخشی از هویت تاریخی، فرهنگی و اجتماعی خود می‌دانند. در این صورت این عنصر با شناسایی، معرفی و اجرای برنامه‌های مدیریتی پاسدارانه (بخش دولتی، خصوصی و ...) با مشارکت جوامع باید احیا و مجدداً اجرا شود تا به حیات خود ادامه دهد.

میراث طبیعی

زیرمجموعه‌ای از میراث ملی که عوامل طبیعی در ایجاد آن‌ها نقش اساسی داشته و دارای ویژگی‌های خاص و برجسته طبیعی و منحصر به فرد یا نادر باشند. مطابق توصیه‌ها و تعاریف کنوانسیون میراث جهانی این مجموعه به دو گروه ساختارهای طبیعی و محوطه‌های طبیعی تقسیم می‌شود. منظور از میراث طبیعی مذکور در تبصره ماده ۲ قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، محدوده‌های جغرافیایی طبیعی و مناطق خاصی از کشور است که به علت کیفیت ویژه فیزیکی و زیست‌شناسی یا مناظر و چشم‌اندازهای طبیعی زیبا و کم نظیر یا محوطه‌های طبیعی - تاریخی و نیز پدیده‌ها و نمونه‌های ارزشمند گیاهی و جانوری و زیستگاه‌های آن‌ها تعیین و تحت حفاظت و بهره‌برداری پایدار قرار می‌گیرند.

به منظور تعریف میراث‌های طبیعی موضوع ماده ۲ قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، ضمن بررسی تعریف کنوانسیون حمایت از میراث فرهنگی و طبیعی جهان (۱۹۷۲) و تطبیق آن با مفاد طبقه‌بندی اتحادیه جهانی حفظ طبیعت (IUCN) از میراث‌های فوق و با استناد به مواد قانونی ۲، ۳، ۴ و ۵ آیین‌نامه اجرایی قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست و به لحاظ داشتن خلأهای موجود در سطح ملی در شناسایی و معرفی آن دسته میراث از آثار طبیعی که تاکنون مورد توجه قرار نگرفته‌اند تعریفی به شرح زیر ارائه شد:

میراث‌های طبیعی کشور (بااستناد به مفاد ماده ۲ قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری) به شرح زیرقابل توصیف و تعریف می‌باشد.

ماده ۱- منظور از میراث طبیعی مذکور در تبصره ماده ۲ قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، محدوده‌های جغرافیایی طبیعی و مناطق خاصی از کشور است که به علت کیفیت ویژه فیزیکی و زیست‌شناسی یا مناظر و چشم‌اندازهای طبیعی زیبا و کم نظیر یا محوطه‌های طبیعی - تاریخی و نیز پدیده‌ها و نمونه‌های ارزشمند گیاهی و جانوری و زیستگاه‌های آن‌ها تعیین و تحت حفاظت و بهره‌برداری پایدار قرار می‌گیرد.

ماده ۲- میراث‌های طبیعی موضوع این آیین نامه شامل موارد زیر می‌باشد:

الف- مناظر طبیعی و عوارض بدیع جغرافیایی غیرحفاظت شده.

ب- بقایای دیرین شناختی انسانی و محوطه‌های حاصل از تعامل فیزیکی و فرهنگی انسان و طبیعت.

ج- مناطق مذکور در بند الف ماده (۳) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست از قبیل آثار طبیعی و سایر مناطق تحت حفاظت.

د- آثار و بقایای دیرین شناختی جانوری و گیاهی

ساختار و الگوی شناسایی، ثبت و حفاظت آثار به شرح ذیل می‌باشد:

۴ برای شناسایی و ثبت میراث طبیعی در سطح جهانی، مفاد کنوانسیون حمایت از میراث فرهنگی و طبیعی جهان (۱۹۷۲) و معیارهای ثبت جهانی میراث طبیعی در یونسکو و ضوابط حفاظت و مدیریت (IUCN: اتحادیه جهانی حفاظت از طبیعت) بکار گرفته می‌شود.

۴ به منظور دستیابی به دیدگاه‌های فنی و تخصصی در جهت شناسایی بهتر محیط‌های طبیعی و مناطقی که تاکنون تحت عنوان هیچ یک از مناطق معرف به ثبت نرسیده‌اند. جهت تحقق اهداف مندرج در طبقه‌بندی و تدوین ساختار پرونده‌های ثبتی میراث طبیعی کشور ضمن مراجعه حضوری با متخصصین، صاحب‌نظران و کارشناسان زبده ملی، از طریق استفاده از خدمات الکترونیک و با برقراری ارتباط با کارشناسان بین‌المللی اقدام و پس از جمع‌بندی چارچوب قابل استناد و استفاده‌ای تهیه شده که در گزارش نهایی ارائه می‌گردد.

۴ طبقه‌بندی آثار طبیعی در سطح ملی و جهانی با توجه به شرایط خاص اکولوژیکی و ساختار زمین‌شناختی، دارای تنوع بی‌نظیری از مجموعه عواملی است که می‌تواند تحت عنوان میراث‌های طبیعی شناسایی و مورد حمایت قرار گیرند. میراث طبیعی کشور در دو سطح (۱) زنده و (۲) غیره زنده قابل تأمل است که پدیده‌های زنده شامل نمونه‌های نادر گیاهی اندمیک و درختان دیرزیست بوده و پدیده‌های غیر زنده (زیستگاه) نیز در قالب اشکال و مناظر کم نظیر و کیفیت ویژه طبیعی و نیز رویش‌گاه‌های گیاهان خاص درسه طبقه خشکی، آبی و ترکیبی می‌باشد.

مصادیق میراث طبیعی

الف) مناظر طبیعی و عوارض بدیع جغرافیایی غیر حفاظت شده (شامل):

۱. مناظر طبیعی

به مناظری که از جهت زیبایی شناختی طبیعی دارای شرایط ویژه‌ای به لحاظ پوشش گیاهی، شرایط پستی و بلندی و دیگر عوارض طبیعی بوده و ساخته دست انسان نیست یا به محدوده‌ای از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل، مرتع، دشت، آب و کوهستان و... اطلاق می‌شود که جذابیت طبیعی قابل قبول را دارا باشد.

شاخص‌هایی که برای ثبت یک منظر مد نظر است عبارتند از:

۱. تنوع عناصر تشکیل‌دهنده منظر: الف) تنوع رنگ؛ ب) تنوع پوشش گیاهی؛ ج) خاک؛ د) وجود صخره‌های سنگی؛ ه) نورگیری؛ و) آب؛ ز) تنوع چشم‌انداز؛
۲. میدان، زاویه و فاصله دید؛
۳. تنوع ارتفاعی عناصر زمین و وجود ویژگی شگفت‌انگیز در آن منظر؛

۴. فیزیوگرافی (شیب، جهت و ارتفاع از سطح دریا)؛
۵. درصد تاج پوشش و فرم قابل توجه و منحصر به فرد آن؛
۶. شکنندگی و حساسیت منظر؛
۷. قابلیت جذب گردشگر؛
۸. نادر و منحصر به فرد بودن؛
۹. کمترین دخالت انسانی (داشتن کمترین نرخ آسیب پذیری)؛
۱۰. بکر بودن منظر؛
۱۱. داشتن تنوع زیستی؛
۱۲. داشتن وسعت کافی برای حفاظت؛
۱۳. وجود امکانات دسترسی به اثر؛

۲. عوارض بدیع جغرافیایی

به مناطق و اشکالی گفته می‌شود که در مقیاس محلی خود منحصر به فرد و دارای ماهیت طبیعی مانند ژئوپارک، گنبد‌های نمکی، جزایر، کلوت‌های کویری، گل‌فشان‌ها و کوه دماوند (نقاط برجسته ملی) است.

۳. پدیده زیستی خاص

گونه، مناطق یا زیستگاه خاص که به علت شرایط ویژه اکولوژیکی، رویشگاهی و اقلیمی دارای یک خاصیت منحصر به فرد می‌باشد. مثل درختان دیرزیست، جنگل مانگرو، گونه‌های اندمیک، مناطق بکر جنگلی و غیره ...

۱-۳- درختان کهنسال

در اکوسیستمی که شرایط طبیعی بر آن حکمفرماست برخی گونه‌های درختی به دلایل اکولوژیکی، ژنتیکی یا فیزیولوژیکی دارای طول عمر بیشتری نسبت به گونه‌های مشابه یا سایر گونه‌ها بوده و توانسته‌اند در مقابل انواع تنش‌های محیطی (به علت قابلیت زیستن طولانی که به سرشت گونه بستگی دارد) به سنین بالا رسیده و رشد طبیعی سالیانه آنها هنوز ادامه داشته و زنده هستند. نکته قابل توجه اینکه درختان دیرزیست و کهن، گنجینه‌های علمی فرهنگی و تاریخی هر منطقه و کشوری محسوب شده و به عنوان یکی از شاخص‌های مهم اکوسیستم‌های طبیعی و مصنوعی به شمار می‌آیند.

گیاهان به طور کلی دارای یک دیرزیستی بیولوژیک هستند و بر اساس این دیرزیستی با اصطلاحات گیاهان یک ساله، دوساله و دائمی روبه‌رو هستیم. در بین گیاهان دائمی، درختان دیرزیست مفهومی مشخص‌تر دارند و گونه‌های مختلف درختی بر اساس سرشت خود دیرزیستی متفاوتی را دارا می‌باشند. معمولاً درختان سریع‌الرشد سن دیرزیستی کوتاه‌تری نسبت به درختان کند رشد دارند و همچنین درختان سوزنی برگ از سن دیرزیستی بالاتری نسبت به پهن‌برگان برخوردارند. سن دیرزیستی در درختان عبارت از میانگین مدت زمانی از عمر آنها که طی این مدت بدون بروز درون پوسیدگی به عمر خود ادامه می‌دهند. به عبارت دیگر زمان شروع درون پوسیدگی در درختان، سن دیرزیستی آنها خواهد بود.

سن کهنسالی در درختان سنی فراتر از سن دیرزیستی است. درختان عموماً پس از طی سن دیرزیستی خود و شروع درون پوسیدگی در آنها در مدتی که معمولاً بیش از دو برابر سن دیرزیستی آنها نخواهد بود از بین می‌روند. از بین درختانی که به مرحله دیرزیستی می‌رسند معدودی از آنها تحت تاثیر دو عامل محیطی و ژنتیکی عمری بسیار طولانی می‌یابند. سن بسیاری از درختان کهنسال بیش از ۵ برابر سن دیرزیستی آنهاست. در سروها سن دیرزیستی حدود ۵۰۰ سال است در حالی که درختان کهنسال آن

گاهی تا ۲۵۰۰ سال سن دارند. عمر دیرزیستی گونه «ارس» حدود ۶۰۰ تا ۷۰۰ سال است و پایه‌های فراوانی از آن وجود دارد که حدود ۳۰۰۰ سال سن دارند. در درختان سریع‌الرشد مثل «تبریزی» معمولاً سن دیرزیستی آنها ۵۰ الی ۷۰ سال است در حالی که موردی از آن وجود دارد که بیش از ۳۰۰ سال سن دارد. حداقل سن برای کهنسالی در گونه‌های مختلف متفاوت بوده که برخی از آن‌ها به شرح زیر خواهد بود: «پده و سپیدار» ۱۰۰ سال، «کهور، گز، توت، لول و نارون» ۲۵۰ سال، «زبان گنجشک، گردو، بلوط بلندمازو و چنار» ۳۰۰ سال، «انارشیطان، بنه، داغداغان و گونه‌های بلوط زاگرس» ۴۰۰ سال، «سروها (سرو تبری، زربین)» ۵۰۰ سال، «ارس» ۶۰۰ سال، «شمشاد» ۳۰۰-۴۰۰ سال، «آزادو بلوط‌آوری» ۵۰۰ سال، «کیکم» ۳۰۰ سال.

۲-۳- جنگل‌های کهنسال

به طور کلی گیاهان تحت تأثیر دو عامل بیرونی (اکولوژی) و درونی (ژنتیک) می‌باشند. محققان دو شکل با این پدیده روبه‌رو هستند. در موارد نادری مزوکلیما و میکروکلیماهای خاص (شرایط اکولوژی خاص) باعث می‌شود که همه گیاهان چه به صورت خالص یا آمیخته فنوتیپ معینی را معرفی کنند. سنگ‌های مادری، عناصر تشکیل‌دهنده خاک، بافت بیولوژیک بستر، آب زیرزمینی و سطحی، ارتفاع از سطح دریا، جهت دامنه، تغییرات کمی و کیفی تابش نور و... سبب پدیدار شدن شرایط اکولوژیک خاص می‌شوند تا در نتیجه همسویی یک یا چندین عامل، شرایط پایداری طولانی مدت در درختان یک منطقه بروز کند. در مواردی نیز عامل درونی به صورت حضور یک یا چند ژن می‌تواند توانایی تحمل یک گونه را در مقابل تنش‌های محیطی تا جایی بالا برد که پایه‌های آن بتوانند در یک منطقه با فراوانی زیاد عمر طولانی داشته باشند. در یک منطقه جنگلی زمانی که تعداد فراوانی از پایه‌ها به سنی بیش از دو برابر سن دیرزیستی خود برسند و ۵۰ درصد حجم موجودی سرپای جنگل از این پایه‌ها باشد به این منطقه، جنگل کهنسال اطلاق می‌شود. امروزه در جنگل‌های مدرن جنگل کهن به جنگل‌های حفاظتی چند صد ساله اطلاق می‌شود که طی یک رقابت طبیعی مقاوم‌ترین گونه به حیات خود ادامه می‌دهند و از نظر ژنتیکی حایز اهمیت می‌باشد.

۳-۳- گونه گیاهی اندمیک

به گونه‌های گیاهی که متعلق به یک منطقه خاص یا محدود به یک منطقه جغرافیایی بوده و به‌طور طبیعی در جای دیگر وجود نداشته و ارزش حفاظت دارند، گفته می‌شود، مانند درخت انجیلی، لیلیکی و سفید پلت.

ب) بقایای دیرین شناختی انسانی و محوطه‌های حاصل از تعامل فیزیکی و فرهنگی انسان و طبیعت

۱. تحول و سیر تکامل زیستی

به روند رویش یا گسترشی که با تحول و دگرگونی همراه باشد تکامل گفته می‌شود. این واژه بیشتر در پیوند با تکاملی زیستی به کار می‌رود که در نتیجه تغییر بسامد یک عامل و در پی انتخاب طبیعی در طی یک دوره زمانی طولانی پدید می‌آید. بنابراین روند تغییر و تحول موجودات زنده نوعی سازگاری نسبت به تغییر عوامل محیطی و زیستی در طی زمان است. که به این فرآیند، سیر یا روند تکاملی زیستی گفته می‌شود، مثل غارهایی با دیواره‌های نقاشی شده یا وسایل کشف شده در کاوش باستان‌شناسی (شهر سوخته).

۲. پدیده‌های زمین‌شناسی ایران

در طی زمان‌های گذشته تا حال جنبش‌های کوهزایی و پدیده‌های آتشفشانی (فوران‌های آتشفشانی) ناشی از برخورد صفحات پوسته زمین منجر به تغییر شرایط زمین شده که بررسی سیر این تغییرات از جهت زمانی و مکانی (وقوع در ایران)، تاریخ زمین‌شناسی ایران گفته می‌شود، مثل قله دماوند، سهند، تفتان، سبلان و کویرهای مرکزی ایران و ...

۳. سيمای طبيعي فرهنگي سرزمين

يادمان‌های فرهنگي که بيانگر سير تعامل انسان و طبيعت است به چند گروه تقسيم می شود:

الف) باغ‌های گياهشناسي

ب) روستاهای خاص حاصل از تعامل انسان و طبيعت نظير ماسوله، کندوان و...

ج) ساير

تقسيمات مناطق رويشي ايران

۱- مناطق هيرگانی (جنگل‌های شمال، جنگل شمشاد و جنگل ارسباران)؛

۲- مناطق مدیترانه‌ای (جنگل‌های زربین)؛

۳- مناطق ایرانی تورانی (جنگل‌های بلوط زاگرس، جنگل‌های پسته، جنگل‌های کويری، استپ‌ها و بيابان‌های کم‌درخت، بوته‌زار، تاغ‌زارها، گون‌زارها، گززارهای طبيعي، جنگل‌های سروکوهی، جوامع بنه و بادام، جوامع ارس، جامعه سماق و جامعه خنجک)؛

۴- مناطق صحارا سندی (جنگل‌های مانگرو و جنگل‌های گرمسیری)؛

۵- مناطق سودان‌دکانی (جامعه کنار، جامعه گز شاهی، جوامع خرزهره، کلير، اشوارک، کهور، اکاسيا، شيشم زار، گبر، کرت، پرخ‌زار، توج‌زار، چوج‌زار، جوامع حرا و چنل و...).

معیارهای شناسایی و تشخيص ميراث‌های طبيعي

معیارهای طبيعي موضوع قانون تشکيل سازمان ميراث فرهنگي و گردشگري به عنوان بخشی از منابع طبيعي قابل تجديدپذير و جزیی از اکوسیستم‌های ویژه که باید با هدف حفاظت و استفاده پایدار به ویژه اهداف گردشگري طبيعي مورد شناسایی و تحت مدیریت قرار گیرد، تابع معیارهایی است که در این قسمت بدو معیارهای شناسایی و تشخيص و سپس معیارهای حفاظتی و مدیریتی ارائه می‌شود.

۱. معیارهای ثبت آثار طبيعي

جهت تعیین مناطقی تحت عنوان ميراث طبيعي شاخص‌ها و معیارهایی باید مد نظر قرار گیرد که باید هر اثر طبيعي حداقل یکی از این ویژگی‌ها را داشته باشد:

۱) رويشگاه نادر پوشش گیاهی؛

۲) درخت کهنسال که بر اساس دستورالعمل حداقل سن و قطر جدول پیوستی شماره ۳ را داشته باشد؛

۳) چشم‌انداز بدیع و بی‌نظير جغرافیایی؛

۴) داشتن تنوع زیستی منحصر به فرد؛

۵) وجود گونه‌های موجود در لیست IUCN؛

۶) مناطقی که نقش مهمی در حیات گیاهی دارند؛

۷) تنوع ارتفاعی عناصر زمین و وجود ویژگی شگفت‌انگیز در آن منظر.

۲. اولویت‌های آثار برای ثبت در شرایط مشابه

در شرایط مشابه داشتن حداکثر این شاخص‌ها برای هر اثر اولویت اثر را برای ثبت در فهرست آثار طبیعی مشخص می‌کند که عبارتند از:

- (۱) داشتن تنوع زیستی مناسب؛
- (۲) داشتن چشم‌اندازها و جذابیت‌های بصری؛
- (۳) وجود حداقل یک گونه گیاهی خاص بومی؛
- (۴) داشتن جذابیت و امکانات گردشگری کافی یا شرایط ایجاد آن؛
- (۵) حمایت جوامع محلی؛
- (۶) داشتن کمترین دخالت انسانی از قبیل چرای دام و بهره‌برداری از معادن؛
- (۷) برخورداری از ضرایب با آسیب‌پذیری کمتر؛
- (۸) مستثنیات موجود در محدوده اثر حداقل باشد؛
- (۹) داشتن وسعت مناسب و کافی برای حفاظت؛
- (۱۰) دخالت نکردن یا اثرگذاری سایر دستگاه‌ها و نهادها؛
- (۱۱) خارج بودن از حریم‌های قانونی حفاظتی یا تأیید دستگاه‌های دولتی؛
- (۱۲) وجود امکانات دسترسی و راه‌های جانبی مناسب؛
- (۱۳) وجود بالقوه شرایط حفاظتی مناسب و استقرار پست‌های حفاظتی؛
- (۱۴) وجود سایر اولویت‌های حفاظتی در سازمان مانند وجود یک یا چند اثر و میراث فرهنگی.

قوانین در حوزه میراث طبیعی

➤ تبصره ماده ۲ قانون تشکیل میراث فرهنگی و گردشگری مصوب سال ۱۳۸۲

سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مکلف است به‌منظور هماهنگی در چگونگی امکان بهره‌گیری از میراث‌های طبیعی کشور و اجرای تعهدات مطروحه در کنوانسیون حفاظت میراث فرهنگی و طبیعی جهان نسبت به تدوین آیین‌نامه‌ای با پیشنهاد مشترک سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و سازمان حفاظت محیط زیست اقدام کند.

➤ آیین‌نامه اجرایی تبصره ماده ۲ قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری (سازمان میراث فرهنگی و گردشگری - سازمان حفاظت محیط زیست - وزارت جهاد کشاورزی)

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۱ بنا به به پیشنهاد شماره ۷۸۶-۸۴۲/۱ مورخ ۱۳۸۴/۱/۳۱ سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و به استناد تبصره ماده (۲) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری (مصوب ۱۳۸۲) آیین‌نامه اجرایی تبصره ماده یاد شده را به شرح تصویب کرد.

ماده ۱- منظور از میراث طبیعی مذکور در تبصره ماده ۲ قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، محدوده‌های جغرافیایی طبیعی و مناطق خاصی از کشور است که به علت کیفیت ویژه فیزیکی و زیست‌شناسی یا مناظر و چشم‌اندازهای طبیعی زیبا و کم نظیر یا محوطه طبیعی تاریخی و نیز پدیده‌ها و نمونه‌های ارزشمند گیاهی و جانوری و زیستگاه‌های آن‌ها تعیین و تحت حفاظت و بهره‌برداری پایدار قرار می‌گیرد.

ماده ۲- میراث‌های طبیعی موضوع این آیین‌نامه شامل موارد زیر می‌باشد:

الف) مناظر طبیعی و عوارض بدیع جغرافیایی غیر حفاظت شده.

ب) بقایای دیرین شناختی انسانی و محوطه‌های حاصل از تعامل فیزیکی و فرهنگی انسان و طبیعت.

ج) مناطق مذکور در بندالف ماده (۳) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست از قبیل آثار طبیعی و سایر مناطق تحت حفاظت.

د) آثار و بقایای دیرین شناختی جانوری و گیاهی.

ماده ۳- سازمان میراث فرهنگی و گردشگری نسبت به شناسایی، پژوهش، ثبت، تعیین حریم و ضوابط حفاظتی و بهره‌برداری میراث‌های موضوع بندهای الف و ب ماده (۲) این آیین‌نامه اقدام نموده و میراث‌های ثبت شده تحت مدیریت سازمان مذکور قرار می‌گیرد.

ماده ۴- مناطق و میراث‌های موضوع بندهای ج و د ماده (۲) این آیین‌نامه تحت اختیار و مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست قرار داشته و این سازمان همچنان وظایف محول شده و امور مربوط به تعیین و حفاظت و بهره‌برداری از آن‌ها را طبق مقررات مربوطه بر عهده دارد.

ماده ۵- دستورالعمل‌های بهره‌برداری پایدار از میراث‌های طبیعی کشور به طور مشترک به تصویب رؤسای سازمان‌های میراث فرهنگی و گردشگری، حفاظت محیط زیست و جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور می‌رسد.
آبخیزداری کشور می‌رسد.

ماده ۶- سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان نماینده دولت در محوطه‌ها و مناطق تحت مالکیت دولت و منابع ملی واقع در مناطق چهارگانه موضوع بندهای ج و د ماده (۲) این آیین‌نامه می‌باشد.

ماده ۷- ثبت آثار طبیعی کشور در فهرست میراث جهانی بر اساس مواد (۳) و (۴) این آیین‌نامه حسب مورد از سوی سازمان میراث فرهنگی و گردشگری یا سازمان حفاظت محیط زیست انجام خواهد شد.

سامانه مدیریت میراث فرهنگی

به مجموعه‌ای از برنامه‌ها و فعالیت‌ها گفته می‌شود که با هدف تثبیت مؤلفه‌های اساسی، موثر بر حفظ و ارتقا سطح نگهداری میراث فرهنگی ملموس یا ناملموس و همچنین پایش، پیش‌بینی و جلوگیری از خطرات احتمالی برای آنها می‌باشد. این سیستم نیز به دو گروه سیستم مدیریت میراث فرهنگی ملموس و سیستم مدیریت میراث فرهنگی ناملموس تقسیم می‌شود. مطابق توصیه‌های کنوانسیون جهانی این فعالیت‌ها شامل شناسایی، حمایت، پاسداری، حفاظت، احیا، معرفی، انتقال به آیندگان، پایش و پیشگیری و پیگیری جرائم می‌گردد.

زیرمجموعه‌ای از سیستم مدیریت میراث فرهنگی (ملموس یا ناملموس) که مطابق تعاریف موجود مشتمل بر مطالعه، کشف، تعیین، تبیین، تدوین و ذخیره‌سازی مشخصات مربوط به عناصر و مؤلفه‌های مجموعه میراث ملی در هر یک از سطوح اعم از میراث فرهنگی ملموس و ناملموس، میراث طبیعی یا میراث ممزوج می‌باشد. این ذخیره‌سازی باید به گونه‌ای انجام پذیرد که مشخصات مذکور به صورت واحد فقط به عنصر یا مؤلفه مربوطه اشاره کرده و حالت انحصاری داشته باشد.

حریم

حریم محدوده‌ای است با ضابطه‌های قانونی برای حفظ اثر از راه پیوند آن با محیط که از سوی متولی اثر تاریخی تعیین می‌شود. هر موجودیتی از جمله اثر تاریخی دارای حریمی است که در وهله نخست ضامن بقای اوست، به این معنی که از یک سو بازدارنده و از سوی دیگر فراخواننده است. حریم از آن رو بازدارنده است که یکپارچگی و موجودیت اثر را حفظ و میزان آمیختن اثر را با دیگر موجودیت‌ها روشن می‌کند و از آن رو فراخواننده است که در پیوند با آنچه در محیط است، بودن خود را معنا می‌بخشد.

اگر بپذیریم که زندگی اثر را پیوندهایش با محیط میسر می‌کند و نسبت اثر با محیط از راه حریم قوام می‌یابد، حفاظت از اثر با حفظ حریم آن ممکن می‌شود. به این ترتیب شناخت حریم اثر برای حفظ پیوندهای آن با محیط از آغاز شکل‌گیری اثر تا لحظه توجه به آن، نخستین گام در فهم اثر و طرح احیای آن است. جبران پیوندهای از دست رفته و ترسیم طرح مطلوب برای آینده در تعیین حریم اثر تاریخی مهم‌ترین مرحله است.

حفاظت

زیرمجموعه‌ای از سیستم مدیریت میراث فرهنگی ملموس مشتمل بر فعالیت‌هایی به منظور عدم تغییر و حفظ ویژگی‌ها و مؤلفه‌هایی که موضوع (مکان یا شیء) مورد نظر بر اساس آنها، حالت منحصر به فرد پیدا کرده و زوال یا فقدان ویژگی‌های مذکور در آن به منزله آسیب به دارایی‌های ملی است. حفاظت از میراث فرهنگی ملموس به گروه‌های حفاظت فیزیکی، حفاظت شیمیایی و حفاظت بیولوژیکی و حفاظت از حریم تقسیم می‌شود. حفاظت فیزیکی برقراری شرایط امنیتی در مقابل خطرات انسانی و خطرات طبیعی، پیش‌بینی عوامل خطرزای فیزیکی و تمهیدات جلوگیری از آنها را شامل می‌شود. حفاظت شیمیایی جلوگیری از فرسایش یا تخریب در اثر عوامل و مواد شیمیایی، پیش‌بینی عوامل خطرزای شیمیایی و مقابله با آنها را در بر می‌گیرد. حفاظت بیولوژیکی جلوگیری از اثرات سوء میکروارگانیسم‌ها، گیاهان و حیوانات مضر و همچنین پیشگیری از ایجاد و تکثیر این موجودات را شامل می‌شود. حفاظت از حریم، جلوگیری از هرگونه تغییر، دخل و تصرف در حریم ثبت شده برای میراث ملموس که به صورت عام مرتبط با مکان‌های حائز اهمیت و به صورت خاص مرتبط با مؤلفه‌های بناهای گروهی و محوطه‌ها از میراث فرهنگی و مؤلفه‌های ساختارهای طبیعی و محوطه‌های طبیعی از میراث طبیعی است.

در معنای لغوی آکسفورد ایمن نگه‌داشتن، محافظت از آسیب، تباهی یا زوال، نگهداری با دقت و حال معمولاً در وضعیت کنونی از شر نابودی و دگرگونی تعریف شده است.

حفاظت یک فعالیت فرهنگی، هنری، فنی و مهارتی بر مبنای مطالعات علمی و انسان‌شناسانه و نیز پژوهش روشمند است. در واقع واژه حفاظت مفهومی کلیدی دارد که حاکی از فرآیندهایی است که بر انواع عملیات لازم برای صیانت از میراث فرهنگی تلاش می‌کند. حیطة این قبیل عملیات ممکن است بسته به نوع میراث مربوط تغییر کند.

از جمله اقداماتی که برای پایدار ماندن اثر صورت می‌گیرد می‌توان به وضع قوانین، گماردن نگهبان، حصارکشیدن، کارهای محافظتی، کارهای پیشگیرانه، انجام اقداماتی که از گسترش هرگونه تخریب، دستکاری، مداخلات فیزیکی و غیرفیزیکی و ضایعات جلوگیری می‌کند اشاره کرد. در واقع حفاظت تمامی اعمالی است که حیات میراث طبیعی و فرهنگی ما را طولانی‌تر می‌کند و هدفش نشان دادن پیام‌های انسانی و هنری است.

صیانت

زیرمجموعه‌ای از سیستم مدیریت میراث فرهنگی ناملموس مشتمل بر فعالیت‌هایی با هدف حصول اطمینان از باقی ماندن و حفظ موجودیت موضوع مورد نظر یا مؤلفه‌هایی که بر اساس آنها خصلت منحصر به فرد پیدا کرده و حذف یا تغییرات در آنها به منزله آسیب به دارایی‌های ملی است، در سطح عام و تأمین شرایط تداوم و ارتقای آگاهی‌های تخصصی در سطح خاص

(علاقه‌مندان) به جهت حفظ مؤلفه‌های اصلی آن می‌باشد. صیانت امور نرم‌افزاری شامل قوانین و مقررات، دستورالعمل‌ها، راهنماها، آموزش، معرفی و ... را در بر می‌گیرد. (طبق ترجمه لغوی آکسفورد) پاسداری از خطر یا حمله، نگهبانی، محافظت و دفاع، این اصطلاح را در معنای کلی برای نشان دادن انواع عملیات گوناگون، از پشتیبانی گرفته تا مرمت به کار می‌برند که برای حفظ میراث همراه با اهتمام لازم است که در این راستا جهت امر صیانت عبارت دیگری با عنوان (حمایت) نیز دخیل بوده به جهت صیانت یک شیء با محوطه میراثی در مضمون خودش لازم بوده که تامین رویه‌های قانونی و اداری لازم به منظور فراهم آوردن شرایط محفوظ نگه‌داشتن هر اثر است برشمرد.

نگهداری حفاظت

زیرمجموعه‌ای از برنامه سامانه مدیریت میراث فرهنگی ملموس بوده که مشتمل بر فعالیت‌هایی است که تمرکز آنها بر تغییرات ویژگی‌ها و مؤلفه‌هایی که موضوع (مکان یا شیء) مورد نظر بر اساس آنها خصلت منحصر به فرد پیدا کرده و این تغییرات به منزله آسیب به دارایی‌های ملی می‌باشد. نگهداری میراث ملموس به گروه‌های مرمت و استحکام‌بخشی تقسیم می‌شود. مرمت شامل فعالیت‌هایی به منظور بازگردانی اثر آسیب دیده به حالت اولیه یا تبدیل اثر آسیب دیده به وضعیتی پایدار با تضمین تداوم زمانی قابل قبول بدون تغییر مؤلفه‌های اصلی اثر که بر اساس آنها حالت منحصر به فرد پیدا کرده است، می‌باشد. استحکام‌بخشی شامل مداخلات، اقدامات و تمهیداتی به منظور ایجاد وضعیتی پایدار برای اثر مورد نظر در شرایط قابل استفاده با تضمین تداوم زمانی قابل قبول بدون تغییر مؤلفه‌های اصلی اثر (گاهی در برخی موارد اقدامات و مداخلات جهت حفاظت از کاربری به جهت تجدید ساختار به مداخلات مجاز و مرمت‌های ... و سازه‌ای ... خواهد شد) که بر اساس آنها حالت منحصر به فرد پیدا کرده است، می‌باشد. این تمهیدات دربرگیرنده دو گروه مستقیم (بر روی اثر مورد نظر) و غیر مستقیم (در محدوده اثر مورد نظر) است. نگهداری برای حفاظت نقش اساسی دارد و به مفهوم مراقبت حمایتی مستمر از ساختار و بستر یک مکان است و باید آنرا از دایره تعمیر تمیز داد. اهداف ضروری مراقبت باید در قالب همکاری همه متخصصان شایسته یا عامل بالقوه مشارکت از رشته‌های مختلف علمی بنا نهاده شود که شامل محافظت بنا و مرمت است که هر کدام به ترتیب اقداماتی برابر گسترش نیافتن بیماری و بررسی شروع به مطالعات و تحقیق و آزمایش بوده تا عملی در جهت به تأخیر انداختن یا حذف مسیر زوال آن باشد که در نگهداشت ارزش‌های شکلی و تاریخی یک اثر تلاش می‌کند و هرگونه مداخله و دخل و تصرف سیستم در اثر که هدف برپا داشتن، کفایت بخشیدن و ایستایی بخشیدن به آن و اساس ساختن خوانایی پیام اثر و انتقال تمامی آن به نسل آینده است که گاه از طریق مرمت تکمیلی و گاه آناستیلوزی، برپایی و حذف اضافات بعدی صورت می‌پذیرد و کار استحکام‌بخشی تا آنجا که ممکن است به منظور محافظت از تمامی بخش‌های ارزشمند و حفظ حرمت بناهای کهن به محیط سنتی آن و پیوندهای محیط اطرافش براساس حفظ ارزش‌های هنری و سازه‌ای و تاریخی صورت می‌گیرد و عملیاتی است که منطبق با تعریف محافظت و مرمت می‌باشد. شایان ذکر است نگهداشت ثابت و مستمر میراث اجازه خواهد داد که در دراز مدت از انجام هزینه‌های هنگفت برای عملیات مربوط به کیفیت بخشیدن به آثار جلوگیری شود.

احیا

زیرمجموعه‌ای از سامانه مدیریت میراث فرهنگی (ملموس یا ناملموس) مشتمل بر سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های بازسازی، نوسازی و تعمیرات اساسی موضوعی در شرایط غیرقابل استفاده، به منظور ایجاد شرایط پایدار برای ویژگی‌ها و مؤلفه‌هایی که موضوع مورد نظر بر اساس آنها حالت منحصر به فرد پیدا کرده و زوال یا فقدان ویژگی‌های مذکور در آن به منزله آسیب به دارایی‌های ملی است. این برنامه‌ها و اقدامات باید زمینه‌ساز استفاده و بهره‌برداری از این میراث فرهنگی را فراهم کنند. در واقع احیای فرآیند عملیات و اقدامات هدفمندی است که به منظور ارتقای سطح حفاظت، تضمین بقا و اعطای کاربری متناسب برای بهره‌برداری با حفظ اصالت و یکپارچگی آن برنامه‌ریزی، طراحی و اجرا می‌شود که به منظور پیشگیری از تخریب اثر و زوال

ارزش‌های آن و حضور مجدد اثر در حیات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی معاصر انجام شود. احیا در معنای لغوی خود حیات بخشیدن دوباره به هر چیز، حیات و کارکرد تازه بخشیدن به یک چیز یا یک ناحیه تعریف می‌شود.

میراث جهانی (میراث فرهنگی و طبیعی)

۱. آثار: ساخته‌های معماری، پیکره‌ها و نقاشی‌های باستانی، المان‌ها و ساختارهایی با طبیعت باستان‌شناسی، کتیبه‌ها، سکونتگاه‌های داخل غارها و ترکیبی از موارد فوق که از دیدگاه تاریخی، هنری یا علمی دارای ارزش جهانی باشند.

۲. مجموعه بناها: مجموعه‌ای از بناهای متصل یا جدا از هم، که به علت معماری‌شان، همگنی یا موقعیت چشم‌اندازشان، از دیدگاه تاریخی، هنری یا علمی دارای ارزش جهانی باشند.

۳. محوطه‌ها: ساخته‌های دست بشر یا سازه‌های توأمان انسان و طبیعت و مناطق دربرگیرنده سایت‌های باستان‌شناسی که از دیدگاه تاریخی، هنری، قوم‌شناسی و مردم‌شناسی دارای ارزش جهانی باشند.

مصادیق میراث طبیعی عبارتند از:

ویژگی‌های طبیعی متشکل از ساختارهای فیزیکی و زیستی یا گروه‌هایی از این ساختارها که از دیدگاه هنری یا علمی دارای ارزش جهانی درخور توجه باشند. ساختارهای زمین‌شناسی و جغرافیای طبیعی یا مناطق محصور که زیستگاه گونه‌های جانوری و گیاهی هستند که از لحاظ علمی و حفاظتی دارای ارزش جهانی در خور توجه باشند. سایت‌های طبیعی یا مناطق محصور طبیعی که از دیدگاه علمی، حفاظتی و زیبایی طبیعی دارای ارزش جهانی در خور توجه باشند.

آثار توأمان فرهنگی و طبیعی

اگر آثار بخشی یا تمام مشخصاتی که برای آثار فرهنگی و طبیعی توصیف شد را به صورت توأمان داشته باشند، به عنوان آثار توأمان فرهنگی و طبیعی شناخته می‌شوند.

مناظر فرهنگی

مناظر فرهنگی آثار فرهنگی هستند که تلفیقی از فعالیت‌های انسان و طبیعت است. مناظر فرهنگی نمایانگر تکامل جامعه بشری و استقرار انسان‌ها در گذر زمان و تحت تأثیر موانع فیزیکی یا فرصت‌هایی که محیط طبیعی ایجاد کرده و نیروهای اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی متوالی اعم از داخلی و خارجی هستند. انتخاب آنها باید هم برپایه ارزش‌های جهانی وهم شاخص بودن آنها به عنوان یک منطقه ژئوفرننگی شاخص صورت گیرد و نیز به لحاظ توانایی آنها در ارائه عناصر فرهنگی اساسی و متمایز انجام پذیرد.

معیارهای ثبت یک اثر در فهرست میراث جهانی

کمیته میراث جهانی یک اثر پیشنهادی را دارای ارزش جهانی می‌داند، اگر یک یا بیشتر از یک معیار از معیارهای زیر را داشته باشد:

- (۱) نشانگر شاهکاری از نبوغ ساخته‌های بشری باشد.
- (۲) نمادی از تبادل ارزش‌های والای انسانی در دوره زمانی خاص و در یک حوزه فرهنگی جهانی در رابطه با پیشرفت‌های معماری، فنی، ساخته‌های هنری، طراحی شهرها و مناظر باشد.
- (۳) نشانگر گواهی منحصر به فرد یا حداقل استثنایی از یک سنت فرهنگی یا تمدن که پابرجاست یا از بین رفته باشد.

- ۴) نمونه‌ای برجسته از گونه‌ای بنا، معماری، مجموعه فنی یا منظر که در تاریخ بشر از مرحله چشمگیری برخوردار باشد.
- ۵) نمونه‌ای برجسته از سکونتگاه سنتی بشر یا کاربرد زمین که نشانگر فرهنگی خاص است، بالاخص زمانی که تحت تأثیر شدید تغییرات به گونه‌ای، بازگشت ناپذیر، آسیب دیده باشد.
- ۶) بصورت مستقیم یا ملموس با وقایع یا سنت‌های زندگی، عقاید، باورها، فعالیت‌های هنری و ادبی دارای پیامدها و ارزش‌های جهانی در ارتباط باشد. (از نظر کمیته در مواقع استثنایی و در ارتباط با سایر معیارها، معیار درج یک اثر در فهرست میراث جهانی است).
- ۷) نمونه برجسته نمایانگر مراحل عمده تاریخ کره زمین، شامل سابقه زندگی، رویه‌های مهم و متداوم زمین شناسی در تکامل اشکال زمین، یا مشخصه بارز جغرافیای طبیعی یا ریخت زمینی باشد.
- ۸) نمونه برجسته نمایانگر اهم رویه‌های متداول بومی و زیستی در تحول و تکامل آب‌های زیرزمینی، آب‌های شیرین، اکوسیستم‌های ساحلی و دریایی و جوامع گیاهی و جانوری باشد.
- ۹) شامل پدیده‌های شگرف طبیعی یا مناطقی با طبیعت زیبای استثنایی و ارزش‌های هنری باشد.
- ۱۰) شامل مهم‌ترین و برجسته‌ترین زیستگاه‌های طبیعی حفاظت از تنوع زیستی، دربرگیرنده گونه‌های خاص که از لحاظ علمی و حفاظتی دارای ارزش جهانی می‌باشند.

میراث ملی منقول

ثبت آثار منقول در فهرست آثار ملی ایران به استناد ماده ۱ و ۲ قانون راجع به حفظ آثار ملی ۱۳۰۹ مجلس شورای ملی، فصل دوم نظام‌نامه اجرایی آن مصوب ۱۳۱۱ هیات وزراء، بند (ج) از ماده واحده قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۴ مجلس شورا، بند ششم از ماده سوم قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۷ مجلس شورای اسلامی، ماده ۲۲ آیین‌نامه حفاظت از میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۸۱ شورای امنیت کشور، ماده ۱ آیین‌نامه اموال فرهنگی، تاریخی و هنری نهادهای عمومی و دولتی مصوب ۱۳۸۱/۱۲/۷ هیات وزیران و فصل دوم آیین‌نامه مدیریت، ساماندهی، نظارت و حمایت از مالکان و دارندگان اموال فرهنگی تاریخی منقول مجاز مصوب ۱۳۸۴ هیات وزیران، ماده ۱ کنوانسیون مربوط به اتخاذ تدابیر لازم برای ممنوع کردن و جلوگیری از ورود و صدور و انتقال مالکیت غیرقانونی اموال فرهنگی مصوب ۱۴ نوامبر ۱۹۷۰ (الحاقی ایران به موجب قانون مصوب ۱۳۵۳/۹/۱۷)، بند ۳ لایحه قانونی راجع به جلوگیری از انجام اعمال حفاری‌های غیرمجاز و کاوش به قصد به دست آوردن اشیای عتیقه و آثار تاریخی که بر اساس ضوابط بین‌المللی ۱۰۰ سال یا بیشتر از تاریخ ایجاد یا ساخت آن گذشته باشد مصوب ۱۳۵۸/۲/۲۷ شورای انقلاب، تعریف می‌شود:

- منقول باشد.
- در مملکت ایران احداث شده باشد.
- عمری بالای یکصد سال داشته باشد.
- دارای حیثیت تاریخی یا علمی یا صنعتی (هنری) باشد.

موزه‌ها

موزه موسسه‌ای است دائمی بدون هدف مادی که درهای آن به روی عموم گشوده است و در خدمت جامعه و پیشرفت آن قرار دارد. هدف موزه‌ها تحقیق در آثار و شواهد برجایمانده از انسان و محیط زیست او، گردآوری، حفظ و ایجاد ارتباط بین آثار به ویژه به نمایش گذاردن آن‌ها برای بررسی و بهره‌وری معنوی است.

موزه‌ها از لحاظ «گستره» به سه گروه محلی، منطقه‌ای و ملی و از لحاظ «ساختار» به دو گروه فضای بسته و فضای باز و از لحاظ «استقرار» به موزه‌های مکان ثابت یا مکان سیار، از لحاظ «زمانی» به دو گروه زمان ثابت و زمان آزاد، از لحاظ «ماهیت» به دو گروه موضوعات منقول و موضوعات غیرمنقول، از لحاظ «دیدار» به موزه‌های واقعی و موزه‌های مجازی و از لحاظ «موضوع» به پنج گروه تاریخی، هنری، علمی، فرهنگی، طبیعی و مختلط و از لحاظ «ساختار» به سه گروه ساختار ملموس و ساختار ناملموس و ساختار ممزوج (ملموس و ناملموس) تقسیم می‌شوند.

بازدیدکننده از موزه و اماکن فرهنگی - تاریخی فردی است که با هدف فرهنگی، آموزشی، پژوهشی و گذران اوقات فراغت از موزه‌ها و اماکن از موزه‌ها و اماکن فرهنگی - تاریخی دیدن می‌کند.

میراث ملی غیرمنقول

بنای تاریخی - فرهنگی

هر بنایی که واجد یک یا چند ارزش فرهنگی، تاریخی و هنری باشد. بنای معاصر که واجد یک یا چند ارزش از ارزش‌های فوق یا ارزش مکان - رویداد باشد نیز بنای تاریخی - فرهنگی محسوب می‌شود.

مکان - رویداد

مکانی که صرف نظر از ویژگی‌های معماری یا تاریخ ساخت، محل وقوع رویدادها و وقایع سرنوشت ساز تاریخی بوده یا محل برگزاری یک سنت اجتماعی مستمر، پویا و هویت آفرین است.

عرصه تاریخی - فرهنگی

محدوده‌ای است که حدود اموال و آثار تاریخی - فرهنگی را تحدید و تعریف می‌کند.

محوطه تاریخی - فرهنگی

عرصه تاریخی - فرهنگی که قابلیت احیا و کاربری دوباره یا امکان بهره برداری با کاربری اولیه، برای آن وجود ندارد. همچنین کاملاً پیوسته با بستر محیطی بوده و بدون آن ماهیت وجودی خود را از دست می‌دهد. محوطه تاریخی - فرهنگی بخش غیرپویای میراث بشری است که در بیشتر موارد، هدف غایی حفاظت از آن ایجاد سایت موزه یا موزه فضای باز است.

پایگاه‌های میراث جهانی و میراث فرهنگی

به تشکیلات مدیریتی یکپارچه اطلاق می‌شوند که به منظور تحقق اهداف سازمان در آثار واجد ارزش‌های منحصر به فرد ملی و جهانی مستقر گردیده‌اند. این آثار متشکل از آثار ثبت شده در فهرست میراث ملی، آثار موجود در فهرست موقت میراث جهانی یا آثار ثبت شده در فهرست میراث جهانی می‌باشند. ساختار مدیریتی مربوطه به منظور تضمین شناخت بهینه، حفاظت، احیا و معرفی آثار فرهنگی مادی، معنوی و یا محیط‌های طبیعی در ایران تأمین شده‌اند که بناها، محوطه‌های باستانی، محدوده‌های شهری یا روستایی، آثار منفرد باستانی همچون سنگ‌نگاره‌ها، مناظر فرهنگی، موضوعات میراث معنوی و یا محیط‌های طبیعی یا

مجموعه‌ای از آنها را در بر می‌گیرد. در حال حاضر ۲۴ اثر ثبت جهانی و ۹۲ پایگاه ملی تحت نظارت دفتر امور پایگاه‌های وزارتخانه اداره می‌شوند.

اهداف کلان پایگاه‌ها

- ایجاد ساختاری پویا و کارآمد برای مدیریت یکپارچه امور و مداخلات مربوط به آثار شاخص میراث فرهنگی ایران.
- ایجاد ساختار هرمی و تصمیم‌گیری بر اساس خرد جمعی شامل کمیته تخصصی امور پایگاه‌ها، هیات‌های راهبردی و ... برای مدیریت بهینه منابع انسانی و توان کارشناسی و علمی موجود کشور در راستای تحقق اهداف تعریف شده.
- شناسایی و ثبت آثار و مصادیق شناخته و ناشناخته میراث فرهنگی مادی و معنوی واقع در حوزه هر یک از پایگاه‌ها.
- برنامه‌ریزی جامع‌نگر در مورد موضوعات پژوهشی، مدیریت و انجام پژوهش‌های مستمر در خصوص مکان یا موضوع ویژه تاریخی، فرهنگی و طبیعی واقع در حوزه هر یک از پایگاه‌ها در راستای تحقق اهداف کلان مجموعه پایگاه‌ها.
- حفاظت، مرمت و احیاء میراث فرهنگی مادی، معنوی یا طبیعی واقع در محدوده جغرافیایی یا موضوعی پایگاه مطابق ضوابط بین‌المللی، همچنین ضوابطی که از سوی سازمان ارایه شده یا خواهد شد، متناسب با شرایط و نیازهای محل.
- ایجاد اداره دائمی امکانات و خدمات گردشگری و معرفی برای پایگاه و آثار واقع در محدوده آن، مطابق ضوابط بین‌المللی، همچنین ضوابطی که از سوی سازمان ارایه شده یا خواهد شد، متناسب با شرایط و نیازهای محل.
- تقویت ارتباط بین رشته‌های مختلف میراث فرهنگی در پژوهش، حفاظت، مرمت، معرفی، صنایع‌دستی، گردشگری و ... در خصوص موضوعات واقع در محدوده پایگاه.
- ایجاد سهولت و سرعت در امور اداری، فنی و پژوهشی مرتبط در یک مکان ویژه تاریخی، فرهنگی و طبیعی و پرهیز از ضوابط دست و پاگیر اداری.
- تسهیل در استفاده از نیروهای تخصصی برجسته و انجام فعالیت‌های علمی در مکان ویژه تاریخی، فرهنگی و طبیعی.
- ایجاد و تداوم آموزش در حین اجرا.
- ایجاد و تقویت ارتباطات اداری و محلی با کلیه دستگاه‌ها و نهادهای محلی و مردمی جهت حمایت از مکان ویژه تاریخی، فرهنگی و طبیعی و مشارکت دادن تمامی مسئولین محلی و متخصصین ذیربط.

برخی از مواد مربوط به قوانین میراث ملی منقول برگرفته از:

قانون راجع به حفظ آثار ملی ۱۳۰۹ مجلس شورای ملی

ماده اول- همه آثار صنعتی و ابنیه و اماکنی که تا اختتام دوره سلسله زندیه در مملکت ایران احداث شده، اعم از منقول و غیر منقول با رعایت ماده ۳ این قانون میتوان جزء آثار ملی ایران محسوب داشت و تحت حفاظت و نظارت دولت است.

ماده دوم- دولت مکلف است از همه آثار ملی ایران که فعلاً معلوم و مشخص است و حیثیت تاریخی یا علمی یا صنعتی خاصی دارد فهرستی ترتیب داده و بعدها هم هرچه از این آثار مکشوف شود، ضمیمه فهرست مزبور بنماید. فهرست مزبور بعد از تنظیم، طبع شده و به اطلاع عامه خواهد رسید.

ماده سوم- ثبت مال در فهرست آثار ملی پس از تشخیص و اجازه کتبی وزارت معارف خواهد بود ولیکن ثبت مالی که مالک خصوصی داشته باشد باید قبلاً به مالک اخطار شود قطعی نمی‌شود مگر پس از آنکه به مالک اخطار و اعتراضی او

اگر داشته باشد رسیدگی شده باشد و وظایف مقرر در این قانون راجع به آثار ملی فقط پس از قطعی شدن ثبت برعهده مالک تعلق خواهد گرفت.

ماده هشتم- برای هر مال منقولی که در فهرست آثار ملی ثبت شده باید معرفی‌نامه در دو نسخه تنظیم شود که وصف و اصل و منشأ و کیفیت اکتشاف آن را معلوم کند و به یک یا چندین عکس از آن منضم باشد یک نسخه از این معرفی‌نامه در دفتر آثار ملی دولت مضبوط و نسخه دیگر مجاناً به مالک مال داده می‌شود و در هر قسم نقل و انتقال آن مال باید آن نسخه معرفی‌نامه همراه باشد و آثاری که بر ثبت مال در فهرست آثار ملی مترتب می‌گردد در تغییر ایادی نسبت به آن مال منفعک نخواهد شد.

نظام‌نامه اجرایی قانون راجع به حفظ آثار ملی مصوب ۱۳۱۱ هیات وزرا

ماده اول- تمامی آثار صنعتی اقوامی که تا انتهای دوره زندیه در خاک ایران زندگانی کرده اند عتیقه نامیده می‌شود.

عتیقات یا غیرمنقول است یا منقول، عتیقات غیرمنقول است وقتی که متصل به زمین بوده و با زحمت قابل حمل و نقل باشد و منقول است وقتی که غیرمنقول نباشد. امکان طبیعی از قبیل غارها و پناهگاه‌های زیر صخور و صخوری که شامل آثار تمدن قدیم است جزو عتیقات غیرمنقول محسوب می‌شود. مصالح ساختمان یا تزیینات متعلقه به ابنیه و امکان طبیعی که از عتیقات غیرمنقول می‌باشد، در صورتی که جداگانه پیدا شده و به آسانی قابل حمل و نقل باشد از عتیقات منقول محسوب می‌شود.

فصل دوم - عتیقات منقول

ماده دوازدهم- عتیقات منقولی که از لحاظ تاریخ ملی حائز اهمیت بوده و در ایران در تصرف مالکان خصوصی باشد با رعایت مقررات ماده ۳ قانون در فهرست مخصوص به ثبت خواهد رسید این فهرست موسوم به فهرست آثار ملی منقول خواهد بود عتیقه منقول ممکن است در هر موقع به ثبت فهرست برسد. نتایج ثبت در تغییر ایادی نسبت به آن مال، ثابت و برقرار خواهد بود.

ماده سیزدهم- هرگاه عتیقه منقول بعنوان (آثار ملی) به ثبت قطعی رسیده باشد دوسیه که برای پیشنهاد ثبت تنظیم شده است به انضمام متن حکم وزارتی راجع به ثبت آن عتیقه تسلیم ضبط آثار ملی می‌شود. هرگونه انتقال جدید که بعد از ثبت رخ دهد و بطور کلی هر واقعه که با یک مال ثبت شده مرتبط باشد مفصلاً یادداشت و بتدریج ضبط دوسیه خواهد شد.

ماده چهاردهم- برای هر مال منقولی که به ثبت فهرست می‌رسد معرفی‌نامه در دو نسخه توسط اداره عتیقات تنظیم خواهد شد که حاوی یک یا چند قطعه عکس بوده و حتی‌الامکان منشأ آن مال و کیفیت اکتشاف آن را تعیین نماید. یکی از آن نسخ در ضبط آثار ملی نگهداری شده و نسخه دیگر مجاناً به مالک مال داده خواهد شد و این نسخه در همه نقل و انتقالات بایستی همراه مال باشد.

ماده پانزدهم- عتیقات منقولی را که در فهرست ثبت شده است را نمی‌توان مورد هیچگونه تغییر یا مرمت و اصلاح جزئی و کلی قرار داد مگر با اجازه وزیر معارف و تحت نظارت اداره عتیقات. تخریب یکی از آثار ملی منقول و رعایت نکردن مقررات این ماده نسبت به خسارات وارده مستلزم مجازات خواهد بود.

قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۷ مجلس شورای اسلامی

بند ۶ ماده ۳: ثبت آثار ارزشمند منقول و غیرمنقول فرهنگی - تاریخی کشور در فهرست آثار ملی و فهرست‌های ذیربط.

آیین‌نامه حفاظت از میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۸۱ شورای امنیت کشور

ماده ۱۲ - سازمان میراث فرهنگی کشور موظف است اموال منقول تاریخی - فرهنگی موجود در موزه‌ها و مجموعه‌های تاریخی - فرهنگی تحت پوشش آن سازمان را حداقل هر یک سال کنترل و حسب مورد اقدامات قانونی لازم را انجام دهد.

ماده ۱۹ - همه دستگاه‌های دولتی که اموال تاریخی - فرهنگی در اختیار دارند، فهرست مصور این اموال را به سازمان میراث فرهنگی کشور ارسال خواهند داشت. آرشیو ملی اموال منقول تاریخی - فرهنگی کشور در سازمان مذکور تشکیل خواهد شد.

ماده ۲۰ - ملحقات و اموال منصوب یا موجود در بناهای تاریخی - فرهنگی که به طور جداگانه نیز دارای ارزش فرهنگی - تاریخی می‌باشند، توسط سازمان میراث فرهنگی کشور شناسایی و فهرست مصور آنها به آرشیو ملی اموال منقول تاریخی - فرهنگی ارسال می‌شود.

ماده ۲۲ - سازمان میراث فرهنگی کشور موظف است، شناسایی کامل اموال تاریخی - فرهنگی منقول موجود در سطح کشور و ثبت آثار منقول ارزشمند در فهرست آثار ملی ایران را با اولویت در برنامه‌های خود پیش‌بینی کند.

لایحه قانونی راجع به جلوگیری از انجام اعمال حفاری‌های غیرمجاز و کاوش به قصد به دست آوردن اشیای عتیقه و آثار تاریخی که بر اساس ضوابط بین‌المللی مدت یکصد سال یا بیشتر از تاریخ ایجاد یا ساخت آن گذشته باشد. (مصوب ۱۳۵۸ شورای انقلاب)

ماده واحده - نظر به ضرورت حفظ ذخایر متعلق و مربوط به میراث‌های اسلامی و فرهنگی و لزوم حفظ و حراست این میراث‌ها از نقطه نظر جامعه‌شناسی و تحقیقات علمی و فرهنگی و تاریخی و نظر به لزوم جلوگیری از غارت و صدور این ذخایر ارزنده به خارج از کشور که طبق مقررات مملکتی و بین‌المللی منع شده است ماده واحده ذیل تصویب می‌شود:

۱- انجام هرگونه عمل حفاری و کاوش به قصد به دست آوردن اشیای عتیقه و آثار تاریخی مطلقاً ممنوع است و مرتکب به حبس تأدیبی از ۶ ماه تا ۳ سال و ضبط اشیای مکشوفه و آلات و ادوات حفاری به نفع بیت‌المال محکوم می‌شود. چنانچه حفاری در اماکن تاریخی که به ثبت آثار ملی رسیده باشد؛ انجام گیرد مرتکب به حداکثر مجازات مقرر محکوم می‌شود.

۲- منظور از اشیای عتیقه اشیایی است که بر طبق ضوابط بین‌المللی یکصد سال یا بیشتر از تاریخ ایجاد یا ساخت آن گذشته باشد، در مورد اشیای که قدمت آن از یکصد سال کمتر باشد پس از تأدیه خمس بهای تعیین شده آن از طرف کاشف به نفع بیت‌المال، اشیای مکشوفه به وی تعلق خواهد گرفت.

مستندات قانونی

بند "د" ماده ۱۱۴ قانون برنامه چهارم توسعه:

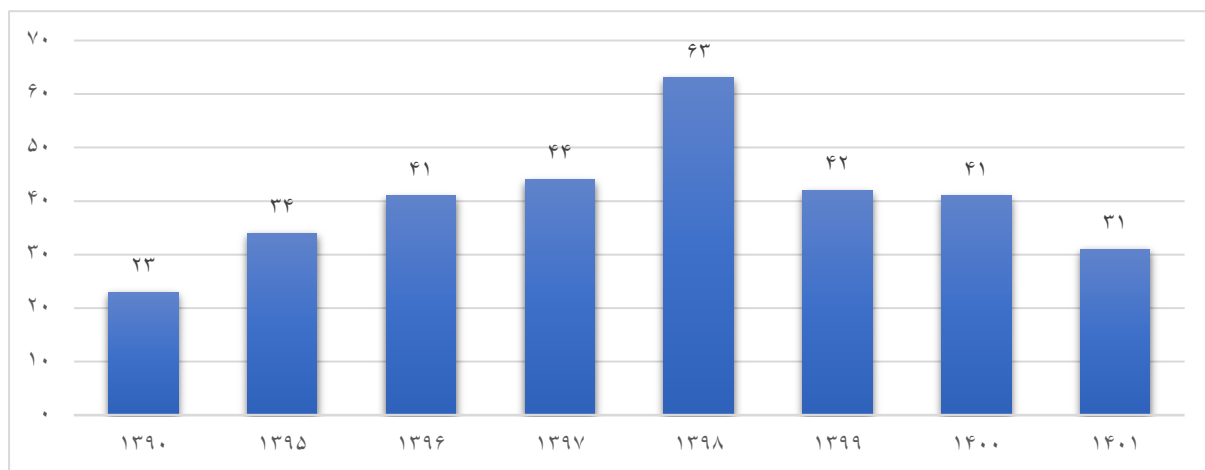
"د- ایجاد و تجهیز پایگاه‌های میراث فرهنگی در آثار تاریخی مهم کشور و مضامین اصلی مرتبط با موضوع میراث فرهنگی"

نمودارها و جداول موزه ها و اموال منقول فرهنگی تاریخی

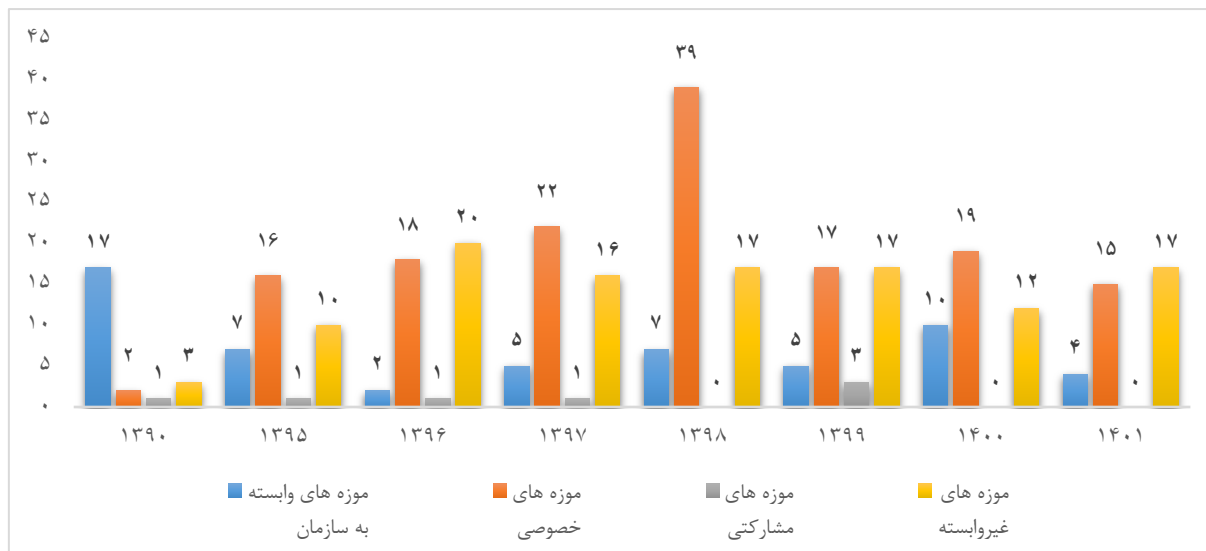
جدول ۱-۱ تعداد موزه های افتتاح شده در کشور

سال / نوع موزه	موزه های وابسته به سازمان / وزارتخانه	موزه های خصوصی	موزه های مشارکتی	موزه های غیروابسته	جمع
۱۳۹۰	۱۷	۲	۱	۳	۲۳
۱۳۹۵	۷	۱۶	۱	۱۰	۳۴
۱۳۹۶	۲	۱۸	۱	۲۰	۴۱
۱۳۹۷	۵	۲۲	۱	۱۶	۴۴
۱۳۹۸	۷	۳۹	۰	۱۷	۶۳
۱۳۹۹	۵	۱۷	۳	۱۷	۴۲
۱۴۰۰	۱۰	۱۹	۰	۱۲	۴۱
۱۴۰۱	۴	۱۵	۰	۱۲	۳۱

نمودار ۱-۱ تعداد موزه های افتتاح شده در کشور

نمودار ۱-۲ تعداد موزه‌های افتتاح شده در کشور به تفکیک نوع موزه

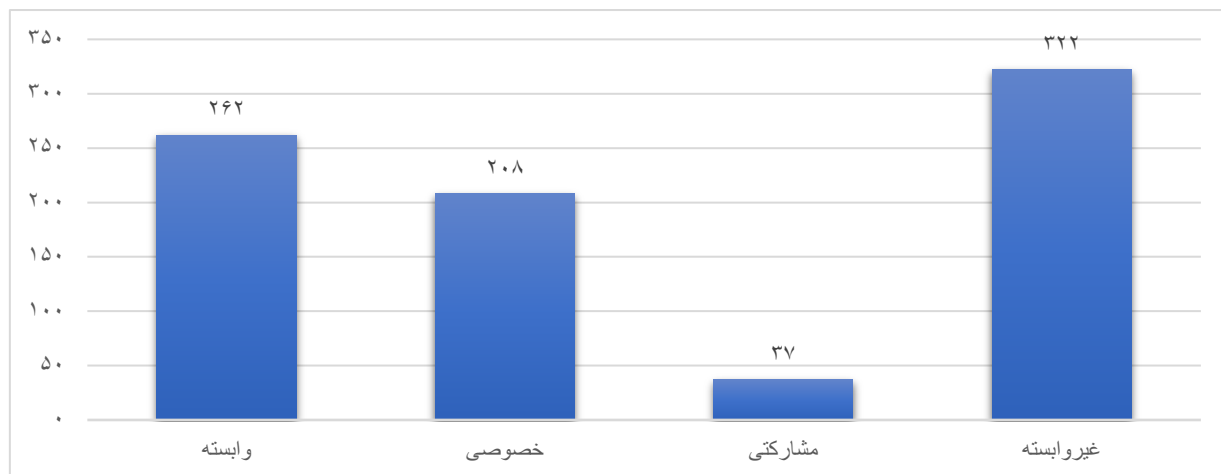

جدول ۱-۲ تعداد موزه‌های فعال کشور به تفکیک نوع موزه

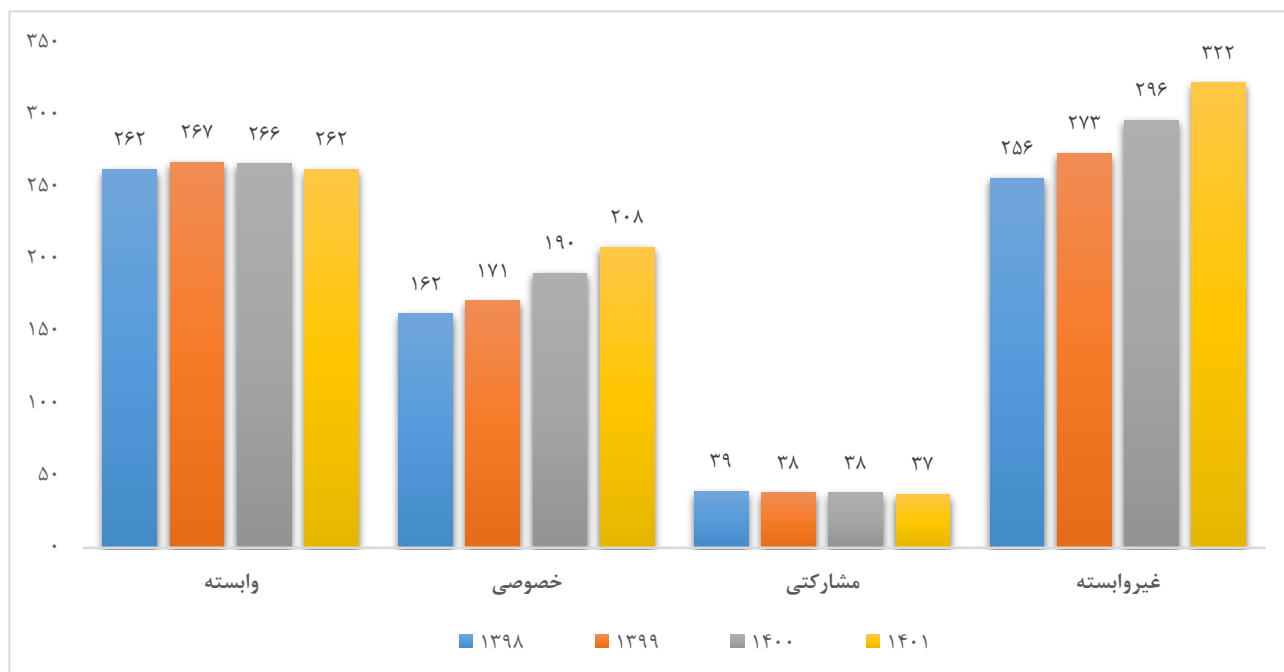
سال	موزه‌های وابسته به سازمان/وزارتخانه	موزه‌های خصوصی	موزه‌های مشارکتی	موزه‌های غیروابسته	جمع
۱۳۹۵	۲۴۷	۷۹	۳۷	۱۴۹	۵۱۲
۱۳۹۶	۲۵۱	۱۰۳	۳۸	۲۲۳	۶۱۵
۱۳۹۷	۲۵۶	۱۲۸	۳۹	۲۳۹	۶۶۲
۱۳۹۸	۲۶۲	۱۶۲	۳۹	۲۵۶	۷۱۹
۱۳۹۹	۲۶۷	۱۷۱	۳۸	۲۷۳	۷۴۹
۱۴۰۰	۲۶۶	۱۹۰	۳۸	۲۹۶	۷۹۰
۱۴۰۱	۲۶۲	۲۰۸	۳۷	۳۲۲	۸۲۹

باتوجه به اینکه فرآیند راه‌اندازی موزه‌ها در زمان معینی اتفاق می‌افتد لذا برخی از مجوزها در سال‌های قبل فعال بوده و صدور مجوز آنها طی سال‌های بعد اتفاق می‌افتد، لذا بعضی آمارها باتوجه به افزایشی یا کاهشی دچار تغییر می‌گردد.

نمودار ۳-۱ تعداد موزه‌های فعال کشور در سال ۱۴۰۱

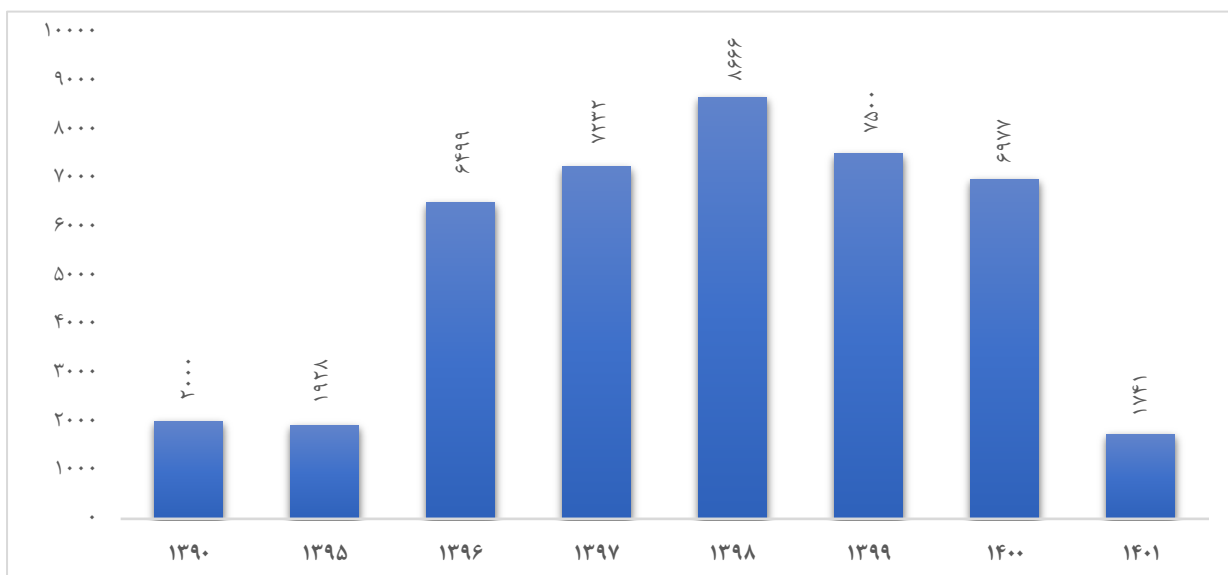
نمودار ۴-۱ تعداد موزه‌های فعال کشور در سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۹، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

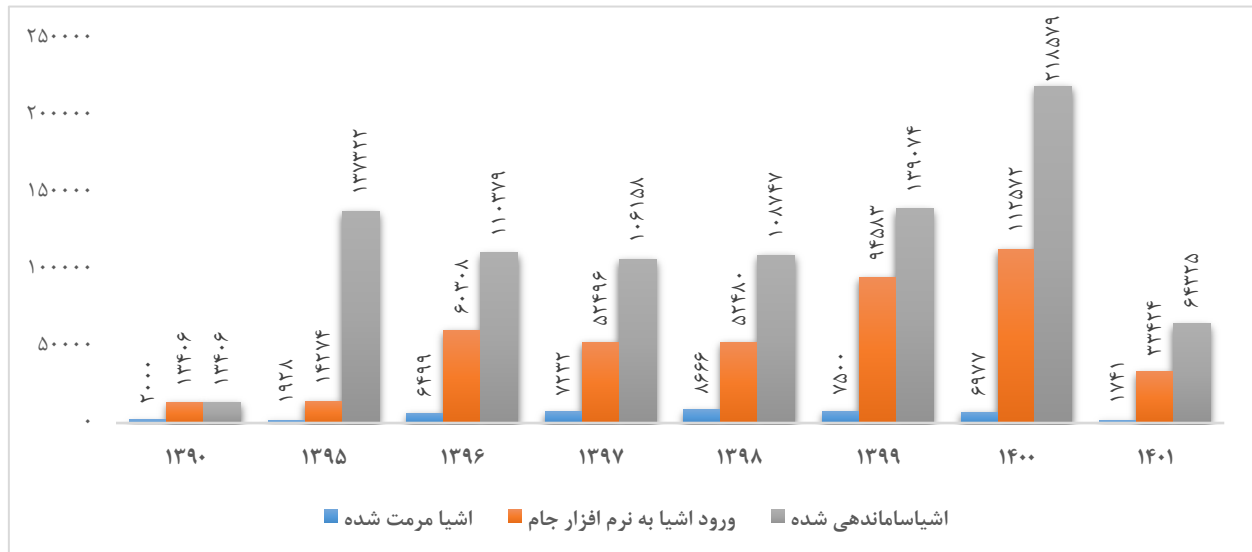
جدول ۱-۳ ساماندهی و مرمت اشیای فرهنگی - تاریخی موزه‌ها

اشیای مرمت شده	ورود اشیای به نرم افزار جام	اشیای ساماندهی شده	سال
۲۰۰۰	۱۳،۴۰۶	۱۳،۴۰۶	۱۳۹۰
۱،۹۲۸	۱۴،۲۷۴	۱۳۷،۳۲۲	۱۳۹۵
۶،۴۹۹	۶۰،۳۰۸	۱۱۰،۳۷۹	۱۳۹۶
۷،۲۳۲	۵۲،۴۹۶	۱۰۶،۱۵۸	۱۳۹۷
۸،۶۶۶	۵۲،۴۸۰	۱۰۸،۷۴۷	۱۳۹۸
۷،۵۰۰	۹۴،۵۸۳	۱۳۹،۰۷۴	۱۳۹۹
۶،۹۷۷	۱۱۲،۵۷۲	۲۱۸،۵۷۹	۱۴۰۰
۱،۷۴۱	۳۳،۴۲۴	۶۴،۳۲۵	۱۴۰۱

نمودار ۱-۵ تعداد اشیای مرمت شده

نمودار ۱-۶ ساماندهی، ورود اشیا به نرم افزار جام و مرمت اشیا فرهنگی - تاریخی

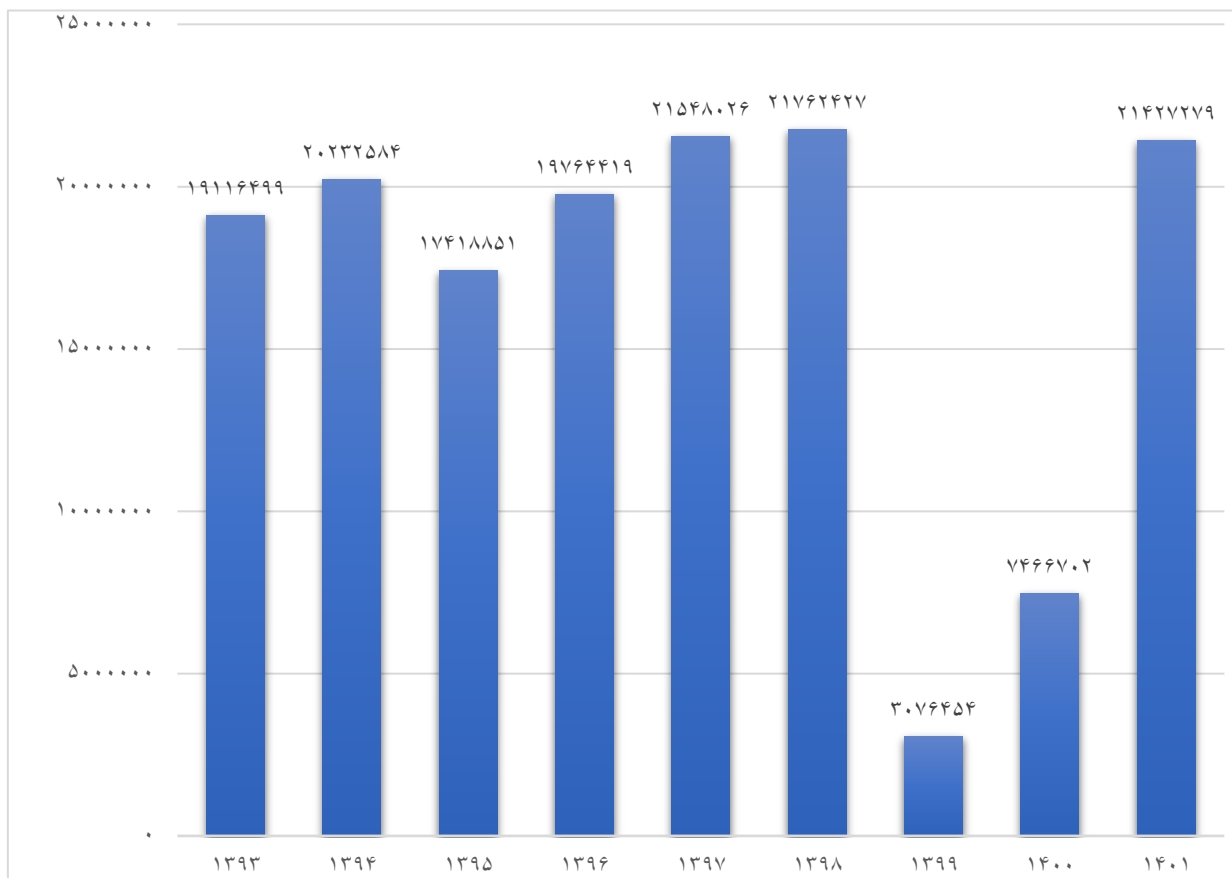

جدول ۱-۴ تعداد بازدیدکنندگان از موزه‌های وابسته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی کشور (نفر)

سال	تعداد بازدیدکنندگان		
	ایرانی	خارجی	جمع
۱۳۹۳	۱۸,۰۵۷,۳۷۴	۱,۰۵۹,۱۲۵	۱۹,۱۱۶,۴۹۹
۱۳۹۴	۱۹,۰۵۶,۰۵۲	۱,۱۷۶,۵۳۲	۲۰,۲۳۲,۵۸۴
۱۳۹۵	۱۵,۸۸۹,۷۷۱	۱,۵۲۹,۰۸۰	۱۷,۴۱۸,۸۵۱
۱۳۹۶	۱۸,۱۱۰,۰۹۷	۱,۶۵۴,۳۲۲	۱۹,۷۶۴,۴۱۹
۱۳۹۷	۲۰,۱۴۲,۴۹۶	۱,۴۰۵,۵۳۰	۲۱,۵۴۸,۰۲۶
۱۳۹۸	۲۰,۴۳۰,۹۲۳	۱,۳۳۱,۵۰۴	۲۱,۷۶۲,۴۲۷
۱۳۹۹	۳,۰۷۱,۰۳۷	۵,۴۱۷	۳,۰۷۶,۴۵۴
۱۴۰۰	۷,۴۰۵,۹۶۹	۶۰,۷۳۳	۷,۴۶۶,۷۰۲
۱۴۰۱	۲۱,۰۰۰,۷۱۲	۴۲۶,۵۶۷	۲۱,۴۲۷,۲۷۹

* با توجه به شیوع ویروس کرونا در سراسر جهان و تعطیلی موزه‌ها و اماکن فرهنگی تاریخی کشور، آمار بازدیدکنندگان در سال ۹۹ کاهش چشمگیر داشته است.

نمودار ۱-۷ تعداد بازدیدکنندگان از موزه‌های وابسته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی کشور (نفر)

جدول ۱-۵ مشخصات بیست موزه دارای بیشترین بازدیدکننده در کشور ۱۴۰۱

ردیف	نام موزه	استان	شهر	تعداد بازدیدکنندگان (نفر)	درصد در کل بازدیدکنندگان از موزه‌ها
۱	کاخ سعدآباد	تهران	تهران	۳,۵۷۴,۲۱۸	۳۹/۸۵
۲	کاخ گلستان	تهران	تهران	۲,۴۵۵,۱۱۸	۲۷/۳۷
۳	کاخ نیاوران	تهران	تهران	۱,۳۰۰,۸۶۶	۱۴/۰۵
۴	کاخ موزه چهلستون	اصفهان	اصفهان	۳۹۳,۱۶۵	۴/۳۹
۵	قلعه فلاک‌الافلاک	لرستان	خرم آباد	۲۴۴,۹۶۸	۲/۷۳
۶	ملی ایران	تهران	تهران	۲۰۰,۰۵۹	۲/۲۳
۷	سنت استپانوس	آذربایجان شرقی	جلفا	۱۸۰,۱۵۰	۲/۰۱
۸	نادری	خراسان رضوی	مشهد	۱۷۱,۲۵۲	۱/۹۱
۹	شوش	خوزستان	شوش	۱۶۴,۴۱۴	۱/۸۳
۱۰	تخت جمشید	فارس	مرو دشت	۱۶۳,۶۴۰	۱/۸۲
۱۱	حمام گنجعلیخان	کرمان	کرمان	۱۲۵,۳۲۱	۱/۴
۱۲	ملی کاشان	اصفهان	کاشان	۱۱۱,۵۷۴	۱/۲۴
۱۳	شیخ صفی‌الدین	اردبیل	اردبیل	۱۱۱,۵۴۰	۱/۲۴
۱۴	روستایی گیلان	گیلان	رشت	۹۹,۳۶۲	۱/۰۱
۱۵	آذربایجان	آذربایجان شرقی	تبریز	۷۶,۵۳۷	۰/۸۵
۱۶	سایت هگمتانه	همدان	همدان	۷۵,۳۲۹	۰/۸۵
۱۷	کاخ چهلستون	قزوین	قزوین	۷۱,۶۶۰	۰/۸۵
۱۸	قاجار	آذربایجان شرقی	تبریز	۶۷,۱۷۳	۰/۸۵
۱۹	آبگینه	تهران	تهران	۵۱,۹۱۹	۰/۸۵
۲۰	رختشویخانه	زنجان	زنجان	۴۵,۷۶۷	۰/۸۵

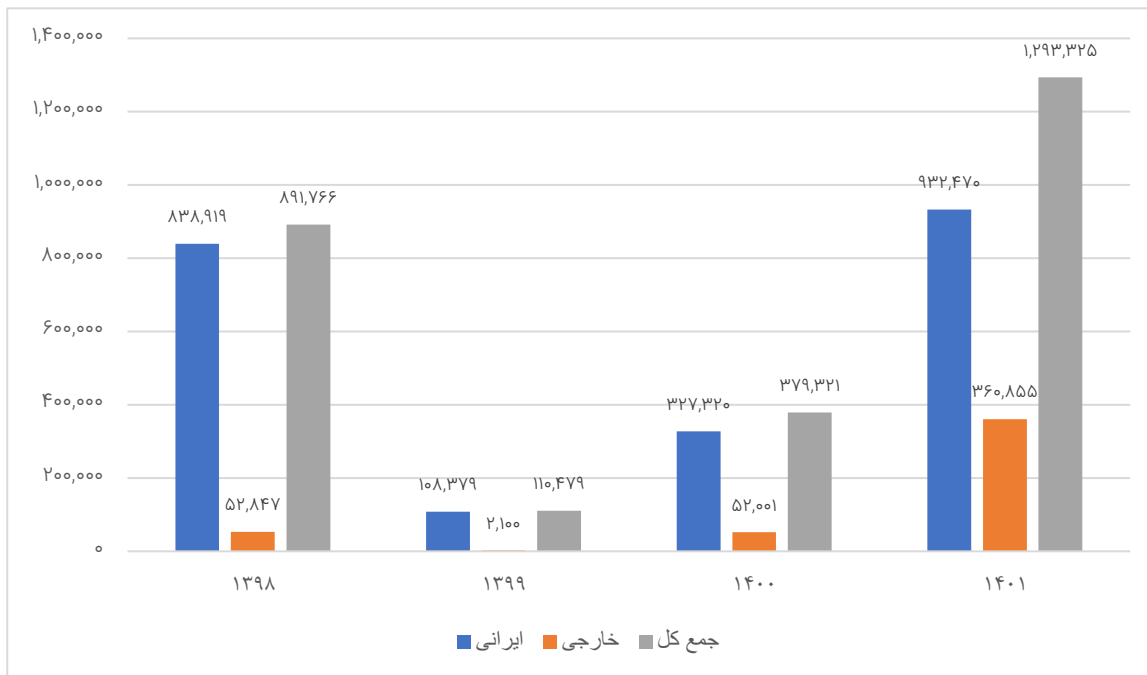
جدول ۱-۶ مشخصات بیست بنای تاریخی دارای بیشترین آمار بازدیدکننده در کشور ۱۴۰۱

ردیف	نام بنای تاریخی	استان	شهر	تعداد بازدیدکنندگان	درصد در کل بازدیدکنندگان از بناهای تاریخی
۱	حافظیه	فارس	شیراز	۱,۵۶۲,۵۴۸	۱۲/۳۵
۲	سعدیه	فارس	شیراز	۸۵۵,۵۹۶	۶/۷۶
۳	باغ فین	اصفهان	کاشان	۸۱۴,۰۶۸	۶/۴۳
۴	تخت جمشید	فارس	مرودشت	۷۹۰,۷۰۶	۶/۲۵
۵	آرامگاه فردوسی	خراسان رضوی	توس	۵۳۱,۶۲۷	۴/۲
۶	عمارت عالی قاپو	اصفهان	اصفهان	۴۹۶,۴۷۸	۳/۹۲
۷	پاسارگاد	فارس	مرودشت	۳۶۵,۹۳۵	۲/۸۹
۸	طاق بستان	کرمانشاه	کرمانشاه	۳۴۴,۷۷۱	۲/۷۲
۹	آرامگاه خیام	خراسان رضوی	نیشابور	۳۰۵,۱۴۶	۲/۴۱
۱۰	باغ شاهزاده ماهان	کرمانشاه	کرمان	۲۶۵,۰۹۸	۲/۰۹
۱۱	آرامگاه عطار	خراسان رضوی	نیشابور	۲۱۷,۴۳۵	۱/۷۲
۱۲	مسجد امام (ره)	اصفهان	اصفهان	۱۸۴,۶۱۰	۱/۴۶
۱۳	آرامگاه بوعلی	همدان	همدان	۱۸۰,۴۳۵	۱/۴۳
۱۴	بیستون	کرمانشاه	بیستون	۱۷۳,۰۱۳	۱/۳۷
۱۵	خانه بروجردی ها	اصفهان	کاشان	۱۶۹,۷۰۵	۱/۳۴
۱۶	آرامگاه باباطاهر	همدان	همدان	۱۵۶,۳۲۶	۱/۲۴
۱۷	نقش رستم	فارس	مرودشت	۱۴۸,۶۲۲	۱/۱۷
۱۸	سازه های آبی شوستر	خوزستان	شوستر	۱۴۳,۶۵۸	۱/۱۴
۱۹	منار جناب	اصفهان	اصفهان	۱۴۲,۷۷۲	۱/۱۳
۲۰	مجموعه جهانی بقعه شیخ صفی الدین اردبیلی	اردبیل	اردبیل	۱۱۱,۵۴۰	۰/۸۸

جدول ۷-۱ میزان فروش بلیط در موزه‌ها و آثار تاریخی-فرهنگی وابسته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (میلیون ریال)

میزان فروش بلیط			سال
جمع کل	خارجی	ایرانی	
۸۹۱،۷۶۶	۵۲،۸۴۷	۸۳۸،۹۱۹	۱۳۹۸
۱۱۰،۴۷۹	۲،۱۰۰	۱۰۸،۳۷۹	۱۳۹۹
۳۷۹،۳۲۱	۵۲،۰۰۱	۳۲۷،۳۲۰	۱۴۰۰
۱،۲۹۳،۳۲۵	۳۶۰،۸۵۵	۹۳۲،۴۷۰	۱۴۰۱

نمودار ۸-۱ میزان فروش بلیط در موزه‌ها و آثار تاریخی-فرهنگی وابسته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (میلیون ریال)

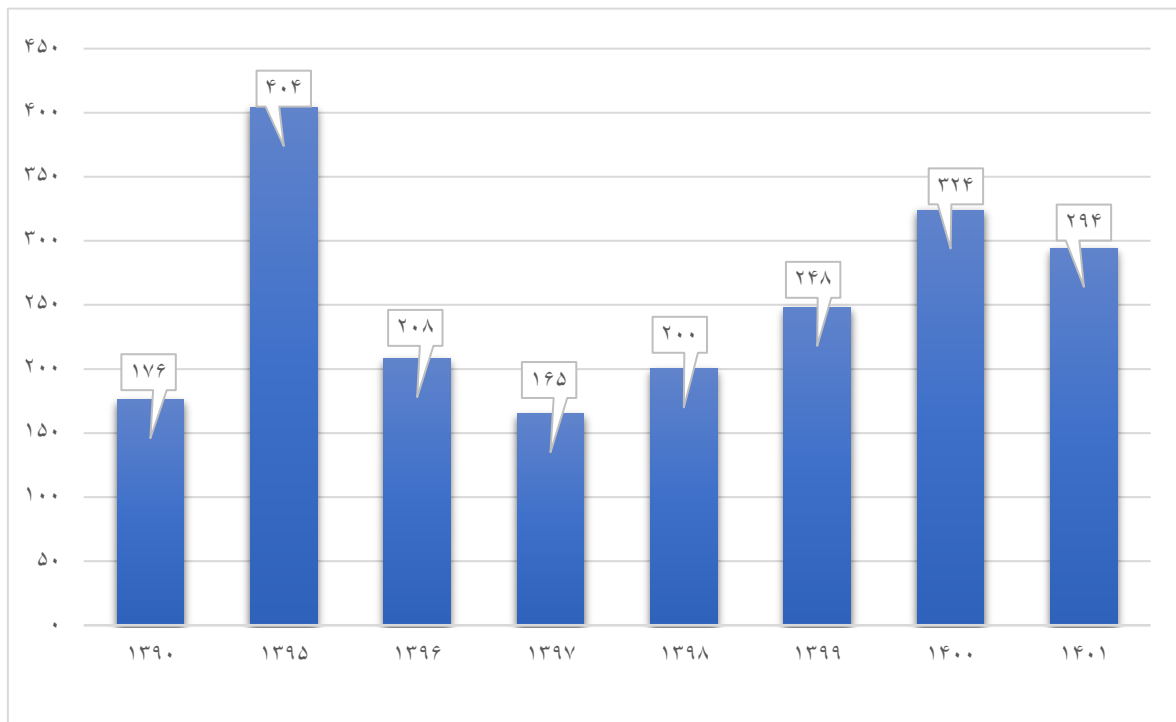
ثبت و حریم آثار، حفظ و احیاء میراث معنوی و طبیعی حرائم آثار ثبتی

جدول ۱-۸ حرائم مصوب آثار در سطح ملی به تفکیک استان (اثر)

ردیف	نام استان	۱۳۹۰	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	آذربایجان شرقی	۰	۰	۰	۱۳	۳	۱۸	۴	۴
۲	آذربایجان غربی	۰	۲۳	۰	۴	۱۱	۶	۱۰	۲
۳	اردبیل	۰	۳	۶	۳	۳	۸	۰	۵۰
۴	البرز	۰	۴	۲	۷	۰	۰	۲	۰
۵	اصفهان	۰	۲۷۰	۴۳	۴	۲۲	۱۲۴	۱۱۹	۰
۶	ایلام	۱	۰	۰	۰	۲	۳	۳	۲
۷	بوشهر	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۰	۲
۸	تهران	۳	۱۷	۱۵	۰	۱۳	۵	۰	۴۴
۹	چهارمحال و بختیاری	۲	۲۳	۰	۰	۰	۴	۰	۲
۱۰	خراسان جنوبی	۰	۱۷	۰	۱۴	۵۰	۲	۴	۴
۱۱	خراسان رضوی	۱	۰	۱۰۶	۲	۱۱	۴	۶	۴
۱۲	خراسان شمالی	۲	۱۸	۰	۶	۰	۱	۵	۱
۱۳	خوزستان	۰	۴	۰	۴	۱۰	۵	۲	۰
۱۴	زنجان	۰	۰	۳	۳	۱	۳	۲	۳
۱۵	سمنان	۰	۰	۱۰	۵	۰	۳	۰	۲
۱۶	سیستان و بلوچستان	۰	۰	۰	۰	۵	۴	۰	۰
۱۷	فارس	۱۲۴	۰	۰	۳۶	۱۳	۲	۰	۲
۱۸	قزوین	۰	۰	۰	۰	۱۶	۰	۱	۳۰
۱۹	قم	۳	۸	۰	۱۴	۰	۷	۱	۴
۲۰	کردستان	۰	۴	۱	۴	۴	۰	۷	۷
۲۱	کرمان	۰	۰	۰	۰	۰	۸	۷	۰
۲۲	کرمانشاه	۰	۰	۰	۱۰	۰	۷	۴	۴
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۱۱	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰
۲۴	گلستان	۰	۰	۰	۹	۱۵	۲	۴	۲
۲۵	گیلان	۱	۰	۰	۲	۴	۰	۱۴	۱۱۷
۲۶	لرستان	۲۱	۲	۹	۲	۰	۷	۶	۲
۲۷	مازندران	۷	۱۱	۲	۱۴	۵	۰	۷	۲
۲۸	مرکزی	۰	۰	۶	۹	۶	۱۱	۰	۰
۲۹	هرمزگان	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰
۳۰	همدان	۰	۰	۴	۰	۲	۴	۱۱۰	۳
۳۱	یزد	۰	۰	۰	۰	۴	۸	۵	۱
	جمع	۱۷۶	۴۰۴	۲۰۸	۱۶۵	۲۰۰	۲۴۸	۳۲۴	۲۹۴

*تغییر در برخی اعداد جدول، ناشی از افزایش تعداد آثار ثبتی مشمول حرایم می‌باشد.

نمودار ۱-۹- حرایم مصوب آثار در سطح ملی (اثر)

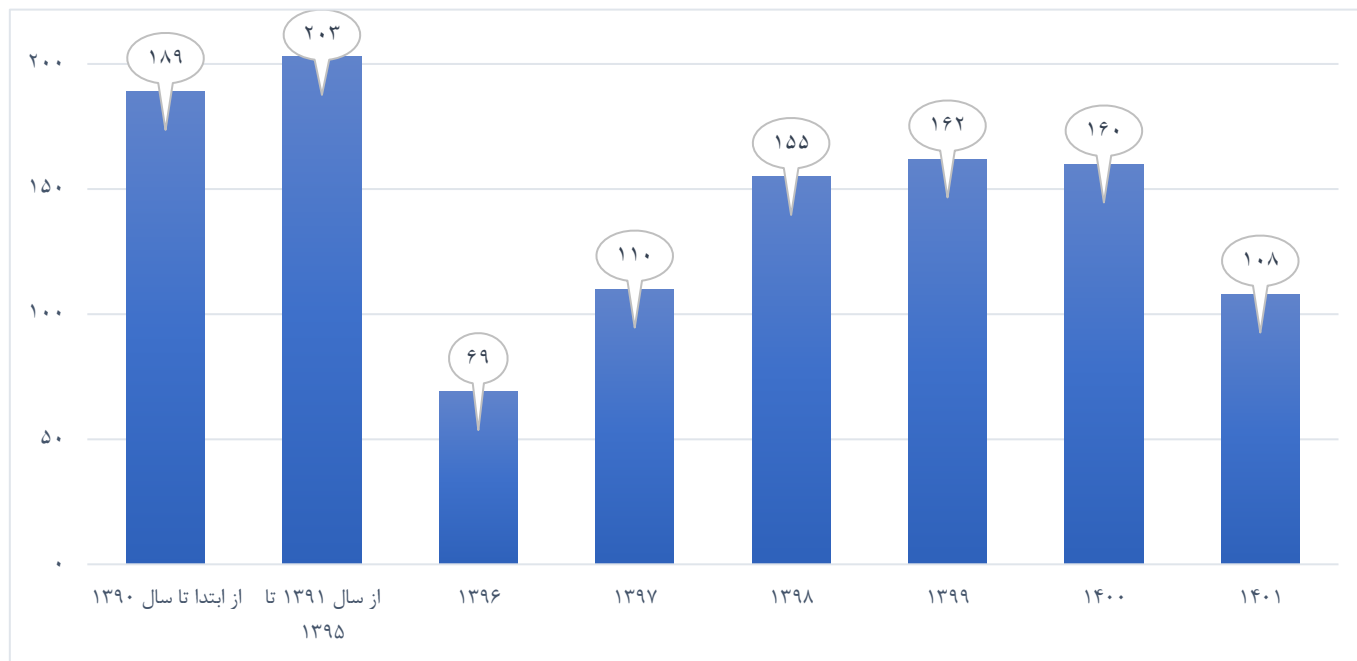
میراث طبیعی

جدول ۱-۹ میراث طبیعی ثبت شده در فهرست آثار ملی به تفکیک استان و سال ثبت (اثر)

ردیف	استان، سال	از ابتدا تا سال ۱۳۹۰	از سال ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	آذربایجان شرقی	۶	۱۰	۶	۶	۵	۳	۱	۲
۲	آذربایجان غربی	۰	۴	۳	۲	۱	۶	۴	۰
۳	اردبیل	۱	۰	۰	۳	۱	۸	۱۰	۰
۴	اصفهان	۱	۰	۲	۵	۲	۹	۱۲	۱۲
۵	البرز	۲	۱۲	۰	۴	۰	۳	۲	۲
۶	ایلام	۲	۴	۰	۱	۰	۴	۲	۹
۷	بوشهر	۶	۰	۰	۱	۵	۳	۰	۰
۸	تهران	۲	۱	۰	۰	۲	۲	۴	۵
۹	چهارمحال و بختیاری	۴	۵	۰	۶	۲	۷	۶	۰
۱۰	خراسان رضوی	۴	۲	۰	۵	۵	۲۰	۲۹	۱۲
۱۱	خراسان جنوبی	۱۰	۴۱	۱۰	۴	۵	۴	۵	۰
۱۲	خراسان شمالی	۲۳	۱۷	۰	۲	۵	۴	۲	۲
۱۳	خوزستان	۳	۷	۰	۰	۷	۰	۴	۵
۱۴	زنجان	۰	۲	۰	۵	۶	۶	۳	۲
۱۵	سمنان	۸	۰	۰	۵	۳	۸	۰	۶
۱۶	سیستان و بلوچستان	۲	۳	۰	۲	۳	۴	۲	۰
۱۷	فارس	۴	۷	۳	۵	۱۳	۵	۹	۰
۱۸	قزوین	۲	۱۲	۱۴	۱۴	۹	۴	۵	۳
۱۹	قم	۰	۰	۰	۹	۵	۲	۴	۴
۲۰	کرمانشاه	۱۵	۷	۳	۰	۰	۲	۴	۳
۲۱	کردستان	۸	۶	۳	۳	۸	۵	۵	۰
۲۲	کرمان	۰	۲	۰	۲	۵	۰	۵	۷
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۲	۰	۰	۰	۷	۴	۴	۴
۲۴	گیلان	۲	۱	۰	۰	۱۴	۷	۶	۰
۲۵	گلستان	۵	۹	۵	۴	۶	۵	۵	۴
۲۶	لرستان	۲۰	۶	۳	۳	۶	۱۰	۴	۹
۲۷	مرکزی	۵	۵	۵	۳	۳	۳	۳	۴
۲۸	مازندران	۱۱	۱۹	۱۲	۱۳	۱۵	۷	۱۱	۷
۲۹	همدان	۱۴	۱	۰	۰	۴	۲	۴	۲
۳۰	هرمزگان	۱۰	۰	۰	۰	۳	۹	۲	۰
۳۱	یزد	۱۷	۲۰	۰	۳	۵	۵	۳	۴
	جمع	۱۸۹	۲۰۳	۶۹	۱۱۰	۱۵۵	۱۶۲	۱۶۰	۱۰۸

منبع استفاده شده در حوزه میراث طبیعی دستورالعمل مصوب ثبت آثار طبیعی مربوط به کمیته تدوین دستورالعمل ثبت میراث طبیعی در سال ۱۳۸۶ دفتر ثبت آثار می باشد.

نمودار ۱-۱۰ تعداد میراث طبیعی ثبت شده در فهرست آثار ملی (اثر)

آثار منقول فرهنگی - تاریخی

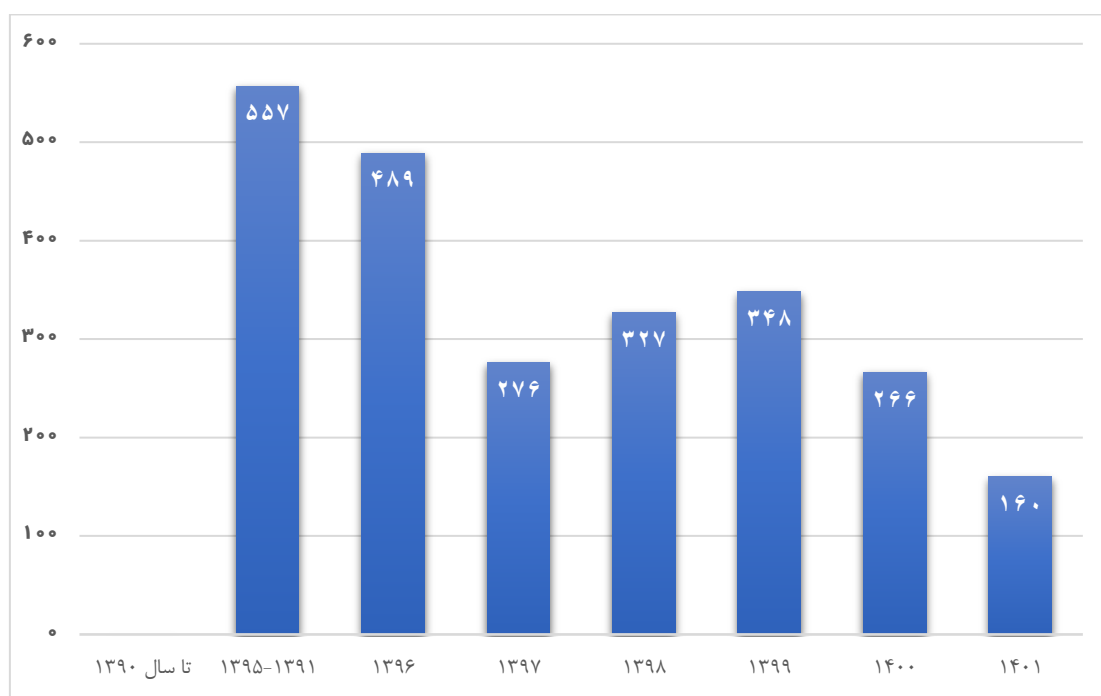
جدول ۱-۱۰ آثار منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی ایران به تفکیک استان (اثر)

ردیف	نام استان / موزه	تاسال ۱۳۹۰	۱۳۹۵-۱۳۹۱	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	آذربایجان شرقی	۰	۰	۰	۰	۹	۱۱	۱۱	۷
۲	آذربایجان غربی	۰	۳۹	۲۷	۸	۵	۹	۱۰	۵
۳	البرز	۰	۱	۱۴	۰	۵	۵	۴	۰
۴	اصفهان	۰	۱	۱۲	۰	۹	۶	۷	۳
۵	ایلام	۰	۰	۰	۵	۶	۸	۳	۲
۶	اردبیل	۰	۰	۱۱	۳	۱۰	۹	۳۷	۴
۷	بوشهر	۰	۰	۰	۵	۴	۸	۶	۲
۸	تهران	۰	۰	۰	۲۷	۱۶	۲۴	۷	۴
۹	چهارمحال و بختیاری	۰	۰	۱۰	۱	۴	۹	۶	۳
۱۰	خراسان جنوبی	۰	۰	۰	۳	۴	۶	۵	۲
۱۱	خراسان رضوی	۰	۱	۰	۵	۲۴	۱۹	۱۸	۳۵
۱۲	خراسان شمالی	۰	۰	۸	۶	۶	۶	۶	۶
۱۳	خوزستان	۰	۰	۱۰	۰	۱۱	۱۲	۱۹	۳
۱۴	زنجان	۰	۱	۱۰	۶	۵	۸	۹	۵
۱۵	سمنان	۰	۰	۳	۲۲	۵	۶	۶	۱۴
۱۶	سیستان و بلوچستان	۰	۱۳۴	۳۶	۱۲	۱۳	۱۴	۶	۵
۱۷	فارس	۰	۰	۳۲	۲۵	۳۱	۶	۱۱	۵
۱۸	قزوین	۰	۰	۰	۰	۵	۶	۶	۴
۱۹	قم	۰	۴	۰	۳۳	۱۰	۵	۷	۲
۲۰	کرمان	۰	۰	۰	۰	۷	۱۰	۵	۲
۲۱	کرمانشاه	۰	۰	۰	۱۳	۸	۷	۵	۳
۲۲	کردستان	۰	۲۳	۰	۶	۱۱	۶	۶	۲
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۰	۰	۲۵	۵	۱۳	۱۲	۰	۶
۲۴	گلستان	۰	۰	۳	۱۲	۱۴	۵	۵	۵

ردیف	نام استان / موزه	تاسال ۱۳۹۰	۱۳۹۵-۱۳۹۱	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۲۵	گیلان	۰	۱۲	۰	۲۲	۵	۸	۹	۳
۲۶	لرستان	۰	۰	۰	۸	۵	۹	۸	۱۰
۲۷	مازندران	۰	۰	۱۸	۰	۱۱	۶	۹	۲
۲۸	مرکزی	۰	۰	۰	۳	۴	۶	۵	۲
۲۹	همدان	۰	۰	۰	۴	۷	۶	۶	۳
۳۰	هرمزگان	۰	۰	۳	۴	۸	۲	۰	۱
۳۱	یزد	۰	۱	۲۹	۱۵	۶	۱۲	۶	۱۰
۳۲	موزه ملی ایران	۰	۱۹۲	۹۷	۷	۴۵	۱۵	۰	۰
۳۳	کاخ گلستان	۰	۱۲۸	۶۱	۰	۱	۱۷	۰	۰
۳۴	موزه ملی قرآن	۰	۱۵	۱۳	۰	۰	۱۰	۱۸	۰
۳۵	کاخ نیاوران	۰	۵	۲۶	۰	۰	۰	۰	۰
۳۶	کاخ سعدآباد	۰	۰	۴۰	۱۶	۰	۳۳	۰	۰
۳۷	باغ نگارستان دانشگاه تهران	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰
۳۸	موزه تاریخ علوم پزشکی ایران	۰	۰	۰	۰	۰	۷	۰	۰
	جمع	۰	۵۵۷	۴۸۹	۲۷۶	۳۲۷	۳۴۸	۲۶۶	۱۶۰

*تغییر در برخی اعداد جدول، ناشی از تفاوت در سال ثبت آثار و سال ابلاغ می‌باشد.

نمودار ۱-۱۱ تعداد آثار منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی ایران به تفکیک استان (اثر)

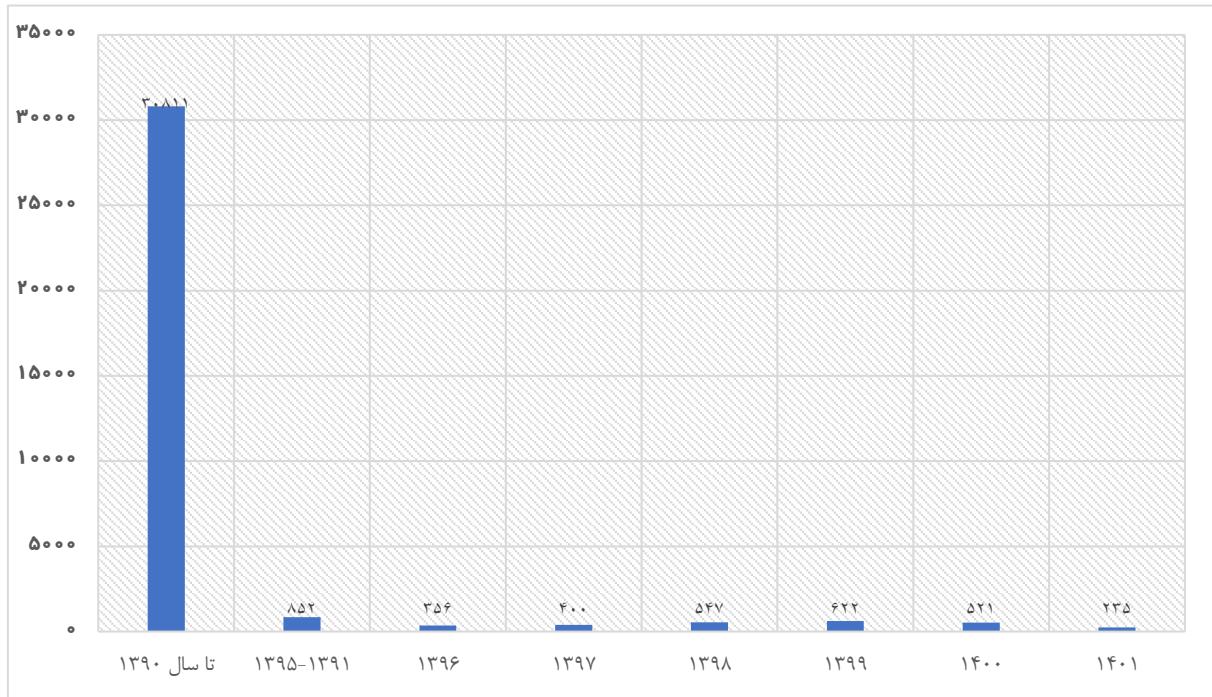

آثار غیر منقول فرهنگی - تاریخی

جدول ۱-۱۱ ثبت آثار غیر منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی

ردیف	نام استان	از ابتدا تا سال ۱۳۹۰	از سال ۱۳۹۱ تا سال ۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	آذربایجان شرقی	۱۶۹۴	۲۶	۷	۴	۲۷	۱۶	۲۲	۱۱
۲	آذربایجان غربی	۱۴۶۱	۴۲	۵	۵	۷	۱۱	۱۲	۹
۳	اردبیل	۸۵۷	۳	۵	۵	۱۰	۷	۹	۵
۴	اصفهان	۱۶۸۰	۷۲	۲۲	۲۵	۳۱	۱۳	۲۱	۱۹
۵	البرز	۱۰	۱۰	۴	۳	۱	۳	۴	۱
۶	ایلام	۷۱۶	۲۲	۸	۶	۵	۱۰	۷	۴
۷	بوشهر	۲۷۸	۹	۷	۱۲	۶	۱	۱۲	۵
۸	تهران	۸۹۹	۱۷	۲۱	۸	۲۰	۵۲	۵۸	۲۷
۹	چهارمحال و بختیاری	۵۸۶	۲۳	۵	۹	۵	۸	۸	۴
۱۰	خراسان رضوی	۱۴۷۵	۲۸	۵	۸	۷	۱۹۶	۲	۹
۱۱	خراسان جنوبی	۵۳۷	۲۵	۱۲	۲۱	۳۴	۱۴	۱۴	۵
۱۲	خراسان شمالی	۴۶۸	۶	۲۳	۱۳	۱۰	۶	۶	۴
۱۳	خوزستان	۸۷۲	۳۶	۳۸	۳۱	۵۰	۱۷	۲۹	۸
۱۴	زنجان	۷۰۷	۲۳	۵	۱۱	۹	۸	۹	۵
۱۵	سمنان	۶۲۲	۱۷	۵	۵	۴	۱۵	۱۰	۸
۱۶	سیستان و بلوچستان	۱۶۰۷	۷	۲	۳۷	۳	۱۰	۱۶	۴
۱۷	فارس	۲۸۳۷	۴۵	۳۵	۳۳	۵۷	۳۶	۵۱	۱۰
۱۸	قزوین	۱۲۴۳	۱۵	۸	۶	۱۷	۱۱	۱۰	۴
۱۹	قم	۳۱۴	۸	۱۹	۵	۱۱	۱۶	۲	۴
۲۰	کرمانشاه	۲۰۵۳	۱۴	۲	۰	۹	۱۰	۸	۶
۲۱	کردستان	۷۶۷	۱۶	۱۰	۱۱	۱۰	۳۷	۱۵	۴
۲۲	کرمان	۵۷۷	۱۷	۹	۳	۶	۷	۱۲	۷
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۵۹۱	۲	۳	۸	۳	۵	۵	۴
۲۴	گیلان	۹۵۰	۲۱	۱۰	۹	۲۲	۱۳	۱۸	۴
۲۵	گلستان	۵۹۶	۴۷	۳۳	۳۴	۱۹	۱۶	۴۵	۸
۲۶	لرستان	۲۲۷۹	۶۰	۱۹	۲۸	۳۶	۱۵	۱۷	۴
۲۷	مرکزی	۷۹۱	۵۹	۱۰	۱۲	۱۵	۹	۷	۶
۲۸	مازندران	۶۴۵	۲۵	۹	۲	۴۴	۱۹	۲۷	۱۴
۲۹	همدان	۸۹۶	۲۶	۳	۱۴	۲۰	۱۵	۴۱	۸
۳۰	هرمزگان	۲۹۴	۳	۵	۰	۴	۱	۴	۴
۳۱	یزد	۱۵۰۹	۱۲۸	۷	۳۲	۴۵	۲۵	۲۰	۲۰
	جمع	۳۰۸۱۱	۸۵۲	۳۵۶	۴۰۰	۵۴۷	۶۲۲	۵۲۱	۲۳۵

نمودار ۱-۱۲ تعداد آثار غیر منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی

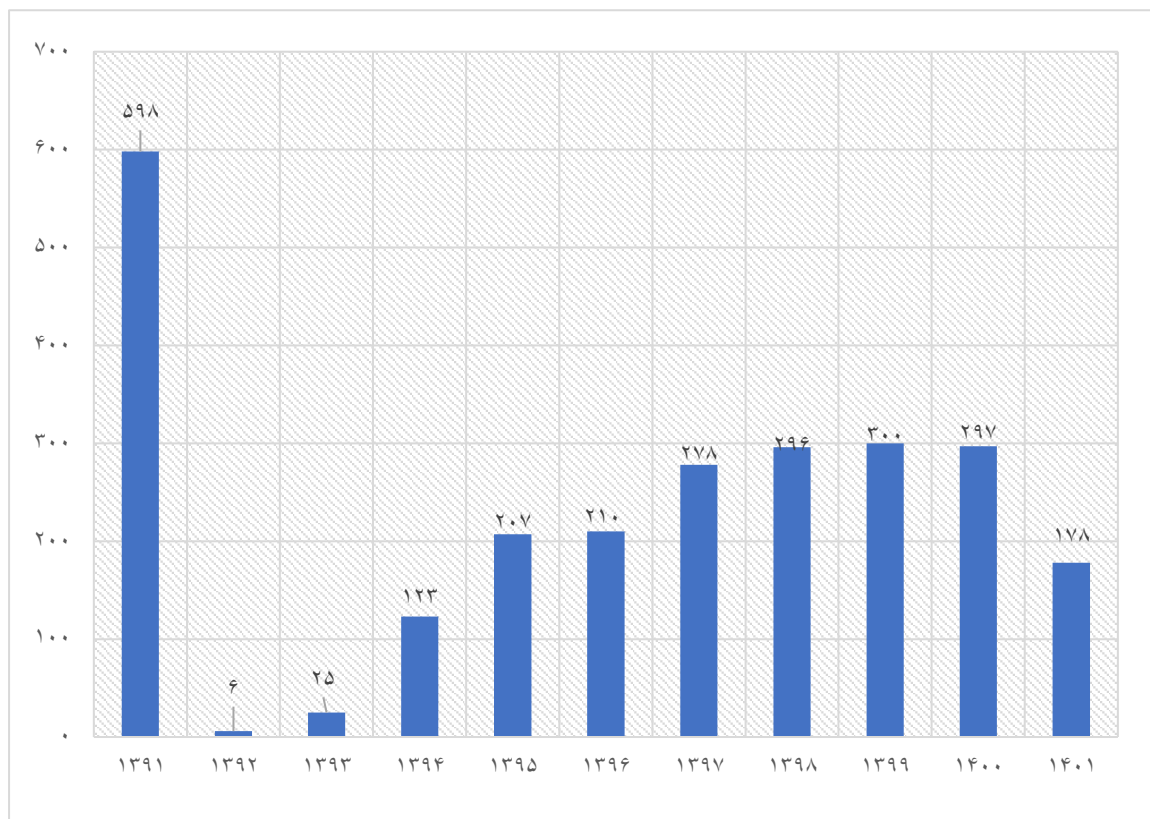

میراث ناملموسی

جدول ۱-۱۲ تعداد میراث ناملموس ثبت شده در فهرست آثار ملی ایران (عنصر)

ردیف	نام استان	از ابتدا تا سال ۱۳۹۰	۱۳۹۱-۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	آذربایجان شرقی	۱۶	۲۸	۸	۹	۵	۱۴	۱۲	۷
۲	آذربایجان غربی	۱۹	۴	۳	۵	۶	۷	۵	۲
۳	اردبیل	۹	۲۴	۰	۵	۱۰	۱۲	۷	۰
۴	اصفهان	۲۲	۵۱	۲۵	۲۱	۲۳	۲۴	۱۹	۶
۵	البرز	۶	۱۴	۱	۴	۳	۲	۲	۳
۶	ایلام	۱۴	۹	۰	۷	۴	۵	۵	۵
۷	بوشهر	۱۷	۲۴	۱۰	۹	۸	۱۲	۹	۵
۸	تهران	۹	۲۰	۰	۰	۹	۸	۷	۵
۹	چهارمحال و بختیاری	۱۴	۳۶	۶	۸	۸	۷	۷	۶
۱۰	خراسان جنوبی	۱۱	۳۴	۹	۷	۹	۸	۹	۶
۱۱	خراسان رضوی	۱۵	۵۸	۱۳	۱۱	۱۵	۱۷	۱۳	۹
۱۲	خراسان شمالی	۱۱	۳۱	۱۰	۹	۱۰	۸	۸	۵
۱۳	خوزستان	۱۵	۴۷	۳	۵	۶	۸	۳۲	۵
۱۴	زنجان	۱۱	۱۰	۹	۷	۵	۸	۵	۴
۱۵	سمنان	۱۶	۵۸	۰	۲۰	۱۳	۱۰	۱۰	۶
۱۶	سیستان و بلوچستان	۱۲	۳۳	۰	۱۵	۹	۱۱	۸	۴
۱۷	فارس	۲۱	۳۱	۷	۹	۱۱	۱۱	۱۲	۷
۱۸	قزوین	۲۶	۳۵	۶	۹	۹	۸	۶	۴
۱۹	قم	۵	۱۱	۳	۹	۹	۸	۳	۴
۲۰	کرمانشاه	۱۱	۲۷	۵	۸	۸	۸	۹	۶
۲۱	کردستان	۲۱	۳۵	۰	۱۴	۱۰	۸	۱۰	۴
۲۲	کرمان	۲۲	۲۵	۵	۱۲	۱۱	۸	۹	۸
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۲۰	۲۸	۳	۵	۵	۶	۹	۴
۲۴	گلستان	۶	۲۸	۱۷	۱۰	۱۰	۴	۸	۷
۲۵	گیلان	۲۳	۳۴	۰	۰	۱۲	۱۳	۱۶	۱۶
۲۶	لرستان	۹	۱۲	۷	۷	۹	۱۲	۷	۵
۲۷	مرکزی	۱۱	۱۸	۸	۴	۵	۵	۵	۶
۲۸	مازندران	۱۵	۴۱	۹	۱۱	۱۸	۱۰	۱۱	۹
۲۹	هرمزگان	۱۱	۳۰	۳	۶	۳	۷	۴	۳
۳۰	همدان	۱۴	۳۰	۰	۶	۱۳	۹	۹	۴
۳۱	یزد	۲۰	۳۹	۱۵	۱۳	۱۲	۲۱	۱۹	۷
۳۲	ملی	۴۱	۴۰	۱۴	۱۱	۸	۱	۲	۶
۳۳	منطقه ای	۴۳	۱۴	۱۲	۲	۰	۰	۰	۰
	جمع	۵۳۵	۹۵۹	۲۱۰	۲۷۸	۲۹۶	۳۰۰	۲۹۷	۱۷۸

نمودار ۱-۱۳ تعداد میراث ناملموس ثبت شده در فهرست آثار ملی (اثر)

میراث جهانی

جدول ۱-۱۴ آثار تاریخی-فرهنگی و طبیعی ثبت شده در فهرست آثار جهانی (اثر)

ردیف	نام اثر	نام استان	سال ثبت شمسی ملی	شماره ثبت ملی	شماره ثبت جهانی	سال ثبت جهانی میلادی	سال ثبت جهانی شمسی	معیار ثبت اثر		
۱	تخت جمشید	فارس	۱۳۱۰	۲۰	۱۱۴	۱۹۷۹	۱۳۵۸	I-III-VI		
۲	میدان امام اصفهان	اصفهان	۱۳۱۰	۱۰۲	۱۱۵	۱۹۷۹	۱۳۵۸	I-V-VI		
۳	چغازنبیل	خوزستان	۱۳۴۸	۸۹۵	۱۱۳	۱۹۷۹	۱۳۵۸	III-IV		
۴	تخت سلیمان	آذربایجان غربی	۱۳۱۶	۳۰۸	۱۰۷۷	۲۰۰۳	۱۳۸۲	I-II-III-IV-VI		
۵	پاسارگاد	فارس	۱۳۱۰	۱۹	۱۱۰۶	۲۰۰۴	۱۳۸۳	I-II-III-IV		
۶	بیم و منظر فرهنگی آن	کرمان	۱۳۴۵	۵۱۹	۱۲۰۸	۲۰۰۴	۱۳۸۳	II-III-IV-V		
۷	گنبد سلطانیه	زنجان	۱۳۱۰	۱۶۶	۱۱۸۸	۲۰۰۵	۱۳۸۴	II-III-IV		
۸	بیستون	کرمانشاه	۱۳۱۰	۷۰	۱۲۲۲	۲۰۰۶	۱۳۸۵	II-III		
۹	مجموعه کلیساهای آرامنه	آذربایجان شرقی	۱۳۴۱	۴۲۹	۱۲۶۲	۲۰۰۸	۱۳۸۷	II-III-VI		
			۱۳۸۱	۷۷۴۳						
		۱۳۸۴	۱۲۴۸۸							
		۱۳۶۲	۶۱۵۷							
آذربایجان غربی	۱۳۳۴	۴۰۵								
	۱۳۷۷	۲۱۸۰	۱۳۱۵	۲۰۰۹	۱۳۸۸	I-II-V				
۱۰	سازه‌های آبی شوستر	خوزستان	۱۳۷۷	۲۱۸۰	۱۳۱۵	۲۰۰۹	۱۳۸۸	I-II-V		
۱۱	مجموعه آرامگاه و خانقاه شیخ صفی‌الدین اردبیلی	اردبیل	۱۳۱۰	۶۴	۱۳۴۵	۲۰۱۰	۱۳۸۹	I-II-IV		
۱۲	مجموعه بازار تاریخی تبریز	آذربایجان شرقی	۱۳۵۴	۱۰۹۷	۱۳۴۶	۲۰۱۰	۱۳۸۹	II-III-IV		
۱۳	باغ ایرانی:	یزد	۱۳۴۶	۷۷۴	۱۳۷۲	۲۰۱۱	۱۳۹۰	I-II-III-IV-VI		
			۱۳۸۱	۶۳۳۴						
		فارس	۱۳۵۳	۱۰۱۳						
			۱۳۱۰	۱۹						
		اصفهان	۱۳۱۰	۱۰۸						
			۱۳۱۴	۲۳۸						
		مازندران	۱۳۴۶	۷۴۵						
		خراسان جنوبی	۱۳۷۸	۲۳۲۶						
کرمان	۱۳۵۳	۱۰۱۲								
۱۴	گنبد قابوس	گلستان	۱۳۱۰	۸۶	۱۳۹۸	۲۰۱۲	۱۳۹۱	I-II-III-IV		
۱۵	مسجد جامع اصفهان	اصفهان	۱۳۱۰	۹۵	۱۳۹۷	۲۰۱۲	۱۳۹۱	II		
۱۶	کاخ گلستان	تهران	۱۳۳۴	۴۱۷	۱۴۲۲	۲۰۱۳	۱۳۹۲	II-III-IV		
۱۷	شهر سوخته	سیستان و بلوچستان	۱۳۴۵	۵۴۲	۱۴۵۶	۲۰۱۴	۱۳۹۳	II-III-IV		
۱۸	شوش	خوزستان	۱۳۱۰	۵۱	۱۴۵۵	۲۰۱۵	۱۳۹۴	I-II-III-IV		
۱۹	منظر فرهنگی میمند	کرمان	۱۳۸۰	۴۱۳۵	۱۴۲۳	۲۰۱۵	۱۳۹۴	V		
۲۰	بیابان لوت	کرمان، خراسان جنوبی، سیستان و بلوچستان	۱۳۹۳	۲۰۳	۱۵۰۵	۲۰۱۶	۱۳۹۵	VII-VIII		

ردیف	نام اثر	نام استان	سال ثبت شمسی ملی	شماره ثبت ملی	شماره ثبت جهانی	سال ثبت جهانی میلادی	سال ثبت جهانی شمسی	معیار ثبت اثر	
۲۱	قنات ایرانی	خراسان خوی	۱۳۷۹	۲۹۶۳	۱۵۰۶	۲۰۱۶	۱۳۹۵	III-IV	
		مون اردستان	۱۳۸۲	۹۰۲۳					
		کرمان	گوهرریز جوپار	۱۳۹۳					۳۱۱۳۷
			اکیرآباد بم	۱۳۹۳					۳۱۱۶۳
			قاسمآباد بم	۱۳۹۳					۳۱۱۶۲
		بلده فردوس	۱۳۹۰	۳۰۱۶۱					
		زارچ	۱۳۸۴	۱۴۸۳۰					
		یزد	حسنآباد مشیر	۱۳۸۹					۲۹۹۷۶
			ابراهیمآباد مرکزی	۱۳۹۳					۳۱۱۵۰
		اصفهان	وزوان	۱۳۷۹					۲۹۶۲
			مزدآباد میمه	۱۳۸۵					۱۸۰۹۷
		۲۲	شهر تاریخی یزد	یزد					۱۳۸۴
۲۳	منظر باستان‌شناسی ساسانی	فارس	۱۳۹۷	-	۱۵۶۸	۲۰۱۸	۱۳۹۷	II-III-V	
۲۴	جنگل های هیرکانی	گیلان، مازندران، گلستان، سمنان و بخش‌هایی از خراسان شمالی	-	-	۱۵۸۴	۲۰۱۹	۱۳۹۸	Ix	
۲۵	منظر فرهنگی اورامانات	کردستان - کرمانشاه	۱۳۹۸	۳۲۸۹۰	۱۶۴۷	۲۰۲۱	۱۴۰۰	III-V	
۲۶	راه آهن سراسری ایران	شمال - جنوب	۱۳۹۶	۳۱۹۰۶	۱۵۸۵	۲۰۲۱	۱۴۰۰	II-IV	

معیارهای ثبت آثار فرهنگی - تاریخی در فهرست میراث جهانی یونسکو:

(I): نشان‌دهنده یک شاهکار از نبوغ و خلاقیت انسانی باشد.

(II): نشان‌دهنده تبادل ارزش‌های بشری در یک بازه زمانی در یک منطقه فرهنگی از لحاظ پیشرفت در معماری یا فناوری، برنامه‌ریزی

شهری یا طراحی چشم‌انداز باشد.

(III): گواهی بی‌همتا یا دست‌کم استثنایی بر یک سنت فرهنگی یا تمدن زنده یا از میان رفته باشد.

(IV): نمونه‌ای برجسته در معماری یا تکنولوژی که مرحله‌ی مهمی از تاریخ بشر را نشان دهد.

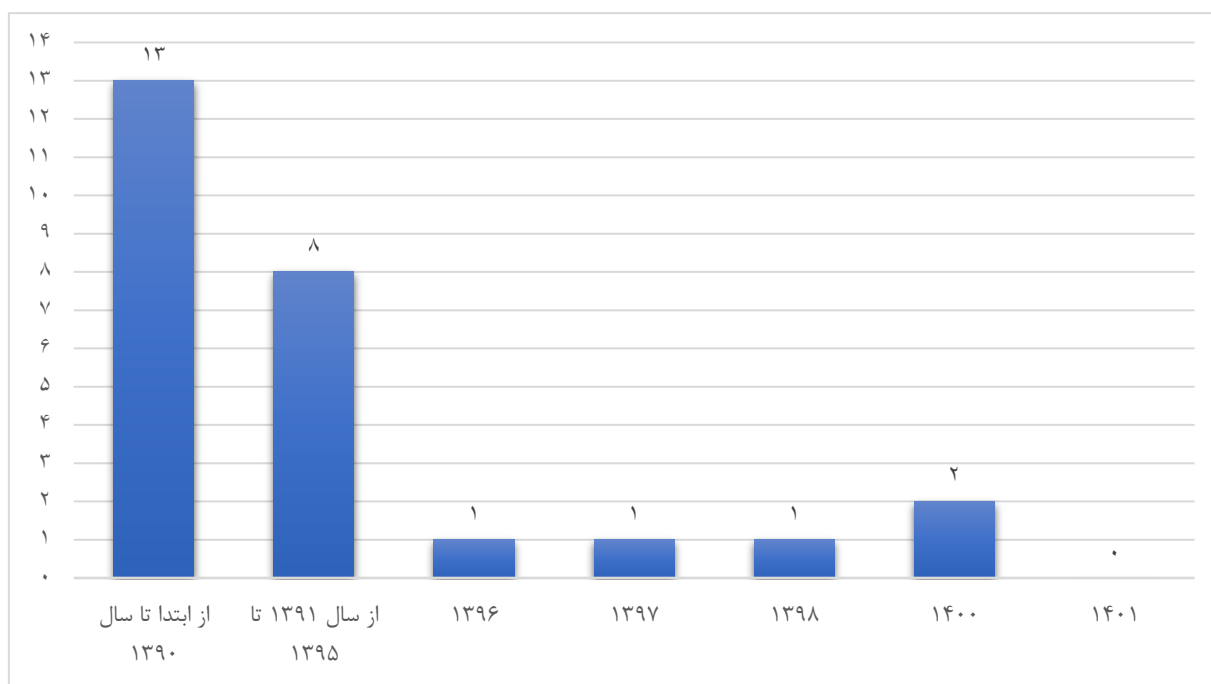
(V): نمونه برجسته‌ای از تعامل بین انسان و محیط زیست و یا نماینده یک فرهنگ باشد.

(VI): به طور مستقیم مرتبط با رویدادها یا سنت‌های زندگی، افکار و عقاید یا آثار هنری یا ادبی دارای اهمیت عالی جهانی باشد.

معیارهای ثبت آثار طبیعی در فهرست میراث جهانی یونسکو:

- (VII): پدیده‌های ممتاز طبیعی یا مناطق برخوردار از زیبایی طبیعی استثنایی بوده و به لحاظ هنری واجد اهمیت استثنایی باشند.
- (VIII): نمونه برجسته‌ای که نمایانگر مراحل عمده‌ای از تاریخ زمین، شامل سوابق حیات بر روی آن، فرآیندهای مهم زمین‌شناسی که مستمراً در تکامل اشکال آن مؤثر است یا نشانگر ویژگی‌های عمده جغرافیایی طبیعی و شکل ظاهر زمین باشد.
- (IX): نمونه برجسته‌ای که نمایانگر تحولات مهم و مستمر بوم‌شناسی زیستی یا تحول و تکامل آب‌های زیرزمینی، آب‌های شیرین، اکوسیستم‌های ساحلی و دریایی و جامعه گیاهان و جانوران باشد.
- (X): دارای تنوع زیستی بالا و مهم‌ترین زیستگاه‌های طبیعی گونه‌های نادر که به لحاظ علمی یا ضرورت حفاظت از آن‌ها، اهمیت جهانی دارد.

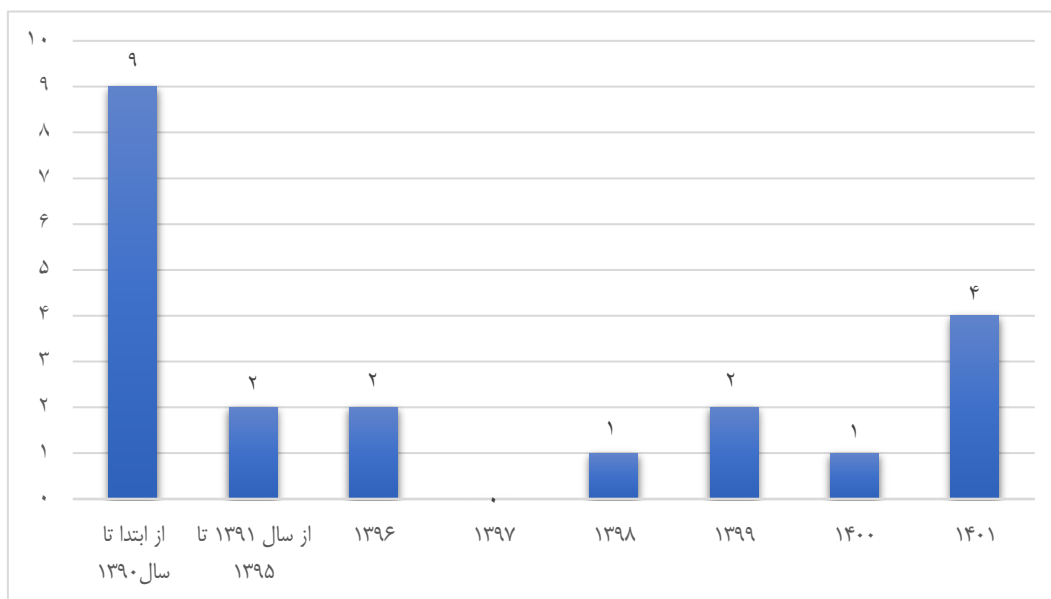
نمودار ۱-۱۴ آثار تاریخی - فرهنگی و طبیعی ثبت شده در فهرست آثار جهانی

جدول ۱-۱۵ تعداد میراث ناملموس ثبت شده در سطح جهانی (اثر)

ردیف	نام عنصر	گستره جغرافیایی	سال ثبت شمسی	سال ثبت میلادی
۱	ردیف موسیقی ایرانی	ملی	۱۳۸۸	۲۰۰۹
۲	نوروز با محوریت ایران (در سال ۲۰۰۹ (۱۳۸۹) با محوریت هفت کشور ثبت جهانی شده بود.)	چند کشوری (سال ۱۳۹۵) (۱-ایران ۲-آذربایجان ۳-افغانستان ۴-ازبکستان ۵-تاجیکستان ۶-ترکمنستان ۷-پاکستان ۸-ترکیه ۹-قزاقستان ۱۰-قرقیزستان ۱۱-هند ۱۲-عراق)	۱۳۹۵	۲۰۱۶
۳	مهارت سنتی بافت فرش کاشان	ملی	۱۳۸۹	۲۰۱۰
۴	مهارت سنتی بافت فرش فارس	ملی	۱۳۸۹	۲۰۱۰
۵	تعزیه: نمایش آیینی	ملی	۱۳۸۹	۲۰۱۰
۶	آیین پهلوانی و زورخانه‌ای	ملی	۱۳۸۹	۲۰۱۰
۷	موسیقی بخش‌های خراسان	ملی	۱۳۸۹	۲۰۱۰
۸	مهارت‌های سنتی ساخت لنج ایرانی و دریانوردی با آن در خلیج فارس	ملی	۱۳۹۰	۲۰۱۱
۹	نقالی: هنر قصه‌گویی اجرایی ایرانی	ملی	۱۳۹۱	۲۰۱۱
۱۰	آیین قالی‌شوینان مشهد اردهال کاشان	ملی	۱۳۹۱	۲۰۱۲
۱۱	فن پخت نان های تخت، لواش و ...	چند ملیتی (۱-ایران ۲-آذربایجان ۳-ترکیه ۴-قزاقستان ۵-قرقیزستان)	۱۳۹۵	۲۰۱۶
۱۲	چوگان، بازی سوار بر اسب به همراه موسیقی و روایتگری	ملی	۱۳۹۶	۲۰۱۷
۱۳	مهارت ساخت و نواختن کمانچه	چند کشوری (۱-ایران ۲-آذربایجان)	۱۳۹۶	۲۰۱۷
۱۴	مهارت های سنتی ساختن و نواختن دوتار	ملی	۱۳۹۸	۲۰۱۹
۱۵	هنر مینیاتور	چند ملیتی (۱- ایران ، ۲- آذربایجان ، ۳- ترکیه ، ۴- ازبکستان)	۱۳۹۹	۲۰۲۰
۱۶	آیین زیارت کلیسای تادئوس	چند ملیتی (۱- ایران ۲- ارمنستان)	۱۳۹۹	۲۰۲۰
۱۷	برنامه ملی برای پاسداری از هنر سنتی خوشنویسی در ایران	ملی	۱۴۰۰	۲۰۲۱
۱۸	ساختن و نواختن عود	چند ملیتی	۱۴۰۱	۲۰۲۲
۱۹	سوزن دوزی ترکمن	چند ملیتی	۱۴۰۱	۲۰۲۲
۲۰	یلدا/ چله	چند ملیتی	۱۴۰۱	۲۰۲۲
۲۱	پرورش کرم ابریشم و تولید سنتی ابریشم برای ابریشم بافی	چند ملیتی	۱۴۰۱	۲۰۲۲

نمودار ۱-۱۵ تعداد میراث ناملموس ثبت شده در سطح جهانی

پایگاه های میراث ملی و جهانی

جدول ۱-۱۶ فهرست پایگاه های میراث فرهنگی (جهانی) به تفکیک استان و سال تاسیس (تعداد کل ۵۳)

سال تاسیس پایگاه	سال ثبت جهانی (شمسی)	شماره ثبت جهانی	نام پایگاه	استان	ردیف
۱۳۷۹	۱۳۵۸	۱۱۳	محوطه تاریخی چغازنبیل	خوزستان	۱
۱۳۷۹	۱۳۵۸	۱۱۴	محوطه تاریخی تخت جمشید (پرسپولیس)	فارس	۲
۱۳۷۹	۱۳۵۸	۱۱۵	میدان امام اصفهان	اصفهان	۳
۱۳۷۲	۱۳۸۲	۱۰۷۷	محوطه تاریخی تخت سلیمان	آذربایجان غربی	۴
۱۳۸۰	۱۳۸۳	۱۱۰۶	پاسارگاد	فارس	۵
۱۳۸۳	۱۳۸۳	bis۱۲۰۸	بم و منظر فرهنگی آن	کرمان	۶
۱۳۷۸	۱۳۸۴	۱۱۸۸	گنبد سلطانیه	زنجان	۷
۱۳۷۷	۱۳۸۵	۱۲۲۲	محوطه تاریخی بیستون	کرمانشاه	۸
۱۳۸۰	۱۳۸۷	۱۲۶۲	۱۲۶۲	مجموعه کلیساهای تاریخی ایران	آذربایجان شرقی و غربی
			چوپان		
			دره شام		
			مریم مقدس (زور زور)		
			قره کلیسا (تادئوس)		

ردیف	استان	نام پایگاه	شماره ثبت جهانی	سال ثبت جهانی (شمسی)	سال تاسیس پایگاه	
۱۰	خوزستان	سازه‌های آبی - تاریخی شوستر	۱۳۱۵	۱۳۸۸		
۱۱	اردبیل	مجموعه آرامگاه و خانقاه شیخ صفی‌الدین اردبیلی	۱۳۴۵	۱۳۸۹	۱۳۸۴	
۱۲	آذربایجان شرقی	بازار تاریخی تبریز	۱۳۴۶	۱۳۸۹	۱۳۸۹	
۱۳	فارس	باغ ایرانی	۱۳۷۲	۱۳۷۲	۱۳۸۹	
	خراسان جنوبی			باغ اکبریه بیرجند	۱۳۸۸	
	فارس			باغ پاسارگاد	۱۳۸۹	
	یزد			باغ پهلوانپور مهریز	۱۳۸۹	
	اصفهان			باغ چهلستون	۱۳۸۹	
	یزد			باغ دولت‌آباد یزد	۱۳۸۹	
	کرمان			باغ شاهزاده ماهان	۱۳۸۹	
	مازندران			باغ عباس‌آباد بهشهر	۱۳۸۳	
	اصفهان			باغ فین	۱۳۸۹	
	۱۴			اصفهان	مسجد جامع اصفهان	۱۳۹۷
۱۵	گلستان	گنبد قابوس	۱۳۹۸	۱۳۹۱	۱۳۸۳	
۱۶	تهران	کاخ گلستان	۱۴۲۲	۱۳۹۲	۱۳۷۸	
۱۷	سیستان و بلوچستان	شهر سوخته	۱۴۵۶	۱۳۹۳	۱۳۸۳	
۱۸	خوزستان	محوطه تاریخی شوش	۱۴۵۵	۱۳۹۴	۱۳۸۰	
۱۹	کرمان	منظر فرهنگی میمند	rev1۴۲۳	۱۳۹۴	۱۳۸۲	
۲۰	کرمان	بیابان لوت	۱۵۰۵	۱۳۹۵	۱۳۹۴	
	سیستان				۱۳۹۴	
	خراسان جنوبی				۱۳۹۴	
۲۱	خراسان رضوی	قنات ایرانی	۱۵۰۶	۱۳۹۵	۱۳۹۳	
	خراسان جنوبی				قصبه گناباد	۱۳۹۳
	یزد				میاه بلده	۱۳۹۳
	یزد-مهریز				زارچ	۱۳۹۳
	مرکزی-اراک				حسن آباد مشیر	۱۳۹۳
	کرمان-جوپار				ابراهیم آباد	۱۳۹۳
	کرمان-بیم				گوهرریز	۱۳۹۳
	کرمان-بیم				قاسم آباد	۱۳۹۳
	اصفهان-اردستان				اکبرآباد	۱۳۹۳
	اصفهان				مون	۱۳۹۳
	اصفهان				مزدآباد	۱۳۹۳
	اصفهان	وزوان	۱۳۹۳			

ردیف	استان	نام پایگاه	شماره ثبت جهانی	سال ثبت جهانی (شمسی)	سال تاسیس پایگاه
۲۲	یزد	شهر تاریخی یزد	۱۵۴۴	۱۳۹۶	۱۳۸۲
۲۳	فارس	محور باستان شناسی ساسانی فارس	۱۵۶۸	۱۳۹۷	۱۳۷۹
				۱۳۹۷	۱۳۸۲
				۱۳۹۷	۱۳۸۴
				۱۳۹۷	۱۳۸۴
				۱۳۹۷	۱۳۸۴
				۱۳۹۷	۱۳۸۴
۲۴	گلستان	جنگل های هیرکانی (زنجیره ای)		۱۴۰۰	۱۴۰۰
	گیلان				
	مازندران غربی و شرقی				
	سمنان				

جدول ۱-۱۷ تعداد پایگاه‌های میراث فرهنگی (ملی) به تفکیک استان و سال تاسیس پایگاه

ردیف	نام پایگاه	استان	سال تاسیس
۱	کندوان	آذربایجان شرقی	۱۳۸۶
۲	ربع رشیدی	آذربایجان شرقی	۱۳۹۶
۳	محوطه باستانی صوربناب	آذربایجان شرقی	۱۳۹۹
۴	محوطه باستانی اوجان	آذربایجان شرقی	۱۳۹۹
۵	قلعه بختک لیلان	آذربایجان شرقی	۱۳۹۷
۶	محوطه حسنلو	آذربایجان غربی	۱۳۸۲
۷	دژ بسطام	آذربایجان غربی	۱۳۹۳
۸	شهر تاریخی یثری	اردبیل	۱۳۹۷
۹	محوطه تاریخی کهنه کنزق	اردبیل	۱۳۹۹
۱۰	روستای تاریخی ایبانه	اصفهان	۱۳۸۱
۱۱	روستای تاریخی قهی	اصفهان	۱۳۸۲
۱۲	تپه سیلک کاشان	اصفهان	۱۳۸۳
۱۳	روستای تاریخی نیاسر	اصفهان	۱۳۸۴
۱۴	شهر زیرزمینی نوش آباد	اصفهان	۱۳۹۲
۱۵	محوطه فرهنگی ویگل	اصفهان	۱۳۹۷
۱۶	بافت تاریخی زواره	اصفهان	۱۳۹۴
۱۷	کاخ مروارید	البرز	۱۳۹۹
۱۸	شهر تاریخی سیمره (دره شهر)	ایلام	۱۳۸۴
۱۹	سیروان	ایلام	۱۳۹۶

ردیف	نام پایگاه	استان	سال تاسیس
۲۰	دهلران	ایلام	۱۳۸۹
۲۱	کاخ‌های هخامنشی دشتستان	بوشهر	۱۳۸۸
۲۲	ری	تهران	۱۳۹۹
۲۳	قلع تاریخی چهارمحال بختیاری	چهارمحال بختیاری	۱۳۸۳
۲۴	بافت تاریخی تون	خراسان جنوبی	۱۳۸۴
۲۵	بافت تاریخی بیرجند	خراسان جنوبی	۱۳۸۶
۲۶	بافت تاریخی بشرویه	خراسان جنوبی	۱۳۸۶
۲۷	آسبادهای خراسان جنوبی	خراسان جنوبی	۱۳۹۶
۲۸	خوسف	خراسان جنوبی	۱۳۹۷
۲۹	نیشابور	خراسان رضوی	۱۳۸۱
۳۰	توس	خراسان رضوی	۱۳۸۱
۳۱	مزار شیخ احمد جام	خراسان رضوی	۱۳۹۹
۳۲	مجموعه رباط شرف	خراسان رضوی	۱۳۸۲
۳۳	محوطه تاریخی بندیان دره گز	خراسان رضوی	۱۳۹۴
۳۴	شهر تاریخی سبزواری	خراسان رضوی	۱۳۹۶
۳۵	محوطه شهر تاریخی بلقیس	خراسان شمالی	۱۳۸۶
۳۶	روستای روئین	خراسان شمالی	۱۳۸۶
۳۷	محوطه تاریخی ریوی	خراسان شمالی	۱۳۹۹
۳۸	ایذه	خوزستان	۱۳۸۱
۳۹	محوطه ارجان	خوزستان	۱۳۸۲
۴۰	جندی شاپور	خوزستان	۱۳۸۶
۴۱	محوطه تاریخی دستوا	خوزستان	۱۳۹۷
۴۲	محوطه تاریخی هفت تپه	خوزستان	۱۳۹۸
۴۳	منظر فرهنگی ماهشهر	خوزستان	۱۳۹۸
۴۵	معدن نمک چهرآباد	زنجان	۱۳۹۹
۴۶	مجموعه بسطام و خرقان	سمنان	۱۳۹۴
۴۷	بافت تاریخی سمنان	سمنان	۱۳۹۷
۴۸	کوه خواجه	سیستان و بلوچستان	۱۳۸۱
۴۹	مجموعه تاریخی بمپور	سیستان و بلوچستان	۱۳۹۴
۵۰	منظر فرهنگی، طبیعی باغ شهر جالق	سیستان و بلوچستان	۱۳۹۷
۵۱	بافت تاریخی شیراز	فارس	۱۳۸۲
۵۲	شهر تاریخی لار	فارس	۱۳۸۶
۵۳	مجموعه تاریخی ایزدخواست	فارس	۱۳۹۹
۵۴	منظر فرهنگی تاریخی قلعه الموت	قزوین	۱۳۸۰
۵۵	بافت تاریخی قزوین	قزوین	۱۳۸۴
۵۶	منظر فرهنگی تاریخی سمیران	قزوین	۱۳۸۶
۵۷	پایگاه محور تاریخی فرهنگی و مذهبی قم (قلی درویش - صرم)	قم	۱۳۸۹
۵۸	محوطه تاریخی زیویه و کرفتو	کردستان	۱۳۸۶
۵۹	منظر فرهنگی اورامانات	کردستان	۱۳۹۵
۶۰	محوطه تاریخی جیرفت	کرمان	۱۳۸۶
۶۱	بافت تاریخی کرمان	کرمان	۱۳۸۷
۶۲	محوطه تاریخی کنگاور - معبد آناهیتا	کرمانشاه	۱۳۸۲
۶۳	محور ساسانی قصر شیرین	کرمانشاه	۱۳۸۲
۶۴	محوطه تاریخی تاق بستان	کرمانشاه	۱۳۸۳

ردیف	نام پایگاه	استان	سال تاسیس
۶۵	منظر فرهنگی اورامانات	کرمانشاه	۱۳۹۵
۶۶	شهر تاریخی دهدشت	کهگیلویه و بویراحمد	۱۳۸۲
۶۷	بافت تاریخی شهر استرآباد/گرگان	گلستان	۱۳۹۶
۶۸	محوطه تاریخی دیوار بزرگ گرگان	گلستان	۱۳۸۷
۶۹	شهرباستانی جرجان	گلستان	۱۳۹۷
۷۰	روستای ماسوله	گیلان	۱۳۸۰
۷۱	قلعه رودخان	گیلان	۱۳۸۶
۷۲	موزه روستایی گیلان	گیلان	۱۳۸۱
۷۳	قلعه فلک‌افلاک	لرستان	۱۳۷۹
۷۴	پل‌های تاریخی لرستان	لرستان	۱۳۸۳
۷۵	بافت تاریخی بروجرд	لرستان	۱۳۸۳
۷۶	مجموعه تاریخی فرح‌آباد ساری	مازندران	۱۳۸۶
۷۷	روستای یوش	مازندران	۱۳۹۵
۷۸	غار اسپهبد خورشید	مازندران	۱۳۹۹
۷۹	مجموعه باغ‌های صفوی بهشهر (صفی‌آباد، باغشاه، باغ تپه و چشمه عمارت بهشهر)	مازندران	۱۳۹۹
۸۰	بافت تاریخی نراق	مرکزی	۱۳۸۸
۸۱	مسجد جامع ساوه	مرکزی	۱۳۹۴
۸۲	محوطه باستانی هگمتانه	همدان	۱۳۷۹
۸۳	بافت تاریخی همدان	همدان	۱۳۸۲
۸۴	محوطه تاریخی تپه نوشیجان ملایر	همدان	۱۳۸۳
۸۵	دستکند سامن و ارزانفود	همدان	۱۳۹۵
۸۶	بافت تاریخی روستای ورکانه	همدان	۱۳۹۹
۸۷	منظر فرهنگی - تاریخی وفس	همدان	۱۴۰۰
۸۸	بافت تاریخی میبد	یزد	۱۳۸۱
۸۹	بافت تاریخی ابرکوه	یزد	۱۳۸۴
۹۰	بافت تاریخی شهر اردکان	یزد	۱۳۹۴
۹۱	محوطه تاریخی سیراف	بوشهر	۱۳۸۸
۹۲	بندر تاریخی چابهار	سیستان و بلوچستان	۱۳۹۴
۹۳	بافت تاریخی کنگ	هرمزگان	۱۳۹۵
۹۴	بافت تاریخی جزیره خارک	بوشهر	۱۳۹۸
۹۵	بافت تاریخی لافت	هرمزگان	۱۳۹۴
۹۶	بافت تاریخی منظر فرهنگی ماهشهر	خوزستان	۱۳۹۸
۹۷	بافت تاریخی بوشهر	بوشهر	۱۳۹۵
۹۸	بافت تاریخی شهر تاریخی حریره	هرمزگان	۱۳۹۹
۹۹	کاروانسراه‌های ایران	قم/ سمنان/ خراسان شمالی، جنوبی و رضوی - کرمانشاه/ همدان/ گیلان/ البرز/ تهران - آذربایجان شرقی / اصفهان / یزد/ کرمان / فارس	۱۳۹۸
۱۰۰	آسبادهای ایران	خراسان رضوی خراسان جنوبی سیستان و بلوچستان	۱۳۹۶ ۱۳۹۶ ۱۳۹۴
۱۰۱	روستای تاریخی وفس	مرکزی	۱۴۰۰

سالنامه آماری پایگاه ها

پایگاه‌های میراث ملی و جهانی

جدول ۱-۱۸ فهرست پایگاه‌های میراث جهانی به تفکیک استان و سال تاسیس

ردیف	استان	نام پایگاه	شماره ثبت جهانی	سال ثبت جهانی (شمسی)	سال تاسیس پایگاه
۱	خوزستان	محوطه تاریخی چغازنبیل	۱۱۳	۱۳۵۸	۱۳۷۹
۲	فارس	محوطه تاریخی تخت جمشید (پرسپولیس)	۱۱۴	۱۳۵۸	۱۳۷۹
۳	اصفهان	میدان امام اصفهان	۱۱۵	۱۳۵۸	۱۳۷۹
۴	آذربایجان غربی	محوطه تاریخی تخت سلیمان	۱۰۷۷	۱۳۸۲	۱۳۷۲
۵	فارس	پاسارگاد	۱۱۰۶	۱۳۸۳	۱۳۸۰
۶	کرمان	بم و منظر فرهنگی آن	bis۱۲۰۸	۱۳۸۳	۱۳۸۳
۷	زنجان	گنبد سلطانیه	۱۱۸۸	۱۳۸۴	۱۳۷۸
۸	کرمانشاه	محوطه تاریخی بیستون	۱۲۲۲	۱۳۸۵	۱۳۷۷
۹	آذربایجان شرقی و غربی	استپانوس	۱۲۶۲	۱۳۸۷	۱۳۸۰
		چوپان			
		دره شام			
		مریم مقدس (زور زور)			
		قره کلیسا (تادئوس)			
۱۰	خوزستان	سازه‌های آبی - تاریخی شوشتر	۱۳۱۵	۱۳۸۸	
۱۱	اردبیل	مجموعه آرامگاه و خانقاه شیخ صفی‌الدین اردبیلی	۱۳۴۵	۱۳۸۹	۱۳۸۴
۱۲	آذربایجان شرقی	بازار تاریخی تبریز	۱۳۴۶	۱۳۸۹	۱۳۸۹
۱۳	فارس	باغ ایرانی	۱۳۷۲	۱۳۹۰	۱۳۸۹
	خراسان جنوبی				۱۳۸۸
	فارس				۱۳۸۹
	یزد				۱۳۸۹
	اصفهان				۱۳۸۹
	یزد				۱۳۸۹
	کرمان				۱۳۸۹
	مازندران				۱۳۸۳
	اصفهان				۱۳۸۹
	اصفهان				۱۳۹۱
۱۴	اصفهان	مسجد جامع اصفهان	۱۳۹۷	۱۳۹۱	۱۳۹۱
۱۵	گلستان	گنبد قابوس	۱۳۹۸	۱۳۹۱	۱۳۸۳
۱۶	تهران	کاخ گلستان	۱۴۲۲	۱۳۹۲	۱۳۷۸
۱۷	سیستان و بلوچستان	شهر سوخته	۱۴۵۶	۱۳۹۳	۱۳۸۳
۱۸	خوزستان	محوطه تاریخی شوش	۱۴۵۵	۱۳۹۴	۱۳۸۰

ردیف	استان	نام پایگاه	شماره ثبت جهانی	سال ثبت جهانی (شمسی)	سال تاسیس پایگاه	
۱۹	کرمان	منظر فرهنگی میمند	rev۱۴۲۳	۱۳۹۴	۱۳۸۲	
۲۰	کرمان	بیابان لوت	۱۵۰۵	۱۳۹۵	۱۳۹۴	
	سیستان				۱۳۹۴	
	خراسان جنوبی				۱۳۹۴	
۲۱	خراسان رضوی	قنات ایرانی	۱۵۰۶	۱۳۹۵	۱۳۹۳	
	خراسان جنوبی				۱۳۹۳	
	یزد				۱۳۹۳	
	یزد- مهریز				۱۳۹۳	
	مرکزی- اراک				۱۳۹۳	
	کرمان- چوپار				۱۳۹۳	
	کرمان- بزم				۱۳۹۳	
	کرمان- بزم				۱۳۹۳	
	اصفهان- اردستان				۱۳۹۳	
	اصفهان				۱۳۹۳	
	اصفهان				۱۳۹۳	
	اصفهان				۱۳۹۳	
	اصفهان				۱۳۹۳	
۲۲	یزد	شهر تاریخی یزد	۱۵۴۴	۱۳۹۶	۱۳۸۲	
۲۳	فارس	محور باستان شناختی ساسانی فارس	۱۵۶۸	۱۳۹۷	۱۳۷۹	
					بیشاپور (شهر تاریخی) بیشاپور- غار (شاپور)	۱۳۹۷
					سروستان	۱۳۸۲
					فیروزآباد (نقش برجسته پیروزی اردشیر- نقش برجسته تاجگذاری اردشیر)	۱۳۸۴
					شهر گور	۱۳۸۴
					قلعه دختر	۱۳۸۴
۲۴	گلستان گیلان مازندران غربی و شرقی سمنان	جنگل های هیرکانی (زنجیره ای)	۱۵۸۴	۱۳۹۸	۱۳۹۸	
					۱۴۰۰	
					۱۴۰۰	
۲۵	کردستان و کرمانشاه	هورامان / اورامانات	۱۶۴۷	۱۴۰۰	۱۴۰۰	
۲۶	گلستان، مازندران، سمنان، تهران، قم، مرکزی، لرستان و خوزستان	راه آهن سراسری ایران	۱۵۸۵	۱۴۰۰	۱۴۰۰	

جدول ۱-۱۹ تعداد پایگاه‌های میراث فرهنگی (ملی) به تفکیک استان و سال تاسیس پایگاه

ردیف	استان	نام پایگاه	سال تاسیس
۱	آذربایجان شرقی	کندوان	۱۳۸۶
۲		ربع رشیدی	۱۳۹۶
۳		محوطه باستانی صوربناب	۱۳۹۹
۴		محوطه باستانی اوجان	۱۳۹۹
۵		قلعه بختک لیلان	۱۳۹۷
۶	آذربایجان غربی	محوطه حسنلو	۱۳۸۲
۷		دژ بسطام	۱۳۹۳
۸	اردبیل	شهر تاریخی یثری	۱۳۹۷
۹		محوطه تاریخی کهنه کنزق	۱۳۹۹
۱۰	اصفهان	روستای تاریخی ایبانه	۱۳۸۱
۱۱		روستای تاریخی قه‌بی	۱۳۸۲
۱۲		تپه سیلک کاشان	۱۳۸۳
۱۳		روستای تاریخی نیاسر	۱۳۸۴
۱۴		شهر زیرزمینی نوش‌آباد	۱۳۹۲
۱۵		محوطه فرهنگی ویگل	۱۳۹۷
۱۶		بافت تاریخی زواره	۱۳۹۴
۱۷		کلیسای وانک	۱۴۰۱
۱۸	البرز	کاخ مروارید	۱۳۹۹
۱۹	ایلام	شهر تاریخی سیمره (دره شهر)	۱۳۸۴
۲۰		سیروان	۱۳۹۶
۲۱		دهلران	۱۳۸۹
۲۲	بوشهر	کاخ‌های هخامنشی دشتستان	۱۳۸۸
۲۳	تهران	محوطه باستانی ری	۱۳۹۹
۲۴	چهارمحال بختیاری	قلاع تاریخی چهارمحال بختیاری	۱۳۸۳
۲۵	خراسان جنوبی	بافت تاریخی تون	۱۳۸۴
۲۶		بافت تاریخی بیرجند	۱۳۸۶
۲۷		بافت تاریخی بشرویه	۱۳۸۶
۲۸		بافت تاریخی خوسف	۱۳۹۷
۲۹	خراسان رضوی	نیشابور	۱۳۸۱
۳۰		توس	۱۳۸۱
۳۱		مزار شیخ احمد جام	۱۳۹۹
۳۲		مجموعه رباط شرف	۱۳۸۲
۳۳		محوطه تاریخی بندیان دره گز	۱۳۹۴
۳۴		بافت تاریخی سبزوار	۱۳۹۶
۳۵		محوطه شهر تاریخی بلقیس	۱۳۸۶
۳۶	خراسان شمالی	روستای تاریخی روئین	۱۳۸۶
۳۷		محوطه تاریخی ربوی	۱۳۹۹
۳۸	خوزستان	محوطه تاریخی ایذه	۱۳۸۱
۳۹		محوطه تاریخی ارجان	۱۳۸۲
۴۰		جندی شاپور	۱۳۸۶
۴۱		محوطه تاریخی دستوا	۱۳۹۷
۴۲		محوطه تاریخی هفت تپه	۱۳۹۸
۴۳		منظر فرهنگی و صنعتی مسجدسلیمان	۱۴۰۱
۴۴		زنجان	معدن نمک چهرآباد

ردیف	استان	نام پایگاه	سال تاسیسی
۴۵	سمنان	مجموعه بسطام و خرقان	۱۳۹۴
۴۶		بافت تاریخی سمنان	۱۳۹۷
۴۷	سیستان و بلوچستان	کوه خواجه	۱۳۸۱
۴۸		مجموعه تاریخی بمپور	۱۳۹۴
۴۹		منظر فرهنگی، طبیعی باغ شهر جالق	۱۳۹۷
۵۰	فارس	بافت تاریخی شیراز	۱۳۸۲
۵۱		شهر تاریخی لار	۱۳۸۶
۵۲		مجموعه تاریخی ایزدخواست	۱۳۹۹
۵۳	قزوین	منظر فرهنگی تاریخی قلعه الموت	۱۳۸۰
۵۴		بافت تاریخی قزوین	۱۳۸۴
۵۵		منظر فرهنگی تاریخی سمیران	۱۳۸۶
۵۶	قم	محوطه تاریخی قلی درویش	۱۳۸۹
۵۷	کردستان	محوطه تاریخی زیویه	۱۳۸۶
۵۸		محوطه تاریخی کرفتو	۱۳۸۶
۵۹	کرمان	محوطه تاریخی جیرفت	۱۳۸۶
۶۰		بافت تاریخی کرمان	۱۳۸۷
۶۱	کرمانشاه	محوطه تاریخی کنگاور - معبد آناهیتا	۱۳۸۲
۶۲		محور ساسانی قصرشیرین	۱۳۸۲
۶۳		محوطه تاریخی تاق بستان	۱۳۸۳
۶۴	کهگیلویه و بویراحمد	شهر تاریخی دهدشت	۱۳۸۲
۶۵	گلستان	بافت تاریخی شهر استرآباد/گرگان	۱۳۹۶
۶۶		محوطه تاریخی دیوار بزرگ گرگان	۱۳۸۷
۶۷		شهر باستانی جرجان	۱۳۹۷
۶۸	گیلان	روستای ماسوله	۱۳۸۰
۶۹		قلعه رودخان	۱۳۸۶
۷۰		موزه روستایی گیلان	۱۳۸۱
۷۱	لرستان	قلعه فلک‌افلاک	۱۳۷۹
۷۲		پل‌های تاریخی لرستان	۱۳۸۳
۷۳		بافت تاریخی بروجرد	۱۳۸۳
۷۴	مازندران	مجموعه تاریخی فرح آباد ساری	۱۳۸۶
۷۵		روستای یوش	۱۳۹۵
۷۶		غار اسپهبد خورشید	۱۳۹۹
۷۷		محور فرهنگی-تاریخی بابلسر	۱۳۹۹
۷۸	مرکزی	بافت تاریخی نراق	۱۳۸۸
۷۹		مسجد جامع ساوه	۱۳۹۴
۸۰	همدان	منظر فرهنگی-تاریخی وفس	۱۴۰۰
۸۱		محوطه باستانی هگمتانه	۱۳۷۹
۸۲		بافت تاریخی همدان	۱۳۸۲
۸۳		محوطه تاریخی تپه نوشیجان ملایر	۱۳۸۳
۸۴		دستکند سامن و ارزانفود	۱۳۹۵
۸۵	یزد	مجموعه روستاهای تاریخی ورکانه، سیمین و خاکو	۱۳۹۹
۸۶		بافت تاریخی میبد	۱۳۸۱
۸۷		بافت تاریخی ابرکوه	۱۳۸۴
۸۸	بوشهر	بافت تاریخی اردکان	۱۳۹۴
۸۹		خلیج فارس و دریای مکران (محوطه تاریخی سیراف)	۱۳۸۸
۹۰	سیستان بلوچستان	خلیج فارس و دریای مکران (بندر تاریخی چابهار)	۱۳۹۴
۹۱	هرمزگان	خلیج فارس و دریای مکران (بافت تاریخی کنگ)	۱۳۹۵

ردیف	استان	نام پایگاه	سال تاسیسی
۹۲	بوشهر	خلیج فارس و دریای مکران (بافت تاریخی جزیره خارک)	۱۳۹۸
۹۳	هرمزگان	خلیج فارس و دریای مکران (بافت تاریخی لافت)	۱۳۹۴
۹۴	خوزستان	خلیج فارس و دریای مکران (بافت تاریخی منظر فرهنگی ماهشهر)	۱۳۹۸
۹۵	بوشهر	خلیج فارس و دریای مکران (بافت تاریخی بوشهر)	۱۳۹۵
۹۶	هرمزگان	خلیج فارس و دریای مکران (بافت تاریخی شهر تاریخی حریره)	۱۳۹۹
۹۷	قم / سمنان / خراسان شمالی ، جنوبی و رضوی - کرمانشاه / همدان / گیلان / البرز / تهران - آذربایجان شرقی / اصفهان / یزد / کرمان / فارس	کاروانسراهای ایران	۱۳۹۸
۹۸	خراسان رضوی	آسبادهای ایران	۱۳۹۶
۹۹	خراسان جنوبی	آسبادهای ایران	۱۳۹۶
۱۰۰	سیستان و بلوچستان	آسبادهای ایران	۱۳۹۴

بناها، بافت ها و محوطه های تاریخی

حفظ و احیاء بناها، بافت ها و محوطه های تاریخی

جدول ۱-۲۰ تعداد آثار غیر منقول فرهنگی_تاریخی بناها، بافت ها و محوطه های تاریخی (حفاظت شده و مرمت شده)

ردیف	مهم ترین برنامه / اقدام	واحد سنجش	سال					۱۴۰۱	
			۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹		
۱	مشارکت در مرمت آثار تاریخی در اختیار بخش غیردولتی	موافقتنامه	۵۹۹	۷۶۰	۷۶۸	۶۴۴	۲۷۵	۵۱۰	۶۵۰
۲	ساماندهی، مرمت و حفاظت از آثار تاریخی	اثر	۳۳۹	۱۰۲۸	۹۷۱	۱۳۱۵	۱۲۶۷	۱۶۷۲	۱۶۹۹
۳	تعمیر و مرمت آثار و بناهای ثبت شده در اختیار دستگاه های دولتی	اثر	۴۶	۴۰	۵۱	۳۶	۲۱	۱۲	۸
۴	ساماندهی و مرمت محوطه ها و بناهای تاریخی، بقاع متبرکه و آرامگاه های مفاخر	اثر	۶۳	۳۱۳	۱۷۵	۱۴۹	۹۴	۴۰	۱۸
۵	مطالعه، مرمت و حفاظت بافت های تاریخی شهری و روستایی	بافت شهری و روستایی	۵۲	۱۶۳	۱۹۸	۲۴۵	۲۹۲	۳۳۰	۳۳۵
۶	ساماندهی و مرمت آثار تاریخی در طرح ایجاد اشتغال پایدار و اعطای کمک های فنی و اعتباری	اثر	-	-	۲۰۵	۲۱۰	۱۰۵	۱۱۳	۱۹۳
۷	تعداد بناهای مرمت شده در طول سال	اثر مرمت شده	۱۵۵۴	۱۶۶۱	۱۷۰۰	۲۰۰۰	۲۰۵۴	۲۲۳۴	۲۲۸۴
۸	مرمت اشیا تاریخی - فرهنگی در دست بخش دولتی	تعداد	۲۶۳۶	۱۲۷۸۲	۶۹۸۰	۷۲۰۷	۵۰۱۵	۵۲۲۲	۵۷۸۳
۹	تعداد بناهای تحت بهره برداری	بنا	۹	۱۴	۳۰	۳۷	۴۶	۵۴	۴۹

- ✓ آمار ارائه شده از مجموع اعتبارات ملی، استانی، سایر ارگان ها و بخش خصوصی محاسبه شده و باتوجه به مستمر بودن پروژه های اجرایی حفاظت و مرمت به صورت جمعی می باشد.
- ✓ از ۱۶۵۰ اثر مشارکتی معرفی شده در ابتدای سال ۱۴۰۱، تعداد ۳۱ اثر تخصیص اعتبار یافته است.
- ✓ در شاخص ساماندهی، مرمت و حفاظت از آثار تاریخی، تعداد ۱۶۵ اثر از اعتبارات سطح ملی و الباقی از اعتبارات استانی، بخش خصوصی و سایر ارگان ها تأمین شده اند.
- ✓ در شاخص ردیف ۶ طرح اشتغال پایدار برای سال ۱۴۰۱ تخصیص اعتبار نداشته و آمار ۱۹۳ مرتبط با تعداد متقاضیان در طرح اعطای کمک های فنی و اعتباری می باشد.
- ✓ شاخص ردیف ۸ مرتبط با اداره کل موزه ها می باشد.
- ✓ شاخص ردیف ۹ مرتبط با بناهای تحت نظارت دفتر امور پایگاه های ملی و جهانی است.

گردشگری

۲

مقدمه

حوزه گردشگری یکی از حوزه‌هایی است که در محدوده یک بخش اقتصادی قرار نگرفته و چند بخش مختلف را به صورت توأم شامل می‌شود. لذا اطلاعات مرتبط با مؤلفه‌های اصلی آن باید از چندین بخش و با توجه به شیوه‌های معین، به ساختار اصلی اطلاعات گردشگری منتقل شوند. آمارهای ارائه شده در این فصل مربوط به حوزه گردشگری وزارتخانه شامل تعداد گردشگران خارجی وارد شده به کشور برحسب مرزهای ورودی، به تفکیک سال، تعداد اماکن اقامتی کشور به تفکیک استان، تخت، اتاق، تعداد و ظرفیت اقامتگاه‌های کشور به تفکیک درجه، تعداد دفاتر خدمات مسافرتی کشور، ... است. لازم به ذکر است اطلاعات مربوط به گردشگران طی سال‌های قبل، مطابق تعریف مسافر ارائه شده است.

مفاهیم و تعاریف حوزه گردشگری

محل اقامت

هر فردی در صورتی مقیم یک کشور (یک محل) محسوب می‌گردد، که اکثر سال گذشته (سال سپری شده) را در آن کشور (آن محل) گذرانده باشد یا مدتی در سال گذشته را در آن کشور (آن محل) زندگی کرده و در صورت مسافرت با مدت کمتر از ۱۲ ماه به کشور دیگر (محل دیگر) مجدداً قصد مراجعت به منظور زندگی در کشور اول (محل اول) را داشته باشد.

سفر

سفر به حرکت یک فرد یا یک خانوار بین دو یا چند منطقه با هر هدف و هر مدت زمان اطلاق می‌شود. لازم به ذکر است این مفهوم در حوزه گردشگری کاربرد نداشته و سفر گردشگری مفهومی است که در این حوزه حائز اهمیت می‌باشد.

سفر گردشگری

سفری که توسط بازدیدکنندگان انجام می‌شود.

گردشگر

بازدیدکننده (داخلی، ورودی یا خروجی) به شرط این که سفر وی حداقل یک شب و حداکثر یک سال متوالی باشد.

گردشگری

مجموعه فعالیت‌هایی که فرد یا افرادی در طی سفر به مکانی خارج از محیط معمول زندگی خویش برای مدت زمان کمتر از یک سال متوالی برای یک هدف اصلی مانند تفریح و ... انجام می‌دهند به شرط اینکه در هیچ نهادی در محل مورد بازدید (مقصد) استخدام نشده باشند.

مسافر

فردی که با هر هدفی و هر مدت زمانی بین دو مکان جغرافیایی مختلف جابجا می‌شود.

بازدیدکننده

مسافری که با هر هدفی - غیر از استخدام توسط موسسه یا فردی مقیم - در مکان مورد بازدید، در مدت کمتر از یکسال، به مکانی خارج از محیط معمول خود سفر می‌کند. بازدیدکننده شامل گردشگر (بازدیدکننده با اقامت شبانه) و بازدیدکننده یک‌روزه (بازدیدکننده بدون اقامت شبانه) است.

صور اصلی گردشگری

صورت‌های اصلی گردشگری نشان‌دهنده ارتباط بین محل اقامت بازدیدکننده و محدوده مورد بازدید وی می‌باشد که به صورت زیر ارائه شده است:

الف) گردشگری بومی

گردشگری بومی به مجموعه فعالیت‌های گردشگری بازدیدکنندگان مقیم یک کشور در قلمرو اقتصادی همان کشور اطلاق می‌شود.

ب) گردشگری ورودی

گردشگری افراد غیرمقیم یک کشور، در کشور مورد بازدید است.

ج) گردشگری خروجی

گردشگری افراد مقیم یک کشور، در خارج از مرزهای کشور خود است.

د) گردشگری داخلی

گردشگری افراد مقیم و غیرمقیم در کشور مورد بازدید است و شامل گردشگری بومی (درون حوزه‌ای) و گردشگری ورودی است.

هدف از سفر

هدف از سفر (گردشگری) یعنی مهمترین هدفی که در صورت فقدان آن، سفر مذکور صورت نمی‌گرفت. این اهداف به دو گروه اهداف شخصی و اهداف تخصصی تقسیم می‌شود.

اهداف شخصی

اهداف شخصی مواردی در محدوده فعالیت‌های فردی یا خانواری را شامل می‌شوند.

اهداف تخصصی

اهداف تخصصی دربرگیرنده مسائل مربوط به حرفه فرد یا مأموریت‌های کاری وی است.

اقامتگاه:

مکان یا قسمتی از مکان یا تعدادی مکان مشخص است که در آن مجموعه‌ای از عوامل تولید زیر نظر مدیریت و حسابداری واحد به فعالیت پذیرش مسافر یا مهمان برای اقامت موقت و ارائه خدمات و تسهیلات اشتغال دارند. اقامتگاه‌هایی که عموم مردم از آن‌ها استفاده کنند، «اقامتگاه همگانی» و اقامتگاه‌هایی که استفاده از آن‌ها محدود به اعضای سازمان خاصی باشد، «اقامتگاه اختصاصی» نامیده می‌شود.

درجه اقامتگاه

اقامتگاه‌ها بر حسب وضعیت ساختمانی، تاسیساتی و تجهیزاتی و کیفیت خدماتی که عرضه می‌کنند و بر اساس مقررات خاص هر گروه از آن‌ها، به ۶ گروه: لوکس یا ۵ ستاره، ۴ ستاره، ۳ ستاره، ۲ ستاره، یک ستاره، ممتاز گروهی بدون ستاره درجه‌بندی شده (درجه ۱، درجه ۲، و ...) تفکیک می‌شوند.

اتاق اقامتگاه

بخشی از اقامتگاه که حداقل دارای تخت خواب بوده و بسته به نوع اقامتگاه دارای حمام، سرویس بهداشتی و سایر امکانات رفاهی است.

تخت اقامتگاه

وسیله‌ای در اتاق اقامتگاه که شرایط خواب و استراحت میهمان را فراهم می‌آورد.

نفر شب اقامت

تعداد شب‌های اقامت یک گردشگر در طول سفرش را نفر شب اقامت گویند.

نفر شب اقامت در اقامتگاه‌های رسمی

تعداد شب‌هایی که یک گردشگر در طول سفر خود در اقامتگاه‌های رسمی اقامت داشته باشد.

هتل (مهمانخانه):

نوعی اقامتگاه عمومی گردشگری است که باتوجه به پیشنهادات ساختمانی، معماری و تاسیساتی به درجه یک تا پنج ستاره تقسیم می‌شود، حداقل خدماتی که در هتل ارائه می‌شود مرتب کردن روزانه تختخواب، نظافت اتاق و سرویس‌های بهداشتی است. هتل‌های سه ستاره دارای سرویس اختصاصی و رستوران هستند. افزون بر این در هتل‌های ۴ و ۵ ستاره تسهیلات زمانی، تفریحی، ورزشی، فروشگاه‌های صنایع‌دستی و خدمات دیگر مانند آرایشگاه، کفشی، بانک، زمین‌های بازی، استخر، سونا، سالن‌های اجتماعات و غیره ارائه می‌شود.

بوتیک هتل:

نوعی هتل است که دارای سبک هنری و معماری خاص و طراحی خلاقانه و خدمات و چیدمان منحصر بفرد می‌باشد و خود مجموعه برای گردشگر جذابیت دارد. فضا و مساحت هتل بوتیک‌ها کمتر از هتل‌های بزرگ و تعداد اتاق‌هایشان کمتر از صد اتاق است.

تعریف انواع روادید**روادید ورود مقیمین**

ایرانیان مقیم خارج از کشور که قصد ورود و دیدار از موطن خود را دارند.

روادید ۷۲ ساعته ملوانی

صدور مجوزی برای ملوانان کشتی‌های پهلو گرفته در بنادر ایران برای خروج از کشتی و حضور ۷۲ ساعت در خشکی‌های مقصد

روادید زیارتی

روادید زیارتی مخصوص مسلمانان خارجی که به قصد زیارت اماکن مقدسه وارد کشور می‌شوند، صادر می‌گردد.

روادید ورود

برای ورزشکاران، گروه‌های علمی و مسافرانی که قصد ورود متعدد (۲ یا چند باره) به ایران را دارند صادر می‌شود.

روادید جهانگردی

روادید جهانگردی جهت اتباع خارجی که به منظور گردشگری وارد کشور می‌شوند، صادر می‌گردد.

روادید خروج و مراجعت

برای اتباع خارجی که در داخل کشور ساکن بوده و قصد دارند برای دیدار از خانواده و استفاده از مرخصی بطور موقت (حداکثر سه ماه) از کشور خارج شده و دوباره به ایران باز گردند، صادر می‌شود.

روادید تحصیلی

روادید تحصیلی جهت دانشجویان یا طلاب علوم دینی که قصد تحصیل در ایران را دارند.

بدون روادید هماهنگ شده

نوع ویزای سفر محرمانه است.

روادید عبور

روادید عبور جهت خارجیانی که قصد مسافرت به کشور ثالث از طریق خاک ایران را دارند صادر می‌گردد.

روادید سیاسی

- ۱- مامورین موقت نمایندگی های سیاسی، کنسولی، و دفاتر سازمانهای بین المللی مقیم ایران
- ۲- میهمانان موقت مامورین اعم از دیپلماتهای خارجی مقیم و مامورین ثابت اعزامی
- ۳- دارندگان گذرنامه سیاسی و خدمت در قالب هیات، برگزاری اجلاس، کارآموزی، اجرای برنامه فرهنگی و آموزشی و ...
- ۴- دارندگان گذرنامه سیاسی و خدمت که به منظور جهانگردی یا زیارتی قصد سفر به ایران را دارند.

روادید مطبوعاتی

اصحاب رسانه های خارجی اعم از دیداری، شنیداری، مکتوب، و دیجیتالی و تهیه کنندگان، سازندگان و دست اندرکاران هر نوع گزارش، فیلم و ... که به منظور انجام امور حرفه ای عازم کشور می باشند باید روادید مطبوعاتی اخذ کنند.

روادید تجاری

ویزاهای تجاری برای اهداف تجاری و کسب و کار در کشور مقصد صادر می شود. شرکت در جلسات، کنفرانس ها و یا همایش های مربوط به کسب و کار، نیازمند اخذ ویزای تجاری می باشد.

روادید راننده ترانزیت

برای رانندگان وسایل نقلیه عمومی که شغلشان رانندگی است و تردد دارند، صادر می شود.

روادید خروج و مراجعت

برای اتباع خارجی که در داخل کشور ساکن بوده و قصد دارند برای دیدار از خانواده و استفاده از مرخصی بطور موقت (حداکثر سه ماه) از کشور خارج شده و دوباره به ایران باز گردند، صادر می شود.

روادید ترانزیت

برای رانندگان وسایل نقلیه عمومی، کارکنان قطارها، مهمانداران هواپیما، خدمه کشتی ها و یا مسافرانی دیگری که قصد توقف در کشور را نداشته باشند و فقط می خواهند از ایران رد شوند و به کشور دیگری برسند، صادر می شود.

روادید مناطق آزاد

صدور مجوز حضور افراد خارجی در مناطق آزاد به غیر از سرزمین اصلی

روادید ۷۲ ساعته کرو پرواز

صدور مجوزی به مدت ۷۲ ساعت برای حضور خدمه پروازی که هواپیمایشان در یکی از فرودگاههای کشور بر زمین نشسته است.

روادید خدمت

روادیدی مخصوص کارکنان دولت در رابطه با انجام ماموریت های اداری

روادید چینج ویزا

دریافت ویزا با هدف تمدید اقامت موقت در کشور محل دریافت ویزای سابق

لغو روادید

پیمانی دوجانبه بین دولت ها که اشعار می دارند برای تردد متقابل اتباع نیازی به دریافت روادید نخواهد داشت.

خروج قطعی

برای مقیمانی که پس از خروج از کشور قصد بازگشت دوباره را ندارند، صادر می شود.

راهنمای گشت

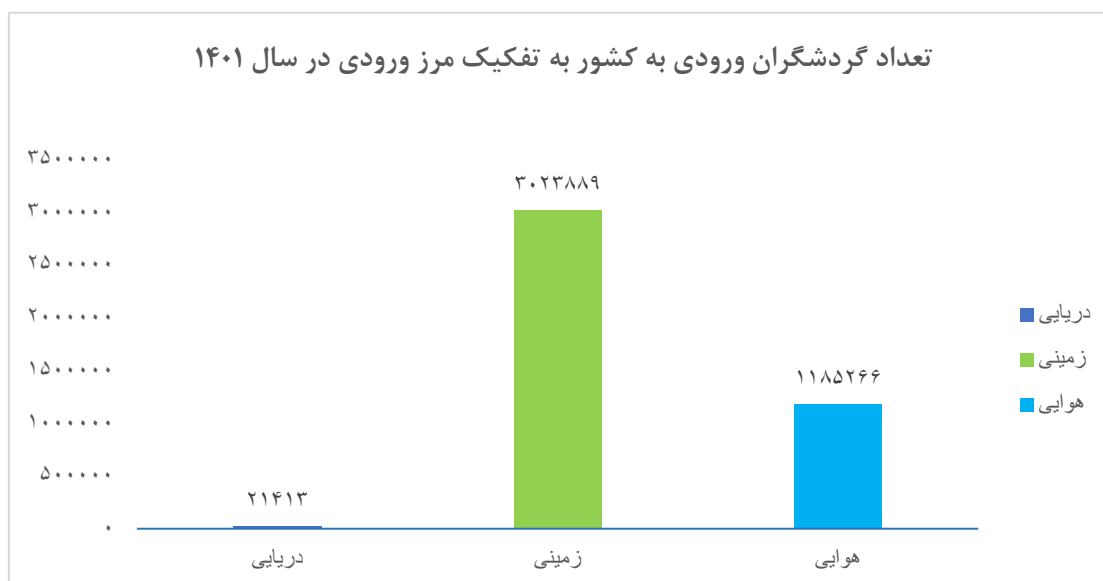
شخصی است که گردشگران را به زبانی که ویژه و به انتخاب آنهاست درزمینه‌های مختلف گردشگری، میراث فرهنگی، طبیعی و آشنایی با مکان‌ها و آثار مختلف و استفاده از امکانات گردشگری کمک و راهنمایی می کند.

نمودار و جداول گردشگری

جدول ۱-۲ تعداد گردشگران ورودی به کشور بر حسب مرزهای ورودی (نفر)

سال	زمینی	دریایی	هوایی	جمع
۱۳۹۰	۲,۶۲۷,۶۷۳	۲۷,۸۹۶	۶۳۸,۵۵۷	۳,۲۹۴,۱۲۶
۱۳۹۵	۳,۱۸۰,۷۴۷	۲۸,۵۲۸	۱۷۰,۲۶۴۵	۴,۹۱۱,۹۲۰
۱۳۹۶	۳,۵۶۳,۹۷۲	۲۶,۹۵۵	۱,۵۲۲,۵۹۷	۵,۱۱۳,۵۲۴
۱۳۹۷	۶,۲۳۲,۳۰۶	۲۱,۶۷۱	۱,۵۵۰,۱۳۶	۷,۸۰۴,۱۱۳
۱۳۹۸	۷,۳۵۵,۸۱۴	۲۱,۴۳۹	۱,۴۵۴,۷۹۷	۸,۸۳۲,۰۵۰
۱۳۹۹ (مسافر) ^۱	۵۱۴,۹۷۷	۱۲,۲۱۸	۱۱۲,۳۸۹	۶۳۹,۵۸۴
۱۳۹۹ (گردشگر)	۴۶۷,۵۷۲	۹۵	۹۰,۳۷۲	۵۵۸,۰۳۹
۱۴۰۰	۱,۱۴۰,۱۵۳	۱۶,۷۲۹	۶۲۶,۶۶۲	۱,۷۸۳,۵۴۴
۱۴۰۱	۳,۰۲۳,۸۸۹	۲۱,۴۱۳	۱,۱۸۵,۲۶۶	۴,۲۳۰,۵۶۸

نمودار ۱-۲ تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک مرز ورودی (نفر)

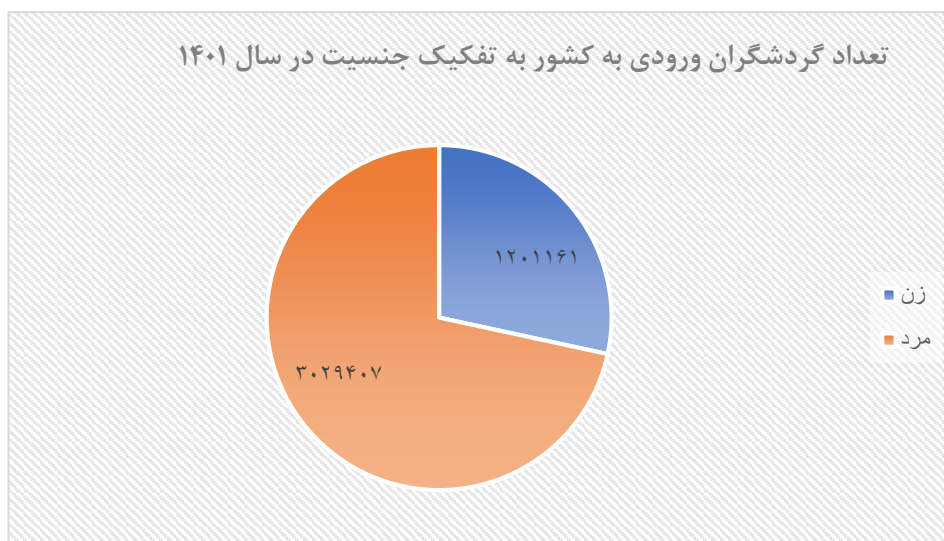
^۱ کاهش قابل ملاحظه تعداد مسافران و گردشگران در سال ۱۳۹۹ بعلت پاندمی ناشی از کووید ۱۹ می‌باشد.

جدول ۲-۲ تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک جنسیت (نفر)

نامشخص	مرد	زن	جنسیت
			سال
۱,۶۲۴	۳,۳۵۵,۴۶۳	۱,۵۵۴,۸۳۳	۱۳۹۵
۱,۳۲۴	۳,۶۱۷,۷۶۵	۱,۴۹۴,۴۳۵	۱۳۹۶
۵۷۴	۵,۳۷۷,۳۸۰	۲,۴۲۶,۱۵۹	۱۳۹۷
۵۱۳	۶,۰۰۱,۶۷۳	۲,۸۲۹,۸۶۴	۱۳۹۸
۰	۵۹۱,۳۶۰	۴۸,۲۲۴	۱۳۹۹ (مسافر)
۰	۵۲۴,۰۸۵	۳۲,۹۵۴	۱۳۹۹ (گردشگر)
۷,۸۳۵,۴۴۱	۴۱۹,۱۰۶	۱,۳۶۴,۴۳۸	۱۴۰۰
-	۳,۰۲۹,۴۰۷	۱,۲۰۱,۱۶۱	۱۴۰۱

نامشخص: جنسیت اعلام نشده است.

نمودار ۲-۲ تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک جنسیت (نفر)

جدول ۲-۳ تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک ماه (نفر)

تعداد گردشگر								ماه	ردیف
۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۳۹۹ (گردشگر)	۱۳۹۹ (مسافر)	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵		
۲۱۶.۲۰۶	۶۵۶.۰۳	۱۷.۸۱۱	۱۹.۰۳۴	۵۹۸.۷۸۹	۴۴۸.۶۰۹	۳۷۵.۴۳۸	۳۷۰.۰۵۶	فروردین	۱
۳۲۲.۱۲۰	۵۴.۳۳۹	۲۲.۵۵۵	۲۵.۳۷۶	۷۰۴.۴۵۵	۵۲۵.۲۲۴	۴۳۳.۷۵۱	۴۳۷.۴۶۷	اردیبهشت	۲
۴۴۸.۳۲۶	۶۸.۷۰۵	۳۱.۲۷۲	۳۵.۷۱۴	۷۲۷.۲۷۹	۴۶۹.۵۱۸	۲۹۵.۶۶۱	۳۷۹.۷۱۳	خرداد	۳
۵۶۳.۷۵۹	۹۰.۹۳۵	۳۹.۸۴۶	۴۷.۱۲۲	۱.۰۴۶.۵۹۲	۷۵۲.۷۷۶	۴۹۰.۶۳۱	۴۲۸.۲۸۹	تیر	۴
۴۶۲.۷۳۶	۹۱.۲۴۳	۴۲.۱۴۱	۴۷.۹۸۰	۱.۰۲۱.۱۸۴	۹۴۳.۶۷۶	۵۶۴.۴۰۱	۵۶۷.۹۰۰	مرداد	۵
۴۱۷.۷۹۳	۸۸.۲۶۱	۵۷.۷۷۲	۶۷.۳۵۷	۸۹۹.۹۱۶	۸۱۶.۰۶۸	۴۵۹.۴۲۸	۵۱۸.۴۳۷	شهریور	۶
۲۶۷.۵۱۸	۱۱۱.۰۲۸	۶۱.۱۷۶	۶۹.۷۵۹	۸۹۲.۷۳۷	۷۸۳.۳۴۲	۳۸۷.۲۴۸	۴۱۸.۵۱۹	مهر	۷
۲۶۰.۹۰۸	۲۱۵.۵۰۳	۶۴.۹۳۸	۷۳.۷۰۵	۸۴۳.۵۳۵	۷۸۲.۲۵۶	۵۰۰.۸۶۵	۳۹۰.۸۷۹	آبان	۸
۳۹۶.۸۴۳	۲۵۳.۹۵۹	۵۴.۹۹۷	۶۳.۰۴۶	۶۴۳.۳۳۷	۵۵۲.۹۰۷	۳۸۵.۸۵۴	۴۱۶.۱۶۵	آذر	۹
۱۹۲.۵۳۱	۱۹۲.۶۱۰	۵۵.۳۶۵	۶۳.۶۴۰	۶۶۱.۲۳۰	۴۹۷.۷۵۰	۳۷۷.۰۷۱	۲۹۸.۰۳۶	دی	۱۰
۲۶۸.۸۵۷	۲۶۵.۳۸۲	۵۸.۳۹۶	۶۷.۴۶۴	۶۷۶.۳۰۷	۶۰۶.۲۴۷	۴۱۶.۹۲۴	۳۴۶.۳۹۳	بهمن	۱۱
۴۱۲.۹۷۱	۲۸۵.۹۷۶	۵۱.۷۷۰	۵۹.۳۸۷	۱۱۶.۷۸۹	۶۲۵.۵۴۰	۴۲۶.۲۵۲	۳۴۰.۰۶۹	اسفند	۱۲
۴.۲۳۰.۵۶۸	۱,۷۸۳,۵۴۴	۵۵۸.۰۳۹	۶۳۹.۵۸۴	۸,۸۳۲,۰۵۰	۷,۸۰۴,۱۱۳	۵,۱۱۳,۵۲۴	۴,۹۱۱,۹۲۰	جمع	

جدول ۲-۴ تعداد گردشگران ورودی به کشور به تفکیک نوع روادید (نفر)

ردیف	نوع روادید	۱۳۹۹ (گردشگری)		۱۴۰۰		۱۴۰۱	
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱	لغو روادید	۱۴۹۹۶۹	۲۶,۸۷	۳۵	۶۳۱,۹۲۳	۲,۲۶۷,۸۳۸	۵۴
۲	زیارتی	۷۴۶	۰,۱۳	۳	۵۰,۳۶۸	۲۵۴,۱۷۱	۶
۳	ورود	۳۹۵۵۲۲	۷۰,۸۷	۳۰	۵۳۵,۵۳۰	۵۲۹,۹۸۰	۱۳
۴	جهانگردی	۳۲۲۹	۰,۵۷	۲۱	۳۸۰,۰۲۸	۹۳۱,۳۸۱	۲۲/۰۱
۵	خروج و مراجعت	*	*	۶	۱۰۱,۰۱۱	۱۵۱,۸۴۳	۳/۵۸
۶	ورود مقیمین	۵۰۳۷	۰,۹۰	۱	۲۱,۵۰۵	۲۶,۲۳۸	۰/۶۲
۷	۷۲ ساعته ملوانی	*	*	۱	۱۴,۶۸۱	۱۲,۶۶۶	۰/۲۹
۸	مناطق آزاد	۲۱۷۱	۰,۳۸	۰	۲,۳۶۸	۱,۹۲۹	۰/۰۴
۹	تحصیلی	*	*	۱	۲۰,۶۵۵	۲۲,۰۳۴	۰/۵۲
۱۰	بدون روادید همانگ شده	*	*	۰	۵۱۴	۱۶۴	۰/۰۰۳
۱۱	عبور	*	*	۰	۸,۷۶۴	۱۸,۷۷۴	۰/۴۴
۱۲	۷۲ ساعته کرو پرواز	*	*	۱	۹,۰۶۷	۵,۹۴۶	۰/۱۴
۱۳	سیاسی کثیرالمسافره	*	*	۰	۳,۷۸۵	۴,۲۶۵	۰/۱
۱۴	کثیرالمسافره خدمت	۸۳۹	۰,۱۵	۰	۱,۳۸۵	۱,۵۹۹	۰/۰۳
۱۵	سیاسی	*	*	۰	۶۶۹	۶۳۸	۰/۰۱
۱۶	مطبوعاتی	۴۵	۰,۰۰	۰	۱۷۴	۱۰۵	۰/۰۰۲
۱۷	تجاری	۲۵۷	۰,۰۴	۰	۵۵۸	۴۱۵	۰/۰۰۹
۱۸	خدمت	۲۱۱	۰,۰۳	۰	۴۶۲	۳۷۴	۰/۰۰۸
۱۹	راننده ترانزیت	*	*	۰	۷۶	۱۶۲	۰/۰۰۳
۲۰	چینج ویزا	۷	۰,۰۰	۰	۲	۲۲	۰/۰۰۰۵
۲۱	خروج	۶	۰,۰۰	۰	۶	۷	۰/۰۰۰۱
۲۲	ترانزیت	*	*	۰	۰	۱	۰/۰۰۰۰۲
۲۳	خروج قطعی	*	*	۰	۱۳	۱۶	۰/۰۰۰۰۳
	جمع	۵۵۸۰۳۹	۱۰۰,۰۰	۱۰۰	۱,۷۸۳,۵۴۴	۴,۲۳۰,۵۶۸	۱۰۰

جدول ۲-۵ تعداد گردشگران و مسافران ورودی به ایران به تفکیک بیست کشور مبدأ اول (نفر)

سال ۱۴۰۱ (گردشگر)		نام کشور مبدأ	ردیف
درصد از کل گردشگران	تعداد		
۴۳/۴۳	۱,۸۳۷,۴۴۲	عراق	۱
۱۹/۲۱	۸۱۲,۷۲۳	افغانستان	۲
۱۳/۵۶	۵۷۳,۶۳۵	ترکیه	۳
۵/۲۲	۲۲۰,۷۲۲	پاکستان	۴
۴/۳۳	۱۸۳,۱۳۷	آذربایجان	۵
۲/۴۳	۱۰۲,۸۲۳	ارمنستان	۶
۲/۰۰	۸۴,۷۸۷	عمان	۷
۱/۴۲	۶۰,۰۴۹	کویت	۸
۱/۳۹	۵۹,۰۱۱	بحرین	۹
۱/۰۵	۴۴,۶۲۰	هندوستان	۱۰
۰/۹۶	۴۰,۷۵۲	روسیه	۱۱
۰/۴۲	۱۷,۹۳۱	لبنان	۱۲
۰/۴۲	۱۷,۷۹۵	آلمان	۱۳
۰/۴۰	۱۷,۱۲۹	ترکمنستان	۱۴
۰/۳۰	۱۲,۸۵۳	امارات متحده عربی	۱۵
۰/۲۸	۱۲,۰۰۳	عربستان سعودی	۱۶
۰/۲۱	۸,۹۱۱	سوریه	۱۷
۰/۲۱	۸,۸۳۴	چین	۱۸
۰/۱۷	۷,۲۶۱	سوئد	۱۹
۰/۱۷	۷,۱۳۰	استرالیا	۲۰
۹۷/۶۱	۴,۱۲۹,۵۴۸	جمع	

جدول ۲-۶ تعداد گردشگران ورودی به کشور از طریق مرز هوایی به تفکیک نام مرز ورودی (نفر)

نام مرز	تعداد	درصد
بین المللی امام خمینی	۶۱۰,۳۴۲	۵۱/۴۹
شهید هاشمی نژاد	۴۵۱,۹۴۲	۳۸/۱۳
مرز هوایی شیراز	۷۵,۹۸۸	۶/۴۱
مرز هوایی اصفهان	۲۰,۴۶۷	۱/۷۳
مرز هوایی تبریز	۷,۴۴۰	۰/۶۳
مرز هوایی لار	۴,۳۳۸	۰/۳۶
مرز هوایی بندرعباس	۳,۶۷۶	۰/۳۱
مهرآباد	۲,۴۹۶	۰/۲۱
مرز هوایی اهواز	۱,۸۲۶	۰/۱۵
مرز هوایی کیش	۱,۷۸۸	۰/۱۵
مرز هوایی قشم	۱,۶۵۲	۰/۱۴
مرز هوایی کنارک	۹۸۵	۰/۰۸
مرز هوایی گرگان	۶۶۰	۰/۰۶
مرز هوایی رشت	۵۶۲	۰/۰۵
مرز هوایی ارومیه	۵۴۶	۰/۰۵
مرز هوایی ساری	۱۵۵	۰/۰۱
مرز هوایی منطقه آزاد اروند	۱۲۹	۰/۰۱
مرز هوایی لامرد	۹۸	۰/۰۱
مرز هوایی یزد	۷۶	۰/۰۱
مرز هوایی کرمان	۶۱	۰/۰۱
مرز هوایی زاهدان	۵۹	۰/۰۰۵
مرز هوایی بوشهر	۵۲	۰/۰۰۴
پیام	۲۰	۰/۰۰۲
مرز هوایی کرمانشاه	۶	۰/۰۰۱
مرز هوایی اردبیل	۱	۰/۰۰۰
مرز هوایی همدان	۱	۰/۰۰۰
مجموع	۱,۱۸۵,۲۶۶	۱۰۰

جدول ۲-۶-۱ تعداد گردشگران ورودی به کشور از طریق مرز زمینی به تفکیک نام مرز ورودی (نفر)

نام مرز	تعداد	درصد
مرز زمینی شلمچه	۵۵۳.۶۹۶	۱۸/۳
مرز زمینی دو غارون	۵۱۹.۳۸۷	۱۷/۲
مرز زمینی مهران	۳۰۹.۴۰۷	۱۰/۲
مرز زمینی منطقه آزاد ماکو (بازرگان)	۲۳۱.۹۷۲	۷/۷
مرز زمینی باشماق	۱۶۹.۴۱۳	۵/۶
مرز زمینی تمرچین	۱۶۲.۵۵۳	۵/۴
مرز زمینی رازی	۱۳۱.۱۷۶	۴/۳
مرز زمینی میلک	۱۱۲.۷۱۹	۳/۷
مرز زمینی سرو	۱۰۶.۴۱۴	۳/۵
مرز زمینی نوردوز	۱۰۳.۱۹۰	۳/۴
مرز زمینی جلقا	۱۰۱.۸۱۵	۳/۴
مرز زمینی چذابه	۸۷.۹۶۹	۲/۹
مرز زمینی پرویزخان	۷۲.۱۱۲	۲/۴
مرز زمینی ریمدان	۷۰.۷۶۸	۲/۳
مرز زمینی بیله سوار	۵۸.۶۵۹	۱/۹
مرز زمینی میر جاوه	۵۷.۸۹۲	۱/۹
مرز زمینی آستارا	۴۰.۸۲۸	۱/۴
مرز زمینی میل ۷۸	۳۰.۷۴۶	۱/۰
مرز زمینی لطف آباد	۲۶.۹۴۱	۰/۹
مرز زمینی سیران بند	۲۳.۸۷۱	۰/۸
مرز زمینی منطقه آزاد ماکو (صنم بلاغی)	۱۶.۰۹۲	۰/۵
مرز زمینی خسروی	۱۵.۲۵۵	۰/۵
مرز زمینی سرخس	۱۲.۳۹۶	۰/۴
مرز زمینی اینچه برون	۵.۲۴۵	۰/۲
مرز زمینی باجگیران (پل)	۱.۶۹۰	۰/۱
مرز زمینی کیله	۱.۶۷۷	۰/۱
مجموع	۳,۰۲۳,۸۸۳	۱۰۰

جدول ۲-۶-۲ تعداد گردشگران ورودی به کشور از طریق مرز دریایی به تفکیک نام مرز ورودی

درصد	تعداد	مرز دریایی
۲۵/۳۹	۵،۰۹۴	مرز دریایی منطقه آزاد اروند(خرمشهر)
۱۸/۱۹	۳،۶۵۰	مرز دریایی شهید رجایی
۱۵/۹۱	۳،۱۹۲	مرز دریایی شهید باهنر
۱۴/۶۹	۲،۹۴۸	مرز دریایی لنگه
۶/۷۱	۱،۳۴۷	مرز دریایی بندر امام خمینی
۵/۰۰	۱،۰۰۴	مرز دریایی عسلویه
۴/۱۴	۸۳۰	مرز دریایی کنگان
۲/۶۲	۵۲۵	مرز دریایی امیرآباد
۲/۳۴	۴۷۰	مرز دریایی انزلی
۰/۹۷	۱۹۵	مرز دریایی کیش
۰/۸۲	۱۶۵	مرز دریایی شهید کلاتری
۰/۸۱	۱۶۲	مرز دریایی قشم
۰/۷۲	۱۴۵	مرز دریایی آستارا
۰/۶۳	۱۲۷	مرز دریایی نوشهر
۰/۳۷	۷۴	مرز دریایی منطقه آزاد اروند(آبادان)
۰/۲۴	۴۹	مرز دریایی گناوه
۰/۲۴	۴۸	مرز دریایی خارک
۰/۱۳	۲۶	مرز دریایی جاسک
۰/۰۶	۱۳	مرز دریایی فریدون کنار
۱۰۰	۲۰،۰۶۴	مجموع

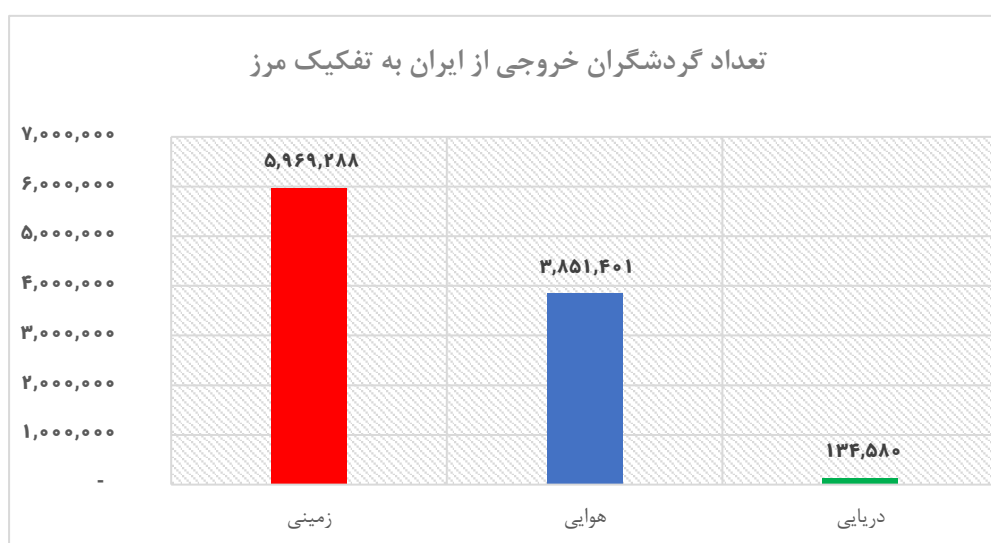
جدول ۲-۷ تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک جنسیت (نفر)

جمع	نامشخص	مرد	زن	جنسیت
				سال
۹۱,۹۶,۱۴۰	۵,۹۹۸	۵,۸۴۶,۳۷۸	۳,۳۴۳,۷۶۴	۱۳۹۵
۱۰,۵۴۲,۹۵۲	۳,۰۶۷	۶,۵۲۷,۶۵۱	۴,۰۱۲,۲۳۴	۱۳۹۶
۷,۲۴۲,۶۶۷	۲,۶۳۶	۴,۲۷۰,۱۷۰	۲,۹۶۹,۸۶۱	۱۳۹۷
۹,۵۱۷,۰۱۱	۲,۶۱۹	۵,۹۲۹,۸۱۱	۳,۵۸۴,۵۸۱	۱۳۹۸
۱,۱۳۴,۵۸۷	-	۸۸۷,۳۷۰	۲۳۷,۲۱۷	۱۳۹۹
۳,۷۶۷,۴۳۰	-	۲,۴۲۸,۹۷۰	۱,۳۳۸,۴۶۰	۱۴۰۰
۷,۱۱۶,۵۸۸	-	۵,۶۹۰,۰۶۸	۱,۴۲۶,۵۲۰	۱۴۰۱

جدول ۲-۸ تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک مرز هوایی، زمینی، دریایی

جمع	دریایی	زمینی	هوایی	مرز
				سال
۷,۷۶۴,۴۴۹	۱۰۲,۴۳۷	۳,۴۴۵,۲۴۴	۴,۲۱۶,۷۷۸	۱۳۹۰
۹,۱۹۶,۱۴۰	۱۶۴,۵۶۵	۴,۳۷۷,۹۷۴	۴,۶۵۳,۶۰۱	۱۳۹۵
۱۰,۵۴۲,۹۵۲	۱۵۲,۸۲۴	۵,۲۰۲,۳۳۹	۵,۱۸۷,۷۸۹	۱۳۹۶
۷,۲۴۲,۶۶۷	۱۶۴,۳۳۱	۳,۲۴۵,۱۲۵	۳,۸۳۳,۲۱۱	۱۳۹۷
۹,۵۱۷,۰۱۱	۱۷۹,۶۸۴	۵۹۴,۹۹۶	۳,۳۸۷,۳۲۵	۱۳۹۸
۱,۱۳۴,۵۸۷	۱۰۶,۸۹۱	۵۰۹,۸۷۹	۵۱۷,۸۱۷	۱۳۹۹
۳,۷۶۷,۴۳۰	۱۳۱,۱۶۱	۱,۱۰۳,۳۴۸	۲,۵۳۲,۹۲۱	۱۴۰۰
۹,۹۵۵,۲۶۹	۱۳۴,۵۸۰	۵,۹۶۹,۲۸۸	۳,۸۵۱,۴۰۱	۱۴۰۱

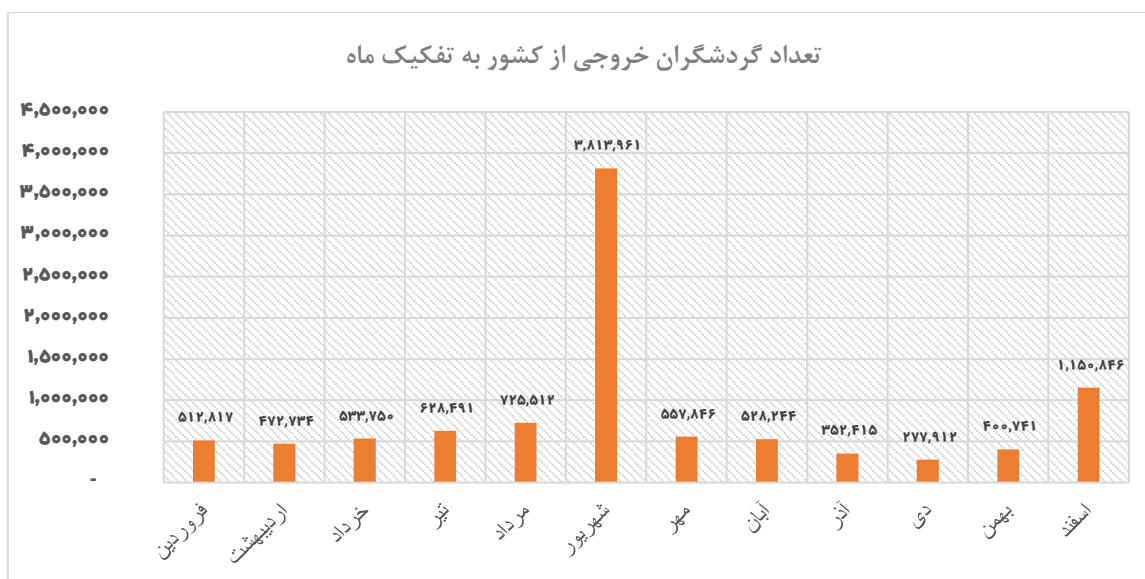
نمودار ۲-۳ تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک مرز هوایی، زمینی، دریایی سال ۱۴۰۱

جدول ۲-۹ تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک ماه خروج

ردیف	ماه	تعداد گردشگر (نفر)						
		۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵
۱	فروردین	۵۱۲,۸۱۷	۱۳۹,۷۴۴	۲۳۱,۲۱۱	۶۶۰,۳۱۴	۸۷۴,۶۳۳	۷۷۰,۰۴۶	۶۹۰,۲۵۲
۲	اردیبهشت	۴۷۲,۷۳۴	۱۱۶,۹۹۲	۳۰۵,۸۴۴	۵۰۴,۹۹۴	۵۲۴,۸۳۴	۶۸۷,۲۶۲	۶۱۰,۶۵۷
۳	خرداد	۵۳۳,۷۵۰	۱۷۴,۳۷۵	۳۷۵,۶۳۳	۵۹۴,۴۴۱	۴۸۲,۹۴۷	۵۲۸,۴۹۵	۵۰۸,۳۴۰
۴	تیر	۶۲۸,۴۹۱	۲۲۶,۱۹۵	۶۸۷,۳۹۹	۶۶۵,۷۴۰	۵۵۴,۲۲۰	۶۸۱,۸۱۰	۵۲۰,۶۳۴
۵	مرداد	۷۲۵,۵۱۲	۲۴۲,۶۸۲	۷۶۳,۲۶۶	۷۹۸,۸۷۹	۶۵۶,۱۲۴	۸۰۷,۰۷۹	۵۴۵,۳۱۳
۶	شهریور	۳,۸۱۳,۹۶۱	۳۱۷,۰۹۹	۱,۰۶۶,۳۲۲	۱,۰۳۴,۵۷۶	۵۸۰,۳۳۴	۱,۰۴۲,۸۲۰	۸۲۲,۳۵۹
۷	مهر	۵۵۷,۸۴۶	۳۷۸,۴۹۵	۱۱۳,۵۶۵	۳۶۱,۴۷۱۲	۱,۰۳۱,۴۱۶	۷۶۴,۶۶۹	۶۴۳,۷۷۶
۸	آبان	۵۲۸,۲۴۴	۲۷۸,۶۱۵	۱۲۵,۱۲۵	۴۵۸,۳۷۶	۸۰۶,۲۲۳	۲۵۰,۴۶۶	۲۴۴,۱۵۴۷
۹	آذر	۳۵۲,۴۱۵	۳۰۶,۲۵۱	۱۲۵,۲۶۹	۳۷۵,۹۳۰	۳۸۹,۶۵۰	۶۹۶,۴۷۶	۵۷۷,۶۳۲
۱۰	دی	۲۷۷,۹۱۲	۲۳۳,۹۰۹	۱۲۷,۱۲۴	۳۶۹,۵۳۴	۳۷۵,۹۱۶	۵۴۹,۷۸۱	۴۸۴,۲۰۸
۱۱	بهمن	۴۰۰,۷۴۱	۲۸۸,۷۲۳	۱۴۴,۵۰۲	۳۴۹,۹۹۷	۴۲۰,۰۶۷	۶۱۷,۹۶۰	۵۰۸,۶۸۵
۱۲	اسفند	۱,۱۵۰,۸۴۶	۴۳۲,۶۵۸	۱۵۶,۰۳۷	۸۹۵,۱۸	۵۴۶,۳۰۳	۸۹۱,۸۹۴	۸۴۲,۷۳۰
	جمع	۹,۹۵۵,۲۶۹	۳,۱۳۵,۷۳۸	۱,۱۳۴,۵۸۷	۹,۵۱۷,۰۱۱	۷,۰۲۲,۶۶۷	۱۰,۵۴۲,۹۵۲	۹,۱۹۶,۱۴۰

نمودار ۲-۴ تعداد گردشگران خروجی از کشور به تفکیک ماه خروج

جدول ۲-۱۰ اماکن اقامتی کشور به تفکیک استان و نوع واحد

استان	هتل (بدون مناطق آزاد)	هتل (با مناطق آزاد)	هتل آپارتمان	مهمانپذیر	متل	پانسیون	بومگردی	اقامتگاه سنتی	مجموع گردشگری	خانه مسافر	جمع (با هتل مناطق آزاد)	جمع (بدون هتل مناطق آزاد)
آذربایجان شرقی	۴۲	۵۵	۳۳	۸۷	۱	۰	۲۲۹	۰	۵۸	۰	۴۶۶	۴۵۲
آذربایجان غربی	۴۰	۴۵	۶	۵۳	۰	۰	۳۷	۱	۲	۰	۱۴۴	۱۳۹
اردبیل	۳۸	۳۸	۱۱۶	۱۱۸	۲	۰	۸۳	۰	۱۷	۱۷۳	۵۴۷	۵۴۷
اصفهان	۹۵	۹۵	۱۵	۴۹	۱	۰	۲۶۰	۱۰۹	۱۲	۱۷۷	۷۲۶	۷۲۶
البرز	۱۳	۱۳	۱۰	۱۵	۰	۳	۱۵	۱	۱۸	۲۳	۹۸	۹۸
ایلام	۱۱	۱۲	۰	۵	۰	۰	۸۰	۱	۸	۱۱۱	۲۱۷	۲۱۶
بوشهر	۲۲	۲۲	۱۶	۱۴	۱	۰	۷۵	۲	۹	۲۹	۱۶۸	۱۶۸
تهران	۱۲۸	۱۲۸	۲۷	۱۱۶	۱	۱۲	۱۹	۱۱	۵۷	۰	۳۷۳	۳۷۳
چهارمحال و بختیاری	۱۵	۱۵	۷	۷	۰	۰	۶۶	۱	۸	۱۹۸	۳۰۲	۳۰۲
خراسان جنوبی	۱۲	۱۲	۰	۱۵	۰	۰	۱۰۳	۰	۱۶	۱۵	۱۶۲	۱۶۲
خراسان رضوی	۲۷۱	۲۷۱	۳۰۲	۴۱۴	۲	۰	۱۹۸	۷	۴۱	۱۰۲۰	۲۲۵۵	۲۲۵۵
خراسان شمالی	۱۰	۱۰	۲	۱۲	۲	۰	۴۹	۰	۸	۱۸	۱۰۱	۱۰۱
خوزستان	۴۷	۴۷	۱۲	۱۷	۰	۰	۹	۴	۴	۱۱	۱۰۴	۹۸
زنجان	۱۳	۱۳	۴	۲۲	۱	۱	۱۷۰	۶	۵۰	۳۱	۲۹۹	۲۹۹
سمنان	۱۴	۱۴	۱	۶	۱	۰	۱۲۷	۱۸	۱۴	۵۵	۲۳۷	۲۳۶
سیستان و بلوچستان	۱۷	۲۳	۵	۲۴	۰	۱	۷۲	۰	۲۶	۱	۱۵۲	۱۴۶
فارس	۶۵	۶۵	۲۴	۱۳۹	۱	۰	۲۴۵	۳۷	۳۱	۴۸	۵۹۴	۵۹۴
قزوین	۱۴	۱۴	۳	۲۱	۱	۰	۱۴	۱	۳	۵	۶۲	۶۲
قم	۴۴	۴۳	۲۳	۸۹	۰	۰	۶	۳	۳۵	۲۰۴	۴۰۳	۴۰۳
کردستان	۳۴	۳۴	۴	۲۵	۰	۰	۴۷	۴	۱۷	۱۵	۱۴۶	۱۴۶
کرمان	۴۱	۴۱	۱۰	۲۸	۰	۲	۳۱۲	۱۰	۷۵	۴۲	۵۲۳	۵۲۳
کرمانشاه	۲۵	۲۵	۶	۲۲	۰	۰	۵۲	۳	۱۴	۵۶	۱۸۱	۱۸۱
کهگیلویه و بویر احمد	۸	۸	۳	۴	۰	۰	۱۱	۰	۲۲	۶	۵۳	۵۳
گلستان	۳۶	۳۶	۱۵	۱۷	۳	۷	۲۳۲	۶	۸	۳۵۳	۶۷۹	۶۷۹
گیلان	۱۳۳	۱۳۳	۶۸	۶۷	۱	۰	۲۲۴	۱۷	۱۱۶	۱۲۰۶	۱۸۳۴	۱۸۰۹
لرستان	۲۴	۲۴	۳	۱۳	۱	۰	۱۴	۱	۶	۸	۷۰	۷۰
مازندران	۶۸	۶۸	۹۴	۱۱	۴۸	۰	۴۳۰	۰	۴۰	۲۱۷۰	۲۸۶۱	۲۸۶۱
مرکزی	۱۸	۱۸	۱	۹	۱	۰	۴۳	۴	۴۷	۱۶	۱۳۹	۱۳۹
هرمزگان	۳۲	۴۸	۱۵	۲۸	۳	۰	۵۵	۷	۸۴	۳۴	۳۰۵	۲۵۸
همدان	۱۵	۱۵	۵	۱۵	۱	۰	۳۰	۰	۳	۷۱	۱۴۰	۱۴۰
یزد	۵۹	۵۹	۱	۲۱	۲	۰	۲۲۶	۵۲	۲۵	۱۱۱	۵۰۱	۵۰۱
مجموع	۱۰۴۰۳	۱۰۵۰۸	۸۳۱	۱۰۴۸۳	۷۴	۲۶	۳۰۵۳۳	۳۰۶	۸۷۴	۶۰۲۰۷	۱۴۰۸۴۲	۱۴۰۷۳۷

شامل هتل بوتیک و درجه بندی نشده ها نیز می شود.

جدول ۲-۱۱ تعداد و ظرفیت هتل‌های (مهمانخانه‌های) کشور (باب)

استان	هتل (بدون مناطق آزاد)			هتل (بناصمام مناطق آزاد)		
	تعداد واحد	تعداد اتاق	تعداد تخت	تعداد واحد	تعداد اتاق	تعداد تخت
آذربایجان شرقی	۴۴	۱،۸۹۶	۴،۸۴۰	۵۸	۲،۳۷۰	۶،۰۲۶
آذربایجان غربی	۴۰	۱،۴۹۰	۳،۳۰۱	۴۵	۱،۶۵۶	۳،۶۶۸
اردبیل	۳۸	۹۸۹	۳،۷۰۱	۳۸	۹۸۹	۳،۷۰۱
اصفهان	۱۰۳	۳،۵۹۹	۹،۸۷۵	۱۰۳	۳،۵۹۹	۹،۸۷۵
البرز	۱۳	۴۹۱	۱،۲۵۷	۱۳	۴۹۱	۱،۲۵۷
ایلام	۱۱	۲۲۵	۶۵۲	۱۲	۲۲۵	۶۵۲
بوشهر	۲۲	۱،۴۶۷	۴،۴۰۵	۲۲	۱،۴۶۷	۴،۴۰۵
تهران	۱۳۰	۹،۱۴۰	۱۸،۲۱۹	۱۳۰	۹،۱۴۰	۱۸،۲۱۹
چهار محال و بختیاری	۱۵	۲۶۳	۷۵۲	۱۵	۲۶۳	۷۵۲
خراسان جنوبی	۱۳	۲۲۳	۷۹۵	۱۳	۲۲۳	۷۹۵
خراسان رضوی	۲۷۱	۱۷،۳۰۸	۴۶،۶۱۴	۲۷۱	۱۷،۳۰۸	۴۶،۶۱۴
خراسان شمالی	۱۰	۱۹۹	۶۴۹	۱۰	۱۹۹	۶۴۹
خوزستان	۴۱	۱،۷۸۰	۴،۲۷۲	۴۷	۲،۰۲۹	۴،۸۲۴
زنجان	۱۴	۲۷۴	۷۰۰	۱۴	۲۷۴	۷۰۰
سمنان	۱۴	۳۳۰	۱،۰۰۳	۱۵	۳۳۰	۱،۰۰۳
سیستان و بلوچستان	۱۷	۵۱۰	۱،۲۷۰	۲۳	۱،۰۴۲	۱،۹۳۴
فارس	۶۹	۳،۰۴۷	۷،۱۸۷	۶۹	۳،۰۴۷	۷،۱۸۷
قزوین	۱۴	۳۴۲	۸۵۲	۱۴	۳۴۲	۸۵۲
قم	۴۳	۱،۲۴۸	۳،۴۰۷	۴۳	۱،۲۴۸	۳،۴۰۷
کردستان	۳۴	۹۱۹	۲،۶۳۳	۳۴	۹۱۹	۲،۶۳۳
کرمان	۴۴	۱،۷۴۱	۴،۰۳۸	۴۴	۱،۷۴۱	۴،۰۳۸
کرمانشاه	۲۸	۸۱۴	۲،۲۰۵	۲۸	۸۱۴	۲،۲۰۵
کهگیلویه و بویر احمد	۷	۱۹۶	۵۳۲	۷	۱۹۶	۵۳۲
گلستان	۳۸	۹۹۳	۲،۶۷۲	۳۸	۹۶۳	۲،۶۱۴
گیلان	۱۱۰	۲،۶۷۹	۹،۵۹۵	۱۳۵	۳،۱۱۴	۱۱،۵۸۳
لرستان	۲۴	۵۷۲	۱،۶۲۵	۲۴	۵۷۲	۱،۶۲۵
مازندران	۶۸	۲،۵۷۷	۸،۷۴۱	۶۸	۲،۵۷۷	۸،۷۴۱
مرکزی	۱۸	۵۰۲	۱،۴۰۶	۱۸	۵۰۲	۱،۴۰۶
هرمزگان	۳۲	۱،۵۵۴	۳،۹۶۵	۷۹	۷،۳۰۴	۱۱،۲۴۱
همدان	۱۵	۵۵۶	۱،۷۸۰	۱۵	۵۵۶	۱،۷۸۰
یزد	۶۳	۱،۷۵۹	۴،۶۱۱	۶۳	۱،۷۵۹	۴،۶۱۱
مجموع	۱،۴۰۳	۵۹،۶۸۳	۱۵۷،۵۵۴	۱،۵۰۸	۶۷،۲۵۹	۱۶۹،۵۲۹

شامل هتل‌های درجه‌بندی‌نشده و هتل بوتیک‌ها و هتل بیمارستان نیز می‌شود.

منبع: سامانه جانا (در حال بروزرسانی)

جدول ۲-۱۲ تعداد و ظرفیت اماکن اقامتی کل کشور

نوع واحد	هتل (بدون مناطق آزاد)	هتل آپارتمان	مهمانپذیر	متل	پانسیون	بومگردی	اقامتگاه سنتی	مجتمع گردشگری	خانه مسافر	مجموع
تعداد	۱،۴۰۳	۸۳۱	۱،۴۸۳	۷۴	۲۶	۳،۵۳۳	۳۰۶	۸۷۴	۶،۲۰۷	۱۴،۷۳۷
اتاق	۵۹،۶۸۳	۷،۵۱۶	۳۷،۷۹۴	۱،۴۱۷	۳۵۴	۱۷،۴۷۶	۲،۸۹۷	۱۸،۵۳۴	۲۵،۹۷۱	۱۷۱،۶۴۲
تخت	۱۵۷،۵۵۴	۳۳،۲۷۴	۱۲۶،۲۸۹	۶،۰۷۱	۱،۴۶۵	۵۷،۳۶۰	۸،۲۱۷	۳۳،۹۰۶	۸۲،۰۹۵	۵۰۶،۲۳۱

جدول ۲-۱۳ تعداد و ظرفیت هتل (مهمانخانه) به تفکیک درجه (ستاره) بدون هتل های مناطق آزاد

درجه	تعداد	اتاق	تخت
یک ستاره	۳۹۸	۹،۰۳۶	۲۵،۳۰۳
دو ستاره	۳۷۹	۱۰،۷۸۲	۲۹،۵۱۹
سه ستاره	۳۶۲	۱۵،۳۴۰	۴۲،۹۶۹
چهار ستاره	۱۴۹	۱۰،۵۲۳	۲۸،۰۱۸
پنج ستاره	۶۰	۱۰،۱۸۶	۲۳،۴۲۵
جمع	۱،۳۴۸	۵۵،۸۶۷	۱۴۹،۲۳۴

جدول ۲-۱۴ تعداد و ظرفیت هتل (مهمانخانه) به تفکیک درجه (ستاره) بانضمام هتل های مناطق آزاد

درجه	تعداد	اتاق	تخت
یک ستاره	۴۱۲	۱۰،۶۳۵	۳۰،۰۵۹
دو ستاره	۳۷۹	۱۰،۹۷۷	۳۰،۰۱۷
سه ستاره	۳۶۵	۱۵،۴۴۰	۴۲،۹۲۷
چهار ستاره	۱۴۹	۱۰،۶۹۴	۴۱،۲۲۸
پنج ستاره	۶۱	۱۰،۳۳۹	۲۳،۷۵۸
جمع	۱،۴۷۳	۶۲،۸۹۹	۱۶۸،۶۵۷

جدول ۲-۱۵ تعداد و ظرفیت تعداد هتل آپارتمان های کشور

استان	هتل آپارتمان	
	تعداد تخت	تعداد اتاق
آذربایجان شرقی	۳۳۸	۱۸۷۲
آذربایجان غربی	۵۰	۱۱۹
اردبیل	۱۸۹۵	۸۰۲۳
اصفهان	۱۳۲	۷۹۱
البرز	۵۲	۲۶۰
ایلام	۰	۰
بوشهر	۱۷۹	۹۵۰
تهران	۴۸۸	۱۵۳۶
چهار محال و بختیاری	۷۳	۲۵۴
خراسان جنوبی	۰	۰
خراسان رضوی		
خراسان شمالی	۴۱	۱۳۰
خوزستان	۸۵	۴۸۰
زنجان	۲۶	۱۷۶
سمنان	۰	۱۷۶
سیستان و بلوچستان	۱۱۱	۴۲۹
فارس	۴۳۶	۱۶۳۸
قزوین	۹۶	۲۸۸
قم	۲۶۸	۱۴۲۱
کردستان	۴۱	۱۲۱
کرمان	۱۴۹	۴۴۴
کرمانشاه	۶۱	۲۹۰
کهگیلویه و بویر احمد	۵۶	۱۱۰
گلستان	۱۲۶	۶۱۸
گیلان	۶۵۸	۳۱۳۰
لرستان	۲۴	۷۳
مازندران	۱۴۷۵	۶۷۸۰
مرکزی	۱۴۶	۴۸۷
هرمزگان	۳۱	۱۲۰
همدان	۸۹	۴۰۵
یزد	۰	۲۱
مجموع	۳۲,۲۷۴	۷,۵۱۶

جدول ۲-۱۶ تعداد و ظرفیت مهمانپذیرهای کشور

مهمانپذیر			استان
تعداد تخت	تعداد اتاق	تعداد واحد	
۲۹۸	۴۶۰	۸۷	آذربایجان شرقی
۸۳۴	۳۱۳	۵۳	آذربایجان غربی
۵۵۲۶	۸۳۸	۱۱۸	اردبیل
۱۹۶۱	۶۵۲	۴۹	اصفهان
۵۸۶	۲۱۶	۱۵	البرز
۱۴۳	۵۱	۵	ایلام
۵۷۲	۱۷۸	۱۴	بوشهر
۵۹۹۱	۲۷۴۴	۱۱۶	تهران
۱۶۷	۱۷	۷	چهارمحال و بختیاری
۴۳۹	۱۴۵	۱۵	خراسان جنوبی
۲۳۱۱۳	۶۶۶۱	۴۱۴	خراسان رضوی
۳۰۹	۱۲۰	۱۲	خراسان شمالی
۸۶۰	۳۵۵	۱۷	خوزستان
۶۹۹	۲۸۴	۲۲	زنجان
۹۴۲	۳۸۵	۶	سمنان
۱۷۱۵	۶۲۹	۲۴	سیستان و بلوچستان
۷۹۵۱	۲۷۷۸	۱۳۹	فارس
۲۲۲۶	۸۰۶	۲۱	قزوین
۱۶۱۵۷	۴۶۳۶	۸۹	قم
۵۱۸۳	۱۶۶۵	۲۵	کردستان
۱۴۴۷۷	۵۲۰۸	۲۸	کرمان
۵۴۳۶	۱۸۶۳	۲۲	کرمانشاه
۱۷۷۷	۶۶۰	۴	کهگیلویه و بویر احمد
۱۱۵۱۸	۳۴۹۰	۱۷	گلستان
۱۳۰۳۰	۱۱۷۸	۶۷	گیلان
۳۷۶	۱۸۲	۱۳	لرستان
۴۴۱	۱۴۶	۱۱	مازندران
۲۰۷	۸۴	۹	مرکزی
۲۸۰	۷۲	۲۸	هرمزگان
۹۴	۳۹	۱۵	همدان
۱۳۶	۴۰	۲۱	یزد
۱۲۶.۲۸۹	۳۷.۷۹۴	۱.۴۸۳	مجموع

جدول ۲-۱۷ تعداد و ظرفیت متل‌های کشور

استان	متل	
	تعداد واحد	تعداد اتاق
آذربایجان شرقی	۱	۱۲
آذربایجان غربی	۰	۰
اردبیل	۲	۱۸
اصفهان	۱	۹
البرز	۰	۰
ایلام	۰	۰
بوشهر	۱	۶
تهران	۱	۳۴
چهارمحال و بختیاری	۰	۰
خراسان جنوبی	۰	۰
خراسان رضوی	۲	۵۰
خراسان شمالی	۲	۱۱
خوزستان	۰	۰
زنجان	۱	۸
سمنان	۱	۲۵
سیستان و بلوچستان	۰	۰
فارس	۱	۳۰
قزوین	۱	۱۴
قم	۰	۰
کردستان	۰	۰
کرمان	۰	۰
کرمانشاه	۰	۰
کهگیلویه و بویر احمد	۰	۰
گلستان	۳	۳۶
گیلان	۱	۱۳
لرستان	۱	۸
مازندران	۴۸	۱۰۰۸
مرکزی	۱	۱۲
هرمزگان	۳	۷۲
همدان	۱	۲۵
یزد	۲	۲۶
مجموع	۷۴	۱،۴۱۷

۶،۰۷۱

جدول ۲-۱۸ تعداد و ظرفیت بومگردی کشور

بومگردی			استان
تعداد تخت	تعداد اتاق	تعداد واحد	
۱۸۸۰	۴۲۶	۲۲۹	آذربایجان شرقی
۶۸۸	۱۳۸	۳۷	آذربایجان غربی
۱۳۵۴	۳۱۲	۸۳	اردبیل
۴۱۹۵	۱۸۳۶	۲۶۰	اصفهان
۳۲۳	۶۳	۱۵	البرز
۱۶۱۴	۲۱۴	۸۰	ایلام
۱۲۵۳	۳۷۱	۷۵	بوشهر
۴۷۱	۱۶۱	۱۹	تهران
۹۶۲	۲۹۴	۶۶	چهار محال و بختیاری
۲۲۰۵	۶۵۰	۱۰۳	خراسان جنوبی
۴۴۵۵	۱۲۴۹	۱۹۸	خراسان رضوی
۷۱۹	۲۰۱	۴۹	خراسان شمالی
۲۸۹	۶۴	۹	خوزستان
۱۲۴۴	۵۴۱	۱۷۰	زنجان
۱۶۳۶	۶۲۱	۱۲۷	سمنان
۱۵۳۹	۶۸۲	۷۲	سیستان و بلوچستان
۴۵۰۱	۱۳۷۵	۲۴۵	فارس
۲۶۷	۷۰	۱۴	قزوین
۱۹۵	۳۸	۶	قم
۱۱۵۲	۲۲۶	۴۷	کردستان
۶۲۵۵	۱۶۸۱	۳۱۲	کرمان
۱۰۵۶	۱۹۹	۵۲	کرمانشاه
۲۸۲	۹۴	۱۱	کهگیلویه و بویر احمد
۴۷۸۹	۱۰۸۶	۲۳۲	گلستان
۳۳۰۱	۱۱۶۹	۲۲۴	گیلان
۱۶۷	۶۵	۱۴	لرستان
۴۱۹۰	۱۶۷۴	۴۳۰	مازندران
۶۰۷	۱۹۲	۴۳	مرکزی
۷۷۱	۲۵۸	۵۵	هرمزگان
۶۴۶	۲۱۵	۳۰	همدان
۴۳۵۴	۱۳۱۱	۲۲۶	یزد
۵۷,۳۶۰	۱۷,۴۷۶	۳,۵۳۳	مجموع

جدول ۲-۱۹ تعداد و ظرفیت پانسیون های گردشگری کشور

پانسیون			استان
تعداد تخت	تعداد اتاق	تعداد واحد	
۰	۰	۰	آذربایجان شرقی
۰	۰	۰	آذربایجان غربی
۰	۰	۰	اردبیل
۰	۰	۰	اصفهان
۵۹	۲۵	۳	البرز
۰	۰	۰	ایلام
۰	۰	۰	بوشهر
۸۶۸	۲۲۹	۱۲	تهران
۰	۰	۰	چهارمحال و بختیاری
۰	۰	۰	خراسان جنوبی
۰	۰	۰	خراسان رضوی
۰	۰	۰	خراسان شمالی
۰	۰	۰	خوزستان
۹	۴	۱	زنجان
۰	۰	۰	سمنان
۱۵۰	۲۴	۱	سیستان و بلوچستان
۰	۰	۰	فارس
۰	۰	۰	قزوین
۰	۰	۰	قم
۰	۰	۰	کردستان
۶۰	۲۲	۲	کرمان
۰	۰	۰	کرمانشاه
۰	۰	۰	کهگیلویه و بویر احمد
۳۱۹	۵۰	۷	گلستان
۰	۰	۰	گیلان
۰	۰	۰	لرستان
۰	۰	۰	مازندران
۰	۰	۰	مرکزی
۰	۰	۰	هرمزگان
۰	۰	۰	همدان
۰	۰	۰	یزد
۱,۴۶۵	۳۵۴	۲۶	مجموع

جدول ۲-۲۰ تعداد و ظرفیت مجتمع‌های گردشگری کشور

مجتمع گردشگری			استان
تعداد تخت	تعداد اتاق	تعداد واحد	
۴۲۷	۱۸۴	۵۸	آذربایجان شرقی
۲۲۱	۳۰	۲	آذربایجان غربی
۷۱۰	۱۹۵	۱۷	اردبیل
۲۳۸	۴۴	۱۲	اصفهان
۱۰۱۵	۱۲۸	۱۸	البرز
۱۴۰	۰	۸	ایلام
۷۰۸	۲۵۴	۹	بوشهر
۶۹۳	۳۰۱	۵۷	تهران
۹۲۰	۲۰۸	۸	چهارمحال و بختیاری
۵۲۴	۱۴۵	۱۶	خراسان جنوبی
۲۴۸	۷۴	۴۱	خراسان رضوی
۵۲۱	۴۳	۸	خراسان شمالی
۱۲۱	۲۱	۴	خوزستان
۱۰۱۰	۲۰۴	۵۰	زنجان
۵۰۹	۱۸۸	۱۴	سمنان
۷۷۷	۳۹۰	۲۶	سیستان و بلوچستان
۲۹۹	۸۹	۳۱	فارس
۹۶	۲۳	۳	قزوین
۱۰	۱۷	۳۵	قم
۲۰۰	۱۰۰	۱۷	کردستان
۸۹۶	۲۵۳	۷۵	کرمان
۱۷۵	۶۴	۱۴	کرمانشاه
۵۷۱	۱۷۹	۲۲	کهگیلویه و بویر احمد
۲۲۱	۴۹	۸	گلستان
۱۷۲۷۶	۱۲۹۹۵	۱۱۶	گیلان
۱۶۶	۳۱	۶	لرستان
۲۴۳۲	۹۹۵	۴۰	مازندران
۴۱۹	۱۸۸	۴۷	مرکزی
۸۸۴	۳۳۳	۸۴	هرمزگان
۷۱	۳۰	۳	همدان
۱۴۰۸	۵۹۹	۲۵	یزد
۳۳,۹۰۶	۱۸,۵۳۴	۸۷۴	مجموع

جدول ۲-۲۱ تعداد و ظرفیت خانه‌مسافرهاي کشور

تعداد تخت	خانه مسافر		استان
	تعداد اتاق	تعداد واحد	
۰	۰	۰	آذربایجان شرقی
۰	۰	۰	آذربایجان غربی
۳۲۷۴	۳۷۶	۱۷۳	اردبیل
۲۰۳۹	۷۵۸	۱۷۷	اصفهان
۱۶۰	۴۲	۲۳	البرز
۲۳۹۹	۲۵۴	۱۱۱	ایلام
۲۸۵	۱۷۴	۲۹	بوشهر
۰	۰	۰	تهران
۱۰۱۷	۱۷۴	۱۹۸	چهارمحال و بختیاری
۲۰۵	۴۲	۱۵	خراسان جنوبی
۴۱۷۸۸	۱۰۵۳۴	۱۰۲۰	خراسان رضوی
۹۵	۴۹	۱۸	خراسان شمالی
۵۱	۲۲	۱۱	خوزستان
۲۴۱	۷۷	۳۱	زنجان
۴۸۰	۲۳۴	۵۵	سمنان
۶	۶	۱	سیستان و بلوچستان
۸۸۳	۴۲۷	۴۸	فارس
۴۹	۱۳	۵	قزوین
۶۳۴۱	۱۶۶۷	۲۰۴	قم
۲۲۹	۷۳	۱۵	کردستان
۹۷۸	۳۲۸	۴۲	کرمان
۵۴۰	۱۳۷	۵۶	کرمانشاه
۳۲	۱۸	۶	کهگیلویه و بویر احمد
۱۵۸۱	۹۰۶	۳۵۳	گلستان
۶۸۹۶	۳۳۲۸	۱۲۰۶	گیلان
۴۸	۲۰	۸	لرستان
۱۰۲۳۹	۵۶۱۹	۲۱۷۰	مازندران
۲۱۹	۶۴	۱۶	مرکزی
۳۰۰	۹۱	۳۴	هرمزگان
۳۶۷	۱۳۸	۷۱	همدان
۱۳۵۳	۴۰۰	۱۱۱	یزد
۸۲۰۹۵	۲۵۰۹۷۱	۶۰۲۰۷	مجموع

جدول ۲-۲۲ تعداد و ظرفیت اقامتگاه‌های سنتی کشور

اقامتگاه سنتی			استان
تعداد تخت	تعداد اتاق	تعداد واحد	
۰	۰	۰	آذربایجان شرقی
۶	۸	۱	آذربایجان غربی
۰	۰	۰	اردبیل
۱۲۸۱	۳۴۶۰	۱۰۹	اصفهان
۱۷	۷۵	۱	البرز
۱۰	۵۰	۱	ایلام
۱۲	۷۲	۲	بوشهر
۶۳	۱۶۰	۱۱	تهران
۳۲	۰	۱	چهار محال و بختیاری
۰	۰	۰	خراسان جنوبی
۲۴	۱۱۱	۷	خراسان رضوی
۰	۰	۰	خراسان شمالی
۲۹	۹۹	۴	خوزستان
۳۶	۸۱	۶	زنجان
۱۰۰	۲۵۷	۱۸	سمنان
۰	۰	۰	سیستان و بلوچستان
۲۹۳	۷۶۴	۳۷	فارس
۱۰	۴۰	۱	قزوین
۵۵	۱۱۷	۳	قم
۲۱	۵۲	۴	کردستان
۷۴	۱۸۲	۱۰	کرمان
۱۸	۸۷	۳	کرمانشاه
۰	۰	۰	کهگیلویه و بویر احمد
۳۲	۱۵۱	۶	گلستان
۴۶	۱۶۷	۱۷	گیلان
۱۰	۲۰	۱	لرستان
۰	۰	۰	مازندران
۳۱	۱۰۳	۴	مرکزی
۴۸	۲۴۸	۷	هرمزگان
۰	۰	۰	همدان
۶۴۹	۱۹۱۳	۵۲	یزد
۸,۲۱۷	۲۸,۹۷	۳۰۶	مجموع

جدول ۲-۲۳ تعداد واحدهای پذیرایی بین‌راهی، مراکز سرگرمی-تفریحی و تاسیسات گردشگری کشور

استان	پذیرایی بین راهی	مراکز سرگرمی-تفریحی	سفره خانه سنتی	انواع تاسیسات گردشگری
آذربایجان شرقی	۱۷۶	۹	۱۳۳	۸۳۵
آذربایجان غربی	۲۷	۳	۲	۱۶۲
اردبیل	۴۵	۳	۷	۶۶۲
اصفهان	۶۹	۴	۳۴	۸۸۷
البرز	۹۱	۲	۳۰	۲۶۷
ایلام	۱۵	۱۱	۱۸	۲۶۹
بوشهر	۲۵	۱	۳۳	۲۵۴
تهران	۹۲	۲۱	۱۶۳	۷۸۵
چهارمحال و بختیاری	۱۶	۵	۱۲	۳۴۰
خراسان جنوبی	۴۵	۰	۲۲	۲۴۰
خراسان رضوی	۸۴	۳	۱۳	۲۳۹۵
خراسان شمالی	۴۶	۱	۱۷	۱۷۱
خوزستان	۱۸	۷	۱۶	۱۵۴
زنجان	۵۰	۴	۴۴	۴۰۴
سمنان	۶۰	۴	۲۳	۳۵۰
سیستان و بلوچستان	۱۴	۱	۱۲	۱۸۹
فارس	۵۳	۲	۳۲	۷۰۹
قزوین	۷۶	۳	۱۴	۱۷۱
قم	۶۹	۵	۲۰	۵۰۸
کردستان	۹۷	۴	۲	۲۵۶
کرمان	۸۴	۲	۴۰	۶۵۴
کرمانشاه	۳۴	۳	۷	۲۴۴
کهگیلویه و بویراحمد	۴	۳	۷	۹۶
گلستان	۴۶	۵	۵۹	۸۵۷
گیلان	۲۸۷	۱۱	۷۹	۲۲۴۰
لرستان	۳۸	۱	۱۵	۱۳۲
مازندران	۴۴۰	۱۶	۴۱	۳۴۰۹
مرکزی	۵۵	۱	۴۱	۳۰۸
هرمزگان		۴	۷۰	۱۰۴
همدان	۴۱	۶	۲۲	۶۱۲
یزد	۳۷	۷	۹۴	۶۶۱
مجموع	۲,۲۳۴	۱۵۲	۱,۰۱۲	۱۹,۳۳۵

تعداد هتل‌ها با مناطق آزاد منظور شده است.

جدول ۲-۲۴ تعداد دفاتر خدمات مسافرتی کل کشور - بند ب

دفاتر خدمات مسافرتی							استان
۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	
۲۶۹	۲۶۰	۲۶۵	۲۶۵	۲۵۲	۲۳۷	۲۲۷	آذربایجان شرقی
۱۲۳	۱۱۷	۱۰۱	۹۲	۸۵	۸۲	۶۷	آذربایجان غربی
۶۵	۶۱	۵۴	۴۷	۴۹	۴۸	۳۸	اردبیل
۲۶۳	۲۴۹	۲۵۷	۴۲	۱۳۴	۲۰۳	۱۷۷	اصفهان
۱۵۹	۱۵۳	۱۴۴	۱۴۴	۳۰	۱۲۶	۱۱۰	البرز
۵۱	۵۳	۵۱	۲۵۱	۲۲۴	۲۷	۲۵	ایلام
۴۰	۳۹	۳۶	۳۴	۳۴	۳۱	۲۲	بوشهر
۲۴۷۷	۲۳۰۳	۲۲۵۷	۲۱۹۳	۲۰۶۷	۱۹۸۹	۱۸۸۸	تهران
۵۰	۴۹	۴۶	۴۵	۴۳	۴۲	۴۰	چهارمحال و بختیاری
۴۴	۴۲	۳۷	۱۲۵	۱۳۲	۲۵	۲۳	خراسان جنوبی
۴۹۸	۴۶۰	۵۴۰	۳۵	۳۰	۳۷۷	۳۱۷	خراسان رضوی
۲۴	۲۳	۲۴	۴۰۰	۴۰۱	۲۶	۲۵	خراسان شمالی
۱۰۸	۱۱۴	۱۱۳	۳۵	۲۶	۱۱۹	۱۰۶	خوزستان
۵۲	۵۴	۶۲	۶۰	۵۰	۴۶	۴۱	زنجان
۲۹	۳۱	۳۱	۲۴	۲۱	۳۱	۲۶	سمنان
۲۳	۲۳	۲۶	۳۳	۳۲	۱۹	۱۴	سیستان و بلوچستان
۳۳۷	۳۰۸	۲۸۱	۲۵۸	۲۱۸	۲۱۰	۱۵۸	فارس
۵۰	۴۷	۴۶	۴۶	۴۸	۴۸	۴۴	قزوین
۸۸	۹۷	۹۶	۸۶	۸۲	۷۳	۶۶	قم
۵۸	۵۶	۵۲	۴۸	۴۲	۳۹	۳۹	کردستان
۱۴۳	۱۴۲	۱۳۲	۱۳۴	۱۴۲	۱۳۷	۱۳۲	کرمان
۸۴	۸۳	۷۸	۷۳	۷۲	۶۳	۴۵	کرمانشاه
۱۹	۲۵	۲۱	۲۴	۲۰	۱۹	۱۶	کهگیلویه و بویراحمد
۸۸	۸۲	۷۹	۷۲	۶۸	۷۱	۶۷	گلستان
۸۴	۸۷	۸۵	۸۲	۷۳	۶۹	۵۸	گیلان
۳۳	۳۰	۳۰	۳۰	۲۸	۲۸	۲۵	لرستان
۱۹۵	۲۰۹	۲۱۱	۲۲۹	۲۲۰	۲۰۵	۱۸۰	مازندران
۶۰	۵۷	۵۸	۵۹	۵۵	۵۳	۴۵	مرکزی
۸۹	۸۵	۸۲	۸۱	۷۱	۷۱	۶۹	هرمزگان
۵۵	۶۲	۵۹	۵۸	۵۶	۴۷	۴۲	همدان
۱۱۱	۱۱۴	۱۰۶	۱۰۰	۹۴	۸۷	۷۱	یزد
۵.۷۶۹	۵.۵۱۵	۵.۴۵۶	۵.۲۰۵	۴.۸۹۹	۴.۶۴۸	۴.۲۰۳	مجموع

جدول ۲-۲۵ صدور مجوز بند ب دفاتر خدمات مسافرتی

تعداد	سال
۴۳۷	۱۳۹۶
۴۳۱	۱۳۹۷
۴۵۷	۱۳۹۸
۲۶۷	۱۳۹۹
۳۱۷	۱۴۰۰
۳۱۹	۱۴۰۱

جدول ۲-۲۶ تعداد راهنمایان گشت مسافرتی (تور مسافرتی)

صدور کارت		تعداد راهنمایان گشت مسافرتی				استان
۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	
۱۰	۱۳۴	۳۲۱	۳۱۷	۲۸۷	۲۷۰	آذربایجان شرقی
۸	۴۹	۹۱	۹۰	۸۷	۸۲	آذربایجان غربی
۲۰	۱۳۳	۱۴۶	۱۳۹	۱۰۶	۸۹	اردبیل
۱۲۳	۱۳۶۱	۲۰۳۰	۱۹۵۷	۷۵۸	۴۱۳	اصفهان
۴۴	۳۹۶	۶۳۰	۵۹۳	۴۷۴	۶۷۳	البرز
۰	۳	۰	۷	۶	۴	ایلام
۴	۳۵	۲۴	۱۵	۱۲	۹	بوشهر
۳۲۱	۲۶۴۱	۶۲۴۶	۶۱۵۰	۵۸۳۴	۵۳۱۸	تهران
۸	۵۶	۲۳	۱۳	۹	۹	چهار محال و بختیاری
۸	۸	۰	۱	۱	۱	خراسان جنوبی
۰	۱۴۷	۴۵۳	۴۴۴	۳۷۷	۳۷۲	خراسان رضوی
۳	۵۳	۱۴	۱۱	۳	۳	خراسان شمالی
۲۶	۱۰۲	۱۹۷	۱۹۵	۱۱۶	۹۱	خوزستان
۳	۷۲	۱۷۴	۱۶۷	۱۵۳	۱۴۶	زنجان
۳۱	۶۹	۵۶	۵۵	۴۹	۳۱	سمنان
۰	۱	۱	۷	۷	۶	سیستان و بلوچستان
۷۲	۹۶۷	۱۶۳۰	۱۶۲۸	۱۴۶۰	۱۴۹۷	فارس
۲۷	۱۱۸	۱۴۵	۱۳۳	۱۱۲	۷۷	قزوین
۱۹	۱۶۹	۱۵۲	۱۳۷	۱۰۱	۴۸	قم

۱۵	۱۱۷	۹۲	۸۱	۶۹	۵۱	کردستان
۲۴	۳۲۰	۴۰۶	۳۹۶	۳۴۷	۲۷۸	کرمان
۵	۱۱۴	۶۲	۶۰	۴۵	۲۴	کرمانشاه
۳	۱۵	۱۵	۱۳	۱۱	۶	کهگیلویه و بویر احمد
۲۴	۱۷۲	۱۳۵	۱۰۱	۷۸	۵۶	گلستان
۲۶	۳۳۳	۴۶۶	۴۶۵	۴۳۳	۳۹۲	گیلان
۱۰	۵۰	۳۴	۳۱	۱۴	۵	لرستان
۳۴	۲۰۱	۲۲۹	۱۹۶	۱۵۹	۱۱۰	مازندران
۲۸	۱۲۷	۷۹	۶۳	۵۰	۴۳	مرکزی
۱۲	۴۷	۱۱۲	۱۱۰	۱۰۴	۹۰	هرمزگان
۹	۱۱۹	۱۴۹	۱۴۷	۱۴۴	۱۱۸	همدان
۲۹	۲۲۸	۱۶	۴۶۶	۴۳۵	۴۱۰	یزد
۹۴۶	۸.۳۸۷	۱۴.۱۲۸	۱۴.۱۸۸	۱۱.۸۴۱	۱۰.۷۲۲	مجموع

جدول ۲-۲۷ تعداد شرکت‌های مجری طرح تطبیق استانداردهای کیفیت خدمات تأسیسات گردشگری

سال	۱۳۹۰	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
تعداد								
سمکا و نمایندگان	۷	-						
شرکت دارای مجوز فعالیت عامل تطبیق	-	۶	۳۳	۳۳	۳۰	۳۲	۳۹	۴۴

جدول ۲-۲۸ تعداد کل تأسیسات گردشگری استانداردسازی شده (گواهی کیفیت)

سال	هتل	هتل آپارتمان	متل	مهمانپذیر	واحد پذیرایی بین‌راهی	سفره‌خانه سنتی	جمع
۱۳۹۶	۱۲۵	۰	۱	۸۲	۸۲	-	۲۹۰
۱۳۹۷	۸۹	۰	۸	۱۴۰	۹۲	-	۳۲۹
۱۳۹۸	۱۵۲	۰	۵	۱۵۲	۱۰۷	۵	۴۲۱
۱۳۹۹	۱۹۶	۰	۵	۸۰	۸۲	۱۲	۳۷۵
۱۴۰۰	۷۵	۵۹	۱	۶۴	۱۵	۴۱	۲۵۵
۱۴۰۱	۱۷۳	۱۷۴	۱	۱۲۹	۵۶	۳۷	۵۷۰

جدول ۲-۲۹ تعداد هتل‌های استانداردسازی شده (گواهی کیفیت)

سال	پنج ستاره	چهار ستاره	سه ستاره	دو ستاره	یک ستاره	جمع
۱۳۹۵	۳	۳	۱۱	۱۱	۴	۳۲
۱۳۹۶	۱۱	۲۳	۲۹	۲۹	۳۰	۱۲۲
۱۳۹۷	۷	۱۰	۲۲	۳۴	۱۶	۸۹
۱۳۹۸	۸	۱۸	۴۳	۵۰	۳۳	۱۵۵
۱۳۹۹	۱۶	۳۶	۵۲	۵۸	۳۴	۱۹۶
۱۴۰۰	۵	۱۰	۱۷	۲۷	۱۶	۷۵
۱۴۰۱	۶	۱۱	۳۲	۴۳	۴۵	۱۳۷

جدول ۲-۳۱ تعداد افراد فارغ التحصیل دوره‌های کوتاه‌مدت در رشته‌های مختلف گردشگری (نفر)

سال	تعداد	نام رشته
۱۳۹۵	۵۴۰۰	تمامی دوره‌های گردشگری و هتلداری
۱۳۹۶	۴۳۹۶	تمامی دوره‌های گردشگری و هتلداری
۱۳۹۷	۳۵۶۴	مجموع رشته‌ها
۱۳۹۸	۵۱۲۳	تمامی دوره‌های گردشگری و هتلداری دارای آزمون جامع
۱۳۹۹	۴۸۷۹۴	تمامی دوره‌های زیر سی ساعت
۱۴۰۰	۲۱۵۱	تمامی دوره‌های جامع
۱۴۰۱	۲۹۹۵	تمامی دوره‌های جامع

جدول ۲-۳۲ تعداد افراد شرکت‌کننده در آزمون جامع هماهنگ سالانه جهت دریافت مجوز فعالیت حرفه‌ای گردشگری (نفر)

سال	تعداد
۱۳۹۵	۹۹۲۴
۱۳۹۶	۸۱۰۰
۱۳۹۷	۸۰۸۶
۱۳۹۸	۴۷۷۴
۱۳۹۹	۶۰۱۶
۱۴۰۰	۵۹۹۴
۱۴۰۱	۱۱۱۸۴

جدول ۲-۳۳ ساعات درسی و سرفصل‌های دوره‌های کوتاه مدت گردشگری

ساعت	سرفصل آموزشی	نام دوره
۸	آشنایی با انواع تاسیسات گردشگری	مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری
۸	شناخت صنعت گردشگری	
۱۲	مدیریت و سرپرستی در تاسیسات گردشگری	
۸	آشنایی با اصول و ابزارهای بازاریابی و تبلیغات	
۱۴	مدیریت و نظارت بر بخش پذیرش	
۱۴	مدیریت و نظارت بر بخش خانه داری	
۱۸	مدیریت و نظارت بر بخش پذیرایی غذا و نوشیدنی	
۱۲	مدیریت و نظارت بر بخش تفریحی و سرگرمی	
۱۸	مدیریت و نظارت بر بخش مالی و اداری	
۱۶	آشنایی مقدماتی با زبان انگلیسی	
۱۰	ایمنی، بهداشت و پیشگیری از حوادث	
۱۲	مهارت‌های فردی و ارتباطی در تاسیسات گردشگری	
۴	قوانین، مقررات و ضوابط تاسیسات گردشگری	
۱۰	آشنایی با طراحی داخلی و تجهیزات تاسیسات گردشگری	
۸	مدیریت کیفیت و رضایت مشتری	
۶	گردشگری پایدار و توجهات زیست محیطی	
۶	آشنایی با مفاهیم کسب و کارهای مکمل در تاسیسات گردشگری	
۱۸۴	جمع	

جدول ۲-۳۴ تعداد گواهینامه‌های صادر شده برای فارغ‌التحصیلان دوره‌های کوتاه‌مدت گردشگری

تعداد	سال
۴۰۰۰	۱۳۹۵
۳۲۴۶	۱۳۹۶
۲۵۴۳	۱۳۹۷
۳۲۷۴	۱۳۹۸
۲۱۴۸	۱۳۹۹
۲۱۵۱	۱۴۰۰
۲۹۹۵	۱۴۰۱

جدول ۲-۳۵ تعداد اساتید فعال در دوره‌های آموزشی کوتاه مدت گردشگری

سال	۱۳۹۰	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
دوره آموزشی تمامی دوره‌های گردشگری و هتلداری	۵۲۰	۸۶۰	۹۴۰	۱۰۰۰	۱۸۰۰	۲۱۰۱	۱۸۶۵	۲۰۳۹

جدول ۲-۳۶ تعداد صدور مجوزهای تدریس دوره‌های آموزشی کوتاه مدت گردشگری (دوره)

۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	نام دوره	ردیف
تعداد						
۱	۱	۲۰	۴	۱۵	هتلداری	۱
۳	۱	۳	۴	۱۵	آشپزی	۲
-	۱	۳	۱	۱۰	شیرینی‌پزی	۳
۲	-	۲	۴	۹	مدیرفنی	۴
۳	-	۱۶	۱۵	۱۱	راهنمایان	۵
۱	-	۸	۱	...	کارکنان اقامتگاه‌های بومگردی	۶
۱۰	۳	۵۲	۲۹	۶۰	جمع	

جدول ۲-۳۷ تعداد آموزشگاه‌های فعال در زمینه برگزاری دوره‌های کوتاه‌مدت گردشگری

رشته‌های آموزشی	شهرستان		سال
	تهران	استان‌ها	
	۱۴	۴۷	۱۳۹۰
	۳۶	۷۹	۱۳۹۵
	۳۶	۹۹	۱۳۹۶
	۴۲	۹۸	۱۳۹۷
	۳۷	۱۱۱	۱۳۹۸
	۳۴	۱۳۱	۱۳۹۹
	۳۴	۱۵۳	۱۴۰۰
	۳۴	۱۵۸	۱۴۰۱
راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، راهنمایان بلد محلی، مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، مدیریت عمومی هتل، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری	۵		آذربایجان شرقی
راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)	۲		آذربایجان غربی
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، مدیریت عمومی هتل، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، کارکنان اقامتگاه بوم گردی، کارکنان اقامتگاه بوم گردی	۶		اردبیل
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، مدیریت عمومی هتل، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، کارشناس ارزیابی اقامتگاه سنتی و هتل بوتیک سنتی، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، مدیریت پذیرش میهمان در هتل (فرانت آفیس)، مدیریت نوشیدنی‌ها در هتل، کارشناس ارزیابی طرح تطبیق ضوابط تاسیسات گردشگری، حسابداری کاربردی در دفاتر خدمات مسافرتی، راننده وسایل نقلیه گردشگری، مسئول عملیات خانه داری در هتل، مدیریت میهمان پذیر، تربیت میزبان، زبان راهنمایان گردشگری، راهنمای چمدان بری و امور متفرقه، مدیر فنی طرح تطبیق ضوابط تاسیسات گردشگری	۹		اصفهان

<p>مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان بلد محلی، آشپزی عمومی، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، مدیریت عمومی هتل، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، مدیریت عمومی هتل، آشپزی تخصصی، قنادی (شیرینی پزی)، راهنمایان کوهستان، مدیریت تشریفات و مراسم در هتل، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری</p>	۱۱	البرز
<p>مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، راهنمایان بلد محلی، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، هتلداری، مدیریت عمومی هتل</p>	۲	ایلام
<p>مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری</p>	۳	بوشهر
<p>قنادی (شیرینی پزی)، کارشناس ارزیابی اقامتگاه بوم گردی، مدیریت عمومی هتل، مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، آشپزی عمومی، قنادی (شیرینی پزی)، آشپزی عمومی، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، آشپزی تخصصی، آشپزی ملل، رویه و مقررات گردشگری، گذرنامه، روادید، مدیریت نوشیدنی ها در هتل، راهنمای پرنده نگری، راهنمای تخصصی سافاری، راهنمای تخصصی گردشگری کودک، راهنمای دوچرخه، راهنمایان زمین گردشگری (ژئوتوریسم)، راهنمایان کوهستان، تربیت راهنمایان تور ایرانگردی ویژه توریست چینی، تربیت راهنمایان تور ایرانگردی انگلیسی زبان، آشپزی تخصصی چینی، توانمند سازی راهنمایان گردشگری ویژه بازار چین، توانمند سازی دفاتر مسافرتی ویژه بازار چین، مدیر فنی طرح تطبیق ضوابط تاسیسات گردشگری، مدیریت تشریفات و مراسم در هتل، مدیریت پذیرایی و میزبانی غذا و نوشابه در هتل، کنترل هزینه ها، مسئول آشپزخانه هتل و کترینگ، کارشناس ارزیابی اقامتگاه سنتی و هتل بوتیک سنتی، مدیریت تشریفات و مراسم در هتل، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری</p>	۳۴	تهران
<p>مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)</p>	۳	چهارمحال و بختیاری

راهنمایان بلد محلی، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، کارکنان اقامتگاه بوم گردی، مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری	۲	خراسان جنوبی
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، مدیریت تخصصی هتل، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، کارشناس ارزیابی طرح تطبیق ضوابط تاسیسات راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، راهنمایان و بلدهای محلی، مدیریت عمومی هتل، راننده وسایل نقلیه گردشگری، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، کنترل هزینه ها در بخش غذا و نوشابه (کاست کنترل)، مدیریت نوشیدنی ها در هتل، هتلداری (اقامتی پذیرایی)، راهنمایان زمین گردشگری (ژئوتوریسم)، مسئول عملیات خانه داری در هتل، مدیریت پذیرایی و میزبانی غذا و نوشابه در هتل، کارکنان اقامتگاه بوم گردی، آشپزی تخصصی، آشپزی عمومی	۲۰	خراسان رضوی
راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری	۲	خراسان شمالی
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، کارکنان اقامتگاه بوم گردی، راهنمایان بلد محلی، مدیریت تخصصی هتل، قنادی (شیرینی پزی)	۶	خوزستان
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، مدیریت عمومی هتل، مدیریت تخصصی هتل، مدیریت پذیرایی و میزبانی غذا و نوشابه در هتل، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری	۲	زنجان
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، مدیریت عمومی هتل، آشپزی عمومی، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، کارشناس ارزیابی طرح تطبیق ضوابط تاسیسات گردشگری، مدیر	۳	سمنان

فنی طرح تطبیق ظوابط تاسیسات گردشگری، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، آشپزی عمومی، آشپزی تخصصی، قنادی (شیرینی پزی)		
مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، راهنمایان بلد محلی، مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی	۲	سیستان و بلوچستان
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، کارکنان اقامتگاه بوم گردی، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، آشپزی تخصصی، آشپزی ملل، مدیریت نوشیدنی ها در هتل، قنادی (شیرینی پزی)، آشپزی عمومی، مدیریت ارتباط با مشتری، مدیریت رستوران، مدیریت عمومی هتل، کارشناس ارزیابی طرح تطبیق ظوابط تاسیسات گردشگری، مدیر فنی طرح تطبیق ظوابط تاسیسات گردشگری، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، راهنمایان بلد محلی، قنادی تخصصی	۱۳	فارس
راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)	۱	قزوین
راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، راهنمایان گردشگری دینی، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، مدیریت هتلداری	۴	قم
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، مدیریت عمومی هتل	۵	کردستان
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، مدیریت هتلداری، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، راهنمایان زمین گردشگری (ژئوتوریسم)، مدیریت عمومی هتل، مدیریت تخصصی هتل، آشپزی عمومی، قنادی (شیرینی پزی)، راهنمایان زمین گردشگری (ژئوتوریسم)	۲	کرمان

مدیریت عمومی هتل، کنترل هزینه ها، مدیریت پذیرایی و میزبانی غذا و نوشابه در هتل، مدیریت پذیرش میهمان در هتل (فرانت آفیس)، مسئول عملیات خانه داری در هتل، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، قوانین و مقررات هتلداری، قوانین و مقررات هتلداری، راهنمای چمدان بری و امور متفرقه، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، سوپروایز خانه داری	۱	کیش
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، کارکنان اقامتگاه بوم گردی، آشپزی عمومی، راهنمایان بلد محلی	۵	کرمانشاه
راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، راهنمایان بلد محلی، مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، آشپزی تخصصی	۳	کهگیلویه و بویر احمد
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، راهنمایان بلد محلی، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، کارکنان اقامتگاه بوم گردی	۴	گلستان
مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، آشپزی عمومی، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، آشپزی تخصصی، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، مدیریت عمومی هتل، مدیریت پذیرایی و میزبانی غذا و نوشابه در هتل، مدیریت میهمان پذیر، مدیریت پذیرش میهمان در هتل (فرانت آفیس)، مدیریت پذیرایی و میزبانی غذا و نوشابه در هتل، راهنمایان زمین گردشگری (ژئوتوریسم)، کنترل هزینه ها در بخش غذا و نوشابه (کاست کنترل)، مدیریت تخصصی هتل	۷	گیلان
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، مدیریت عمومی هتل، فنادی تخصصی	۷	لرستان

مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان بلد محلی، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، مدیریت پذیرایی و میزبانی غذا و نوشابه در هتل، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، مدیریت عمومی هتل، مدیریت تخصصی هتل، عوامل اجرایی خانه مسافر، کارشناس ارزیابی طرح تطبیق ضوابط تاسیسات گردشگری، مدیر فنی طرح تطبیق ضوابط تاسیسات گردشگری، کارکنان اقامتگاه بوم گردی، فنادی (شیرینی پزی)، آشپزی عمومی، کارشناس ارزیابی اقامتگاه سنتی و هتل بوتیک سنتی، مسئول عملیات خانه داری در هتل، عوامل اجرایی خانه مسافر	۱۳	مازندران
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، راهنمایان بلد محلی، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، مدیریت تخصصی اقامتگاه بوم گردی، کارشناس ارزیابی طرح تطبیق ضوابط تاسیسات گردشگری، مدیر فنی طرح تطبیق ضوابط تاسیسات گردشگری	۲	مرکزی
مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، مدیریت عمومی هتل، راهنمایان بلد محلی، راهنمایان زمین گردشگری (ژئوتوریسم)، راهنمای تخصصی تکمیلی گردشگری کودک و خانواده، کارشناس ارزیابی طرح تطبیق ضوابط تاسیسات گردشگری، مدیر فنی طرح تطبیق ضوابط تاسیسات گردشگری، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، راهنمای تخصصی تکمیلی گردشگری پرند نگر، راهنمای تخصصی تکمیلی گردشگری کوهستان، راهنمای تخصصی تکمیلی دوچرخه	۳	یزد
راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، مدیریت عمومی هتل، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، راهنمایان بلد محلی	۴	همدان
راهنمایان بلد محلی، راهنمایان فرهنگی (ایرانگردی و جهانگردی)، مدیریت عمومی تاسیسات گردشگری، مدیریت فنی دفاتر خدمات مسافرتی، راهنمایان بلد محلی، آشپزی عمومی، راهنمایان زمین گردشگری (ژئوتوریسم)، راهنمایان بوم گردشگری (طبیعت گردی)، گردشگری دریایی، کارکنان اقامتگاه بوم گردی، کارشناس ارزیابی طرح تطبیق ضوابط تاسیسات گردشگری، مدیر فنی طرح تطبیق ضوابط تاسیسات گردشگری	۶	هرمزگان
	۱۹۲	جمع

سرمایه‌گذاری، زیرساخت و مناطق نمونه گردشگری

جدول ۲-۳۸ میزان پیشرفت پروژه‌ها

ردیف	نوع	وضعیت پیشرفت	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	تعداد مناطق نمونه گردشگری	فعال اجرایی	۹۳	۸۳	۹۴	۹۸	۹۸	۹۶	۱۰۲
		در حال بهره‌برداری	۵۷	۵۵	۵۷	۵۷	۵۷	۵۸	۶۲
۲	کمپ گردشگری	نیمه تکمیل	۲۳۶	۱۹۰	۲۲۳	۲۷۰	۲۷۰	۲۰۱	۲۰۳
		تکمیل شده	۱۴۷	۱۸۳	۱۲۳	۲۲۳	۲۲۳	۱۸۳	۱۸۴
		واگذار شده	۲۴۰	۱۷۸	۲۶۱	۲۷۸	۲۷۸	۱۷۰	۱۷۰

جدول ۲-۳۹ تعداد و میزان اعتبارات تخصیص یافته به زیرساخت‌ها و مناطق نمونه (ارقام به میلیون ریال)

ردیف	اعتبارات	شاخص	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	تعداد دریافت‌کننده‌های زیرساخت	مجتمع	۸	۲۳	۲۸	۲۳	۲۲	۲۰	۱۸
		کمپ‌ها و اردوگاه‌ها	-	۷۷	۵۵	۷	۱۳	۳۸	۲۹
		مناطق نمونه	-	۳۹	۴۳	۱۴	۲۳	۱۹	۳۴
۲	میزان اعتبار تخصیصی برای زیرساخت	مجتمع	۷,۹۲۰	۱۸,۹۰۴	۴۱,۸۵۰	۱۵۸,۰۰۰	۴۹,۵۰۰	۲۶,۷۵۰	۷۳,۷۵۰
		کمپ‌ها و اردوگاه‌ها	-	۱۴۱,۲۰۲	۸۶,۷۹۳	۱۶,۰۰۰	۲۷,۷۰۰	۵۲,۷۵۰	۱۶۲,۵۰۰
		مناطق نمونه	-	۷۴,۳۷۰	۶۰,۰۰۰	۲۵,۵۰۰	۹۲,۴۰۰	۹۵,۰۳۴	۴۴۸,۶۳۶

جدول ۲-۴۰ شاخص سرمایه‌گذاری

ردیف	نام متغیر	واحد	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	کل اعتبار هزینه شده در تامین زیرساخت پروژه‌های مصوب	میلیون ریال	۳۱۲،۹۵۱	۲۵۹،۲۹۳	۶۸۱،۶۶۷	۴۸۷،۵۷۵	۵۶۰،۰۰۰	۱،۷۱۷،۰۸۷

بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی

تبلیغات و اطلاع رسانی جدول ۲-۴۱ گشت‌های (تورهای) آشناسازی

ردیف	نام کشور	تعداد	عناوین گروه	نوع حمایت	برگزارکننده تور	استان‌های مورد بازدید	بازه زمانی
۱	روسیه	۱۶	مدیران و مسئولین گردشگری	معنوی	هوایمایی ماهان	تهران، شیراز، اصفهان و شهر کاشان	۱۷-۲۱ خرداد ماه
۲	ایتالیا	۸	موتور سوار	معنوی	راد سفر نوین آریا	زنجان، آذربایجان غربی، کردستان، کرمانشاه، همدان، اصفهان، فارس، کرمان، یزد و شهر قم	۶ تا ۲۳ خرداد ماه
۳	تایلند	۱۹	مدیران و مسئولین گردشگری	معنوی	هوایمایی ماهان	تهران، شیراز، اصفهان و شهر ایبانه	۲۰ الی ۲۷ مهرماه
۴	چین	۱۳ ۲	مدیران آژانس‌ها اینفلوئنسر	۲۰۰ میلیون استان یزد و معنوی	ماهور گشت یزد	یزد، شیراز، اصفهان و شهر تهران	۱ الی ۸ اسفند ماه
۵	چین	۱۳	دانشگاه فودان	معنوی	ماهان	تهران، فارس، یزد، اصفهان و شهر کاشان	۱۳ لغایت ۲۲ اسفند ماه
۶	چین	۱۱	مستند ساز	معنوی	سازمان فرهنگ	تهران، فارس، یزد و شهر اصفهان	۱۱ فروردین تا ۱۲ اسفند

تبلیغات در داخل و خارج از کشور

جدول ۲-۴۲ توزیع اقلام تبلیغاتی گردشگری در سطح ملی و بین‌المللی

ردیف	نام دوره	تعداد
۱	توزیع اقلام به کشورهای مختلف	۸۰۰۰ قلم فیزیکی
		۵۰۰۰ گیگابایت محتوایی
۲	توزیع اقلام به بخش‌های دولتی	۱۲۰۰۰ قلم فیزیکی
		۱۰۰۰۰ گیگابایت محتوایی

جدول ۲-۴۳ حضور سازمان های تخصصی در نشست ها و برگزاری رویدادها

مکان	زمان سال ۱۴۰۱	فعالیت
فرانسه	۲۹ تا ۳۱ شهریور	برپایی غرفه ج.ا.ایران در نمایشگاه گردشگری تاپ رزا
ژاپن	۳۱ شهریور تا ۳ مهر	برپایی غرفه ج.ا.ایران در نمایشگاه گردشگری جاتا
ایتالیا	۲۰ تا ۲۲ مهر	برپایی غرفه ج.ا.ایران در نمایشگاه TTG
اسپانیا	۲۸ دی تا ۲ بهمن	برپایی غرفه ج.ا.ایران در نمایشگاه فیتور ۲۰۲۳
روسیه	۲۵ تا ۲۷ اسفند	برپایی غرفه ج.ا.ایران در نمایشگاه MITT
ساری	۹ تا ۱۰ اردیبهشت	ساری ۲۰۲۲ پایتخت گردشگری کشورهای عضو اکو

صنایع دستی

۳

مقدمه

صنایع دستی و هنرهای سنتی بارزترین تجلی و تبلور محسوس اندیشه و زیبایی‌شناسی ایرانی-اسلامی است که در طول سده‌های متوالی شکل گرفته و گسترش یافته است. این هنرها که در قالب حرف، صناعات و پیشه‌های کهن و سنتی از طریق آموزش استاد و شاگردی به مرحله ظهور و ثبوت رسیده، علاوه بر آفرینش هنری، اصلی‌ترین شیوه پرورش معنوی نیز محسوب می‌شده است. این صنایع و هنرها با ۲۹۵ رشته و زیر رشته بدون احتساب قالی و گبه همواره نقشی برجسته در زمینه اشتغال‌زایی داشته‌اند.

از آنجایی که کشورهای دنیا به استفاده از صنایع پاک در جهت توسعه پایدار طبیعت و حفظ محیط زیست گرایش پیدا کرده‌اند و از سویی سیاست اقتصادی کشور دوری از اقتصاد تک‌محصولی و گرایش به اقتصاد مقاومتی می‌باشد، تولید و بازاریابی تولیدات صنایع دستی می‌تواند به عنوان عاملی موثر در رشد و توسعه اقتصاد کشور در سطح کلان مطرح شود و با توجه به جذابیت‌های فرهنگی و هنری تولیدات صنایع دستی می‌تواند سفیر فرهنگی جهت حضور ایران در مجامع بین‌المللی در جهت شناساندن کشور و پتانسیل‌های فرهنگی هنری جوانان کشورمان به جهانیان باشد.

تعاریف و مفاهیم حوزه صنایع دستی

صنایع دستی

صنایع دستی ایران مجموعه‌ای از صنایع هنری و سنتی است که ضمن رعایت ضوابط شرعی و قانونی با محوریت خلاقیت، ذوق و زیبایی‌شناسی با بهره‌گیری از مواد اولیه قابل دسترس تولید می‌شود و فرآیند ساخت و تولید محصول به صورت فردی یا گروهی، عمدتاً با دست و با کمک ابزار مورد نیاز انجام می‌گیرد. رشته‌های فرش دستباف و صنایع دستی از قبیل نساجی سنتی، بافته‌های داری و غیرداری، پوشاک سنتی، کاشی سنتی، سفال و سرامیک، صنایع دستی چوبی و حصیری، صنایع دستی دریایی، صنایع دستی استخوان، رودوزی‌های سنتی، آبگینه، صنایع دستی کاغذی، طراحی و نقاشی سنتی، سازهای سنتی، مینا کاری و پیشه‌های وابسته به گروه‌های یاد شده می‌باشند. (ماده ۱ - قانون حمایت از هنرمندان، استادکاران و فعالان صنایع دستی)

کالاها

کالاها محصولاتی با ماهیت فیزیکی هستند که برای آنها تقاضا و امکان ایجاد حق مالکیت وجود دارد و مالکیت آنها می‌تواند از طریق مبادله در بازار از یک واحد نهادی به واحد نهادی دیگر منتقل شود. کالاها برای پاسخگویی نیازها و خواسته‌های خانوارها یا جامعه یا برای استفاده در تولید سایر کالاها و خدمات مورد تقاضا قرار می‌گیرند یا به عبارتی به محصولاتی اطلاق می‌شود که توسط تولیدکننده به بازار عرضه و با دریافت بهای آن، باعث رفع نیازهای انسانی می‌شود.

خدمات

خدمات فعالیت‌هایی است که با هدف بهبود و ارتقای محصول اصلی انجام می‌گیرد و دارای ویژگی‌هایی همچون ناملموس بودن، تفکیک‌پذیری، تغییرپذیری، فناپذیری و مالکیت است. خدمات دارای موجودیت مستقلی نیستند که امکان ایجاد حق مالکیت بر آنها وجود داشته باشد. خرید و فروش خدمات از تولید آنها جدا نیست و این دو فرآیند همزمان صورت می‌گیرد. به بیان دیگر زمانی که تولید خدمتی به پایان می‌رسد باید به مصرف‌کننده ارائه شود.

صنعتگر

صنعتگر به فردی اطلاق می‌شود که توانایی و مهارت کافی جهت تولید محصولات صنایع دستی در یک گروه، رشته یا زیر مجموعه آن را دارا باشد یا به عبارتی از ابتدا تا انتهای فرآیند تولید را به صورت حرفه‌ای انجام دهد.

حرفه

پیشه‌ای که مستلزم وجود دانش، تخصص و همچنین مهارت‌ها و روش‌های خاص بوده که اصول علمی، تاریخی بر آن مهارت‌ها و روش‌ها، تأکید داشته و ارائه‌کننده کالا یا خدمات را به نوعی متعهد به انجام اصول و چارچوب‌هایی می‌کند.

تولید

تولید فرآیندی است که طی آن با بهره‌گیری از مهارت و تخصص واحدهای تولیدی، نسبت به تولید محصول و ارائه خدمات اقدام می‌شود.

کالاهای سرمایه‌ای

دارایی‌های ثابتی هستند که مستقیماً برای تولید کالاها یا خدمات به کار گرفته می‌شوند. این کالاها ضمن بادوام بودن، بهره‌وری سایر عوامل تولید را افزایش داده و ایجاد ارزش افزوده می‌کند.

رشته‌های مصوب صنایع دستی

رشته‌های مصوب صنایع دستی به فهرست رشته‌هایی اطلاق می‌شود که مصوب و مورد تأیید معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی کشور است.

گروه‌های اصلی صنایع دستی

رشته‌های مصوب صنایع دستی در ۱۸ گروه اصلی طبقه‌بندی شده که این گروه‌ها شامل: نساجی سنتی، بافته‌های داری و غیرداری، پوشاک سنتی، چاپ‌های سنتی، کاشی سنتی، سفال و سرامیک، صنایع دستی چرمی، هنرهای سنتی وابسته به معماری، صنایع دستی فلزی، صنایع دستی چوبی و حصیری، صنایع دستی دریایی، صنایع دستی سنگی، صنایع دستی استخوان، رودوزی‌های سنتی، آبگینه، صنایع دستی کاغذی، طراحی و نقاشی سنتی، سازهای سنتی و میناکاری می‌باشد. گروه‌های اصلی صنایع دستی را معمولاً با یک کد دورقمی مشخص می‌کنند.

زیر گروه‌های صنایع دستی

به رشته‌های صنایع دستی و زیرمجموعه‌های آن اطلاق می‌شود که بر اساس نوع مواد اولیه و تکنیک تولید در گروه‌ها طبقه‌بندی شده‌اند. رشته و زیرمجموعه‌های آن هر یک دارای یک کد دورقمی مجزا بوده که با احتساب کد دورقمی گروه مورد نظر، یک کد ۶ رقمی را تشکیل و به عنوان کد شناسه، معرف رشته مورد نظر است.

عرضه صنایع دستی

عرضه صنایع دستی مشتمل بر مقداری از تولیدات دستی یک گروه اصلی، رشته یا زیرمجموعه رشته‌های صنایع دستی است که تولیدکننده می‌تواند پس از تولید، آن را برای فروش به یک قیمت معین در دسترس متقاضی یا خریدار قرار دهد.

تقاضای صنایع دستی

تقاضای صنایع دستی مقداری از تولیدات است که بر اساس قیمت مشخص توسط متقاضیان خریداری می‌شود یا به عبارتی تمایل فرد برای خرید کالاهای صنایع دستی را گویند.

کارگاه تولیدی صنایع دستی

کارگاه تولیدی صنایع دستی به محلی با موقعیت مکانی معین اطلاق می‌شود که شامل فضای کارگاهی، تأسیسات و نهاده‌های تولید (نیروی انسانی، ابزار و تجهیزات و سرمایه) است و صرفاً به منظور تولید و ساخت محصولات صنایع دستی ایجاد شده است. صلاحیت و فعالیت کارگاه‌های تولیدی صنایع دستی براساس مجوزهای صادره پروانه تولید انفرادی یا کارگاهی برای اشخاص حقیقی و حقوقی از سوی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری تعیین می‌شود.

نمایشگاه صنایع دستی

نمایشگاه صنایع دستی مکانی به صورت دائم یا موقت که هدف اصلی از برگزاری آن عرضه تولیدات حداقل یک گروه اصلی، رشته یا زیرمجموعه رشته‌های صنایع دستی است.

فروشگاه صنایع دستی

فروشگاه صنایع دستی مکانی با موقعیت معین بوده که به صورت دائم با هدف عرضه تولیدات حداقل یک گروه اصلی، رشته یا زیر مجموعه رشته‌های صنایع دستی ایجاد شده باشد.

معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی استان

این معاونت یکی از معاونت‌های اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان‌ها است و تنها مرجعی که مسئولیت بررسی اسناد و مدارک ارائه شده، صدور، تمدید و ابطال مجوزها یا سایر امور اجرایی مرتبط با فعالیت‌های صنایع دستی را مطابق با قوانین و دستورالعمل مربوطه در سطح استان عهده‌دار می‌باشد.

معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی (ستاد)

این معاونت یکی از معاونت‌های سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور بوده که تنها متولی این هنر-صنعت است که وظایف سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت عالی بر امور اجرایی صنایع دستی کشور را عهده‌دار می‌باشد.

پروانه تولید انفرادی

پروانه تولید انفرادی، مجوزی است که بر اساس دستورالعمل مربوطه به متقاضی حقیقی دارای تخصص، تجربه، آشنایی کامل به فرآیند تولید و توانایی ساخت محصول در یکی از رشته‌های مصوب صنایع دستی اعطا می‌شود و بیانگر نوع و ظرفیت تولید و سرمایه‌گذاری ایجاد شده برای یک یا گروهی از محصولات در مکانی معین است.

ظرفیت تولید

ظرفیت تولید توانی است که با توجه به ابزار، تجهیزات و دیگر امکانات یا نهادهای تولید، برای تولید صنایع دستی در یک کارگاه ایجاد شده است. ظرفیت تولید بر اساس ساعات و روزهای کاری سال و با توجه به ماهیت تولید تعیین شده و در مجوزهای صادره درج می‌شود.

ظرفیت اسمی

ظرفیت اسمی به توان پیش‌بینی شده برای بهره‌برداری از یک کارگاه تولید محصولات صنایع دستی در یک رشته گفته می‌شود.

ظرفیت رسمی

ظرفیت رسمی به توان واقعی و عملی یک کارگاه در تولید محصولات صنایع دستی در یک رشته گفته می‌شود.

جواز تأسیس کارگاه

مجوز تأسیس کارگاه مجوزی است که برای راه‌اندازی و ایجاد ظرفیت‌های جدید تولید، اشتغال، توسعه و تکمیل ظرفیت‌های موجود در یک رشته مصوب صنایع دستی صادر می‌شود و بیانگر پیش‌بینی ظرفیت و نوع تولید محصولات است.

پروانه تولید کارگاهی

پروانه تولید کارگاهی مجوزی است که بر اساس دستورالعمل مربوطه به متقاضی حقیقی یا حقوقی (مدیرعامل یا کارفرما) دارای تخصص، تجربه و آشنا به فرآیند تولید و ساخت محصول در یکی از رشته‌های مصوب صنایع دستی اعطا می‌شود و بیانگر نوع و ظرفیت تولید، میزان اشتغال و سرمایه‌گذاری ایجاد شده برای محصولات، در مکانی معین است.

گواهی توانمندی مدیر فنی یا استادکار

گواهی است که پس از احراز توانایی‌های اجرایی مدیر فنی یا استادکار در انجام دادن تمامی مراحل ساخت یک محصول صنایع دستی در رشته مورد تقاضا، از سوی معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی استان صادر می‌شود.

گواهی کیفیت کارگاه

گواهی کیفیت کارگاه سندی است شامل مشخصات فنی یا سایر ضوابط دقیق که برای استفاده مداوم به عنوان یک قاعده، راهنما یا تعریف جامع طراحی شده است. گواهی کیفیت قابلیت اطمینان و اثر بخشی محصولات تولیدی صنایع دستی را برای خریدار افزایش می‌دهد و دیگر تولیدکنندگان را بر آن می‌دارد تا کیفیت محصولات خود را جهت رقابت با کارگاه‌های دارای گواهی کیفیت، بالا ببرند.

توجه- این نوع گواهی توسط اداره کل حمایت از تولید معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی صادر می‌شود.

طرح توجیهی

طرح توجیهی، عبارتست از گزارشی که توجیه‌پذیری یک طرح را از جنبه‌های مختلف تولید، فنی و مالی مورد بررسی و مطالعه قرار می‌دهد. طرح توجیهی همچنین زوایای سرمایه‌گذاری از قبیل میزان سرمایه‌گذاری در تولید و وضعیت موجود یک طرح را برای سرمایه‌گذار روشن می‌کند تا سرمایه‌گذار بتواند تصمیم‌گیری راحت و درستی از مسیر انتخاب شده داشته باشد.

بیمه

منظور صنعتگران دارای پروانه تولید انفرادی از معاونت صنایع دستی هستند که بر اساس قانون بیمه‌های اجتماعی قالیافان و شاغلین صنایع دستی شناسه‌دار مصوب سال ۱۳۸۸ مشمول پوشش بیمه‌ای تامین اجتماعی قرار می‌گیرند.

تسهیلات

به منظور ایجاد، توسعه و رونق تولید، ارتقاء سطح کمی و کیفی محصولات و ایجاد اشتغال و ثروت به متقاضیان واجد شرایط و دارای مجوزهای تولیدی صنایع دستی از طریق منابع مالی در اختیار قرار می‌گیرند.

کمک‌های فنی اعتباری

اعتباراتی است که طی قراردادهای منعقدشده با بانک‌های عامل در اختیار آنها قرار می‌گیرد تا با نظارت دولت برای سرمایه‌گذاری در جهت تحقق اهداف و مأموریت‌های معاونت صنایع دستی طبق قانون برنامه‌های توسعه به صورت تسهیلات در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی قرار دهند.

رشته احیا شده صنایع دستی

فرآیند شناسایی، احیا و آموزش رشته‌های در شرف منسوخ شدن و یا منسوخ شده را باززنده‌سازی (احیا) می‌گویند.

شهر/روستای ملی صنایع دستی

شهرها و روستاهایی که دارای صنایع دستی شاخصی هستند و با عنوان شهر یا روستای صنایع دستی در گستره ملی که توسط معاونت صنایع دستی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به ثبت رسیده‌اند.

شهر/روستای جهانی صنایع دستی

شهرها و روستاهایی که دارای صنایع دستی شاخصی هستند و با عنوان شهر یا روستای صنایع دستی در گستره جهانی توسط شورای جهانی صنایع دستی به ثبت رسیده‌اند.

نشانه جغرافیایی ملی

ثبت یک رشته به نام محل جغرافیایی تولید آن به منظور ممانعت از کپی و حفظ حقوق مالکیت فکری تولیدکننده در سطح ملی و پیش شرط اعلام جهت ثبت جغرافیایی بین‌المللی

عملکرد اول؛ ثبت نشانه جغرافیایی ملی

اگرچه با مشارکت وزارت دادگستری به انجام می‌رسد، لیکن برنامه‌ریزی اصلی و هدایت کار از سوی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی صورت می‌پذیرد.

عملکرد دوم؛ ثبت نشانه جغرافیایی بین‌المللی

اگرچه با مشارکت وزارت دادگستری و سازمان جهانی مالکیت فکری (WIPO) به انجام می‌رسد، لیکن برنامه‌ریزی اصلی و هدایت کار از سوی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی صورت می‌پذیرد.

تعریف نشانه جغرافیایی بین‌المللی

ثبت یک رشته به نام محل جغرافیایی تولید آن به منظور ممانعت از کپی و حفظ حقوق مالکیت فکری تولیدکننده و منطقه و کشور در سطح بین‌المللی

عملکرد سوم؛ جشنواره صنایع دستی و هنرهای سنتی فجر

تعریف: برنامه‌ای به مناسبت پیروزی انقلاب اسلامی ایران با هدف ایجاد زمینه به منظور رقابت آثار فاخر و درجه یک استادکاران صنایع دستی جهت اخذ ایده و ارتقای کیفی تکنیک

جداول و نمودارهای حوزه صنایع دستی

جدول ۱-۳ مقایسه‌ی صدور و تمدید پروانه تولید انفرادی

ردیف	استان	صدور پروانه تولید انفرادی				تمدید پروانه تولید انفرادی			
		۱۳۹۰	۱۳۹۵	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۳۹۰	۱۳۹۵	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	آذربایجان شرقی	۲۸۱۲	۷۴۴	۶۹۸	۱۴۹۴	۲	۷۷۶	۱۰۰۹	۱۴۹۴
۲	آذربایجان غربی	۳۳۵	۳۲۰	۱۸۹	۵۹۶	۱	۲۹۶	۳۷۹	۵۹۶
۳	اردبیل	۲۱۶۵	۳۹۸	۹۵۷	۱۳۲۵	۱	۵۰۷	۱۱۶۰	۱۳۲۵
۴	اصفهان	۳۵۴۰	۱۳۴۷	۱۰۵۲	۲۳۳۶	۱۲	۲۳۳۵	۲۱۰۵	۲۳۳۶
۵	البرز	۳۲۹	۲۰۱	۲۰۶	۳۸۰	۰	۲۲۶	۳۲۷	۳۸۰
۶	ایلام	۳۰۷	۱۳۶۰	۷۵۳	۱۱۶۵	۰	۳۲۷	۴۹۲	۱۱۶۵
۷	بوشهر	۴۹۲	۲۱۷	۱۸۱	۱۵۸	۰	۱۸	۸۱	۱۵۸
۸	تهران	۱۱۸۶	۴۸۴	۴۵۴	۱۲۳۶	۲	۶۵۲	۹۷۱	۱۲۳۶
۹	چهارمحال و بختیاری	۲۶۷۷	۶۰۵	۷۷۶	۱۰۸۴	۰	۱۲۰	۴۶۱	۱۰۸۴
۱۰	خراسان جنوبی	۳۱۳	۲۶۳	۲۲۰	۲۴۰	۰	۱۲۳	۱۴۹	۲۴۰
۱۱	خراسان رضوی	۷۰۶	۷۸۸	۱۰۱۰	۱۵۵۷	۱	۱۲۸۲	۶۷۵	۱۵۵۷
۱۲	خراسان شمالی	۱۷۵۵	۳۳۹	۲۱۳	۴۸۸	۲	۹۷	۳۴۱	۴۸۸
۱۳	خوزستان	۴۳۹	۳۰۳	۹۴۷	۵۶۶	۰	۱۳۰	۳۵۷	۵۶۶
۱۴	زنجان	۱۹۸۷	۱۹۵	۵۵۴	۱۲۳۲	۴	۲۹۸	۷۶۱	۱۲۳۲
۱۵	سمنان	۱۱۸۹	۸۷	۱۶۲	۶۲۰	۴۵	۱۸۶	۵۳۸	۶۲۰

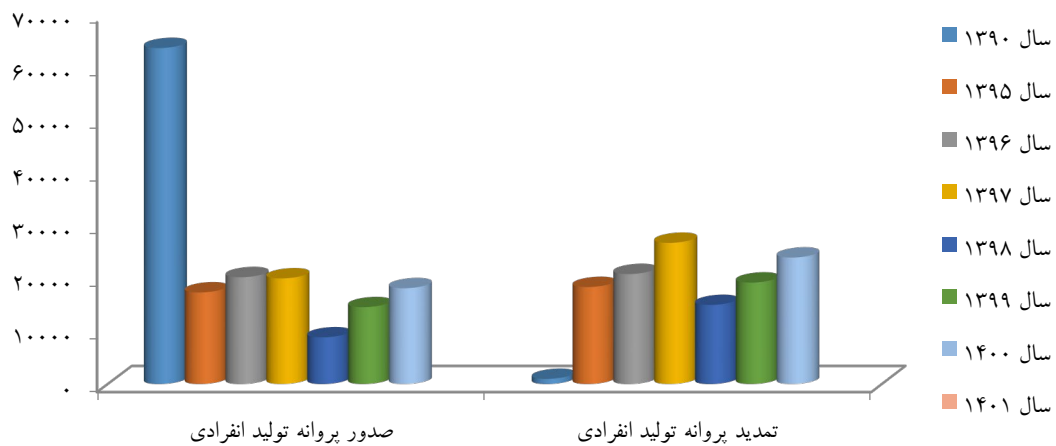
ردیف	استان	صدور پروانه تولید انفرادی				تمدید پروانه تولید انفرادی			
		۱۳۹۰	۱۳۹۵	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۳۹۰	۱۳۹۵	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱۶	سیستان و بلوچستان	۵۸۳	۷۱۲	۱۶۹	۲۴۰	۲	۱۷۹	۲۵۰	۲۴۰
۱۷	فارس	۵۸۸۳	۳۷۷	۱۴۰۰	۱۲۲۵	۱	۱۱۹۸	۹۷۸	۱۲۲۵
۱۸	قزوین	۴۳۸	۲۱۵	۶۹۸	۶۴۹	۲	۲۴۳	۲۶۶	۶۴۹
۱۹	قم	۷۳۳	۸۲	۱۸۹	۵۸۶	۲۱	۴۲۷	۴۲۲	۵۸۶
۲۰	کردستان	۲۲۵۴	۹۰۱	۹۵۷	۱۸۱۷	۰	۷۸۱	۱۳۴۲	۱۸۱۷
۲۱	کرمان	۷۳۷۶	۲۵۸	۱۰۵۲	۱۷۸۴	۵۰۷	۱۴۱۰	۱۶۶۱	۱۷۸۴
۲۲	کرمانشاه	۸۲۷	۸۱۲	۲۰۶	۵۰۳	۱۷	۲۶۳	۴۱۱	۵۰۳
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۳۰۵	۷۲۲	۷۵۳	۲۶۴	۲	۸۳۱	۱۵۶	۲۶۴
۲۴	گلستان	۳۷۵۶	۱۱۰۸	۱۸۱	۱۶۸۲	۲	۸۳۶	۱۵۳۹	۱۶۸۲
۲۵	گیلان	۸۷۹۷	۱۰۸۶	۴۵۴	۲۳۴۴	۷	۱۸۴۶	۲۴۷۲	۲۳۴۴
۲۶	لرستان	۳۹۷۷	۲۰۲	۷۷۶	۲۸۲	۱	۱۵۰	۲۵۱	۲۸۲
۲۷	مازندران	۱۷۸۶	۵۱۸	۲۲۰	۲۱۵۱	۱۲۹	۱۲۷۶	۱۵۲۵	۲۱۵۱
۲۸	مرکزی	۱۱۰۵	۲۵۵	۱۰۱۰	۲۹۹	۲۳۲	۲۰۷	۳۵۹	۲۹۹
۲۹	هرمزگان	۱۵۱	۱۷۲۲	۲۱۳	۴۵۶	۴	۸۷	۵۰۴	۴۵۶
۳۰	همدان	۵۰۱۳	۵۹۳	۹۴۷	۲۰۹۷	۵	۱۶۸۹	۱۶۳۸	۲۰۹۷
۳۱	یزد	۳۹۶	۲۵۷	۵۵۴	۴۷۲	۲	۴۱۷	۴۷۶	۴۷۲
	جمع	۴۳۰۳۸۰	۱۷۰۴۷۱	۱۸۰۱۵۱	۳۱۰۳۲۸	۱۰۰۰۴	۱۹۰۲۱۳	۲۴۰۵۵۶	۳۱۰۳۲۸

جدول ۳-۲ مقایسه‌ای صدور و تمدید پروانه تولید کارگاهی

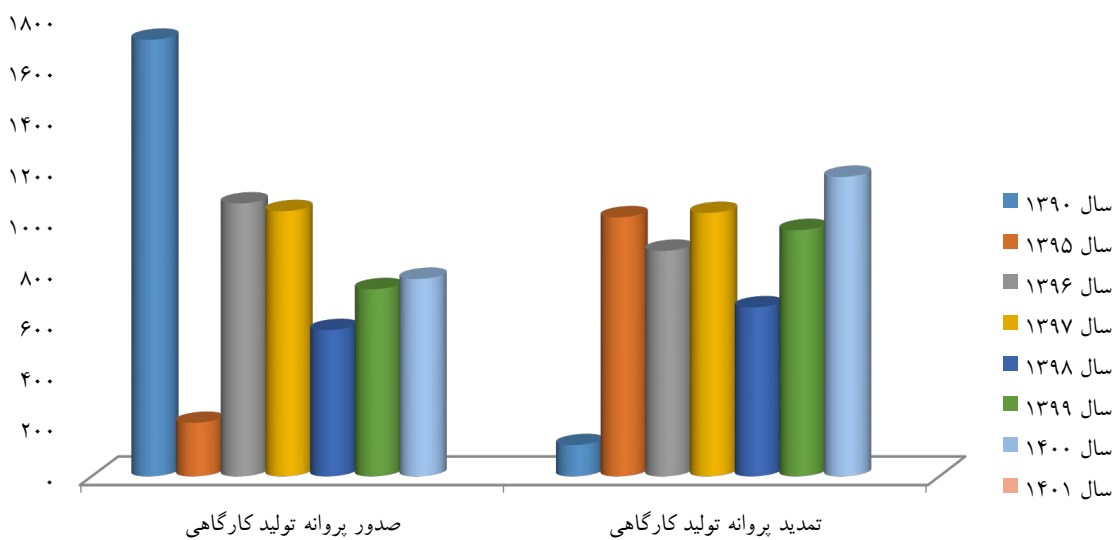
ردیف	استان	صدور پروانه تولید کارگاهی				تمدید پروانه تولید کارگاهی			
		۱۳۹۰	۱۳۹۵	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۳۹۰	۱۳۹۵	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	آذربایجان شرقی	۲۰	۳	۵۴	۱۴۶	۱	۲۶	۵۱	۹۴
۲	آذربایجان غربی	۴۶	۱	۳	۲۱	۰	۲	۳	۵۹
۳	اردبیل	۶	۲	۱۳	۲۰	۴	۱	۱۳	۳۶
۴	اصفهان	۴۳۸	۴	۸۹	۱۶۸	۱۳	۵۶۰	۲۹۳	۳۳۰
۵	البرز	۳۸	۰	۳۸	۴۵	۷۰	۵۲	۲۰	۱۰۲
۶	ایلام	۰	۳۴	۱۷	۸۶	۰	۰	۱۱	۱۰
۷	بوشهر	۱	۱	۳	۰	۰	۰	۱	۱
۸	تهران	۴۰۰	۰	۴۷	۳۷۷	۱	۷۸	۱۵۲	۳۹۵
۹	چهارمحال و بختیاری	۲	۱۰	۴	۲	۲	۰	۶	۳۱
۱۰	خراسان جنوبی	۰	۶	۱۹	۲۱	۱	۵	۶	۱۴
۱۱	خراسان رضوی	۳۴	۱	۴۰	۱۷۵	۰	۱۲	۲۵	۳۸
۱۲	خراسان شمالی	۸	۰	۲۴	۸	۰	۱	۹	۲۴
۱۳	خوزستان	۰	۱۴	۱۱	۲۹	۰	۰	۱۱	۲۰
۱۴	زنجان	۱۱	۴	۴	۲۷	۰	۲	۸	۱۳
۱۵	سمنان	۰	۲	۱۲	۳۱	۰	۲	۴۲	۱۹

ردیف	استان	صدور پروانه تولید کارگاهی				تمدید پروانه تولید کارگاهی			
		۱۳۹۰	۱۳۹۵	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۳۹۰	۱۳۹۵	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱۶	سیستان و بلوچستان	۷	۰	۱۱	۱۴۵	۴	۴	۲۲	
۱۷	فارس	۲	۱۲	۳۱	۳۷	۲۲	۲۷	۴۸	
۱۸	قزوین	۵	۳	۴۲	۱۵	۱۰	۴	۷	
۱۹	قم	۲۳	۱	۷	۱۶	۱۴	۱۳	۱۶	
۲۰	کردستان	۲۵	۱	۱۵	۵۶	۱۰	۰	۱۰	
۲۱	کرمان	۱	۲۲	۱	۰	۲	۰	۶	
۲۲	کرمانشاه	۲۹	۴	۳۱	۸۲	۴۵	۱۶	۶۲	
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۲	۳۲	۵	۵	۲	۰	۱۱	
۲۴	گلستان	۳۶	۱	۲۷	۲۲۳	۳۰	۹	۸۳	
۲۵	گیلان	۱۷	۴	۱۴	۱۵	۲۱	۱۷	۵۸	
۲۶	لرستان	۳	۱۳	۴	۱۹	۵	۲	۶	
۲۷	مازندران	۱۰	۱	۲۲	۱۱۸	۲۶	۸	۴۷	
۲۸	مرکزی	۴	۱	۳	۵	۲	۰	۳	
۲۹	هرمزگان	۰	۱۰	۵	۱۳	۳	۰	۰	
۳۰	همدان	۵۳۱	۲۳	۱۶۰	۸۲۱	۳۰۳	۱۵۸	۹۲۹	
۳۱	یزد	۱۲	۲	۲۰	۵۰	۲۵	۸	۵۴	
	جمع	۱۰۷۱۱	۲۱۲	۷۷۶	۲۰۷۷۶	۱۰۱۷۵	۱۰۰۱۷	۲۰۵۴۸	

نمودار ۱-۳ صدور و تمدید پروانه تولید انفرادی

نمودار ۲-۳ صدور و تمدید پروانه تولید کارگاه

جدول ۳-۳ میزان اشتغال ایجاد شده حاصل از صدور مجوز (پروانه تولید انفرادی، کارگاهی) صنایع دستی در سطح استان‌ها

ردیف	استان	میزان اشتغال (نفر)											
		پروانه تولید انفرادی			پروانه تولید کارگاهی			کارت شناسایی			کل مجوزها		
		مرد	زن	جمع	مرد	زن	جمع	مرد	زن	جمع	مرد	زن	
۱	آذربایجان شرقی	۰	۱۱۴۹	۱۱۴۹	۸۷	۱۳۷	۲۲۴	۰	۲۲۲	۲۲۲	۸۷	۱۵۰۸	۱۵۹۵
۲	آذربایجان غربی	۰	۱۱۷۴	۱۱۷۴	۶	۵	۱۱	۰	۴۱۶	۴۱۶	۶	۱۵۹۵	۱۶۰۱
۳	اردبیل	۰	۲۰۸۲	۲۰۸۲	۳۲۳	۳۶۹	۶۹۲	۰	۹	۹	۳۲۳	۲۴۶۰	۲۷۸۳
۴	اصفهان	۰	۱۳۰۱	۱۳۰۱	۵۰	۱۲۲	۱۷۲	۰	۱۸۸	۱۸۸	۵۰	۱۶۱۱	۱۶۶۱
۵	البرز	۰	۲۹۰	۲۹۰	۱	۱۳	۱۴	۰	۱۸۳	۱۸۳	۱	۴۸۶	۴۸۷
۶	ایلام	۰	۲۵۰۷	۲۵۰۷	۳۶	۱۷۷	۲۱۳	۰	۱۴۳	۱۴۳	۳۶	۲۸۲۷	۲۸۶۳
۷	بوشهر	۰	۲۷۰	۲۷۰	۰	۰	۰	۰	۱۶۶	۱۶۶	۰	۴۳۶	۴۳۶
۸	تهران	۰	۵۹۲	۵۹۲	۲۲۸	۲۹۵	۵۲۳	۰	۶۶۱	۶۶۱	۲۲۸	۱۵۴۸	۱۷۷۶
۹	چهارمحال و بختیاری	۰	۲۷۹۰	۲۷۹۰	۳	۲۰	۲۳	۰	۷۹۴	۷۹۴	۳	۳۶۰۴	۳۶۰۷
۱۰	خراسان جنوبی	۰	۷۲۴	۷۲۴	۳	۱۵۶	۱۵۹	۰	۷۷	۷۷	۳	۹۵۷	۹۶۰
۱۱	خراسان رضوی	۰	۷۵۰	۷۵۰	۶۶	۱۳۷	۲۰۳	۰	۲۳۰	۲۳۰	۶۶	۱۱۱۷	۱۱۸۳
۱۲	خراسان شمالی	۰	۶۵۷	۶۵۷	۲	۱	۳	۰	۱۱۲	۱۱۲	۲	۷۷۰	۷۷۲
۱۳	خوزستان	۰	۱۸۴۸	۱۸۴۸	۴	۹	۱۳	۰	۴۲۶	۴۲۶	۴	۲۲۸۳	۲۲۸۷
۱۴	زنجان	۰	۱۰۲۴	۱۰۲۴	۷	۱۵	۲۲	۰	۵۰۸	۵۰۸	۷	۱۵۴۷	۱۵۵۴
۱۵	سمنان	۰	۴۴۹	۴۴۹	۷	۴۷	۵۴	۰	۳۲	۳۲	۷	۵۲۸	۵۳۵

میزان اشتغال (نفر)													ردیف
کل مجوزها			کارت شناسایی			پروانه تولید کارگاهی			پروانه تولید انفرادی			استان	
تعداد کل	زن	مرد	تعداد کل	زن	مرد	جمع	زن	مرد	جمع	زن	مرد		
۴۹۰۱	۴۵۴۲	۳۵۹	۱۴	۱۴	۰	۴۷۲۸	۴۳۶۹	۳۵۹	۱۵۹	۱۵۹	۰	سیستان و بلوچستان	۱۶
۳۷۷۱	۳۷۵۸	۱۳	۲۷۶۶	۲۷۶۶	۰	۱۸۰	۱۶۷	۱۳	۸۲۵	۸۲۵	۰	فارس	۱۷
۹۵۶	۹۱۶	۴۰	۲۴۶	۲۴۶	۰	۶۶	۲۶	۴۰	۶۴۴	۶۴۴	۰	قزوین	۱۸
۴۴۸	۴۴۸	۰	۳۸۳	۳۸۳	۰	۰	۰	۰	۶۵	۶۵	۰	قم	۱۹
۱۸۴۶	۱۸۳۹	۷	۴	۴	۰	۵۹	۵۲	۷	۱۷۸۳	۱۷۸۳	۰	کردستان	۲۰
۲۰۲۲	۲۰۲۲	۰	۶	۶	۰	۰	۰	۰	۲۰۱۶	۲۰۱۶	۰	کرمان	۲۱
۳۶۶۹	۳۶۲۸	۴۱	۲۵۵۴	۲۵۵۴	۰	۴۲۷	۳۸۶	۴۱	۶۸۸	۶۸۸	۰	کرمانشاه	۲۲
۲۹۰۶	۲۹۰۶	۰	۱۶۵۳	۱۶۵۳	۰	۲۱	۲۱	۰	۱۲۳۲	۱۲۳۲	۰	کهگیلویه بویراحمد	۲۳
۳۲۳۶	۲۹۶۵	۲۷۱	۶۲۱	۶۲۱	۰	۹۴۱	۶۷۰	۲۷۱	۱۶۷۴	۱۶۷۴	۰	گلستان	۲۴
۱۵۲۲	۱۵۱۶	۶	۳۳	۳۳	۰	۴۰	۳۴	۶	۱۴۴۹	۱۴۴۹	۰	گیلان	۲۵
۷۱۷	۷۱۳	۴	۲۱۰	۲۱۰	۰	۲۱	۱۷	۴	۴۸۶	۴۸۶	۰	لرستان	۲۶
۱۰۱۰	۹۷۳	۳۷	۱۹۵	۱۹۵	۰	۱۰۴	۶۷	۳۷	۷۱۱	۷۱۱	۰	مازندران	۲۷
۸۷۲	۸۷۲	۰	۵۲۹	۵۲۹	۰	۴۲	۴۲	۰	۳۰۱	۳۰۱	۰	مرکزی	۲۸
۱۵۱۴۸	۱۵۱۳۷	۱۱	۱۳۸۷۰	۱۳۸۷۰	۰	۲۶	۱۵	۱۱	۱۲۵۲	۱۲۵۲	۰	هرمزگان	۲۹
۲۳۶۹	۲۰۱۰	۳۵۹	۴۱۵	۴۱۵	۰	۶۸۹	۳۳۰	۳۵۹	۱۲۶۵	۱۲۶۵	۰	همدان	۳۰
۷۰۵	۶۹۶	۹	۲۴۷	۲۴۷	۰	۱۲۰	۱۱۱	۹	۳۳۸	۳۳۸	۰	یزد	۳۱
۷۰۱۹۸	۶۸۲۱۸	۱۹۸۰	۲۷۹۱۳	۲۷۹۱۳	۰	۹۷۹۰	۷۸۱۰	۱۹۸۰	۳۲۴۹۵	۳۲۴۹۵	۰	تعداد کل	

جدول ۳-۴ تعداد گواهی کیفیت کارگاهی صنایع دستی صادر شده (گواهی)

ردیف	استان	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	آذربایجان شرقی	۱۴	۶۰	۳۰	۱۹	۰	۰
۲	آذربایجان غربی	۰	۳۲	۲۴	۱۲	۰	۰
۳	البرز	۰	۴۸	۰	۴۵	۰	۰
۴	ایلام	۱۶	۲۰	۸	۵	۰	۰
۵	اردبیل	۲۸	۴۰	۱۹	۱۶	۰	۰
۶	اصفهان	۵۶	۱۴۰	۳۰	۲۳	۰	۰
۷	بوشهر	۰	۲۰	۱۱	۷	۰	۰
۸	تهران	۲۱	۸۰	۷۹	۴۲	۰	۰
۹	چهارمحال و بختیاری	۱۷	۴۰	۱۶	۷	۰	۰
۱۰	خراسان جنوبی	۱۰	۱۶	۵	۵	۰	۰
۱۱	خراسان رضوی	۳۹	۸۰	۴۰	۲۰	۰	۰
۱۲	خراسان شمالی	۱۷	۱۶	۲۰	۶	۰	۰
۱۳	خوزستان	۱۸	۴۰	۴۰	۲۲	۰	۰
۱۴	زنجان	۰	۴۰	۰	۰	۰	۰
۱۵	سمنان	۳۲	۴۰	۰	۰	۰	۰
۱۶	سیستان و بلوچستان	۱۶	۴۰	۲۷	۲۲	۰	۰
۱۷	فارس	۰	۶۰	۳۵	۱۷	۰	۰
۱۸	قزوین	۲۸	۴۸	۵۰	۴۲	۰	۰
۱۹	قم	۰	۲۰	۳۷	۱۲	۰	۰
۲۰	کردستان	۰	۶۰	۷۰	۳۷	۰	۰
۲۱	کرمان	۱۵	۳۲	۰	۰	۰	۰
۲۲	کرمانشاه	۳۰	۴۸	۰	۰	۰	۰
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۱۸	۲۰	۱۸	۸	۰	۰
۲۴	گلستان	۲۷	۶۰	۵۷	۳۶	۰	۰
۲۵	گیلان	۱۸	۶۰	۰	۱۶	۰	۰
۲۶	لرستان	۳۱	۴۰	۵۱	۱۸	۰	۰
۲۷	مازندران	۲۶	۳۲	۳۵	۳۰	۰	۰
۲۸	مرکزی	۰	۴۸	۰	۰	۰	۰
۲۹	هرمزگان	۰	۲۰	۱۱	۵	۰	۰
۳۰	همدان	۳۰	۶۰	۱۸	۶	۰	۰
۳۱	یزد	۳۱	۴۰	۶	۵	۰	۰
جمع		۱۴۰۰	۶۲۵	۷۳۷	۴۸۳	۰	۰

✓ به دلیل کرونا در سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ بازدید کارگاهی نشده و صفر بوده است.

تسهیلات از محل مجوزهای مشاغل خانگی

جدول ۳-۵ گزارش مشاغل خانگی

ردیف	استان	تسهیلات پرداختی (میلیون ریال)					اشتغال ایجاد شده (نفر)	
		تعداد مستقل	مبلغ مستقل	تعداد پشتیبان	مبلغ پشتیبان	مستقل	تحت پوشش	
۱	آذربایجان شرقی	۲۳۸	۹۰۲۹۰	۷۴	۱۰۰۸۹۰	۲۴۰	۲۱۶	
۲	آذربایجان غربی	۲۶۰	۱۲۶۶۵۰	۱۷	۲۷۴۵۰	۲۶۱	۱۰۲	
۳	اردبیل	۳۰۸	۱۲۵۰۵۰	۲	۴۵۰۰	۳۱۰	۲۰	
۴	اصفهان	۱۴۲	۳۶۳۰۰	۱۴۴	۱۴۸۵۷۵	۱۴۳	۱۰۳۴	
۵	البرز	۲۱۰	۹۲۴۵۰	۲۰	۷۷۹۹۰	۲۱۳	۱۹۴	
۶	ایلام	۴۷۳	۱۴۷۷۳۰	۱۳	۱۲۲۰۰	۴۷۸	۳۹	
۷	بوشهر	۱۴۸	۷۰۸۰۰	۱۴	۴۹۵۰۰	۱۴۸	۱۰۵	
۸	تهران	۳۳۸	۱۸۶۹۰۰	۱۶	۵۳۴۰۰	۳۴۱	۱۴۴	
۹	چهارمحال و بختیاری	۴۲۲	۱۷۴۹۵۰	۱۶	۲۱۵۵۰	۴۲۷	۸۱	
۱۰	خراسان جنوبی	۱۸۸	۵۹۳۷۰	۷۴	۱۴۹۱۹۰	۱۸۸	۴۰۷	
۱۱	خراسان رضوی	۱۳۱	۵۴۵۷۰	۱۷۳	۲۱۱۴۷۰	۱۳۸	۹۲۹	
۱۲	خراسان شمالی	۱۵۳	۶۹۰۰۰	۱۳	۲۷۷۳۰	۱۶۶	۸۲	
۱۳	خوزستان	۲۰۶	۱۱۷۷۰۰	۶۶	۶۸۶۰۰	۲۱۹	۴۴۲	
۱۴	زنجان	۲۴۷	۱۳۲۳۰۰	۲۷	۶۶۵۰۰	۲۴۸	۱۳۹	
۱۵	سمنان	۲۲۴	۱۲۴۲۳۰	۶	۱۸۶۰۰	۲۲۶	۳۳	
۱۶	سیستان و بلوچستان	۴۳۰	۲۲۵۳۲۰	۲۸	۱۰۴۶۸۰	۴۴۰	۲۸۶	
۱۷	فارس	۳۵۳	۹۸۹۷۰	۲۰	۵۶۸۰۰	۳۵۹	۳۱۸	
۱۸	قزوین	۱۲۳	۷۲۷۵۰	۵۴	۶۷۱۰۰	۱۲۳	۱۵۰	
۱۹	قم	۱۹۸	۱۱۱۸۰۰	۱	۱۰۰۰۰	۱۹۹	۱۰	
۲۰	کردستان	۲۹۴	۷۹۲۷۵	۶۵	۵۹۵۵۰	۲۹۶	۱۶۰	

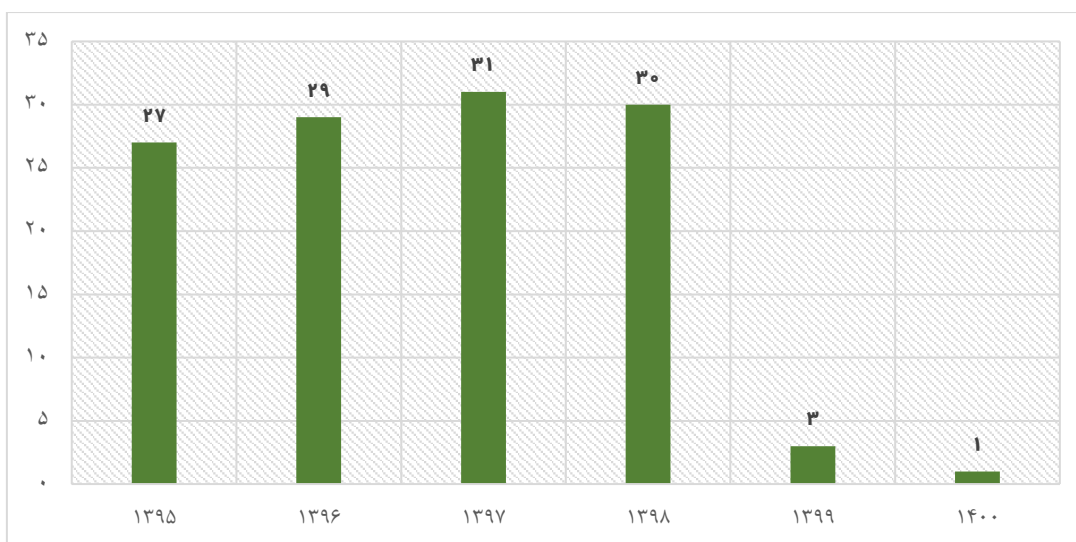
ردیف	استان	تسهیلات پرداختی (میلیون ریال)				اشتغال ایجاد شده (نفر)	
		تعداد مستقل	مبلغ مستقل	تعداد پشتیبان	مبلغ پشتیبان	مستقل	تحت پوشش
۲۱	کرمان	۲۳۰	۱۳۴۲۰۰	۸	۴۲۰۰۰	۲۳۲	۹۹
۲۲	کرمانشاه	۵۴۹	۱۸۹۹۵۰	۲۲	۴۸۷۵۰	۵۵۶	۲۲۴
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۳۱۴	۸۶۴۲۵	۱۳	۴۵۰۰	۳۱۶	۱۹
۲۴	گلستان	۴۴۰	۸۹۵۰۰	۱۵	۲۱۶۴۰	۴۴۰	۱۰۱
۲۵	گیلان	۲۲۹	۵۱۶۸۵	۴۳	۸۶۹۴۰	۲۳۵	۳۳۹
۲۶	لرستان	۱۲۹	۲۹۳۵۰	۱۰۰	۸۰۰۰۰	۱۳۱	۲۸۸
۲۷	مازندران	۱۲۳	۶۱۰۲۰	۶۶	۸۵۹۰۰	۱۲۳	۳۲۰
۲۸	مرکزی	۲۶۴	۱۱۰۶۰۰	۰	۰	۲۶۵	۰
۲۹	هرمزگان	۱۸۲	۵۹۹۵۰	۵۱	۶۶۱۰۰	۱۸۸	۱۹۲
۳۰	همدان	۳۵۲	۱۴۸۴۵۰	۱۲	۱۸۸۰۰	۳۵۳	۸۶
جمع		۸۰۰۱۵	۳,۲۲۴,۷۳۵	۱,۱۸۱	۱,۸۲۳,۴۹۵	۸,۱۲۰	۶,۶۳۷
		جمع کل تسهیلات جذب شده: ۵,۰۵۷,۴۲۶				جمع کل اشتغال ایجاد شده: ۱۶,۱۰۸	

نمایشگاه‌های صنایع دستی

جدول ۳-۶ عملکرد نمایشگاه‌های داخلی صنایع دستی

ردیف	عنوان نمایشگاه	تاریخ برگزاری	
		شروع	خاتمه
۱	مجازی	-	-
۲	مجازی	-	-
۳	ملی	۱۴۰۱/۱۱/۱۸	۱۴۰۱/۱۱/۳۱

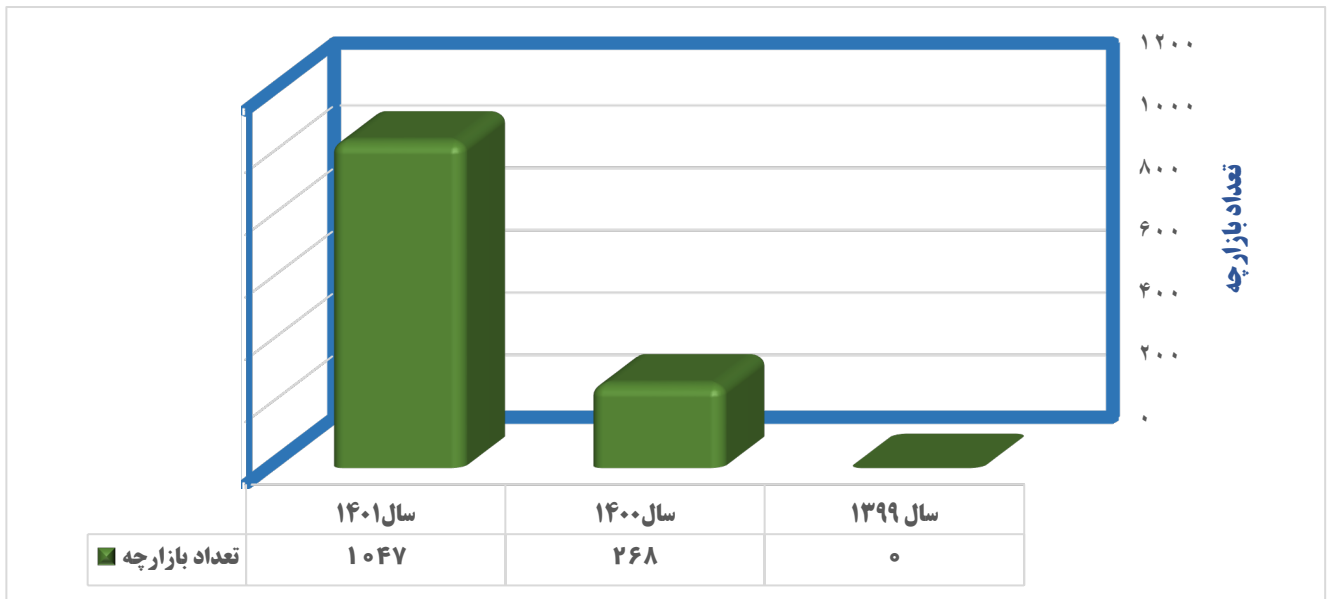
نمودار ۳-۳ برگزاری نمایشگاه بین‌المللی و سراسری در داخل کشور

جدول ۳-۷ برگزاری بازارچه‌های موقت عرضه و فروش محصولات صنایع دستی در سراسر کشور

سال	تعداد بازارچه	تعداد غرفه	جمع فروش (میلیون ریال)	تعداد بازدیدکننده (نفر)
۱۴۰۰	۲۶۸	۳۰۳۶	-	-
۱۴۰۱	۱۰۴۷	۱۲۷۹	-	-

نمودار ۳-۴ برگزاری بازارچه‌های موقت عرضه و فروش صنایع دستی

جداول ۳-۸ حضور و مشارکت در نمایشگاه‌ها و رویدادهای خارجی در سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۷، ۱۳۹۶، ۱۳۹۵، ۱۳۹۰

سال ۱۳۹۰

ردیف	تعداد هنرمندان مشارکت‌کننده	مقصد	نام رویداد
۱	۱۴	بلاروس - مینسک	هفته فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
۲	۹	چین - پکن	نمایشگاه صنایع دستی
۳	۳	عمان - مسقط	جشنواره بین‌المللی هنرهای سنتی و صنایع دستی ۲۰۱۲
۴	۲	اندونزی - جاکارتا، بانکوک و بوگور	جشنواره فرهنگی هنری مسجد
۵	۱۵	تاجیکستان	جشن جهانی نوروز
۶	۱	اتریش - وین	سی‌وپنجمین سالگرد تاسیس صندوق اوپک
۷	۱	چین	نمایشگاه سراسری گردشگری چین
۸	۱۱	ایتالیا	نمایشگاه صنایع دستی و سوغات
۹	۱۲	چین - پکن	برنامه‌ریزی، هماهنگی و اعزام هیأت تجاری متشکل از نمایندگان بخش‌های غیردولتی و دولتی با همکاری سازمان توسعه تجارت

سال ۱۳۹۵

ردیف	تعداد هنرمندان مشارکت کننده	کشور مقصد	رویداد
۱	نمایش آثار	اتریش	نمایشگاه اختصاصی صنایع دستی ایران در وین
۲	۱	ترکیه	نمایشگاه صنایع دستی آنکارا
۳	۸	ایتالیا	نمایشگاه صنایع دستی فلورانس
۴	نمایش آثار	بلغارستان	نمایشگاه بین المللی ارشاک- ترویان
۵	۵	چین	نمایشگاه صنایع دستی شنزن
۶	۲	چین	نمایشگاه صنایع دستی کونمینگ
۷	۶	ارمنستان	نمایشگاه صنایع دستی ایران
۸	۱	تایلند	نمایشگاه طلا، جواهرات و سنگ های قیمتی
۹	۱	هنگ کنگ	نمایشگاه طلا، جواهرات و سنگ های قیمتی
۱۰	۱۱	روسیه	نمایشگاه اختصاصی صنایع دستی اصفهان در سن پترزبورگ
۱۱	۲	اسپانیا	نمایشگاه صنایع دستی تتریف
۱۲	۱	ترکیه	نمایشگاه بین المللی کتاب استانبول
۱۳	۵	مالزی	فستیوال فرهنگی - هنری کشورهای اسلامی
۱۴	۱۹	ایتالیا	نمایشگاه بین المللی صنایع دستی میلان
۱۵	نمایش آثار	مالزی	دومین نمایشگاه بین المللی صنایع دستی
۱۶	۲	اتریش	نمایشگاه گردشگری وین
۱۷	۱۲	عمان	فستیوال مسقط ۲۰۱۷
۱۸	۱۰	هندوستان	نمایشگاه مشترک صنایع دستی ایران و هند - دهلی نو
۱۹	۲	اسپانیا	نمایشگاه گردشگری فیتور
۲۰	۱	برونئی	نمایشگاه consumer fair
۲۱	۱	انگلستان	نمایشگاه Parallax Art Fair لندن
۲۲	۱	آلمان	نمایشگاه صنایع دستی هانوفر
۲۳	۴	عمان	نمایشگاه توانمندی های استان هرمزگان
۲۴	۳	فیلیپین	هفته فرهنگی ایران
۲۵	نمایش آثار	کره جنوبی	نمایشگاه اختصاصی صنایع دستی ایران در سئول

سال ۱۳۹۶

ردیف	تعداد هنرمندان مشارکت کننده	کشور مقصد	رویداد
۱	۵	قزاقستان	جشنواره ایران و ایرانیان
۲	۲۶	هلند	هفته تجاری فرهنگی ایران
۳	۱۸	ایتالیا	نمایشگاه بین المللی صنایع دستی فلورانس
۴	۳	ترکیه	هفته فرهنگی ایران
۵	نمایش آثار	ایتالیا	هفته جواهرات فلورانس
۶	۲	چین	نمایشگاه بین المللی صادرات و واردات کونمینگ
۷	۱	چین	نمایشگاه بین المللی کتاب پکن
۸	۱	تایلند	نمایشگاه بین المللی جواهرات و سنگ های قیمتی بانکوک
۹	۹	روسیه	نمایشگاه بین المللی هدایای مسکو
۱۰	۳	سری لانکا	نمایشگاه بین المللی صنایع دستی
۱۱	۱	صربستان	نمایشگاه بین المللی کتاب بلگراد
۱۲	۲	چین	نمایشگاه مواد غذایی شانگهای
۱۳	۷	کره جنوبی	نمایشگاه اختصاصی صنایع دستی ایران در سئول
۱۴	۳	کره جنوبی	فستیوال فرهنگی هنری پوتراجایا
۱۵	۲۰	ایتالیا	نمایشگاه صنایع دستی آرتیجیانای میلان
۱۶	۱	چین	نمایشگاه جاده ابریشم - شانگهای
۱۷	۱	روسیه	نمایشگاه آرت اکسپلور مسکو - آذرماه
۱۸	۱	روسیه	نمایشگاه اختصاصی ایران در کازان
۱۹	۱	اتریش	نمایشگاه بین المللی گردشگری وین
۲۰	۱	اسپانیا	نمایشگاه بین المللی گردشگری فیتور
۲۱	۷	ایتالیا	نمایشگاه هومی میلانو
۲۲	۲	عمان	نمایشگاه صنایع دستی مهر جان مسقط
۲۳	۹	ژاپن	نمایشگاه بین المللی هدایای توکیو
۲۴	۴	عمان	نمایشگاه بین المللی صنایع دستی مسقط
۲۵	۱	روسیه	نمایشگاه آرت اکسپلور مسکو - دی ماه

سال ۱۳۹۷

ردیف	رویداد	کشور مقصد	تعداد هنرمندان مشارکت کننده
۱	نمایشگاه صنایع دستی ایران در گیره سون	ترکیه	۲
۲	نمایشگاه بین المللی صنایع دستی فلورانس	ایتالیا	۲۶
۳	نمایشگاه فرهنگی و هنری شیراز در تفلیس	گرجستان	۳
۴	فستیوال گوهرشناسی و گوهرتراشی بانکوک	تایلند	۱
۵	فستیوال جواهرسازی استانبول	ترکیه	۱
۶	۲۰۱۸ Tendence نمایشگاه فرانکفورت	آلمان	۱
۷	هفته فرهنگی ایران	آذربایجان	۴
۸	نمایشگاه بین المللی صنایع دستی سئول	کره جنوبی	۱
۹	هفته فرهنگی یزد	مجارستان	۲
۱۰	مسکو ArtExplor نمایشگاه	روسیه	۱
۱۱	نمایشگاه بین المللی هنر و فرهنگ	قطر	۱
۱۲	نمایشگاه صنایع دستی شیان	چین	۶
۱۳	هفته فرهنگی ایران	روسیه	۳
۱۴	نمایشگاه دکوراسیون داخلی هومی میلانو- سپتامبر	ایتالیا	۱
۱۵	نمایشگاه توانمندی های تولیدی استان اصفهان در نرماندی	فرانسه	۱۵
۱۶	نمایشگاه بین المللی شکار و طبیعت- (ADIHEX) ابوظبی	امارات متحده عربی	۲
۱۷	نمایشگاه صنایع دستی کیف	اوکراین	۱
۱۸	نمایشگاه توانمندی های اقتصادی ایران در دوحه	قطر	۲
۱۹	نمایشگاه توانمندی های بازرگانی ایران در بیروت	لبنان	۱۳
۲۰	نمایشگاه صنایع دستی کازان	روسیه	۲
۲۱	Touchexpo نمایشگاه استانبول	ترکیه	۱
۲۲	نمایشگاه بین المللی صنایع دستی و سوغات میلان	ایتالیا	۲۷
۲۳	نمایشگاه صنایع دستی بلغراد	صربستان	۲
۲۴	نمایشگاه صنایع دستی بیروت	لبنان	۵
۲۵	نمایشگاه گردشگری فیتور	اسپانیا	۲
۲۶	نمایشگاه دکوراسیون داخلی هومی میلانو- فوریه	ایتالیا	۱
۲۷	نمایشگاه بین المللی هدایای توکیو	ژاپن	۶
۲۸	نمایشگاه بازرگانی Mirexpo بیروت	لبنان	۸
۲۹	نمایشگاه بین المللی صنایع دستی مسقط	عمان	۴
۱۴۴	جمع		

سال ۱۳۹۸

ردیف	رویداد	کشور مقصد	تعداد هنرمندان مشارکت کننده
۱	نمایشگاه بین المللی صنایع دستی فلورانس	ایتالیا	۱۱
۲	نمایشگاه تخصصی ج.ا.ایران در سلیمانیه	عراق	۳
۳	نمایشگاه بین المللی Revelation	فرانسه	۷
۴	نمایشگاه بین المللی گردشگری نانچینگ	چین	۲
۵	نمایشگاه صنایع دستی ایران در فرایبورگ	آلمان	۵
۶	نمایشگاه بین المللی صنایع کوچک گوانجو	چین	۲
۷	نمایشگاه صنایع دستی مالاگا	اسپانیا	۱
۸	نمایشگاه کالاهای بازرگانی در سلیمانیه	عراق	۴
۹	نمایشگاه شکار و طبیعت-ابوظبی	امارات متحده عربی	۲
۱۰	S-hail نمایشگاه دوحه	قطر	۲
۱۱	نمایشگاه بین المللی صنایع دستی ازبکستان	ازبکستان	۵
۱۲	نمایشگاه بین المللی صنایع دستی سری لانکا	سری لانکا	۵
۱۳	نمایشگاه بین المللی صنایع دستی خلاق استانبول	ترکیه	۵
۱۴	نمایشگاه اختصاصی صنایع دستی ایران در مسقط	عمان	۱۰
۱۵	نمایشگاه جانبی نشست شهرداران شهر های جهانی	چین	۹
۱۶	نمایشگاه اختصاصی صنایع دستی ایران	چین	۱۰
۱۷	نمایشگاه بین المللی صنایع دستی میلان	ایتالیا	۱۶
۱۸	نمایشگاه بین المللی گردشگری فیتور	اسپانیا	۲
۱۹	نمایشگاه جانبی اولین المپیاد ورزشی ایرانیان خارج از کشور- باکو	آذربایجان	۷
	جمع		۱۰۸

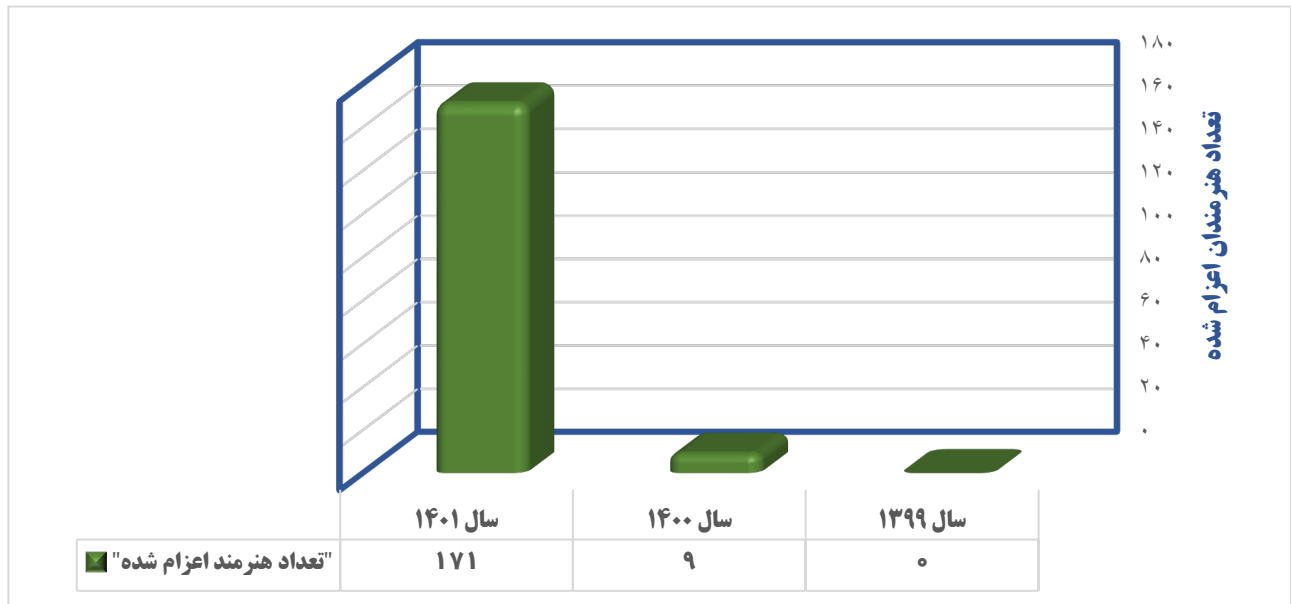
سال ۱۴۰۱

ردیف	نام نمایشگاه	کشور	زمان برگزاری	تعداد هنرمندان مشارکت کننده
۱	نمایشگاه بین المللی صنایع دستی سورجکند	هندوستان	۲۸ اسفند ۱۴۰۰ تا ۱۵ فروردین ۱۴۰۱	۴
۲	نمایشگاه بین المللی صنایع دستی فلورانس	ایتالیا	۳ تا ۱۱ اردیبهشت	۸
۳	نمایشگاه صنایع دستی ایران در حلبچه	عراق	۱۵ تا ۱۷ اردیبهشت	۷۴
۴	نمایشگاه بین المللی صنایع دستی فیا لیسبون	پرتغال	۴ تا ۱۲ تیر	۱۰
۵	نمایشگاه صنایع دستی مونیخ	آلمان	۱۵ تا ۱۹ تیر	۶
۶	نمایشگاه صنایع دستی استانبول	ترکیه	۴ تا ۱۵ مرداد	۱
۷	نمایشگاه هنرهای مردمی بوداپست	مجارستان	۲۸ تا ۳۰ مرداد	۱
۸	نمایشگاه بین المللی هدایای توکیو	ژاپن	۱۶ تا ۱۸ شهریور	۵
۹	نمایشگاه بین المللی طعم زندگی	ایتالیا	۲ تا ۱۰ مهر	۳۰
۱۰	هفته جواهرات میلان	ایتالیا	۲۸ مهر تا ۱ آبان	۱
۱۱	نمایشگاه صنایع دستی آرتیجیانا میلان	ایتالیا	۱۰ تا ۲۱ آذرماه	۱۹
۱۲	نمایشگاه اختصاصی صنایع دستی در کربلا و بغداد	عراق	۲۰ تا ۲۱ بهمن ماه	۱۰
۱۳	نمایشگاه بین المللی سفر و هتلداری مسکو	روسیه	۲۵ تا ۲۷ اسفند	۲
جمع				۱۷۱

جدول ۳-۹ تعداد هنرمندان اعزام شده جهت حضور در نمایشگاه‌های خارجی

سال	تعداد
۱۳۹۹	۰
۱۴۰۰	۹
۱۴۰۱	۱۷۱

نمودار ۳-۵ تعداد هنرمندان اعزام شده جهت حضور در نمایشگاه‌های خارجی

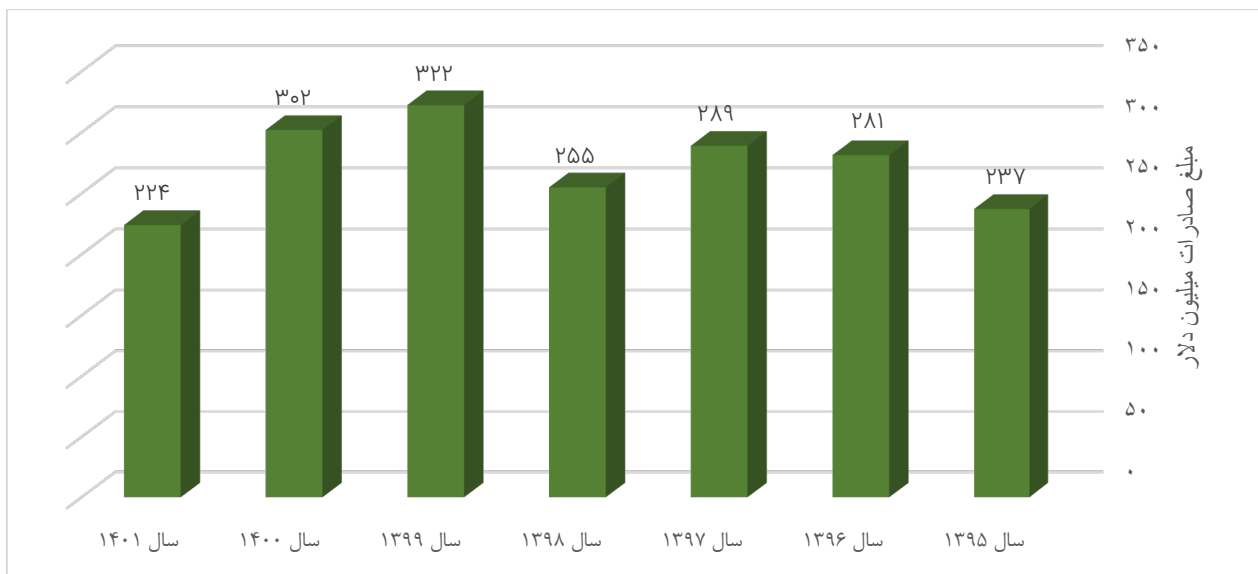
صادرات صنایع دستی

صادرات صنایع دستی (بدون احتساب زیورآلات سنتی و تجارت چمدانی) طی سال ۱۴۰۱ بالغ بر ۲۲۴ میلیون و ۳۵ هزار دلار و به لحاظ وزنی ۱۱۲،۵۵۴ تن بوده است.

جدول ۳-۱۰ صادرات صنایع دستی

سال	صادرات صنایع دستی (دلار)
۱۳۹۵	۲۳۷،۲۴۱،۸۴۴
۱۳۹۶	۲۸۱،۴۰۱،۱۱۰
۱۳۹۷	۲۸۹،۰۳۹،۵۵۳
۱۳۹۸	۲۵۴،۹۱۹،۴۰۱
۱۳۹۹	۳۲۲،۴۳۳،۰۰۰
۱۴۰۰	۳۰۲،۰۰۰،۰۰۰
۱۴۰۱	۲۲۴،۰۳۵،۲۳۵

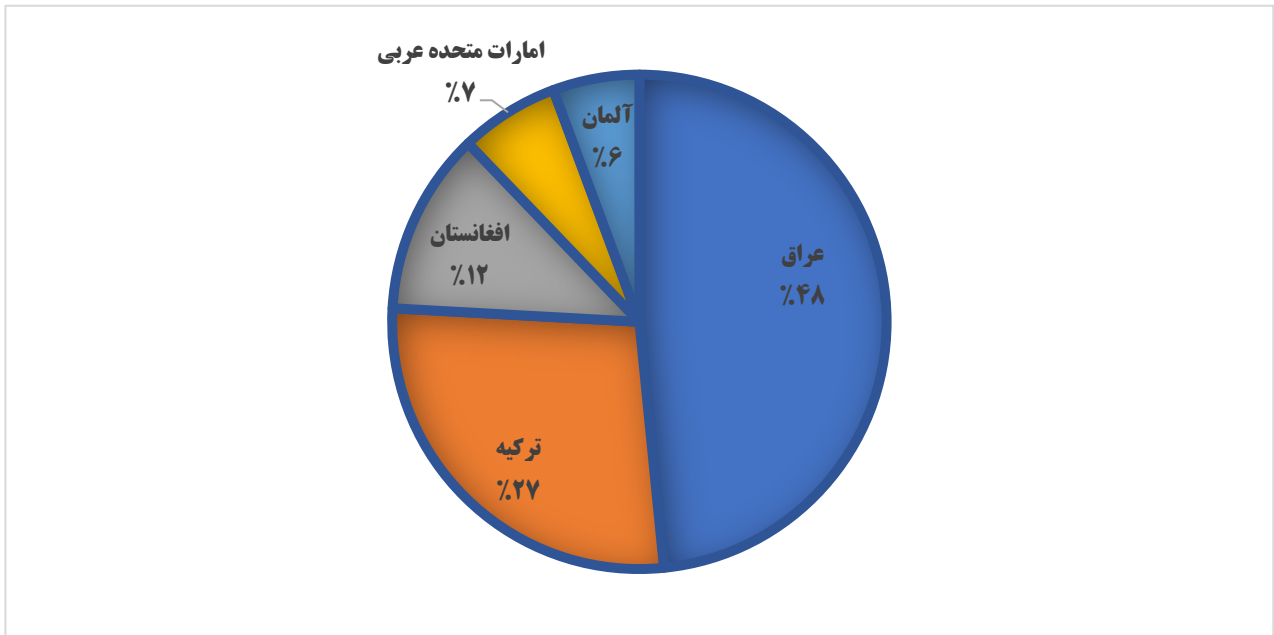
نمودار ۳-۶ مقایسه‌ای صادرات ارزشی صنایع دستی (بدون زیورآلات سنتی و تجارت چمدانی) طی سال‌های ۱۳۹۵ لغایت ۱۳۹۹

جدول ۳-۱۱ پنج کشور اول مقصد صادرات صنایع دستی در سال ۱۴۰۱

کشور	ارزش به دلار
عراق	۸۱،۳۸۸،۷۷۵
ترکیه	۴۶،۱۶۱،۸۶۳
افغانستان	۲۰،۱۰۹،۴۳۹
امارات متحده عربی	۱۰،۹۴۳،۶۳۵
آلمان	۹،۵۰۸،۸۳۷
جمع	۱۶۸،۱۱۲،۵۴۹

نمودار ۳-۷ پنج کشور اول مقصد صادرات صنایع دستی در سال ۱۴۰۱

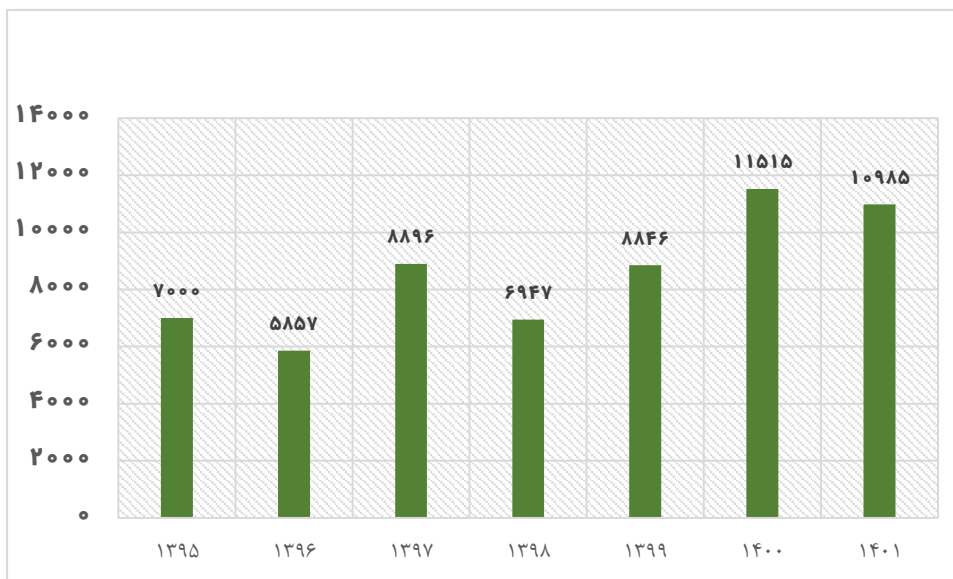
آموزش صنایع دستی و هنرهای سنتی

جدول ۳-۱۲ تعداد آموزش دیدگان در دوره‌های آموزش تخصصی (ویژه شاغلان صنایع دستی) (نفر)

سال	تعداد شاغلان آموزش دیده
۱۳۹۵	۷,۰۰۰
۱۳۹۶	۵,۸۵۷
۱۳۹۷	۸,۸۹۶
۱۳۹۸	۶,۹۴۷
۱۳۹۹	۸,۸۴۶
۱۴۰۰	۱۱,۵۱۵
۱۴۰۱	۱۰,۹۸۵

- از آنجا که رویکرد این نوع آموزش از سال ۹۷ بصورت پروژه محور و در راستای رفع موانع تولید (بصورت علمی و فنی) تعریف شده است، تعداد شاغلان کمتری شناسایی و جهت آموزش معرفی می‌شوند.

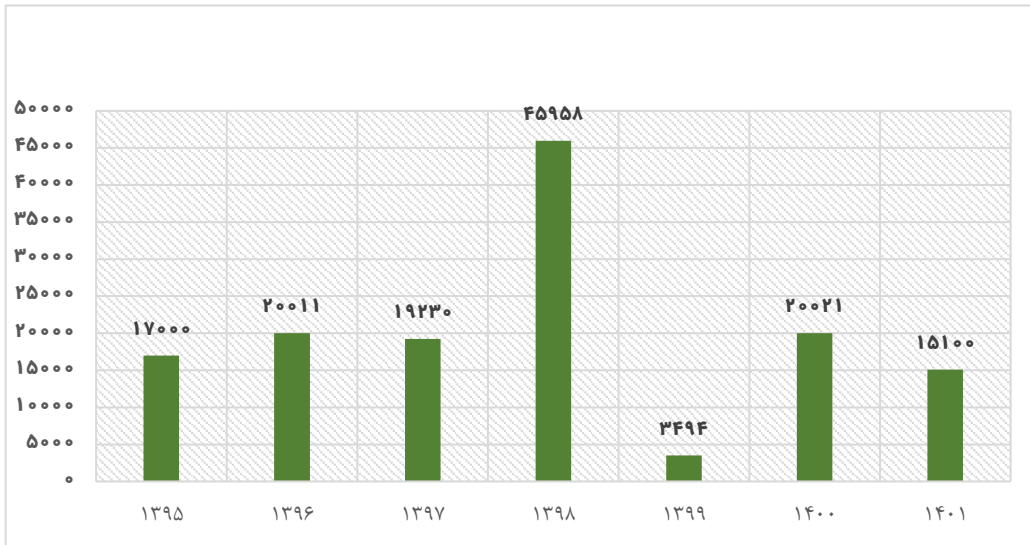
نمودار ۳-۸ تعداد شاغلان آموزش دیده صنایع دستی (نفر)

جدول ۳-۱۲ تعداد آموزش دیدگان در دوره‌های آموزش عمومی (بارویکرد فرهنگ‌سازی و ترویج صنایع دستی)

تعداد آموزش دیدگان	سال
۱۷,۰۰۰	۱۳۹۵
۲۰,۰۱۱	۱۳۹۶
۱۹,۲۳۰	۱۳۹۷
۴۵,۹۵۸	۱۳۹۸
۳,۴۹۴	۱۳۹۹
۲۰,۰۲۱	۱۴۰۰
۱۵,۱۰۰	۱۴۰۱

نمودار ۳-۹ تعداد آموزش دیدگان در دوره‌های آموزش عمومی (بارویکرد فرهنگ‌سازی و ترویج صنایع دستی) (نفر)

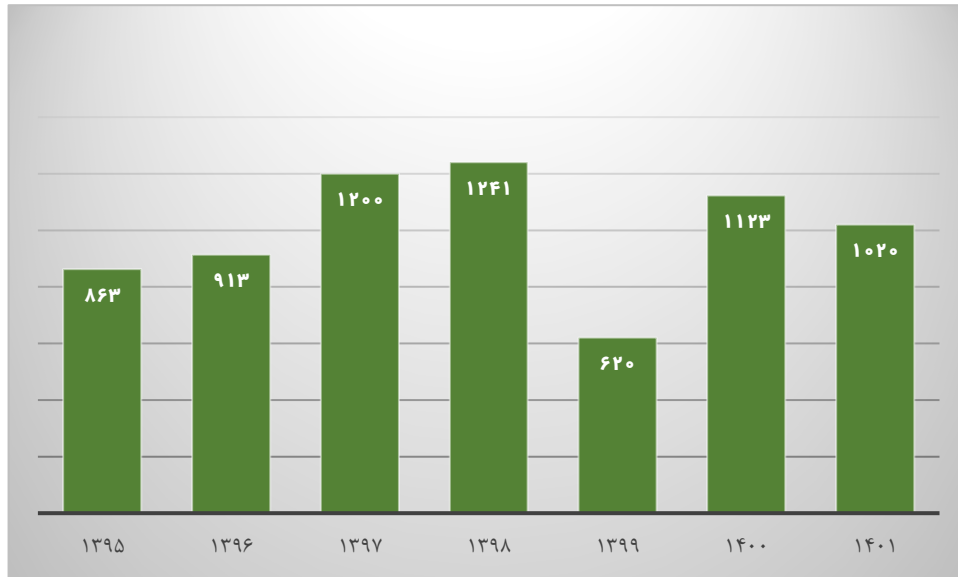

جدول ۳-۱۳ تعداد اساتید فعال در دوره‌های آموزش کوتاه‌مدت صنایع دستی (آموزش عمومی) (نفر)

سال	تعداد مربیان آموزشی
۱۳۹۵	۸۶۳
۱۳۹۶	۹۱۳
۱۳۹۷	۱۲۰۰
۱۳۹۸	۱۲۴۱
۱۳۹۹	۶۲۰
۱۴۰۰	۱۱۲۳
۱۴۰۱	۱۰۲۰

بدلیل پاندمی کووید ۱۹ در سال ۱۳۹۹ تعداد مربیان آموزشی کاهش داشته است.

نمودار ۳-۱۰ اساتید فعال در دوره‌های آموزش کوتاه‌مدت صنایع دستی (آموزش عمومی)

جدول ۳-۱۴ تعداد مراکز آموزشی فعال در زمینه برگزاری دوره‌های کوتاه مدت صنایع دستی (آموزش عمومی) - ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

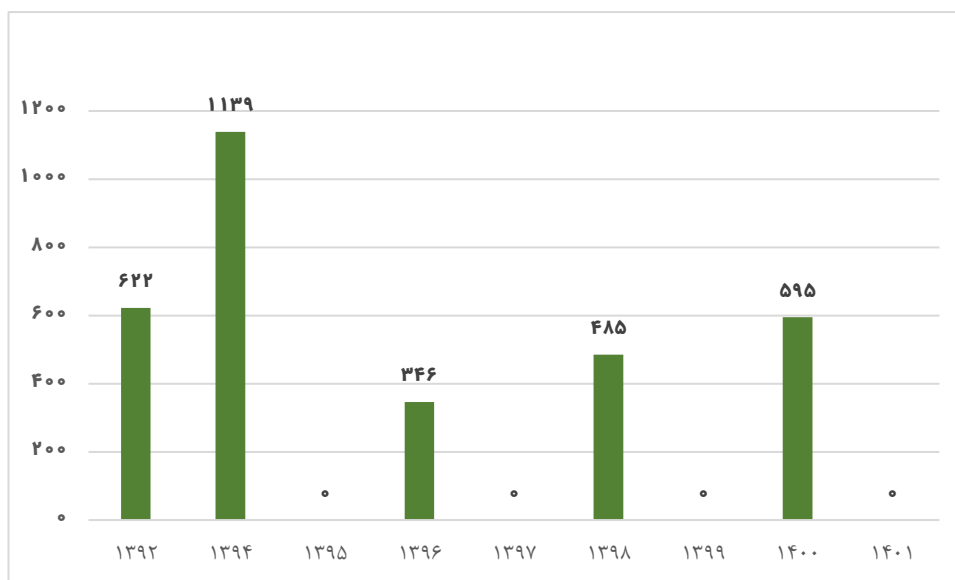
ردیف	استان	تعداد مراکز	شهرستان
۱	آذربایجان شرقی	۲۵ مرکز	اهر-آذر شهر-اسکو-بستان آباد-بناب-ورزقان-هوراند-خدا آفرین-چار اویماق-سراب-شبهستر-عجب شیر-کلیبر-ملکان-مرند-مراغه-میانه-هریس-هشترود-هادیشهر-تبریز
۲	آذربایجان غربی	۳ مرکز	ارومیه
۳	اردبیل	۳ مرکز	اردبیل-کوثر
۴	اصفهان	۳ مرکز	اصفهان-نایین-نجف آباد
۵	البرز	۳ مرکز	ساوجبلاغ-نظر آباد-کرج
۶	ایلام	۶ مرکز	ایلام
۷	بوشهر	۱ مرکز	بوشهر
۸	تهران	۷ مرکز	تهران
۹	چهار محال بختیاری	۲ مرکز	شهرکرد
۱۰	خراسان جنوبی	۲ مرکز	بیرجند-سرایان
۱۱	خراسان رضوی	۱ مرکز	مشهد
۱۲	خراسان شمالی	۲ مرکز	بجنورد-شیروان
۱۳	خوزستان	۲ مرکز	اهواز
۱۴	زنجان	۵ مرکز	زنجان-سلطانیه
۱۵	سمنان	۴ مرکز	دامغان-سمنان
۱۶	سیستان و بلوچستان	۴ مرکز	زاهدان-زابل-ایرانشهر-چابهار
۱۷	فارس	۵۹ مرکز	سروستان-لارستان-بوانات-آباده-کازرون-لامرد-خرامه-صفاشهر-فیروزآباد-دژکرد-نورآباد-داراب-کوار-سپیدان-استهبان-ارسنجان-فسا-نی ریز-مرودشت-پاسارگاد-چهرم-شیراز
۱۸	قزوین	۱۱ مرکز	آبیک-اوج-قزوین-تاکستان-بوئین زهرا
۱۹	قم	۱ مرکز	قم
۲۰	کردستان	۴ مرکز	سندج-قروه
۲۱	کرمان	۲۳	کرمان
۲۲	کرمانشاه	۶ مرکز	کرمانشاه-اسلام آباد غرب
۲۳	کهگیلویه و بویر احمد	۵ مرکز	یاسوج-چرام
۲۴	گلستان	۳۶ مرکز	مینودشت-خان ببین-بندر ترکمن-مراوه تپه-کلاله-آق قلا-علی آباد-گالیکش-گنبد کاووس-گرگان-آزادشهر
۲۵	گیلان	۳۲ مرکز	آستارا-املش-بندرانزلی-تالش-رشت-رضوانشهر-رودبار-سیاهکل-رودسر-صومعه سرا-فومن-لاهیجان-لنگرود-ماسال
۲۶	لرستان	۸ مرکز	بروجرد-خرم آباد-نورآباد-دلفان
۲۷	مازندران	۱۵ مرکز	ساری-نوشهر-قائمشهر-بابلسر-میانرود-محمودآباد
۲۸	مرکزی	۱ مرکز	اراک
۲۹	هرمزگان	۸ مرکز	هرمزگان-بندر خمیر-جاسک-بستک-بندرلنگه-حاجی آباد-بندر کنگ
۳۰	همدان	۴ مرکز	همدان-لالجین
۳۱	یزد	۱۲ مرکز	ابركوه-میبد-اردکان-بافق-یزد-مهریز-خانم

جدول ۳-۱۵ تعداد اخذ نشان ملی مرغوبیت صنایع دستی (مهر اصالت ملی)

سال	نشان ملی
۱۳۹۲	۶۲۲
۱۳۹۴	۱۱۳۹
۱۳۹۵	-
۱۳۹۶	۳۴۶
۱۳۹۷	-
۱۳۹۸	۴۸۵
۱۳۹۹	-
۱۴۰۰	۵۹۵
۱۴۰۱	-

این برنامه (داوری نشان ملی مرغوبیت صنایع دستی) به صورت یک سال در میان برگزار می‌شود.

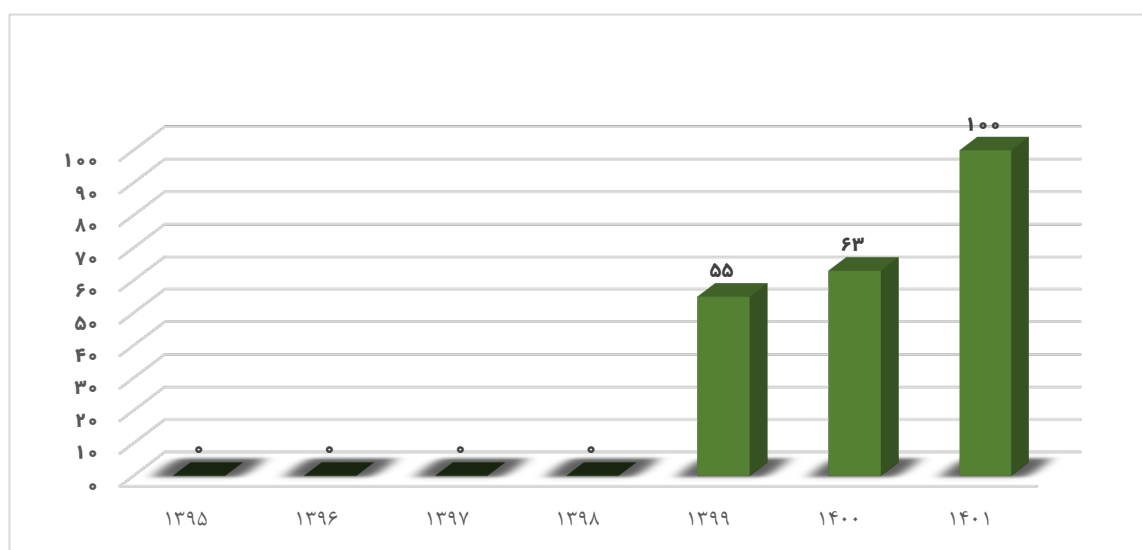
نمودار ۳-۱۱ مهر اصالت ملی

جدول ۳-۱۶ ثبت نشان فاخر

سال	نشان
۱۳۹۵	-
۱۳۹۶	-
۱۳۹۷	-
۱۳۹۸	-
۱۳۹۹	۵۵
۱۴۰۰	۶۳
۱۴۰۱	۱۰۰

نمودار ۳-۱۲ تعداد نشان فاخر

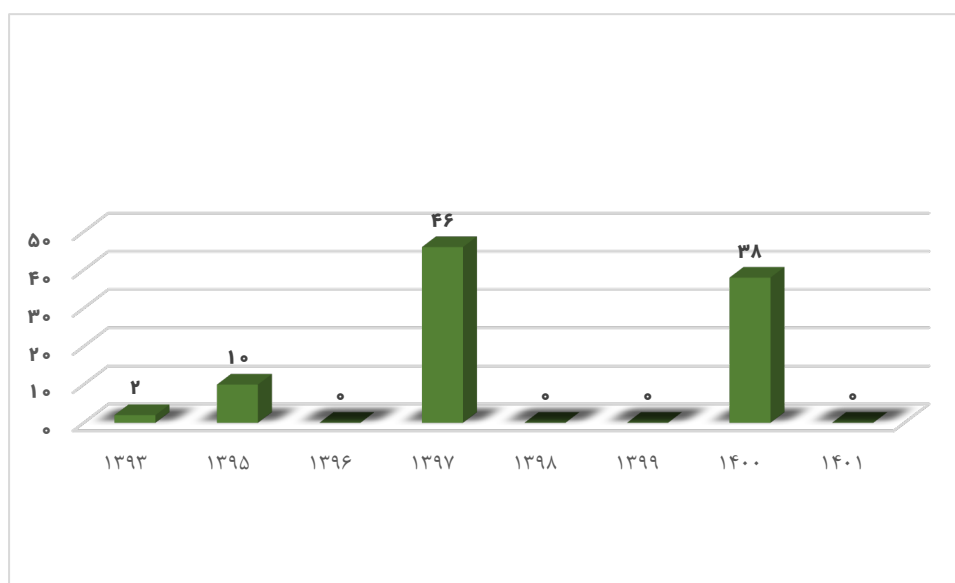

جدول ۳-۱۷ نشان بین‌المللی مرغوبیت صنایع دستی شورای جهانی آسیا و اقیانوسیه (مهر اصالت)

سال	نشان بین‌المللی مرغوبیت (نشان)
۱۳۹۳	۲
۱۳۹۵	۱۰
۱۳۹۶	-
۱۳۹۷	۴۶
۱۳۹۸	-
۱۳۹۹	به علت شیوع بیماری کرونا از جانب شورای جهانی صنایع دستی برگزار نشد.
۱۴۰۰	۳۸
۱۴۰۱	-

• برنامه داوری نشان بین‌المللی مرغوبیت صنایع دستی (مهر اصالت) هر دو سال یک بار برگزار می‌شود.

نمودار ۳-۱۳ نشان بین‌المللی مرغوبیت صنایع دستی شورای جهانی آسیا و اقیانوسیه (مهر اصالت)

جدول ۳-۱۸ نشست‌های منطقه‌ای بسته‌بندی محصولات صنایع دستی سال ۱۳۹۸

ردیف	عنوان	استان برگزارکننده	تاریخ	تعداد شرکت کنندگان	اهداف
۱	نشست تخصصی بسته بندی	خراسان جنوبی	۹۸/۶/۲۳	۱۰۰	معرفی فعالان صنعت بسته بندی به صنعتگران و تولید کنندگان و ایجاد حلقه ارتباط فی مابین ، توجیه تاثیرات بسیار بسته بندی بر فروش تولیدات صنایع دستی و بکارگیری آن
۲	نشست تخصصی بسته بندی	خراسان رضوی	۹۸/۷/۱۵	۲۵۰	"
۳	نشست تخصصی بسته بندی	خراسان شمالی	۹۸/۷/۳۰	۵۰	"
۴	نشست تخصصی بسته بندی	مازندران	۹۸/۷/۳۰	۱۵۰	"
۵	نشست تخصصی بسته بندی	آذربایجان شرقی	۹۸/۸/۱۴	۷۰	"
۶	نشست تخصصی بسته بندی	قزوین	۹۸/۸/۲۱	۸۰	"
۷	نشست تخصصی بسته بندی	ایلام	۹۸/۸/۲۲	۱۰۰	"
۸	نشست تخصصی بسته بندی	اصفهان	۹۸/۸/۲۷	۷۰	"
۹	نشست تخصصی بسته بندی	چهارمحال و بختیاری	۹۸/۸/۲۸	۱۵۰	"
۱۰	نشست تخصصی بسته بندی	تهران	۹۸/۹/۱۲	۱۰۰	"
۱۱	نشست تخصصی بسته بندی	قم	۹۸/۹/۱۴	۵۰	"
۱۲	نشست تخصصی بسته بندی	اردبیل	۹۸/۹/۱۶	۷۰	"
۱۳	نشست تخصصی بسته بندی	یزد	۹۸/۹/۱۸	۶۰	"
۱۴	نشست تخصصی بسته بندی	کردستان	۹۸/۹/۲۳	۵۰	"
۱۵	نشست تخصصی بسته بندی	کهگیلویه و بویراحمد	۹۸/۹/۲۶	۷۰	"
۱۶	نشست تخصصی بسته بندی	فارس	۹۸/۹/۲۷	۴۰	"
۱۷	نشست تخصصی بسته بندی	زنجان	۹۸/۹/۲۷	۸۰	"
۱۸	نشست تخصصی بسته بندی	البرز	۹۸/۱۰/۳	۵۰	"
۱۹	نشست تخصصی بسته بندی	بوشهر	۹۸/۱۰/۵	۵۰	"
۲۰	نشست تخصصی بسته بندی	لرستان	۹۸/۱۰/۱۶	۶۰	"
۲۱	نشست تخصصی بسته بندی	هرمزگان	۹۸/۱۰/۲۹	۵۰	"
۲۲	نشست تخصصی بسته بندی	آذربایجان غربی	۹۸/۱۱/۳	۶۰	"
۲۳	نشست تخصصی بسته بندی	گلستان	۹۸/۱۱/۸	۸۰	"
۲۴	نشست تخصصی بسته بندی	گیلان	۹۸/۱۱/۱۴	۵۰	"
۲۵	نشست تخصصی بسته بندی	سمنان	۹۸/۱۱/۱۴	۶۰	"

جداول ۳-۱۹ نشانه‌های ملی جغرافیایی

نشانه‌های ملی جغرافیایی در سال ۱۳۹۵					
ردیف	اثر	استان	ردیف	اثر	استان
۱	قلمزنی اصفهان	اصفهان	۵	قلمکاری اصفهان	اصفهان
۲	مینای اصفهان	اصفهان	۶	کاشی معرق اصفهان	اصفهان
۳	کاشی هفت رنگ اصفهان	اصفهان	۷	منبت چوب اصفهان	اصفهان
۴	خاتم سازی اصفهان	اصفهان			

نشانه‌های ملی جغرافیایی در سال ۱۳۹۶					
ردیف	اثر	استان	ردیف	اثر	استان
۱	هرکاره تراشی مشهد	خراسان رضوی	۵	چادرشب قاسم آباد	گیلان
۲	نساجی سنتی روئین	خراسان شمالی	۶	گلیم شیریکی پیچ سیرجان	کرمان
۳	کلاه کرکی جاجرم	خراسان شمالی	۷	منبت توپسركان	همدان
۴	سفال کلیورگان	سیستان و بلوچستان			

نشانه‌های ملی جغرافیایی در سال ۱۳۹۷					
ردیف	اثر	استان	ردیف	اثر	استان
۱	سفال فیروزه‌ای تبریز	آذربایجان شرقی	۱۰	ماشته لرستان	لرستان
۲	مهمقان دوزی	آذربایجان شرقی	۱۱	گلیم لرستان	لرستان
۳	گلیم نقش برجسته ایلام	ایلام	۱۲	سفال سلیم آباد	مازندران
۴	سفره کردی بجنورد	خراسان شمالی	۱۳	لاک تراشی مازندران	مازندران
۵	خاتم شیراز	فارس	۱۴	جاجیم آلاشت	مازندران
۶	ملیله زنجان	زنجان	۱۵	گلیچ هزارگریب	مازندران
۷	چاقوی زنجان	زنجان	۱۶	گلیمچه متکازین	مازندران
۸	گلیم تالش	گیلان	۱۷	قفل چالشر	چهارمحال و بختیاری
۹	جاجیم لرستان	لرستان			

نشانه‌های ملی جغرافیایی در سال ۱۳۹۸

ردیف	اثر	استان	ردیف	اثر	استان
۱	مرصع چوب خلخال	اردبیل	۷	احرامی شوشتر	خوزستان
۲	نمدمالی ایلام	ایلام	۸	عبای بهبهان	خوزستان
۳	چیت بافی	ایلام	۹	چوقابافی	چهارمحال و بختیاری
۴	مینای صبی اهواز	خوزستان	۱۰	سنگ تراشی هفشجان	چهارمحال و بختیاری
۵	خراطی دزفول	خوزستان	۱۱	زیورآلات آق قلا	گلستان
۶	کپوی دزفول	خوزستان	۱۲	ورشو بروجرذ	لرستان

نشانه‌های جغرافیایی بین‌المللی در سال ۱۳۹۸

ردیف	اثر	استان	ردیف	اثر	استان
۱	ورنی مغان	اردبیل	۵	شیریکی پیچ سیرجان	کرمان
۲	مینای اصفهان	اصفهان	۶	زیلوی میبد	یزد
۳	آبگینه تهران	تهران	۷	گلیم هرسین	کرمانشاه
۴	نازک کاری سنندج	کردستان	۸	خاتم شیراز	فارس

در سال ۱۳۹۹ مرکز مالکیت معنوی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور بعنوان متولی ثبت نشانه جغرافیایی ملی، روند تشکیل پرونده‌ها را از حالت فیزیکی خارج و آنرا ساماندهی نمود و بدلیل اختلال‌های شدید در سامانه صدور گواهی‌نامه ثبت با دشواری مواجه گردید و در بخش بین‌المللی بدلیل افزایش قیمت ارز و مشکلات نحوه پرداخت هزینه‌های واپس بدلیل تحریم‌ها که می‌بایست توسط تشکل‌ها صورت می‌گرفت به سرانجام نرسید.

نشانه‌های ملی جغرافیایی در سال ۱۴۰۱

ردیف	رشته	استان
۱	نمد	مازندران
۲	چننه لفور	مازندران

✓ در سال ۱۴۰۱: دو رشته نمد مازندران و چننه لفور استان مازندران (ملی)

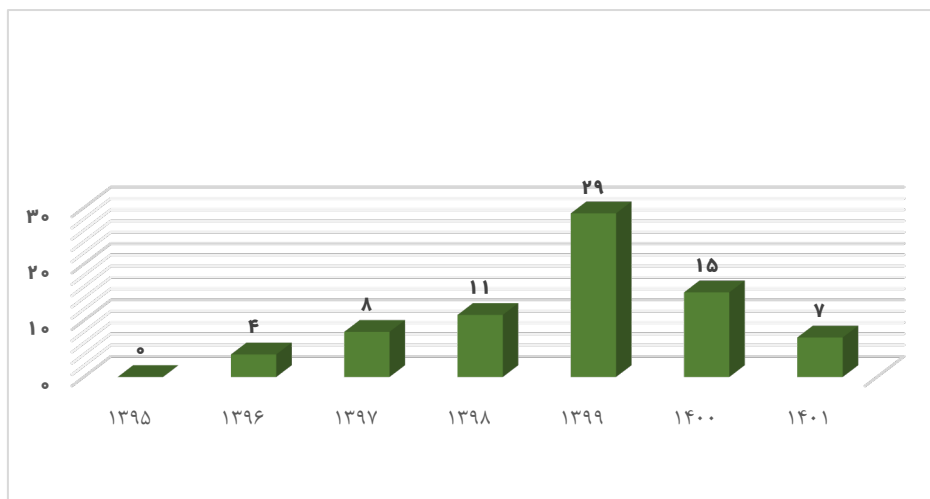
جدول ۳-۲۰ برگزاری جشنواره فجر صنایع دستی و هنرهای سنتی

سال	دوره
۱۳۹۵	۱
۱۳۹۶	۱
۱۳۹۷	۱
۱۳۹۸	۱
۱۳۹۹	۱
۱۴۰۰	۱
۱۴۰۱	۱

جدول ۳-۲۱ ثبت شهرها و روستاهای ملی صنایع دستی

سال	تعداد ثبت
۱۳۹۵	آغاز نشده بود.
۱۳۹۶	۴
۱۳۹۷	۸
۱۳۹۸	۱۱
۱۳۹۹	۲۹
۱۴۰۰	۱۵
۱۴۰۱	۷

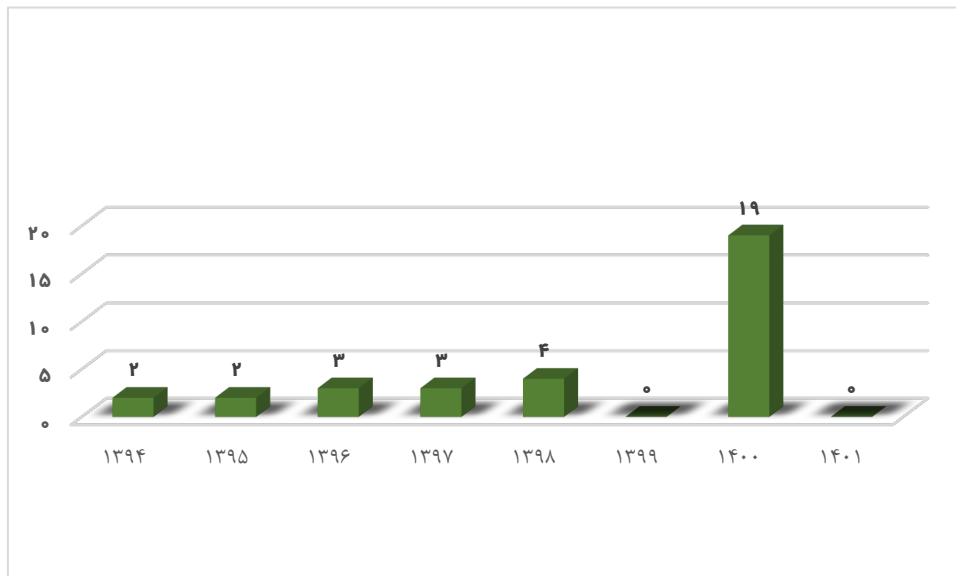
نمودار ۳-۱۴ تعداد شهرها و روستاهای ملی صنایع دستی ثبت شده

جدول ۳-۲۲ ثبت شهرها و روستاهای جهانی صنایع دستی

سال	ثبت
۱۳۹۴	۲
۱۳۹۵	۲
۱۳۹۶	۳
۱۳۹۷	۳
۱۳۹۸	۴
۱۳۹۹	به علت شیوع بیماری کرونا سفر ارزیابان بین المللی شورای جهانی صنایع دستی به ایران محقق نشد.
۱۴۰۰	به علت شیوع کوئید ۱۹ برگزار نشد.
۱۴۰۱	مراحل اولیه برای ثبت سه شهر انجام شده است (تکمیل پرونده و ارسال به شورای جهانی صنایع دستی)

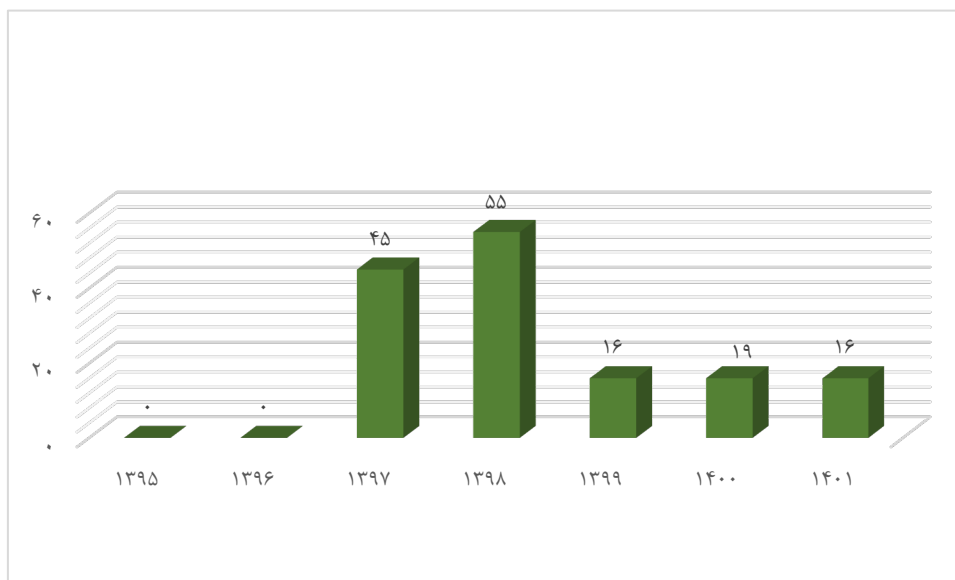
نمودار ۳-۱۵ تعداد شهرها و روستاهای جهانی صنایع دستی ثبت شده

جدول ۳-۲۳ احیاء و باززنده‌سازی رشته‌های صنایع دستی از یادرفته یا در حال فراموشی

رشته	سال
آغاز نشده بود.	۱۳۹۵
آغاز نشده بود.	۱۳۹۶
۴۵	۱۳۹۷
۵۵	۱۳۹۸
۱۶ (به علت شیوع بیماری کرونا کاهش پیدا کرد.)	۱۳۹۹
۱۹	۱۴۰۰
۱۶	۱۴۰۱

نمودار ۳-۱۶ رشته‌های صنایع دستی از یادرفته یا در حال فراموشی

جدول ۳-۲۴ شهرها و روستاهای جهانی صنایع دستی جمهوری اسلامی ایران

ردیف	شهر/روستا	استان	سال ثبت	توضیحات
۱	اصفهان شهر جهانی صنایع دستی	اصفهان	۱۳۹۴	شهری دارای انواع صنایع دستی
۲	تبریز شهر جهانی فرش	آذربایجان شرقی	۱۳۹۴	فرش و قالی دستباف
۳	لالجین شهر جهانی سفال	همدان	۱۳۹۵	سفال و سرامیک
۴	مشهد شهر جهانی گوهرسنگ	خراسان رضوی	۱۳۹۵	سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی
۵	سیرجان شهر جهانی گلیم	کرمان	۱۳۹۶	زیر انداز گلیم
۶	کلپورگان روستای جهانی سفال	سیستان و بلوچستان	۱۳۹۶	سفال های خاص بومی
۷	مریوان شهر جهانی کلاش	کردستان	۱۳۹۶	کلاش: نوعی گیوه (پاپوش)
۸	میبد شهر جهانی زیلو	یزد	۱۳۹۷	زیلو: نوعی زیرانداز
۹	آباده شهر جهانی منبت	فارس	۱۳۹۷	منبت: کنده کاری روی چوب
۱۰	خراشاد روستای جهانی توبافی	خراسان جنوبی	۱۳۹۷	تو: نوعی پارچه سنتی
۱۱	شیراز شهر جهانی صنایع دستی	فارس	۱۳۹۸	شهری دارای انواع صنایع دستی
۱۲	زنجان شهر جهانی ملیله	زنجان	۱۳۹۸	ملیله: ساخت مصنوعاتی با نقره
۱۳	ملایر شهر جهانی مبلمان منبت	همدان	۱۳۹۸	منبت: کنده کاری روی چوب
۱۴	قاسم آباد روستای جهانی چادرشب بافی	گیلان	۱۳۹۸	چادرشب: نوعی دستبافته

جدول ۳-۲۵ شهرها و روستاهای ملی صنایع دستی

ردیف	استان	شهر	روستا	صنایع دستی	سال ثبت	توضیحات
۱	آذربایجان شرقی	اسکو	-	چاپ کلاقه ای	۱۳۹۹	نوعی روش چاپ روی پارچه است .
		اهر	-	ورنی بافی	۱۳۹۹	دستبافته ای بین قالی و گلیم دارای موتیف های حیوانی انتزاعی شده (دارای پود نازک و گره های رها در پشت آن)
۲	آذربایجان غربی	خوی	-	قالی ریز ماهی	۱۴۰۰	فرش دستباف با نقش ریزماهی
۳	اردبیل	اصلاندوز	-	ورنی دشت مغان	۱۳۹۹	دستبافته ای بین قالی و گلیم دارای موتیف های حیوانی انتزاعی شده (دارای پود نازک و گره های رها در پشت آن)
		عنبران	-	گلیم	۱۳۹۹	دستبافته ای با استفاده از الیاف پشمی و پنبه ایی و گاه ابریشمی با رنگهای شاد و زنده، نقوش هندسی و هر دو روی قابل استفاده
۴	اصفهان	شهرضا	-	سفالگری	۱۳۹۶	ساخت ظروف و اشیاء از گل به کمک دست - گل پخته شده فرم داده شده
		گلیپگان	-	منبت	۱۳۹۹	ایجاد تزئینات برجسته بر روی محصولات چوبی
		-	مهرگرد	بافته های داری	۱۳۹۸	بافته هایی که از دار برای تولید آنها استفاده می شود.
۵	ایلام	ایلام	-	گلیم نقش برجسته	۱۳۹۷	نوعی گلیم که نقوش با روش پودگذاری برای زمینه، و گره ترکی یا فارسی(مانند قالی) برای ایجاد نقوش
۶	بوشهر	آب پخش	-	حصیر بافی	۱۳۹۹	ساخت محصولاتی مانند زنبیل، کیف، جای نان، زیرانداز، دیوار کوب و ... با استفاده از بافت رشته های حاصل از الیاف گیاهی به کمک دست و ابزار ساده سنتی
		-	بحیری	عبا بافی	۱۳۹۸	بافت پارچه ای از کُرک یا موی شتر(خودرنگ) که پس از بافت، ورز داده شده و حالت نمادی به خود می گیرد.
۷	تهران	ورامین	-	آبگینه	۱۳۹۹	صنایع دستی شیشه ای
۸	چهارمحال بختیاری	شهرکرد	-	نمدمالی	۱۳۹۷	مالیدن و ورز دادن الیاف پشم بهاره و بلند گوسفند با آب گرم و صابون(و زرده تخم مرغ) تا درهم فرو رفتن کامل الیاف
۹	خراسان جنوبی	خوسف	-	مله بافی	۱۳۹۸	پارچه بافی سنتی با استفاده از پنبه قهوه ای به نام مله
۱۰	خراسان رضوی	بایگ	-	ابریشم کشی	۱۳۹۷	تبدیل پيله ابریشم به نخ ابریشم
		-	بسک	ابریشم کشی	۱۳۹۷	تبدیل پيله ابریشم به نخ ابریشم
		فیروزه	-	تراش سنگ فیروزه	۱۳۹۹	تراش سنگ فیروزه برای کاربردهای مختلف

ردیف	استان	شهر	روستا	صنایع دستی	سال ثبت	توضیحات
۱۱	خراسان شمالی	بجنورد	-	گلیم سفره کردی	۱۳۹۷	گلیم بافته شده توسط عشایر خراسان شمالی
۱۲	خوزستان	اهواز	-	مینای طلا و نقره	۱۳۹۸	ساخت انواع زیورآلات مینا کاری شده با زیر ساخت طلا یا نقره و حکاکی بر سطح مینای آن و ایجاد نقوش سنتی
		اندیکا	-	دست بافته های عشایری	۱۴۰۰	بافته هایی که تمام مراحل تولید آن ها توسط عشایرانجام می شود مانند لباس زیرانداز...
		رفیع	-	بوریا بافی	۱۴۰۰	ساخت نوعی خانه (مضیف) و محصولاتی مانند زنبیل، کیف، جای نان، زیرانداز، دیوار کوب و ... با استفاده از ساقه های نی
		شوستر	-	احرامی بافی	۱۴۰۰	بافت زیراندازی به ابعاد تقریبی ۱۲۵×۸۰ سانتیمتر با زمینه یک رنگ و نقوش هندسی شکسته رنگارنگ
۱۳	سمنان	کلاته خبیج	-	دست بافته های سنتی	۱۴۰۰	بافتن انواع پارچه های دستباف
		مهدی شهر	-	سوزندوزی سنگسر	۱۴۰۰	گلدوزی های ظریف روی پارچه
۱۴	سیستان و بلوچستان	ایران شهر	-	سوزندوزی بلوچ	۱۳۹۷	سوزندوزی نقوش هندسی، با استفاده از نخ های ابریشمی و گاه پشمی ظریف، با رنگهای شاد بر روی لباسهای محلی بلوچستان
		ادیمی	-	خمک (خامه) دوزی	۱۳۹۹	رودوزی نقوش هندسی با استفاده از الیاف ابریشم، بر روی پارچه ابریشمی
		-	تنگه سرخه	حصیربافی	۱۳۹۸	ساخت محصولاتی مانند زنبیل، کیف، جای نان، زیرانداز، دیوار کوب و ... با استفاده از بافت رشته های حاصل از الیاف گیاهی به کمک دست و ابزار ساده سنتی
۱۵	فارس	فیروزآباد	-	دستبافته های عشایری	۱۳۹۹	بافته هایی که تمام مراحل تولید آن ها توسط عشایرانجام می شود.
		-	تنگ چوگان کشکولی	رندبافی	۱۴۰۱	دستبافته های عشایری که در منطقه تنگ چوگان تولید می شود
		-	کندازی	روار بافی	۱۴۰۱	بافت رویه گیوه های استان فارس (ملکی)
۱۶	قزوین	-	اندج	گلیم الموت	۱۴۰۰	گلیمی که در منطقه الموت تولید می شود.
		قم	-	انگشتر سازی	۱۳۹۹	تولید انگشتر
۱۸	-	آرموده	-	شال بافی	۱۳۹۹	بافته ضخیم از جنس پشم است که به صورت پارچه، با دستگاه بافته می شود.

ردیف	استان	شهر	روستا	صنایع دستی	سال ثبت	توضیحات
	کردستان	-	دیوزناو	ارغوان بافی	۱۳۹۹	بافت سبدهای حصیری با استفاده از ترکه های درخت ارغوان
		-	کاکو سفلی	گلیم بافی	۱۳۹۹	دستبافته ای با استفاده از الیاف پشمی و پنبه ایی و گاه ابریشمی با رنگهای شاد و زنده، نقوش هندسی و هر دو روی قابل استفاده
۱۹	کرمان	-	بیدکردویه	گلیم چهل ماشوله	۱۳۹۷	گلیمی که نقش بافت آن مختص کرمان است.
		راور	-	قالی بافی	۱۴۰۰	بافت قالی با طرح های سنتی و بومی راور
		شهراباک	-	تراش فیروزه	۱۴۰۰	تراش سنگ فیروزه
		قلعه گنج	-	حصیربافی	۱۴۰۰	ساخت محصولاتی مانند زنبیل، کیف، جای نان، زیرانداز، دیوار کوب و ... با استفاده از بافت رشته های حاصل از الیاف گیاهی به کمک دست و ابزار ساده سنتی
		کرمان	-	شهر ملی صنایع دستی	۱۴۰۰	شهر ملی انواع صنایع دستی
		دالاهو	-	تنبور	۱۳۹۹	تنبور یکی از قدیمی ترین سازهای ایرانی است .
۲۰	کرمانشاه	-	فش	سازسازی سنتی	۱۳۹۷	ساخت سازهای سنتی ایرانی با استفاده از چوبهای مختلف (با طنین های خاص)
		هرسین	-	گلیم هرسین	۱۳۹۸	گلیم دو روی بسیار زیبا و لطیف
		نودشه	-	گیوه دوزی	۱۳۹۶	تولید و بافت پاپوش های سنتی
۲۱	کهگیلویه و بویراحمد	-	سربیشه	گلیم بافی	۱۴۰۱	دستبافته ای با استفاده از الیاف پشمی و پنبه ایی و گاه ابریشمی با رنگهای شاد و زنده، نقوش هندسی و هر دو روی قابل استفاده
۲۲	گلستان	-	تنگلی	سوزندوزی ترکمن	۱۳۹۹	سوزندوزی که نقوش آن مختص زنان ترکمن است.
		-	زیارت	جاجیم بافی	۱۳۹۹	دست بافته ای است تار نما (معمولا) دارای نقوش لوزی و راه راه، که با استفاده از الیاف پشم یا ابریشم بافته می شود.
		-	سیاه رودبار	صنایع دستی	۱۳۹۹	صنایع دستی مختلف
		-	شاهکوه	سوزندوزی شاهکوه (سیک دوزی)	۱۳۹۹	سوزندوزی که رنگ و قالب آن سیاه است.
		علی آباد کتول	-	نواربافی کتول	۱۳۹۹	نواری بافته شده با الیاف با نقوش خاص علی آباد کتول است.
		گنبد کاووس	-	قالی ترکمن	۱۳۹۶	نوعی قالی که نقوش آن مختص مردمان ترکمن است.
		-	ارده	شال بافی	۱۳۹۹	بافت نوعی شال از الیاف طبیعی و خود رنگ یا الوان به منظور بستن سر و یا دور کمر در

ردیف	استان	شهر	روستا	صنایع دستی	سال ثبت	توضیحات
۲۳	گیلان					مراسم های مختلف) به وسیله دستگاه نساجی سنتی
			جیرده	سفالگری سنتی	۱۳۹۹	ساختن ظروف با گل
		رشت	-	رشتی دوزی	۱۳۹۹	رودوزی سنتی با نقوش خاص شهر رشت
			شالما	چوب تراشی	۱۳۹۹	تراش ادوات و احجام کاربردی با چوب
			عنبران	گلیم بافی	۱۳۹۹	دستبافته ای با استفاده از الیاف پشمی و پنبه ایی و گاه ابریشمی با رنگهای شاد و زنده، نقوش هندسی و هر دو روی قابل استفاده
۲۴	لرستان		-	ورشو سازی	۱۳۹۸	ساخت و منقوش ساختن ظروف مصرفی مانند سماور، سینی، انگاره و ... با استفاده از آلیاژ ورشو (۲۰٪ نیکل، ۳۵٪ زروی، ۴۵٪ مس)
			سلیم آباد	سفالگری	۱۳۹۹	ساختن ظروف با گل
			آلاشت	-	جاجیم بافی	۱۴۰۱
۲۵	مازندران	بهشهر	-	گلیج بافی	۱۴۰۱	دستبافته ای شبیه به گلیم، ولی بافته شده با دستگاه نساجی دارای موتیف های هندسی و حیوانی
			درزی کلای آخوندی	حصیربافی	۱۴۰۱	ساخت محصولاتی مانند زنبیل، کیف، جای نان، زیرانداز، دیوار کوب و ... با استفاده از بافت رشته های حاصل از الیاف گیاهی به کمک دست و ابزار ساده سنتی
			تفرش	تفرشی دوزی	۱۴۰۰	یکی از انواع رودوزی سنتی که نقوش خاصی دارد و بیشتر در شهر تفرش رواج دارد
۲۶	مرکزی		سماقور	منبت	۱۳۹۹	ایجاد تزئینات برجسته بر روی محصولات چوبی
۲۷	هرمزگان	بندر لنگه	-	گلابتون دوزی	۱۳۹۸	سوزندوزی لباس های محلی با استفاده از نخ گلابتون (نخی با مغز ابریشم و روکش طلا یا نقره) بر روی پارچه
۲۸	همدان		اشترمل	منبت گل ریز	۱۳۹۸	منبت روی چوب با طرح گل ریز
		تویسرکان	-	منبت گل ریز	۱۳۹۹	منبت روی چوب با طرح گل ریز
			داویجان	مروربافی	۱۴۰۰	تولید انواع سبد، جای میوه، کلاهدک آباژور و ... با ترکیه های باریک مُروار

ردیف	استان	شهر	روستا	صنایع دستی	سال ثبت	توضیحات
۲۹	یزد	بافق	-	حصیربافی	۱۴۰۰	ساخت محصولاتی مانند زنبیل، کیف، جای نان، زیرانداز، دیوار کوب و ... با استفاده از بافت رشته های حاصل از الیاف گیاهی به کمک دست و ابزار ساده سنتی
		یزد	-	زیورآلات سنتی	۱۳۹۹	تهیه زیورآلات محلی با استفاده از روش سنتی
۲۹ استان			۴۶ شهر / ۲۷ روستا		مجموع: ۷۳ شهر و روستا	

امور مجلس، حقوقی و استان ها

۴

امور مجلس ۱۴۰۱

جدول ۴-۱ عملکرد اداره کل امور مجلس

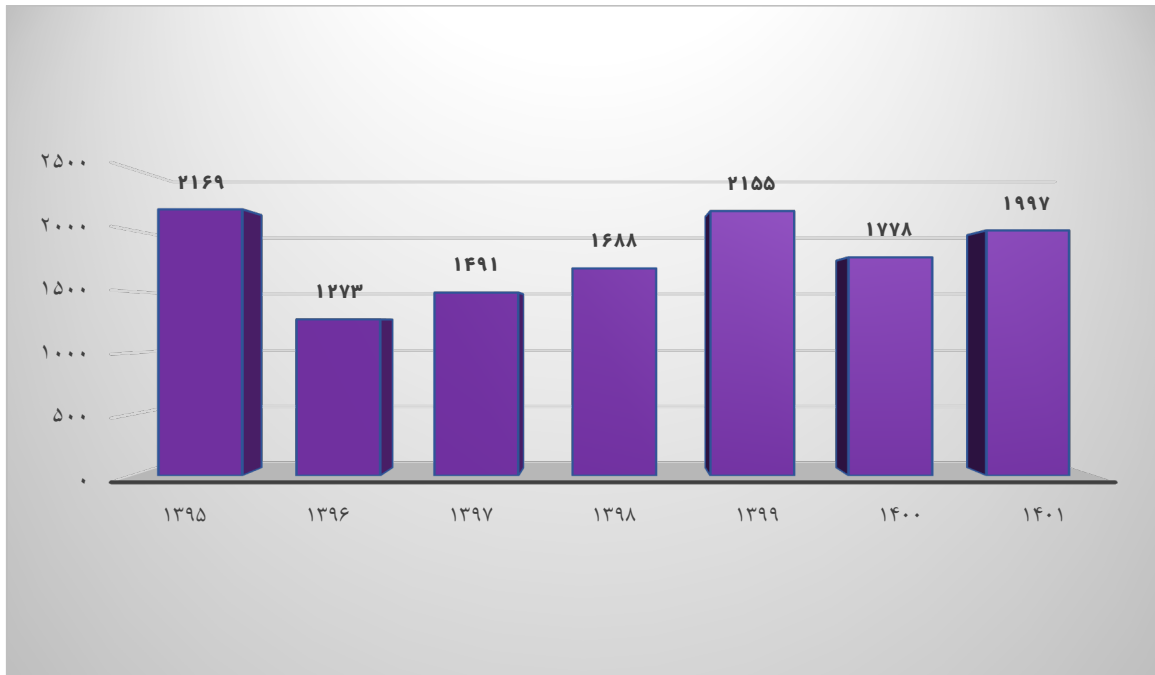
ردیف	عملکرد	تعداد/مورد/نفر
مکاتبات		
۱	آمار مکاتبات نمایندگان مجلس شورای اسلامی با وزارت	۲۶۵۵
۲	آمار مکاتبات ارجاعی به معاونت‌ها، ادارات کل استانی و دیگر واحدهای تابعه	۵۳۱۰
۳	آمار مکاتبات کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی با وزارت	۱۷
۴	آمار مکاتبات کمیسیون اصل نود مجلس شورای اسلامی با وزارت	۵
۵	آمار تذکرات نمایندگان (کتبی و شفاهی) کلیه تذکرات پیگیری و به نمایندگان محترم پاسخ داده شد.	۵۱
۶	آمار سوالات نمایندگان کلیه سوالات پیگیری و پاسخ مناسب در جهت اقناع نمایندگان ارائه گردید.	۱۲۵
ملاقات		
۷	ملاقات نمایندگان مجلس شورای اسلامی با وزیر در دفتر وزارت	۱۵۷
۸	ملاقات رئیس فراکسیون گردشگری مجلس شورای اسلامی با وزیر	۶
۹	حضور معاون امور مجلس در مجلس شورای اسلامی	۲ روز در هفته
۱۰	حضور مدیرکل امور مجلس در مجلس شورای اسلامی	۳ روز در هفته
اعلام نظر کارشناسی بر روی طرح‌ها و لوایح		
۱۱	طرح‌ها و لوایح مطروح در کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی مرتبط با وزارت	۳
۱۲	اعلام نظر بر روی طرح‌ها و لوایح ارجاعی از سوی معاونت امور مجلس ریاست جمهوری و کمیسیون‌های تخصصی دفتر دولت	۳۲
۱۳	ملاقات وزیر با مجمع نمایندگان استان‌های اصفهان و شیراز مجلس شورای اسلامی (دوره یازدهم) در تاریخ ۱۴۰۱/۵/۳ و ۱۴۰۱/۸/۲۳	۲۱ نفر
۱۴	نشست وزیر با اعضای کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی در تاریخ‌های ۱۴۰۱/۱/۲۲ و ۱۴۰۱/۳/۳۱ و ۱۴۰۱/۵/۲۴ و ۱۴۰۱/۱۰/۱۹ و ۱۴۰۱/۱۱/۴	۱۱۹ نفر
سایر اقدامات		
۱۵	پیگیری موارد مطروحه نمایندگان مجلس شورای اسلامی در ملاقات با وزیر	۴۷۱
۱۶	پیگیری مصوبات شورای معاونین مرتبط با حوزه امور مجلس	۱۲

حقوقی

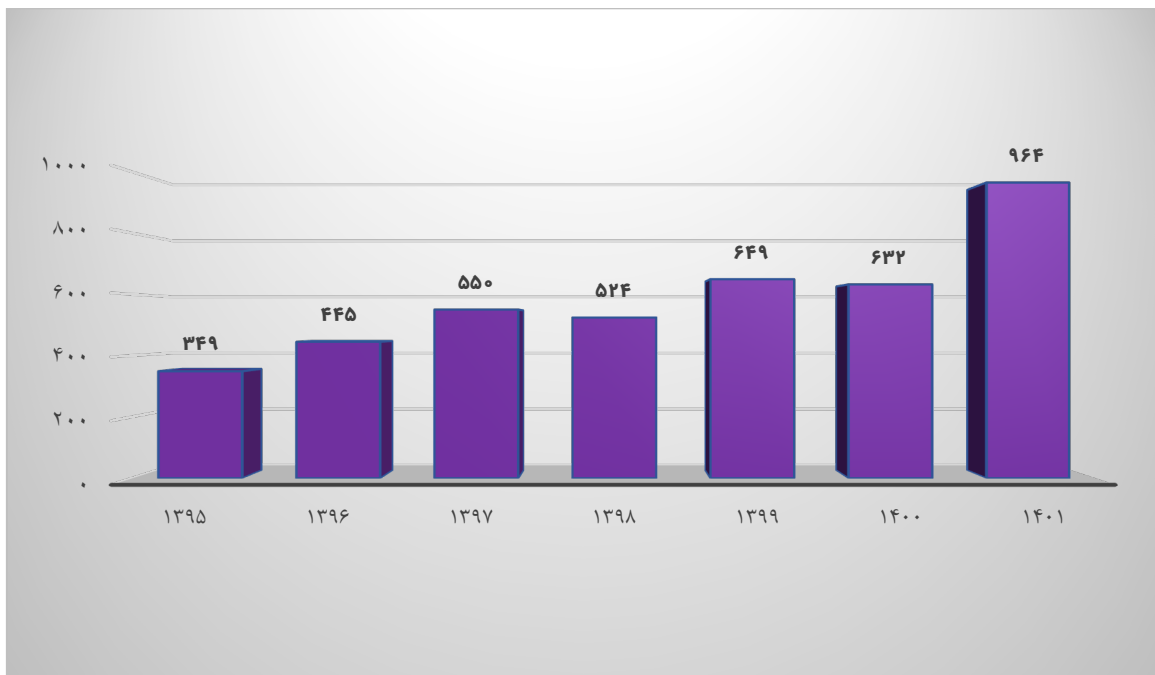
جدول ۲-۴ وضعیت پرونده‌های حقوقی

مختومه	در حال رسیدگی	سایر پرونده‌ها	جرایم علیه آثار منقول	جرایم علیه آثار غیرمنقول	استان/سال
۶۶۴	۱۵۱۱	۵۵۷	۳۴۹	۱۲۶۹	۱۳۹۵
۷۷۶	۱۵۷۵	۶۳۳	۴۴۵	۱۲۷۳	۱۳۹۶
۱۰۱۴	۱۶۶۵	۶۳۸	۵۵۰	۱۴۹۱	۱۳۹۷
۱۰۱۸	۲۰۱۳	۸۱۹	۵۲۴	۱۶۸۸	۱۳۹۸
۹۷۰	۲۶۰۳	۷۷۰	۶۴۹	۲۱۵۵	۱۳۹۹
۱۳۱۶	۲۰۴۰	۹۴۶	۶۳۲	۱۷۷۸	۱۴۰۰
۱۲۱۶	۲۸۳۲	۱۰۸۷	۹۶۴	۱۹۹۷	۱۴۰۱
۵۹	۱۱۰	۱۶	۳۹	۱۱۴	آذربایجان شرقی
۴۶	۱۶۱	۶	۵۷	۱۴۴	آذربایجان غربی
۷۹	۵۹	۴۳	۹	۸۶	اردبیل
۷۰	۱۶۶	۴۳	۵۶	۱۳۷	اصفهان
۰	۲۱	۱	۱۱	۹	البرز
۲۸	۲۰	۱۰	۱۰	۲۸	ایلام
۰	۸۰	۴۵	۲	۳۳	بوشهر
۸۱	۶۹	۶۸	۳۸	۴۴	تهران
۲۶	۵۶	۴۶	۸	۲۸	چهارمحال و بختیاری
۱۴	۷۸	۵۸	۷	۲۷	خراسان جنوبی
۴۴	۱۲۵	۵۰	۳۴	۸۵	خراسان رضوی
۲۱	۴۷	۱	۲۵	۴۲	خراسان شمالی
۵۶	۵۱۴	۱۲۳	۱۲۹	۳۱۸	خوزستان
۲۳	۴۵	۱۸	۲۴	۲۶	زنجان
۲۸	۳۷	۲۶	۱۴	۲۵	سمنان
۱۲	۱۵	۱	۱	۲۵	سیستان و بلوچستان
۱۰۲	۷۹	۴۵	۳۲	۱۰۴	فارس
۳۱	۱۰۳	۲۱	۲۵	۸۸	قزوین
۲۰	۲۸	۱۳	۱۲	۲۳	قم
۵۲	۳۹	۳۱	۸	۵۲	کردستان
۱۵	۴۰	۱۳	۲۳	۱۹	کرمان
۲۵	۸۲	۳۰	۲۹	۴۸	کرمانشاه
۶۶	۱۵۵	۹۶	۵۲	۷۳	کهگیلویه و بویراحمد
۲۰	۱۰۸	۵۲	۱۸	۵۸	گلستان
۱۳۶	۱۸۲	۸۰	۹۹	۱۳۹	گیلان
۹	۱۰۳	۲۹	۵۳	۳۰	لرستان
۷۵	۱۰۸	۴۸	۷۸	۵۷	مازندران
۳۰	۲۵	۱۵	۱۸	۲۲	مرکزی
۴	۲۲	۱۷	۵	۴	هرمزگان
۱۹	۹۸	۳۴	۳۵	۴۸	همدان
۲۵	۵۷	۸	۱۳	۶۱	یزد

نمودار ۱-۴ تعداد جرایم علیه آثار غیر منقول

نمودار ۲-۴ تعداد جرایم علیه آثار منقول

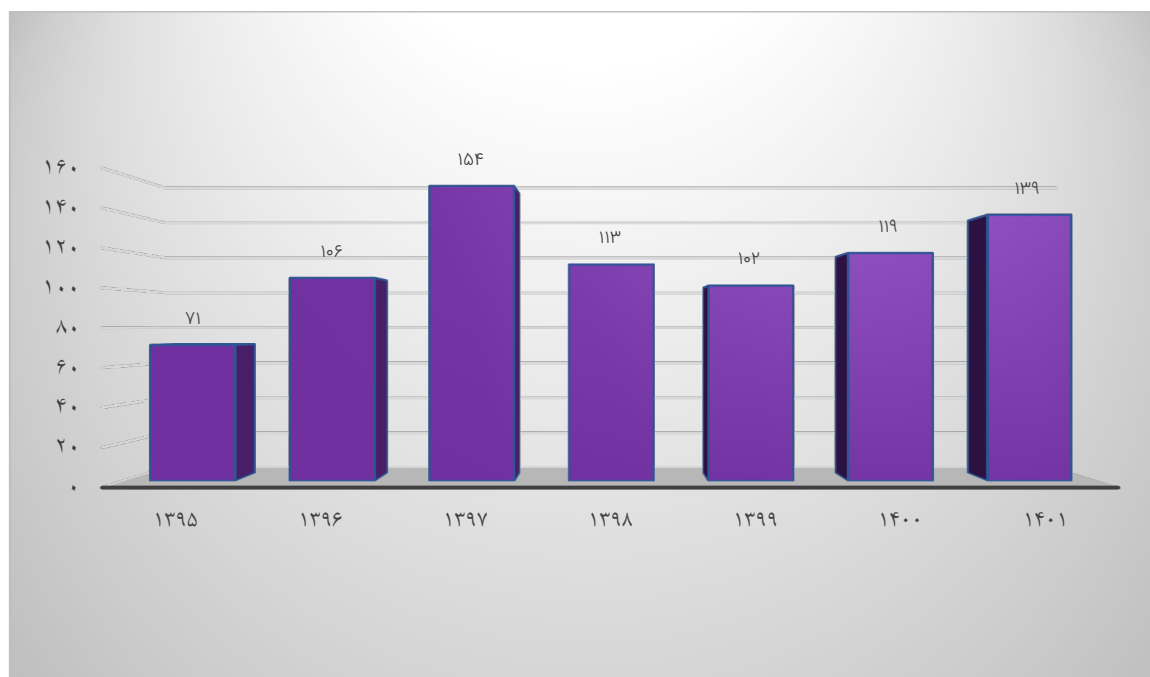
جدول ۴-۳ جرائم علیه آثار غیر منقول فرهنگی - تاریخی

سال/استان	تجاوز به حریم	تجاوز به عرصه و اراضی	تخریب	حفاری غیر مجاز	مرمت و توسعه غیر مجاز	سایر جرائم
۱۳۹۵	۸۵	۶۲	۱۳۷	۳۰۳	۲۲۵	۶۹
۱۳۹۶	۱۲۸	۹۴	۱۹۰	۵۱۵	۲۸۸	۵۸
۱۳۹۷	۱۹۹	۱۸۸	۲۰۷	۴۸۹	۳۴۱	۶۷
۱۳۹۸	۳۲۹	۱۳۷	۲۴۵	۶۰۶	۲۸۱	۹۰
۱۳۹۹	۴۵۳	۱۸۳	۲۹۶	۸۷۵	۲۵۰	۹۵
۱۴۰۰	۲۵۰	۲۳۶	۲۴۵	۸۴۱	۱۶۳	۴۳
۱۴۰۱	۲۸۸	۲۲۹	۲۵۵	۹۵۷	۲۱۶	۵۲
آذربایجان شرقی	۱۷	۱۴	۱۴	۵۵	۱۴	۰
آذربایجان غربی	۲۵	۳۱	۱۱	۳۲	۴۰	۵
اردبیل	۴	۱۱	۸	۵۷	۴	۲
اصفهان	۲۴	۲۰	۱۷	۵۴	۲۲	۰
البرز	۳	۴	۰	۲	۰	۰
ایلام	۷	۴	۵	۱۲	۰	۰
بوشهر	۱۲	۰	۸	۱۳	۰	۰
تهران	۳	۱۰	۵	۲۶	۰	۰
چهارمحال و بختیاری	۳	۹	۶	۱۰	۰	۰
خراسان جنوبی	۲	۵	۵	۶	۹	۰
خراسان رضوی	۱۳	۳۲	۷	۳۲	۱	۰
خراسان شمالی	۴	۶	۲	۲۶	۴	۰
خوزستان	۴۷	۴۹	۳۹	۱۴۷	۱۴	۲۲
زنجان	۶	۲	۵	۸	۵	۰
سمنان	۲	۰	۳	۱۶	۱	۳
سیستان و بلوچستان	۷	۹	۹	۰	۰	۰
فارس	۴۰	۱	۱۰	۵۳	۰	۰
قزوین	۰	۱	۱۲	۶۱	۱۳	۱
قم	۰	۰	۱	۲۲	۰	۰
کردستان	۴	۴	۱۱	۲۵	۸	۰
کرمان	۱	۰	۲	۱۱	۵	۰
کرمانشاه	۲۴	۱	۱۰	۱۳	۰	۰
کهگیلویه و بویراحمد	۱۵	۲	۳	۵۳	۰	۰
گلستان	۱	۰	۱۵	۳۱	۷	۴
گیلان	۱۳	۱۲	۰	۸۱	۲۴	۹
لرستان	۲	۲	۱۰	۱۶	۰	۰
مازندران	۹	۰	۲	۴۶	۰	۰
مرکزی	۰	۰	۶	۶	۱۰	۰
هرمزگان	۰	۰	۰	۴	۰	۰
همدان	۰	۰	۸	۲۶	۱۴	۰
یزد	۰	۰	۲۱	۱۳	۲۱	۶

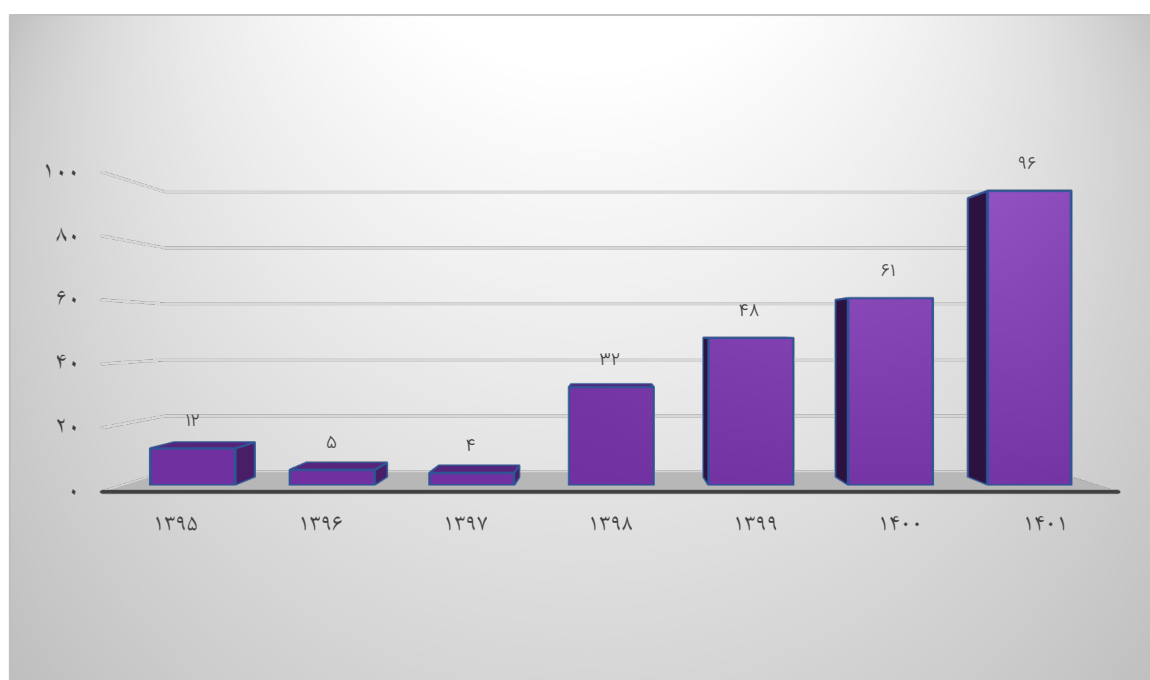
جدول ۴-۴ تعداد جرائم علیه آثار منقول فرهنگی - تاریخی

سال / استان	استفاده غیر مجاز از فلزیاب	خرید و فروش غیر مجاز	سرقت	فاجاق اموال تاریخی - فرهنگی	نگهداری غیر مجاز	سایر
۱۳۹۵	۱۲۰	۷۱	۱۲	۰	۴۷	۹۹
۱۳۹۶	۱۵۲	۱۰۶	۵	۰	۹۸	۸۴
۱۳۹۷	۱۷۱	۱۵۴	۴	۰	۱۴۹	۷۲
۱۳۹۸	۲۲۰	۱۱۳	۳۲	۲۹	۹۰	۴۰
۱۳۹۹	۲۸۷	۱۰۲	۴۸	۲۶	۱۴۵	۲۸۷
۱۴۰۰	۳۰۶	۱۱۹	۶۱	۲۹	۱۰۰	۱۷
۱۴۰۱	۵۰۴	۱۳۹	۹۶	۲۳	۱۵۵	۴۷
آذربایجان شرقی	۲۳	۷	۲	۰	۷	۰
آذربایجان غربی	۴۲	۴	۰	۱	۱۰	۰
اردبیل	۳	۳	۱	۰	۲	۰
اصفهان	۳۷	۴	۵	۴	۶	۰
البرز	۴	۵	۰	۰	۰	۲
ایلام	۷	۲	۱	۰	۰	۰
بوشهر	۰	۰	۱	۰	۰	۱
تهران	۴	۲۴	۱	۰	۹	۰
چهارمحال و بختیاری	۴	۱	۳	۰	۰	۰
خراسان جنوبی	۵	۰	۰	۰	۲	۰
خراسان رضوی	۱۴	۱	۴	۱۱	۲	۲
خراسان شمالی	۵	۲	۴	۰	۱۴	۰
خوزستان	۴۷	۱۴	۱۶	۰	۴۱	۱۱
زنجان	۱۴	۲	۰	۱	۷	۰
سمنان	۱	۰	۸	۰	۴	۱
سیستان و بلوچستان	۰	۰	۱	۰	۰	۰
فارس	۱۵	۲	۸	۰	۷	۰
قزوین	۱۲	۴	۹	۰	۰	۰
قم	۵	۲	۴	۰	۱	۰
کردستان	۴	۱	۱	۱	۱	۰
کرمان	۰	۵	۷	۱	۹	۱
کرمانشاه	۸	۷	۵	۰	۴	۵
کهگیلویه و بویراحمد	۴۷	۲	۰	۲	۱	۰
گلستان	۱۰	۵	۳	۰	۰	۰
گیلان	۵۲	۷	۰	۰	۱۶	۲۴
لرستان	۲۳	۳۰	۰	۰	۰	۰
مازندران	۶۹	۲	۱	۰	۶	۰
مرکزی	۱۲	۱	۵	۰	۰	۰
هرمزگان	۵	۰	۰	۰	۰	۰
همدان	۲۸	۰	۴	۰	۳	۰
یزد	۴	۲	۲	۲	۳	۰

نمودار ۳-۴ تعداد خرید و فروش غیرمجاز آثار منقول فرهنگی-تاریخی

نمودار ۴-۴ تعداد سرقت آثار منقول فرهنگی-تاریخی

امور مجامع و تشکل‌های مردم‌نهاد

جدول ۴-۵ تعداد تشکل‌های مردم‌نهاد

ردیف	تعداد	سال	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	سازمان‌های مردم‌نهاد در حوزه صنایع دستی	۷۲	۷۳	
۲	سازمان‌های مردم‌نهاد در حوزه گردشگری	۱۷۳	۱۷۴	
۳	سازمان‌های مردم‌نهاد در حوزه میراث فرهنگی	۲۱۶	۲۱۶	
۴	سازمان‌های مردم‌نهاد در سایر حوزه‌های چندگانه	۴۴۶	۴۵۱	
ردیف	تعداد	سال	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	سازمان‌های مردم‌نهاد در محدوده فراملی	۴۰	۴۱	
۲	سازمان‌های مردم‌نهاد در محدوده ملی	۱۱۹	۱۲۰	
۳	سازمان‌های مردم‌نهاد در محدوده استانی	۴۱۷	۴۲۱	
۴	سازمان‌های مردم‌نهاد در محدوده شهرستانی	۳۲۳	۳۲۴	
۵	سازمان‌های مردم‌نهاد در محدوده روستایی	۸	۸	

جدول ۴-۶ عملکرد کمی دفتر امور مجامع و تشکل‌های مردم‌نهاد

ردیف	عملکرد کمی دفتر امور مجامع و تشکل‌های مردم‌نهاد	۱۴۰۱
۱	همایش، نمایشگاه و پنل تخصصی	۹
۲	دوره توانمندسازی تشکل‌های مردم‌نهاد	۴
۳	کمیته ارزیابی مدارک متقاضیان ثبت تشکل	۱
۴	تعداد تشکل‌های مردم‌نهاد حوزه‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	۹۱۴

جدول ۴-۷ گزارش کمی از عملکرد سال ۱۴۰۱ تشکل‌های مردم‌نهاد در استان‌ها

ردیف	عنوان شاخص (گزارش کمی از عملکرد سال ۱۴۰۱ تشکل‌های مردم‌نهاد در استان‌ها)	۱۴۰۱
۱	کارگاه‌ها و دوره‌های توانمندسازی	۶۷
۲	جشنواره، مراسم، مسابقه، اردوهای گردشگری، نمایشگاه، معرفی، نشست‌های تخصصی، جلسات	۱۱۷۴
۳	وبینار و سمینارهای علمی	۷
۴	پاکسازی اماکن فرهنگی و گردشگری	۴۴
۵	تفاهم نامه‌ها، همکاری مشترک با دستگاه‌ها و ...	۳۴
۶	کاوش، مرمت و همکاری در پرونده ثبت	۱۷
۷	مقاله علمی، معرفی و چاپ کتاب، راه اندازی سامانه، تولید محتوا و ساخت ویدئو کلیپ	۵۰
۸	بازدید، دیده بان، مشاوره، بررسی و مطالعه تخصصی	۷۵
۹	سایر	۹

اقدامات شاخص

جدول ۴-۸ عملکرد و اقدامات شاخص سال ۱۴۰۱ (کیفی): (جشنواره، نمایشگاه، نشست و ...) و (دوره‌های آموزشی برای تشکل‌های مردم‌نهاد)

ردیف	عنوان اقدامات (جشنواره، نمایشگاه، نشست و ...)	مکان و زمان اجرا
۱	برگزاری دوره توانمندسازی جوامع محلی با بهره‌گیری از ظرفیت گردشگری آثار ثبت جهانی، با نظارت اداره کل مجامع و تشکل‌های مردم‌نهاد و توسط اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خوزستان به همت انجمن دوستداران میراث فرهنگی زیگورات شوش	روستای خماط شوش ۲۸ و ۲۹ فروردین
۲	برگزاری نشست تشکل‌های مردم‌نهاد غرب کشور در استان کرمانشاه با هدف توانمندسازی سازمان‌های مردم‌نهاد و با برگزاری کارگاه‌های نقش سازمان‌های مردم‌نهاد در توسعه گردشگری پایدار و رونمایی از لوگوی تشکل‌های مردم‌نهاد منطقه غرب کشور به همت خانه معماری و گردشگری الپپی	کرمانشاه در تاریخ ۲۰ و ۲۱ اردیبهشت
۳	هماهنگی کمیته نساجی سنتی	استان گیلان ۱۸ و ۱۹ اردیبهشت
۴	برگزاری دوره‌های آموزشی تسهیلگری و افزایش مشارکت مردمی در استان قزوین به همت انجمن دوستداران یادمان‌های شهر قزوین به شرح ذیل: برگزاری اولین و دومین کارگاه افزایش مشارکت مردمی و تشکیل انجمن محلی (CBO) برگزاری اولین و دومین کارگاه افزایش مشارکت مردمی و تشکیل انجمن محلی (CBO) برگزاری اولین کارگاه افزایش مشارکت مردمی و تشکیل انجمن محلی (CBO) اختتامیه دوره‌های برگزار شده در استان قزوین	۲۱ و ۲۸ اردیبهشت - روستای آلولک - بخش مرکزی ۱۸ خرداد و ۲ تیر - روستای حصار ولیعصر - منطقه آوج ۱۶ تیر - روستای خیارچ - بخش بویین زهرا شهریور ۱۴۰۱ - سالن اجتماعات اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع - دستی استان قزوین
۵	برگزاری دوره توانمندسازی جوامع محلی از طریق تشکل‌های مردم‌نهاد استان یزد به همت "انجمن صنایع دستی و هنرهای سنتی دستان ماندگار" و نمایندگان تشکل‌های مردم‌نهاد استان با هدف توانمندسازی سازمان‌های مردم‌نهاد با برگزاری کارگاه‌های نقش سازمان‌های مردم‌نهاد در توسعه گردشگری پایدار، ارتباط بین صنایع دستی، گردشگری و میراث فرهنگی در توسعه پایدار، محورهای صنایع دستی در توسعه پایدار و مسائل حقوقی و برندینگ‌ها در تشکل‌ها	۲۷ و ۲۸ اردیبهشت ماه روستای زارچ استان یزد
۶	بازدید از نمایشگاه صنایع دستی استان یزد و ملاقات با هنرمندان صنایع دستی در راستای کمیته نساجی کارگروه صنایع دستی	۲۷ و ۲۸ اردیبهشت یزد

۲۹ اردیبهشت در سالن اجتماعات موزه ملی	برگزاری پنجمین گردهمایی مجموعه داران سراسر کشور در رشته‌های مختلف مجموعه‌داری با حضور بیش از سیصد نفر مجموعه دار	۷
۲۹ و ۳۰ اردیبهشت شهر کنگان استان بوشهر	برگزاری همایش احیای ساخت لنج‌های سنتی در راستای ثبت جهانی آن در هتل نخل کنگان استان بوشهر به همت انجمن سیراف پارس موزه	۸
۹ و ۱۰ خرداد ماه آران و بیدگل	برگزاری نشست تخصصی «ویگل در گذر زمان و نقش سمن‌ها در توسعه میراث‌فرهنگی» با حضور جمعی از مدیران، مسئولین و دستداران میراث‌فرهنگی آران و بیدگل به همت انجمن سلیمان صباحی در سال بزرگمهر شهر آران و بیدگل	۹
۱۸ خرداد سالن خلیج فارس معاونت گردشگری	جلسه کارگروه گردشگری با موضوع شناسایی نقاط قوت و ضعف تشکل‌های این حوزه، بررسی مشکلات و پیشنهادات و بیان تجربیات موفق و بهره‌برداری از آن توسط تشکل‌ها با حضور مدیران کل توسعه گردشگری داخلی و دفتر مطالعات، آموزش و برنامه‌ریزی گردشگری و تشکل‌های فعال حوزه گردشگری	۱۰
۲۲ خرداد روستاها و مناطق عشایری استان ایلام	برگزاری دوره‌های آموزشی با موضوع زمینه‌های اشتغال‌زایی و ایجاد فرهنگ و توانمندسازی جوامع محلی در روستاها و مناطق عشایری ایلام توسط موسسه مردم‌نهاد جوانان عطر ژیان، اداره کل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان و اداره کل ورزش و جوانان استان ایلام با هدف آسیب‌های اجتماعی در روستاها و عشایر، برگزاری کارگاه توانمندسازی جوامع محلی روستاهای هدف گردشگری (روستای زردآل‌آباد)، برگزاری کارگاه توانمندسازی جوامع محلی روستای هدف گردشگری (روستای زنجیرعلیا)، برگزاری کارگاه توانمندسازی جوامع محلی روستای هدف گردشگری (بخش سیروان)	۱۱
۱۲ تیر سالن بوستان واقع در مجموعه تاریخی - فرهنگی آرامگاه سعدی	برگزاری دومین همایش از سلسه همایش‌های گردشگری ادبی در استان فارس با همکاری انجمن فرزندان پارسه استان فارس، دفتر امور مجامع تشکل‌های مردم‌نهاد وزارت میراث فرهنگی کشور، استانداری فارس، اداره کل میراث فرهنگی فارس و سازمان فرهنگی اجتماعی شهرداری شیراز با حضور علاقمندان	۱۲
۸ اسفندماه سالن خلیج فارس موزه ظروف کاخ سعدآباد	برگزاری جلسه شورای ملی توسعه و حمایت از تشکل‌های مردم‌نهاد به‌مناسبت روز جهانی تشکل‌های مردم‌نهاد با حضور نمایندگان دولت و وزارتخانه‌های عضو شورا و نمایندگان تشکل‌های مردم‌نهاد به میزبانی وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی	۱۳

توسعه مدیریت

تعاریف و مفاهیم حوزه توسعه مدیریت

فرآیند

فرآیند عبارتست از یکسری فعالیت‌های مرتبط به هم که برای رسیدن به هدف خاص انجام می‌شوند. فرآیند را می‌توان یک زنجیره ارزش دانست که هر مرحله، ارزشی به مرحله قبل می‌افزاید.

احصا

تعیین و شناسایی روش‌ها و فرآیندها است. اولین و اساسی‌ترین گام در استقرار مدیریت فرآیند احصا است.

مزایده

فرآیندی است برای فروش یا واگذاری کالا، خدمات یا حقوق دولتی یا متعلق به عام (بیت‌المال) یا متعلق به بخش خصوصی به فرد یا افرادی که بیشترین قیمت را پیشنهاد کرده باشد.

مناقصه

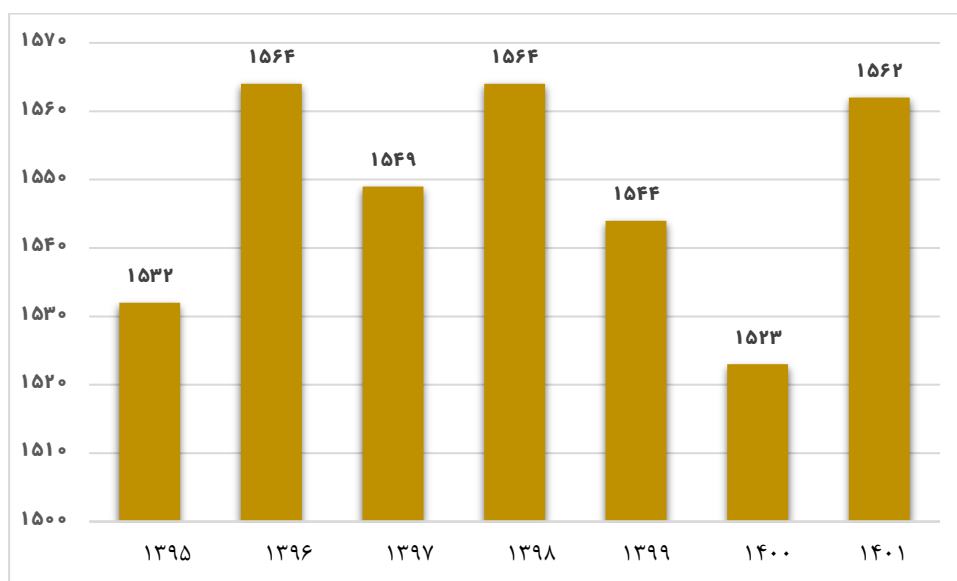
روشی است که در آن سازمان‌های عمومی، خرید کالا یا خدمات موردنیاز خود را به رقابت و مسابقه می‌گذارند و با اشخاص حقوقی یا حقیقی که کمترین قیمت یا مناسب‌ترین شرایط را پیشنهاد می‌کنند، معامله می‌نمایند.

توسعه منابع انسانی و رفاه

جدول ۵-۱ تعداد کارکنان وزارتخانه-ستاد(مرکز)

سال	رسمی	پیمانی	قراردادی	دستیاران	جمع کل
۱۳۹۵	۴۰۴	۱۶۴	۹۶۴	-	۱۵۳۲
۱۳۹۶	۴۲۹	۱۶۶	۹۴۸	۲۱	۱۵۶۴
۱۳۹۷	۴۰۱	۱۹۱	۹۳۶	۲۱	۱۵۴۹
۱۳۹۸	۴۲۶	۱۶۹	۹۴۸	۲۱	۱۵۶۴
۱۳۹۹	۳۹۶	۱۸۳	۹۴۵	۲۰	۱۵۴۴
۱۴۰۰	۵۶۴	۸۵	۸۵۴	۲۰	۱۵۲۳
۱۴۰۱	۶۵۹	۶۶	۷۸۳	۱۹	۱۵۶۲

نمودار ۵-۱ تعداد کارکنان وزارتخانه-ستاد(مرکز)

جدول ۵-۲ تعداد کارکنان وزارتخانه-صف (استان)

سال	رسمی	پیمانی	قراردادی	دستیاران	جمع کل
۱۳۹۵	۱۲۸۸	۱۱۶۹	۳۰۳۷	-	۵۴۶۹
۱۴۰۰	۱۸۲۶	۶۰۹	۲۶۹۶	۰	۵۱۳۱
۱۴۰۱	۲۳۵۴	۴۱۰	۲۷۴۵	۰	۶۸۸۷

جدول ۵-۳ تعداد پرسنل که در پایان سال به افتخار بازنشستگی نایل شده‌اند

سال	تعداد بازنشستگان
۱۳۹۵	۱۷
۱۳۹۶	۷
۱۳۹۷	۱۸
۱۳۹۸	۱۶
۱۳۹۹	۲۹
۱۴۰۰	۲۴
۱۴۰۱	۲۰

تشکیلات و تحول اداری

جدول ۵-۴ تکمیل شناسنامه ۳۱ مجوز صادره وزارتخانه اعم از صدور، تمدید، اصلاح و لغو در درگاه ملی مجوزهای کشور (G+B)

سال	تعداد مجوزهای تکمیل و تأیید شده در درگاه ملی مجوزهای کشور
۱۳۹۷	۰
۱۳۹۸	۲۵
۱۳۹۹	۲۸
۱۴۰۰	۳۱
۱۴۰۱	۷۱ (دارای سامانه: ۵۶، فاقد سامانه: ۱۵)

جدول ۵-۵ تکمیل اطلاعات مربوط به شناسنامه خدمت و زیر خدمت در سامانه مدیریت خدمات دستگاه‌های اجرایی کشور

سال	تعداد خدمات و زیر خدمات تکمیل شده در سامانه مدیریت خدمات دستگاه‌های اجرایی
۱۳۹۷	۰
۱۳۹۸	۴۰
۱۳۹۹	۱۲۵
۱۴۰۰	۱۲۵
۱۴۰۱	۱۲۵

عنوان رسمی و اداری مجوز	معاونت بهره‌بردار	آدرس سامانه دستگاه تخصصی
فعالیت واحد آموزش صنایع دستی و هنرهای سنتی	صنایع دستی	فاقد سامانه
فعالیت تولید کارگاهی صنایع دستی	صنایع دستی	my.mcth.ir
فعالیت تولید کارگاهی چند رشته ای غیر متمرکز صنایع دستی	صنایع دستی	my.mcth.ir
فعالیت تولید انفرادی صنایع دستی	صنایع دستی	my.mcth.ir
فعالیت تولید کارگاهی چند رشته ای متمرکز صنایع دستی	صنایع دستی	my.mcth.ir
تأسیس کارگاه صنایع دستی کاشی سنتی سفال و سرامیک	صنایع دستی	my.mcth.ir
تأسیس کارگاه صنایع دستی کاغذی	صنایع دستی	my.mcth.ir
تأسیس کارگاه صنایع دستی هنرهای سنتی وابسته به معماری	صنایع دستی	my.mcth.ir
تأسیس کارگاه صنایع دستی میناکاری	صنایع دستی	my.mcth.ir
تأسیس کارگاه صنایع دستی نساجی سنتی	صنایع دستی	my.mcth.ir
تأسیس کارگاه صنایع دستی فلزی	صنایع دستی	my.mcth.ir
تأسیس کارگاه صنایع دستی طراحی و نقاشی سنتی	صنایع دستی	my.mcth.ir
تأسیس کارگاه صنایع دستی سنگی	صنایع دستی	my.mcth.ir
تأسیس کارگاه صنایع دستی سازه‌های سنتی	صنایع دستی	my.mcth.ir
تأسیس کارگاه صنایع دستی رودزیرهای سنتی	صنایع دستی	my.mcth.ir
تأسیس کارگاه صنایع دستی دریایی	صنایع دستی	my.mcth.ir
تأسیس کارگاه صنایع دستی چوبی و حصیری	صنایع دستی	my.mcth.ir
تأسیس کارگاه صنایع دستی چرم	صنایع دستی	my.mcth.ir
تأسیس کارگاه صنایع دستی چاپهای سنتی	صنایع دستی	my.mcth.ir
تأسیس کارگاه صنایع دستی پوشاک سنتی	صنایع دستی	my.mcth.ir
تأسیس کارگاه صنایع دستی بافته های داری و غیرداری	صنایع دستی	my.mcth.ir
تأسیس کارگاه صنایع دستی استخوان	صنایع دستی	my.mcth.ir
تأسیس کارگاه صنایع دستی آبگینه	صنایع دستی	my.mcth.ir

https://egov.mcth.ir/#/home	صنایع دستی	فعالیت فروشگاه صنایع دستی
https://egov.mcth.ir/#/home	صنایع دستی	گواهی حراجی صنایع دستی
https://egov.mcth.ir/#/home	صنایع دستی	گواهی بازارچه موقت صنایع دستی
https://egov.mcth.ir/#/home	صنایع دستی	موافقت اصولی احداث بازارچه دائمی صنایع دستی
https://egov.mcth.ir/#/home	صنایع دستی	تأسیس و بهره‌برداری خانه صنایع دستی توسط بخش خصوصی
my.mcth.ir	صنایع دستی	کارت فعالان صنایع دستی
myst.mcth.ir	گردشگری	پروانه موقت تبدیلی متل
myst.mcth.ir	گردشگری	پروانه موقت تبدیلی اقامتگاه سنتی
myst.mcth.ir	گردشگری	بهره‌برداری تأسیسات گردشگری (سه‌ساله)
ta.mcth.ir	گردشگری	کارت راهنمای گردشگری (تورلیدر)
فاقد سامانه	گردشگری	فعالیت کسب و کارهای گردشگری در فضای مجازی
فاقد سامانه	گردشگری	کارت مدیریت تأسیسات گردشگری
فاقد سامانه	گردشگری	فعالیت مدیر فنی تطبیق استانداردهای فنی و کیفی تأسیسات گردشگری
فاقد سامانه	گردشگری	تأسیس مؤسسه آموزش گردشگری
فاقد سامانه	گردشگری	فعالیت عاملیت شرکت تطبیق استانداردهای فنی و کیفی تأسیسات گردشگری
فاقد سامانه	گردشگری	تأسیس شرکت خدمات حمل و نقل گردشگری
فاقد سامانه	گردشگری	گواهی درجه بندی و استاندارد کیفیت خدمات گردشگری
فاقد سامانه	گردشگری	گواهی ارزیاب تطبیق استانداردهای فنی و کیفی تأسیسات گردشگری
myst.mcth.ir	گردشگری	گواهی گردشگری سلامت
my.mcth.ir	گردشگری	احداث تأسیسات گردشگری
myst.mcth.ir	گردشگری	پروانه موقت تبدیلی سفره خانه سنتی
myst.mcth.ir	گردشگری	پروانه موقت تبدیلی هتل آپارتمان
myst.mcth.ir	گردشگری	پروانه موقت تبدیلی اقامتگاه بوم‌گردی
myst.mcth.ir	گردشگری	پروانه موقت تبدیلی گردشگری روستایی و عشایری (کشاورزی)
myst.mcth.ir	گردشگری	پروانه موقت تبدیلی واحد پذیرایی بین راهی
my.mcth.ir	گردشگری	موافقت اصولی متل
myst.mcth.ir	گردشگری	پروانه موقت تبدیلی هتل
my.mcth.ir	گردشگری	موافقت اصولی واحد پذیرایی بین راهی
myst.mcth.ir	گردشگری	پروانه موقت تبدیلی سایر تأسیسات گردشگری
my.mcth.ir	گردشگری	موافقت اصولی سایر تأسیسات گردشگری
my.mcth.ir	گردشگری	موافقت اصولی گردشگری روستایی و عشایری (گردشگری کشاورزی)
my.mcth.ir	گردشگری	موافقت اصولی اقامتگاه بومگردی

myst.mcth.ir	گردشگری	پروانه موقت تبدیلی مهمانپذیر
myst.mcth.ir	گردشگری	بهره‌برداری موقت تأسیسات گردشگری (شش ماهه)
my.mcth.ir	گردشگری	موافقت اصولی اقامتگاه سنتی
myst.mcth.ir	گردشگری	پروانه موقت تبدیلی زائرسرا
ta.mcth.ir	گردشگری	فعالیت خدمات سیاحتی، جهانگردی و گردشگری مسافرتی در فضای حقیقی و مجازی
my.mcth.ir	گردشگری	موافقت اصولی زائرسرا
my.mcth.ir	گردشگری	موافقت اصولی سفره خانه سنتی
my.mcth.ir	گردشگری	موافقت اصولی مهمانپذیر
my.mcth.ir	گردشگری	موافقت اصولی هتل
my.mcth.ir	گردشگری	موافقت اصولی هتل آپارتمان
فاقد سامانه	گردشگری	فعالیت خانه مسافر
فاقد سامانه	میراث فرهنگی	تجارت اموال فرهنگی - تاریخی و هنری منقول مجاز (موسسات موضوع حراج آثار فرهنگی - تاریخی)
فاقد سامانه	میراث فرهنگی	فعالیت مشاوره و کارشناسی اموال فرهنگی، تاریخی و هنری
فاقد سامانه	میراث فرهنگی	پروانه تاسیس موزه های غیر وابسته به سازمان
فاقد سامانه	میراث فرهنگی	فعالیت فروشگاه نمایشگاه اموال فرهنگی، تاریخی و هنری
فاقد سامانه	میراث فرهنگی	تأسیس کارگاه مرمت اشیاء اموال منقول فرهنگی و تاریخی

پشتیبانی

جدول ۵-۶ تدارکات و کارپردازی

تعداد پرداخت قبوض سازمان مرکزی و توابع	تعداد اقلام اداری شارژ دوره ای انبار مرکزی	تعداد چاپ بولتن و بروشورهای سازمان مرکزی واحد های تابعه	تعداد تهیه غذای سرایان و نگهبانان	تعداد تعمیرات و انجام سرویس دوره ای ماشینهای اداری	تعداد تهیه بلیط ما موریت کارکنان	تعداد اقلام خریداری شده از محل جاری	تعداد اقلام خریداری شده از محل اموالی	تعداد اسکان میهمانان در مراکز اقامتی نفر-شب	تعداد همایشها و مراسم برگزار شده (پذیرایی - پشتیبانی)	سال
۱.۸۲۰	۵	۷۶	۲۵.۲۰۰	۳۴۴	۷۲۹	۶۰۰	۳۵۰	۶.۶۸۰	۴۵	۱۳۹۴
۱.۸۲۰	۵	۸۱	۲۱.۶۰۰	۳۹۶	۱.۲۳۳	۵۰۰	۳۶۰	۵.۹۹۸	۶۰	۱۳۹۵
۱.۸۴۸	۱۰	۱۰۰	۱۳.۲۸۴	۳۴۷	۱.۳۲۳	۷۵۰	۳۹۰	۶.۴۱۲	۳۵	۱۳۹۶
۱.۸۴۸	۵	۱۲۰	۱۳.۲۸۴	۲۹۰	۸۹۹	۱.۱۷۰	۰	۲.۵۵۷	۳۰	۱۳۹۷
۱.۸۴۸	۶	۱۰۰	--	۲۷۴	۱.۰۵۲	۱.۵۰۰	۲۰۰	۱.۱۱۳	۴۰	۱۳۹۸
۱.۸۴۸	۶	۱۱۰	--	۱۷۸	۳۹۲	۱.۲۰۰	۲۱۰	۷۸۶	۱۰	۱۳۹۹
۱.۸۴۸	۷	۱۵۰	--	۲۶۸	۳۴۴	۱.۳۱۰	۳۰۵	۱.۶۶۲	۱۵	۱۴۰۰
۱.۸۴۸	۶		--	۳۲۱	۵۳۷	۱.۲۸۰	۳۱۲	۴.۲۰۸	۲۸	۱۴۰۱

جدول ۵-۷ ترابری

تعداد سرویس دهی به مراسم و همایشها	تعداد خودروی دولتی در اختیار (با راننده)	تعداد خودروی دولتی در اختیار (بدون راننده)	تعداد سرویس دهی تاکسیها	تعداد خودروی تعمیر شده	تعداد خود روی خریداری شده (دستگاه)	تعداد خود روی مازاد فروخته شده	تعداد خود روی اسقاط شده	سال
۹۰	۳۶	۲۰	۱۷.۵۹۳	۷۲	۲۵	۳۰	۱۲	۱۳۹۴
۸۰	۳۶	۲۰	۱۸.۳۰۰	۷۲	۶	---	---	۱۳۹۵
۹۳	۳۶	۲۰	۱۹.۶۲۵	۷۳	۴۰	۱۶	۴	۱۳۹۶
۱۲۰	۳۶	۲۰	۲۲.۴۴۰	۷۵	۱۵	---	---	۱۳۹۷
۹۵	۳۶	۲۰	۲۰.۴۷۰	۷۰	---	۱۴	---	۱۳۹۸
۴۲	۳۶	۲۰	۲۱.۱۲۰	۶۵	۸	---	---	۱۳۹۹
۸۲	۳۱	۲۰	۳۷.۸۰۰	۶۴	---	---	---	۱۴۰۰
۱۰۵	۳۶	۲۰	۲۲.۸۰۰	۶۲	-	۷	-	۱۴۰۱

جدول ۵-۸ خدمات عمومی

متراژ واحدهای فضای سبز (هکتار)	تعداد دفعات شارژ کلی انبار اقلام مصرفی خدمات عمومی (در سال)	تعداد دفعات شارژ کلی انبار اقلام مصرفی فضای سبز (در سال)	تعداد سرویس دهی خدماتی و مشارکت در جابجایی واحدها (نفر)	تعداد جابجایی و تخصیص نیروهای خدماتی و فضای سبز (دائم-موقت) (نفر)	تعداد رفع خطر در ختان و هرس های فصلی (اصله)	متراژ عملیات فصلی فضای سبز (کل کاری-سم پاشی- کوددهی و...) (هزار مترمربع)	متراژ واکاری انجام شده در فضای سبز مجموعه ها	سال
۲ هکتار	۴	۲	۵	۲	۴۰۰	۱۲	۴ هکتار	۱۳۹۴
۱ هکتار	۲	۲	۵	۲	۳۰	۱۴	۲ هکتار	۱۳۹۵
۱۰۰ مترمربع	۴	۲	۵	۵	۳۱۴	۱۴	۱،۵۰۰ مترمربع	۱۳۹۶
۲۰۰ مترمربع	۳	۲	۵	۱۰	۱۱۰	۱۵	۱،۵۰۰ مترمربع	۱۳۹۷
۳۰۰ مترمربع	۳	۲	۵	۱۰	۱۱۰	۱۶،۵۰۰	۱،۸۰۰ مترمربع	۱۳۹۸
۱۵۰۰ مترمربع	۵	۲	۶	۸	۲۲۰	۱۵،۰۰۰	۵،۰۰۰ مترمربع	۱۳۹۹
۱۷۰۰ مترمربع	۳	۲	۷	۱۸	۲۳۲	۲،۴۵۰	۲،۵۰۰	۱۴۰۰
۲۲۰۰ مترمربع	۳	۳	۸	۲۰	۳۵۳	۳،۲۲۰	۳،۷۶۰	۱۴۰۱

جدول ۵-۹ نظارت بر امور فنی و قراردادهای

تعداد دفعات شارژ انبار کلی تأسیسات و مخازنات	تعداد بروز رسانی و تعمیر اساسی سیستمهای برودتی-حرارتی	تعداد دیماس های ورودی و پاسخ داده شده توسط اپراتورهای تلفنخانه	تعداد سرویس دهی واحد مخازنات (اختصاص - خط، کابل کشی، پرنامه ریزی و...)	تعداد اقدامات مخبرانی جهت جابجایی واحد ها به ساختمانهای تحت پوشش	تعداد اقدامات تأسیساتی جهت جابجایی واحدها به ساختمانهای تحت پوشش	تعداد جانمایی و جابجایی واحدها به ساختمانهای تحت پوشش (تهیه نقشه، اختصاص اتاق...)	تعداد عقد قرارداد و تقاضا نامه های پیمانکاری و...	تعداد مناقصات برگزار شده	تعداد مزایده برگزار شده (واگذاری اماکن به شکل اجاره)	تعداد مزایده برگزار شده (فروش اموال منقول)	سای
۲	۱۰	۱۸,۸۰۰	۹۶۳	۵	۵	۵	۱۱	۲	۱۲	۳	۱۳۹۴
۲	۱۲	۲۱,۳۰۰	۱,۱۲۰	۷	۷	۷	۲۶	۵	۱۲	۱	۱۳۹۵
۲	۱۰	۲۶,۰۰۰	۱,۸۵۰	۸	۸	۸	۲۹	۲۰	۱۶	۱	۱۳۹۶
۲	۵	۳۸,۰۰۰	۲,۵۵۰	۵	۸	۸	۱۷	۱۶	۳	۱	۱۳۹۷
۲	۴	۶۶,۰۰۰	۲,۷۸۰	۱	۱	۱	۲۵	۱۷	۶	۱۴	۱۳۹۸
۱	۶	۱۵۳,۶۰۰	۳,۰۰۰	۳	۱	۱	۴۳	۲۰	۴	۱	۱۳۹۹
۲	۴	۱۷۰,۰۰۰	۳,۴۰۰	۵	۱	۱	۴۲	۲۰	۴	۱	۱۴۰۰
۲	۵	۱۸۷,۰۰۰	۳,۴۵۰	۶	۶	۶	۷۴	۶	۳	۵	۱۴۰۱

جدول ۵-۱۰ جمع‌داری اموال

شرح اموال	تعداد اثاثیه اداری								تعداد رایانه‌ها							
	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
سال	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
دفتر ریاست	۴۲۹	۵۸۷	۶۵۰	۶۵۰	۶۱۰	۶۰۲	۶۱۸	۶۱۸	۱۵۸	۱۵۸	۱۶۰	۱۶۵	۱۶۷	۱۸۴	۱۷۰	۱۷۹
اداره کل حراست	۴۵۰	۵۴۸	۵۵۲	۵۵۲	۵۴۱	۵۶۰	۵۷۰	۵۷۱	۹۸	۹۸	۱۰۲	۱۰۲	۱۲۷	۱۹۳	۱۸۷	۱۸۳
مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی	۳۸۱	۴۹۸	۵۱۰	۵۱۰	۵۱۰	۵۱۲	۵۲۲	۵۲۱	۱۱۰	۱۱۲	۱۱۶	۱۱۶	۱۰۷	۱۷۴	۱۸۱	۱۹۲
دفتر مدیریت عملکرد، بازرسی و پاسخگویی به شکایات	۴۹۱	۵۲۱	۴۹۳	۴۹۳	۴۹۷	۵۰۹	۵۰۱	۵۱۱	۹۰	۸۹	۵۲	۵۲	۴۹	۵۴	۶۲	۵۸
یگان حفاظت	۵۷۲	۶۰۰	۵۸۲	۵۸۰	۵۸۰	۵۸۱	۵۶۰	۵۶۰	۶۰	۶۰	۳۳	۳۳	۳۱	۴۲	۴۸	۴۸
گزینش	۱۳۱	۱۳۶	۱۱۶	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۷	۱۹۱	۲۱۳	۳۲	۳۲	۲۳	۲۳	۲۲	۲۷	۵۷	۵۹
دفتر حفظ و احیاء بناها، محوطه‌ها و بافت‌های تاریخی	۳۲۱	۳۳۰	۳۳۶	۳۴۲	۳۴۰	۳۵۲	۳۴۲	۳۴۸	۱۴۴	۱۴۵	۱۴۵	۱۴۵	۱۲۸	۱۵۲	۱۴۲	۱۴۷
دفتر ثبت آثار و احیاء میراث معنوی و طبیعی	۱۶۹	۱۷۰	۱۷۵	۱۷۷	۱۷۲	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۱۰۱	۱۰۰	۱۰۳	۱۰۳	۱۰۸	۱۱۴	۱۰۹	۱۱۱
اداره کل امور موزه‌ها	۱۵۲	۱۵۲	۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰	۱۷۱	۱۶۱	۱۶۸	۱۰۸	۱۱۰	۱۱۲	۱۱۲	۱۰۵	۱۱۸	۱۱۰	۱۱۵
دفتر امور پایگاه‌ها	۱۴۰	۱۵۰	۱۵۵	۱۵۵	۱۵۵	۲۹۰۲	۲۹۰۰	۲۸۷۰	۱۰۲	۱۰۵	۱۰۵	۱۰۵	۱۰۱	۶۴۴	۶۲۰	۶۲۱
دفتر صادرات	۸۰	۸۲	۱۷۸	۱۷۵	۱۷۲	۱۷۰	۱۷۰	۱۷۰	۲۶	۲۶	۲۲	۲۲	۲۶	۲۸	۳۰	۳۰
دفتر توسعه و ترویج	۶۵	۶۷	۱۶۵	۱۴۸	۱۴۷	۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰	۲۵	۲۵	۲۲	۲۲	۲۲	۲۷	۲۷	۲۷
دفتر آموزش و حمایت از تولید	۶۲	۷۰	۱۷۰	۱۶۵	۱۶۸	۱۶۷	۱۶۸	۱۶۸	۲۵	۲۵	۲۱	۲۱	۲۲	۲۵	۲۵	۲۵
دفتر توسعه گردشگری داخلی	۱۴۴	۱۵۱	۱۴۰	۱۴۵	۱۴۱	۱۴۶	۱۴۱	۴۲۱	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۳۰	۳۸	۳۷	۳۸
دفتر توسعه گردشگری خارجی	۱۵۷	۱۵۷	۱۵۰	۱۵۰	۱۵۲	۱۶۰	۱۶۲	۱۶۱۱	۳۶	۳۶	۲۷	۲۱	۲۳	۳۹	۴۰	۴۰
دفتر آموزش امور گردشگری	۱۲۵	۱۲۵	۱۱۸	۱۱۸	۱۱۷	۱۱۹	۱۱۲	۱۱۸	۳۴	۳۴	۳۵	۳۵	۳۵	۴۱	۴۱	۴۱
دفتر امور مراکز و خدمات گردشگری	۲۱۷	۲۲۳	۲۲۲	۲۲۰	۲۲۰	۲۲۸	۲۲۰	۲۲۸	۴۸	۴۸	۴۹	۴۹	۴۸	۵۹	۵۸	۵۹
اداره کل کمیته طبیعت گردی	۷۳	۷۶	۷۰	۷۰	۷۰	۸۷	۸۹	۹۰	۱۹	۱۸	۱۹	۱۹	۲۲	۳۰	۳۲	۳۳
دفتر تسهیلات و منابع	۱۹۹	۲۰۰	۱۸۲	۱۸۲	۱۸۲	۱۹۷	۱۹۷	۲۰۲	۹۸	۹۸	۲۵	۲۵	۳۸	۴۵	۴۵	۵۲
دفتر مناطق نمونه و زیرساخت‌های گردشگری	۱۹۴	۱۹۵	۱۷۸	۱۷۸	۱۷۸	۱۹۱	۲۹۷	۲۹۷	۱۰۰	۱۰۰	۱۷	۴۷	۴۰	۶۲	۹۸	۹۸
دفتر امور مجامع و تشکل‌های مردم نهاد	۲۰۱	۲۰۱	۱۷۵	۱۷۵	۱۷۰	۲۰۰	۰	۰	۱۱۳	۱۱۴	۱۸	۴۸	۴۳	۵۶	۰	۰
دفتر امور مجلس	۴۰۰	۴۲۵	۱۲۲	۱۲۲	۱۲۱	۱۳۰	۱۳۲	۱۴۷	۶۷	۶۷	۷	۳۷	۳۱	۴۷	۴۷	۵۳
دفتر هماهنگی امور استان‌ها	۲۹۹	۳۹۸	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۲۱	۱۱۲	۱۲۰	۷۲	۷۰	۸	۲۸	۲۸	۳۸	۴۰	۳۸
دفتر حقوقی و املاک	۳۴۱	۳۵۹	۲۲۸	۲۲۸	۲۱۰	۲۲۷	۲۰۱	۲۱۱	۷۹	۷۸	۲۱	۴۱	۳۷	۴۰	۳۸	۳۷
دفتر برنامه ریزی و بودجه	۴۱۵	۴۱۵	۱۰۵	۱۰۵	۱۱۰	۱۱۰	۱۶۸	۱۷۱	۶۳	۶۳	۱۳	۵۷	۵۴	۵۸	۷۵	۷۵
اداره کل توسعه منابع انسانی و رفاه	۷۰۰	۷۳۶	۸۰۰	۸۰۰	۷۸۰	۸۰۰	۷۹۱	۷۹۱	۱۵۲	۱۵۲	۱۶۰	۱۶۰	۱۴۰	۱۸۰	۱۸۰	۱۸۲
اداره کل امور مالی و ذی‌حسابی	۵۹۰	۵۸۳	۵۵۳	۵۵۳	۵۶۰	۵۲۵	۴۸۵	۴۸۰	۱۲۵	۱۲۵	۷۱	۹۸	۹۸	۱۷۶	۱۷۱	۱۶۸
اداره کل پشتیبانی	۵۹۸	۵۹۸	۶۰۰	۶۰۰	۶۱۲	۶۱۰	۸۹۰	۹۰۲	۱۵۰	۱۵۰	۱۵۵	۱۵۵	۱۷۸	۱۸۹	۲۳۰	۲۴۰
جمع کل	۸۰۹۶	۸۰۷۵۳	۷۰۹۷۵	۷۰۹۶۳	۷۰۸۸۵	۱۰۰۸۵۴	۱۱۰۰۵۰	۱۱۰۱۲۸	۲۰۲۶۳	۲۰۲۶۶	۱۰۶۶۹	۱۰۸۷۹	۱۰۸۶۰	۲۰۸۸۰	۲۰۹۰۰	۲۰۹۴۹

برنامه ریزی و بودجه

جدول ۵-۱۱ وضعیت اعتبارات هزینه‌ای ابلاغی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (میلیون ریال)

اعتبارات هزینه ای ابلاغی (موافقت نامه)	سال ۱۴۰۱
عمومی	۸,۰۶۱,۷۱۸
متفرقه	۵۶۶,۵۷۷
اختصاصی	۴۵۶,۱۸۷
جمع هزینه‌ای ابلاغی	۹,۰۸۴,۴۸۲

جدول ۵-۱۲ وضعیت اعتبارات هزینه‌ای مصوب وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (میلیون ریال)

اعتبارات هزینه‌ای مصوب (قانون)	سال ۱۴۰۱
عمومی	۸,۳۰۳,۵۰۰
متفرقه	۲,۷۶۱
اختصاصی	۲۰۰,۰۰۰
جمع قانون	۸,۵۰۶,۲۶۱

جدول ۵-۱۳ وضعیت اعتبارات عمرانی ابلاغی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (میلیون ریال)

اعتبارات عمرانی ابلاغی	سال ۱۴۰۰	سال ۱۴۰۱
ابلاغ اولیه	۷,۲۹۶,۸۸۳	۱۱,۸۰۴,۱۰۴
ابلاغ نهایی	۷,۵۸۹,۷۹۷	۱۲,۰۹۹,۴۲۱

جدول ۵-۱۴ وضعیت اعتبارات عمرانی مصوب وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (میلیون ریال)

اعتبارات عمرانی مصوب	سال ۱۴۰۰	سال ۱۴۰۱
عمرانی	۷۶۲۲،۵۶۰	۱۲،۳۳۲،۳۳۰

تسهیلات و کارآفرینی

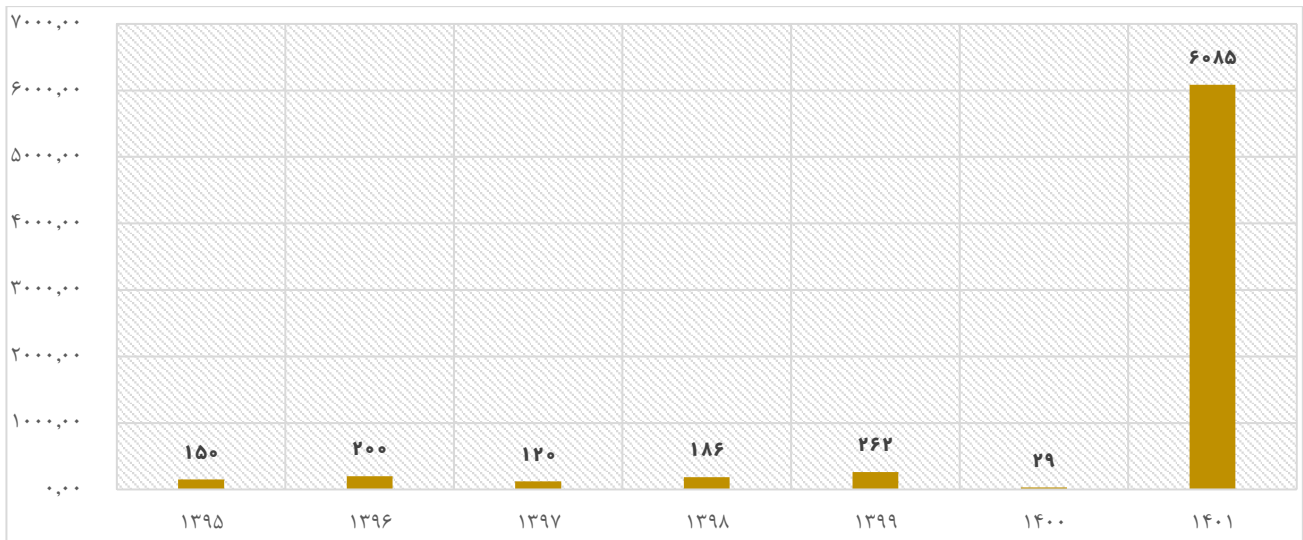
جدول ۵-۱۵ پروژه‌های واگذار شده در کارگروه ملی ماده (۲۷)

عنوان	واحد سنجش	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
تعداد پروژه	پروژه	۱۰	۳	۰	۲۸	۸	۲۴
میزان سرمایه‌گذاری	میلیون ریال	۴۷۱،۴۹۴	۸۴،۱۲۷	۰	۸۴۰،۰۰۰	۵۱۹،۶۱۵	۲۸۵،۳۸۶

جدول ۵-۱۶ تسهیلات و کارآفرینی

ردیف	تعداد/اعتبار	واحد سنجش	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	تعداد پروژه‌های معرفی شده به بانک جهت اخذ تسهیلات	پروژه	۲۰۰	۱۲۰	۱۸۶	۲۶۲	۲۹	۶۰۸۵
۲	تعداد پروژه‌های معرفی شده به بانک جهت دریافت یارانه سود	پروژه	۲۱۵	۲۰۸	۷۴	۲۷	-	-
۳	اعتبار پرداختی بابت یارانه سود و کارمزد تسهیلات بانکی به پروژه‌های بخش خصوصی	میلیارد ریال	۵۰	۵۱	۱۲۰	۳۵	۳۵	-
۴	تعداد پروژه‌های معرفی شده به صندوق توسعه ملی (اشتغال روستایی)	پروژه	۱۰۰	۱۱۴	۱۷۷	۱۹۸	۱۹۴	۱۳۱
۵	پرداخت به پروژه‌های اشتغال روستایی	میلیارد ریال	-	-	-	-	۱،۲۸۸	۹۶۳
۶	جز (۲) بند (ب) تبصره ۱۶ قانون بودجه کل کشور	پروژه	-	-	-	-	-	۳۷۸۷

نمودار ۵-۲ تعداد پروژه‌های معرفی شده به بانک جهت تسهیلات

حوزه وزارت و امور بين الملل

٦

مقدمه

حوزه وزارت، بخش راهبردی و استراتژیک وزارتخانه است که از بخش‌های ۱- دفتر حوزه وزارت و امور بین‌الملل ۲- اداره کل روابط عمومی و اطلاع‌رسانی ۳- امور زنان و خانواده ۴- یگان حفاظت ۵- اداره کل حراست ۶- مرکز مقاومت بسیج ۷- دفتر مدیریت عملکرد، بازرسی و پاسخگویی به شکایات ۸- شورای عالی میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ۹- ستاد اقامه نماز و شورای امر به معروف و نهی از منکر ۱۰- دفتر فناوری اطلاعات، ارتباطات و امنیت فضای مجازی و سایر واحدهای وابسته و تابعه تشکیل شده است.

تعاریف و مفاهیم حوزه وزارت

کمیسیون

مجموعه افراد منتخب هر سازمان یا تشکیلات است که برای بررسی موضوع یا مسأله‌ای خاص گرد هم می‌آیند.

سند رسمی

نوشته‌ای که در مرجعی صلاحیت‌دار تنظیم شده باشد را سند رسمی گویند.

نمایشگاه

محلی که متاع‌های بازرگانی، محصولات کشاورزی، مصنوعات کارخانه‌ها یا آثار باستانی را به معرض نمایش، گذارند.

لوگو

به اشکال و صورت‌های مختلف گرافیکی گفته می‌شود که این اشکال بنا به سلیقه و خلاقیت طراحان طراحی می‌شود.

ارزیابی

فرآیند منظمی است که در آن درباره ارزش، مطلوبیت، موثر بودن یا کفایت چیزی طبق ملاک‌ها و مقاصد معینی قضاوت و داوری می‌شود. این داوری مبتنی بر مقایسه دقیق داده‌های عینی با استانداردهای انتخابی است.

شابک

شماره استاندارد بین‌المللی کتاب (اختصار)

بولتن

گزارش کوتاه چاپی (یا تکثیر شده) رویدادها و خبرهای یک موسسه، خبرنامه

تبلیغات محیطی

به عناصر فیزیکی قابل اجرا برای تبلیغات که در تیررس بینندگان است اطلاق می‌شود. تابلوهای تبلیغاتی، بیلبوردها، فضا‌های تبلیغاتی داخل مترو، بدنه اتوبوس‌ها و ... گونه‌های مختلفی از تبلیغات محیطی به شمار می‌روند.

نریشن

در فیلم‌های مستند و آموزشی اطلاعات صدایی است که روی فیلم می‌شنویم و اطلاعات تکمیلی درباره تصویر را که می‌بینیم در اختیارمان می‌گذارد.

امور بین‌الملل

امور بین‌الملل حوزه وزارتی و امور بین‌الملل (عنوان پیش از ادغام با حوزه وزارتی: "دفتر امور بین‌الملل")، مسئولیت انجام ارتباطات و هماهنگی‌های بین‌المللی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی را عهده‌دار است. تمامی مکاتبات، دیدارها، سفرهای خارجی، امضای اسناد و سایر امور مربوط به همکاری‌های بین‌المللی دوجانبه و چندجانبه با نهادها و مراجع داخلی، کشورهای هدف خارجی و سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای در سه حوزه تخصصی میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، از مجرای این حوزه انجام می‌پذیرد.

این حوزه با برخورداری از پرسنلی مجرب و توانمند، مسلط به زبان‌های خارجی، پروتکل و تعاملات بین‌المللی، تاکنون منشا خدمات ارزنده‌ای برای تحقق اهداف بین‌المللی معاونت‌های تخصصی وزارت بوده است. انعقاد اسناد همکاری‌های بین‌المللی، برگزاری موفق رویدادها، حضور در مجامع رسمی و نمایشگاه‌های بین‌المللی داخلی و خارجی و نیز استرداد آثار باستانی کشورمان، بخشی از نتایج فعالیت‌ها و پیگیری این مجموعه به شمار می‌رود.

بین الملل

جدول ۶-۱ گزارش آماری عملکرد امور بین الملل

مشارکت در محافل بین المللی													
سال	اجلاس رسمی سازمان های بین المللی		اجلاس رسمی سازمان های منطقه ای		اجلاس کمیسیون مشترک		نشست کمیته فنی		کارگاه ها و دوره های آموزشی		رویدادهای بین المللی		
	داخلی	خارجی	داخلی	خارجی	داخلی	خارجی	داخلی	خارجی	داخلی	خارجی	داخلی	خارجی	
	همایش / کنفرانس / نشست دوجانبه		نمایشگاه / جشنواره / رویداد فرهنگی										
۱۴۰۰	-	۱۳	۲	۶	۷	۲	۲	-	-	۳۷	-	۵	۴
۱۴۰۱	-	۱۰	۴	۳	۷	۹	۸		۴	۹	۴	۱۴	۲۲

تعاملات بین المللی								
سال	امضاء اسناد همکاری	سفرها		ملاقات ها		کمک های فنی و طرح های بین المللی	عضویت های بین المللی	
		سفر هیات های ایرانی به خارج از کشور	پذیرش هیات های خارجی	داخل کشور	خارج از کشور		مستولیت ها و عضویت در کمیته های تخصصی	عضویت در سازمان های تخصصی
۱۴۰۰	۹	۷	۸	۱۵	۴	۱۱	۵	۸
۱۴۰۱	۱۴	۱۶	۱۱	۱۰	۱۱	۱۷	۵	۹ (در دست پیگیری)

سایر فعالیت ها							
سال	امور آژانس ها		درخواست روادید برای میهمانان خارجی		صدور معرفی نامه برای اشخاص حقیقی	ترجمه و تهیه گزارشات تخصصی	موارد متفرقه
	درخواست کد روادید گردشگری	درخواست کد روادید سلامت (درمانی)	پذیرفته شده	رد شده			
۱۴۰۰	۴۲۳	۵۴۵	۴۱	۳۹	۴	۲۱	۳۳
۱۴۰۱	۲۷۵	۲۷۷	۱۲	۲۵	۴۸	۲۲	-

اداره کل مدیریت عملکرد، بازرسی و پاسخگویی به شکایات

گروه مدیریت عملکرد

جدول ۶-۲ طراحی و تدوین جداول و فرم‌های شاخص‌های تخصصی ارزیابی دستگاه

ارزیابی دستگاه		
ادارات کل استانی	معاونت‌های سازمان	سال
۱۰۰٪	۱۰۰٪	۱۳۹۴
۱۰۰٪	۱۰۰٪	۱۳۹۵
۱۰۰٪	۱۰۰٪	۱۳۹۶
۱۰۰٪	۱۰۰٪	۱۳۹۷
۱۰۰٪	۱۰۰٪	۱۳۹۸
٪۱۰۰	٪۱۰۰	۱۳۹۹
٪۱۰۰	٪۱۰۰	۱۴۰۰
٪۱۰۰	٪۱۰۰	۱۴۰۱

کسب رتبه برتر جشنواره شهید رجایی در ارزیابی عملکرد سال‌های ۱۳۹۴-۱۳۹۵-۱۳۹۶-۱۳۹۷-۱۳۹۹

✓ کسب رتبه ۲ دستگاه برتر طی چهار سال متوالی بین دستگاه‌های اجرایی کشور در مجموع شاخص‌های عمومی و اختصاصی ارزیابی عملکرد طی سال‌های ۹۴ و ۹۵ و در محور دولت الکترونیک طی سال ۹۶ و در شاخص‌های عمومی طی سال ۹۷ و دریافت لوح تقدیر از ریاست محترم جمهور.

✓ کسب رتبه دستگاه برتر طی سال ۱۳۹۹ بین دستگاه‌های اجرایی کشور در بعد شاخص‌های عمومی

✓ کسب رتبه خوب طی سال ۱۴۰۱ بین دستگاه‌های اجرایی کشور

جدول ۶-۳ طراحی و تدوین جداول و فرم‌های شاخص‌های تخصصی ارزیابی مدیران و کارکنان

ارزیابی کارکنان				
کارکنان ادارات کل استانی	کارکنان مراکز و موسسات وابسته	کارکنان موزه‌ها، کاخ‌موزه‌ها و مجموعه‌های فرهنگی-تاریخی	کلیه کارکنان ستادی	سال- کارکنان
۱۰۰٪	۱۰۰٪	۱۰۰٪	۱۰۰٪	۱۳۹۰
۱۰۰٪	۱۰۰٪	۱۰۰٪	۱۰۰٪	۱۳۹۳
ارزیابی مدیران و کارکنان براساس بخشنامه سازمان اداری و استخدامی مورخ بهمن ماه ۱۳۹۳ به اداره کل منابع انسانی تفویض شده است.				۱۳۹۴
				۱۳۹۵
				۱۳۹۶
				۱۳۹۷
				۱۳۹۸
				۱۳۹۹
				۱۴۰۰
				۱۴۰۱

✓ کسب رتبه ۲ در بین دستگاه‌های اجرایی کشور در سال ۱۳۹۴

✓ کسب رتبه ۳ در بین دستگاه‌های اجرایی کشور در سال ۱۳۹۵

✓ کسب رتبه برتر در بین دستگاه‌های اجرایی کشور در سال ۱۳۹۶

✓ کسب رتبه برتر در بین دستگاه‌های اجرایی کشور در سال ۱۳۹۷

✓ کسب رتبه برتر در بین دستگاه‌های اجرایی کشور در سال ۱۳۹۹

جدول ۵-۶ بازبینی و تدوین شاخص‌های ارزیابی

ردیف	حوزه‌ها - سال	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	معاونت میراث فرهنگی	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰
۲	معاونت صنایع دستی	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰
۳	معاونت گردشگری	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰
۴	معاونت توسعه مدیریت	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰
۵	برنامه عملیاتی سه‌ساله اصلاح نظام اداری	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰
۶	برش استانی شاخص‌های اختصاصی	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰

جدول ۶-۶ الکترونیکی نمودن فرآیندهای انجام کار و استفاده از نرم‌افزارهای تخصصی

ردیف	سال	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	نرم‌افزار جامع مدیریت عملکرد سازمان	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰
۲	نرم‌افزار جامع مدیریت عملکرد سازمان (استانی)	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰

جدول ۶-۶ کمیته مدیریت عملکرد

ردیف	سال - فعالیت	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	تعداد جلسات برگزار شده سالانه کمیته	۵	۵	۱	۰	۲	۲	۰
۲	درصد پیشرفت مصوبات جلسات	%۱۰۰	%۱۰۰	%۱۰۰	۰	%۱۰۰	%۱۰۰	۰

جدول ۶-۹ بازرسی

ردیف	تعداد - سال	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	تعداد پرونده‌های اصله جهت بازرسی	۱۲۸	۱۳۶	۱۴۲	۱۴۷	۱۶۳	۸۹	۹۷
۲	تعداد کل موضوعات مطروحه	۱۴۲	۱۵۱	۱۶۵	۲۳۵	۲۶۰	۱۴۸	۲۵۸
۳	تعداد موضوعات مختومه (بایگانی)	۸۱	۷۳	۹۳	۱۸۲	۲۰۲	۳۲	۳۷
۴	تعداد موضوعات در حال بررسی (جاری)	۶۱	۷۸	۴۹	۵۳	۵۸	۱۶	۲۲۱
۵	تعداد کل گزارشات دریافتی (اعم از سازمان بازرسی کل کشور و...)	۳۱	۳۷	۳۵	۳	۴	۹	۸

جدول ۶-۱۰ مکاتبات بازرسی

ردیف	تعداد - سال	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	تعداد نامه‌های صادره	۶۴۸	۷۹۰	۹۳۳	۱۲۵۵	۱۳۹۳	۸۳۰	۵۴۰
۲	تعداد مکاتبات دفتر با مدیران دوایر مختلف سازمان	۱۴۶	۱۶۷	۱۷۹	۲۱۵	۲۳۸	۱۴۵	۲۱۰
۳	تعداد مکاتبات صورت گرفته با دفتر ریاست جمهوری	۳۳	۵۸	۴۷	۳	۳	۰	۸
۴	تعداد مکاتبات صورت گرفته با بازرسی کل کشور	۱۳۵	۱۸۷	۶۷	۷۸	۸۶	۰	۰
۵	تعداد مذاکرات صورت گرفته با مدیران سازمان	۹۲	۱۳۰	۱۴۵	۲۷۵	۳۰۵	۲۹۷	۲۳۰
۶	تعداد مکاتبات پیرامون گزارشات سازمان بازرسی با معاونت‌ها و ادارات کل ستادی و استانی	۱۲۵	۱۵۳	۱۹۷	۱۶۵	۱۸۳	۷۹	۴۰

جدول ۶-۱۱ تعداد بازرسی انجام شده

ردیف	سال - تعداد	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	
۱	تعداد مذاکرات صورت گرفته با ارباب رجوع	۱۲۰	۱۴۳	۱۴۰	۲۱۰	۲۳۳	۲۵۰	۱۸۰	
۲	تعداد پیگیری‌های تلفنی جهت تسریع در پاسخگویی	۱۸۰۰	۲۰۰	۲۳۵	۴۶۰	۵۱۰	۴۲۰	۱۳۵	
۳	تعداد بازرسی‌های دوره‌ای انجام شده	۱۱	۳۱	۱۴	۶	۷	۶	۵	
۴	تعداد بازرسی‌های فوق العاده انجام شده	۱۵	۳۲	۳۵	۴۹	۵۵	۲۸	۲۱	
۵	تعداد کل بازرسی‌های انجام شده	۸۹	۶۳	۴۹	۵۵	۶۱	۳۴	۲۶	
۶	تعداد پرونده‌های قابل اقدام و رسیدگی	۸۸۹	۲۸۸	۲۳۶	۳۷۳	۴۱۴	۲۱۹	۲۴۷	
۷	تعداد پرونده‌های غیرقابل اقدام و رسیدگی	-	-	-	-	-	-	-	
۸	تعداد بازرسی توسط بازرسان مواد ۹۱ و ۹۲ قانون	دوره‌ای	۲۲۵	دوره‌ای	۲۵۳	۲۱۰	۲۳۳	۱۵۷	۲۴
		موردی	۲۰	موردی	۲۲	۱۵۷	۱۶۵	۱۲۰	۶۸

جدول ۶-۱۲ تعداد جلسات برگزار شده بر حسب موضوع جلسه

ردیف	موضوع جلسه	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	(کمیته سلامت اداری و صیانت از حقوق مردم)	۲	۴	۴	۴	۴	۴	۴
۲	(کارگروه پیشگیری و مقابله نظامند و پایدار با مفاسد اقتصادی)	۰	۲	۳	۴	۳	۳	۳

جدول ۶-۱۳ دوره‌های آموزشی تخصصی برگزار شده در گروه بازرسی

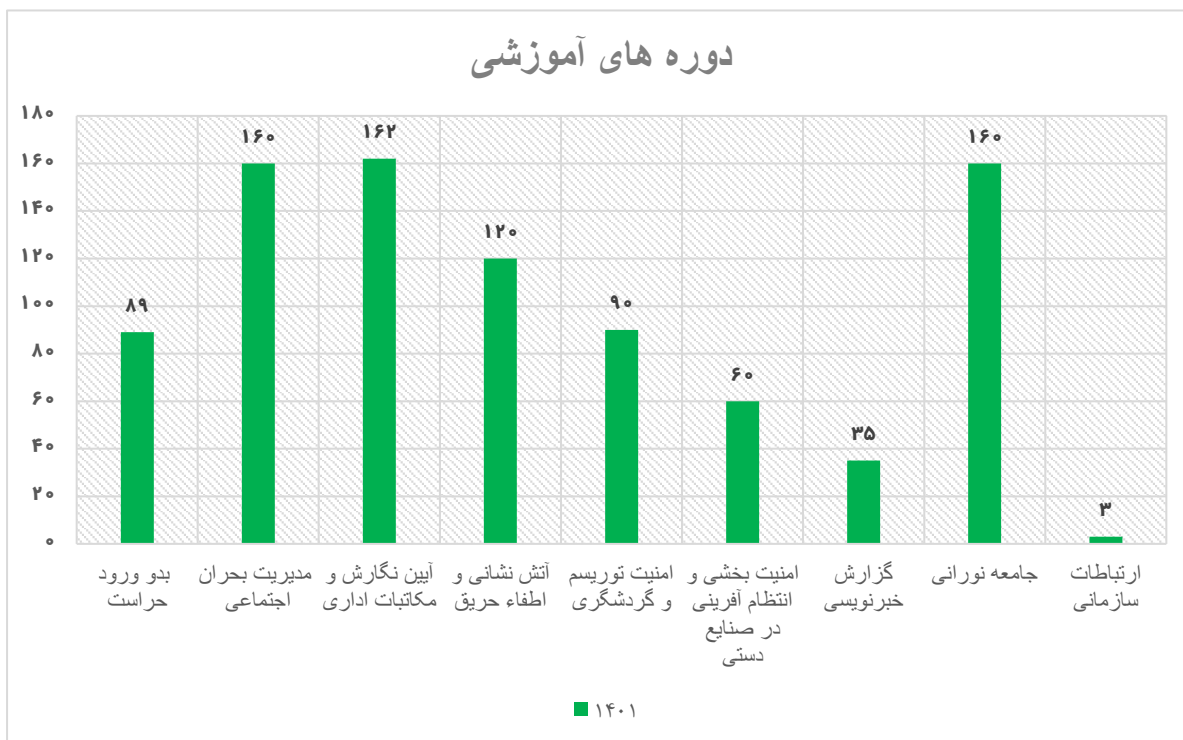
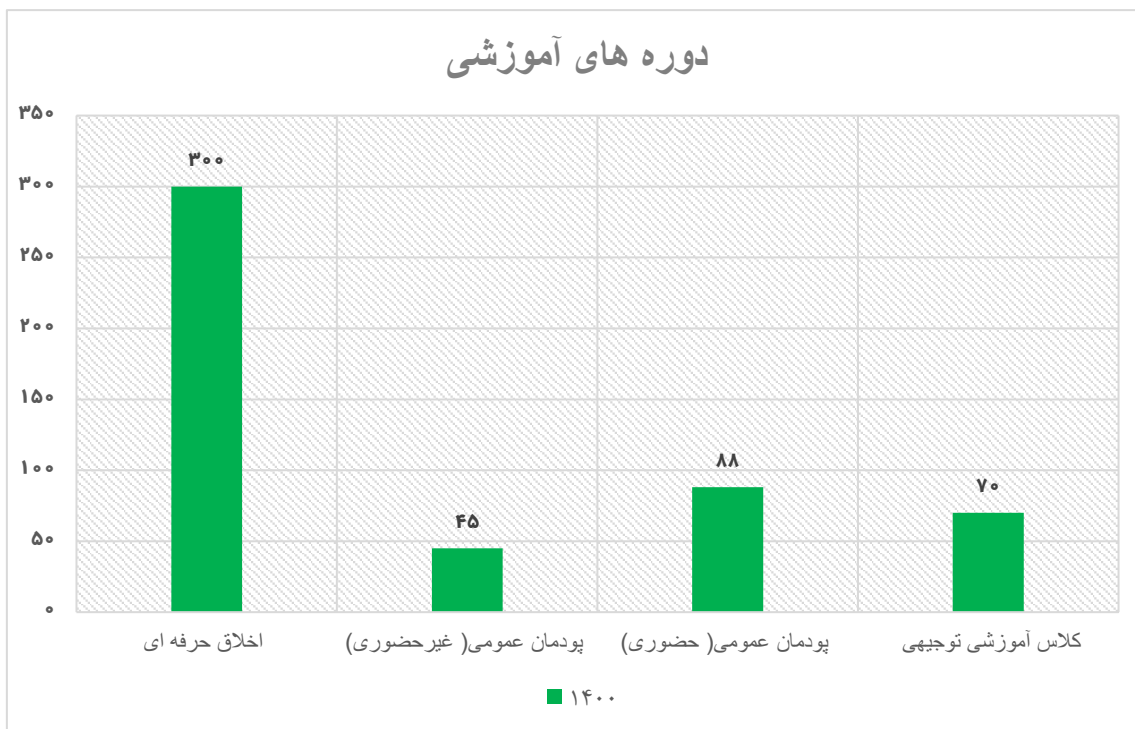
ردیف	مخاطبین دوره آموزشی	تعداد دوره						
		۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	
۱	بازرسین مواد ۹۱ و ۹۲ قانون خدمات مدیریت کشوری	۵	۲	۳	۰	۱	۰	۳
۲	کارکنان سازمان / وزارتخانه	۱	۱	۲	۴	۶	۴	۲

حراست

جدول ۶-۱۴ تعداد دوره‌های آموزشی برگزار شده برای مدیران و متصدیان مشاغل حساس

سال	مدیران و متصدیان مشاغل حساس
۱۴۰۰	کلاس آموزشی توجیهی ویژه پرسنل حفاظت فیزیکی در خردادماه: ۷۰ نفر
	دوره آموزشی پودمان عمومی ویژه پرسنل حفاظت فیزیکی به صورت حضوری: ۸۸ نفر
	دوره آموزشی پودمان عمومی ویژه پرسنل حراست به صورت غیر حضوری: ۴۵ نفر
	کلاس آموزشی اخلاق حرفه ای با محوریت مقابله با مفاسد اداری ویژه ویژه کلیه پرسنل وزارتخانه ستادی و توابع: ۳۰۰ نفر
۱۴۰۱	دوره آموزشی بدو ورود حراست ویژه پرسنل حراست و حفاظت فیزیکی: ۸۹ نفر
	کلاس آموزشی مدیریت بحران اجتماعی ویژه پرسنل حراست و حفاظت فیزیکی: ۱۶۰ نفر
	کلاس آموزشی آیین نگارش و مکاتبات اداری ویژه پرسنل حراست و حفاظت فیزیکی: ۱۶۲ نفر
	کلاس آموزشی آتش نشانی و اطفاء حریق ویژه پرسنل حفاظت فیزیکی: ۱۲۰ نفر
	کلاس آموزشی امنیت تورسیم و گردشگری ویژه پرسنل معاونت گردشگری: ۹۰ نفر
	کلاس آموزشی امنیت بخشی و انتظام آفرینی در صنایع دستی ویژه پرسنل معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی: ۶۰ نفر
	دوره آموزشی گزارش خبرنگاری ویژه پرسنل حراست: ۳۵ نفر
	کلاس آموزشی جامعه نورانی (۱ تا ۴) ویژه پرسنل حراست و حفاظت فیزیکی: ۱۶۰ نفر
	کلاس آموزشی ارتباطات سازمانی (مجازی) ویژه رؤسای دفاتر حراست: ۳ نفر

نمودار ۶-۱ دوره های آموزشی

جهانگردی و اتومبیلرانی

جدول ۶-۱۵ اعطای مجوز برگزاری مسابقه اتومبیلرانی

ردیف	اعطای مجوز، برگزاری مسابقه اتومبیلرانی و نمایشگاه‌های بین‌المللی	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	اسناد و مجوزهای بین‌المللی اتومبیلرانی (گواهینامه، پلاک ترانزیت، ...)	۳۰۹،۵۲۲	۳۱۸،۵۷۵	۳۲۳،۵۰۵	۳۲۰،۹۱۴	۱۷۹،۱۰۲	۲۹۲،۷۳۴	۴۲۰،۲۹۴
۲	ایجاد و توسعه زیرساخت‌های آنلاین پیرامون ارائه خدمات صدور اسناد رانندگی بین‌المللی	۲۴۵۷	۳۸۶۰	۶۱۵۹	۷۶۲۱	۶۵۸۷	۱۴،۸۳۱	۱۷،۹۱۰
۳	توسعه دفاتر مستقیم کانون در حوزه خدمات صدور اسناد	۳	۳	۳	۳	۳	۵	۵
۴	ارتقا سطح فنی کاربران صدور اسناد (دوره)	۱۳	۱۱	۱۰	۱۷	۱۹	۱۴	۱۸
۵	انجام سرویس‌های امداد خودرو	۲۵،۹۷۶	۳۵،۷۳۷	۳۳،۶۳۷	۳۶،۳۱۷	۱۶،۳۵۰	۱۴،۲۶۶	۳۴،۱۷۱
۶	رویدادهای اتومبیلرانی و وسایل نقلیه گردشگری (نمایشگاه، همایش، رالی، امداد آفرود و ...)	۵	۱۶	۲۴	۸۸	۱۳۵	۲۰۹	۲۶۱
۷	برگزاری نمایشگاه بین‌المللی در سایر کشورها	۱۰	۷	۷	۶	-	۱	۲
۸	تعداد پلاک تاریخی اعطا شده (توسط دبیرخانه وسیله‌های نقلیه تاریخی)	۲۳	-	۱۰۳	۸۰	۱۰	۴۵	۵۴
۹	مجوز خروج موقت خودروهای تاریخی از کشور	۲۹	۵۹	۱۵۱	۱۶۷	۷۰	۱۵۹۲	۱۵۹۱
۱۰	تسهیل در تردد گردشگران خارجی (موتورسیکلت‌های بالای ۲۵۰ CC و خودروهای بالای ۲۵۰۰ CC)	-	-	-	-	-	-	۵۰۰

۱۵	-	-	-	-	-	-	انعقاد تفاهم‌نامه همکاری (دبیرخانه امور قراردادهای، انعقاد تفاهم‌نامه‌های صادره و وارده)	۱۱
۳	-	-	-	-	-	-	انعقاد تفاهم‌نامه همکاری (جامعه تورگردانان ایران و انجمن صنفی خدمات مسافرت هوایی و جهانگردی ایران)	۱۲
۴۸۰۰۰۷۴*	۳۷۰۱۷۲	۴۵۰۹۳۳	۱۷۲۰۰۸۰	۱۶۴۰۲۴۸	۱۸۲۰۳۰۱	۹۷۰۱۹۹	تعداد تماس سامانه ملی سفر	۱۳
۲	۲	۲	۱	-	-	-	بهره‌برداری از خانه سنتی به عنوان هتل و مرکز اقامتی	۱۴

جدول ۶-۱۶ توسعه گردشگری ایران

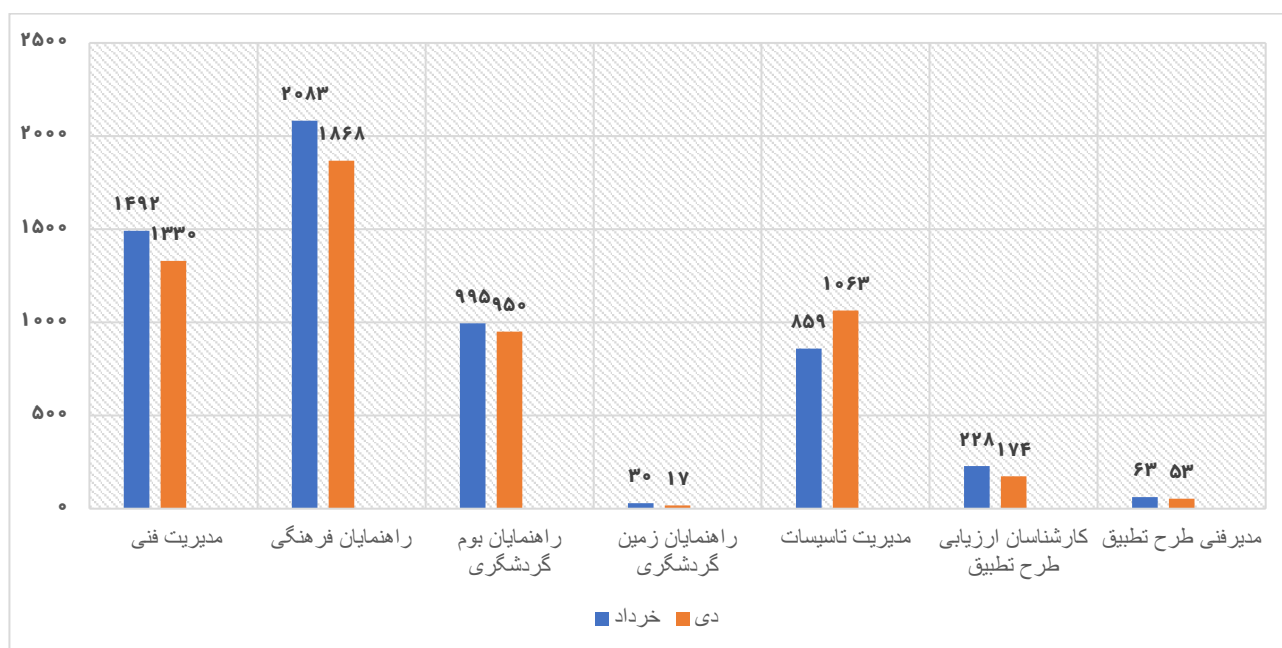
عنوان	سال			
	۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸
میانگین درصد اشغال واحدهای تابعه شرکت	۷۰	۶۰	۱۵	۵۴
تعداد مراسم و همایش‌های برگزار شده توسط نهادهای مختلف در هتل‌های تابعه	۲۱۵	۵۹	۱	۱۴۴
تعداد قراردادهای اقامتی شرکت	۹۷	۱۶	۱۰	۴۶
تعداد دفاتر خدمات مسافرتی همکار شرکت	۹۷	۱۶	۱۰	۴۶
تعداد نیروی انسانی شاغل در شرکت	۴۷۳	۴۱۳	۴۶۴	۴۹۲
تعداد شرکت‌های استانی فعال	۹	۸	۴	۴
تعداد مجامع برگزار شده شرکت‌های استانی	۸	۵	۲	۲

توسعه ایرانگردی و جهانگردی

جدول ۶- ۱۷ آمار شرکت کنندگان در آزمون جامع دوره‌های کوتاه مدت گردشگری خردادماه و دی ماه سال ۱۴۰۱

ردیف	عنوان دوره	خرداد	دی
۱	مدیریت فنی دفاتر خدمات	۱۴۹۲	۱۳۳۰
۲	راهنمایان فرهنگی	۲۰۸۳	۱۸۶۸
۳	راهنمایان بوم‌گردشگری	۹۹۵	۹۵۰
۴	راهنمایان زمین‌گردشگری	۳۰	۱۷
۵	مدیریت تاسیسات	۸۵۹	۱۰۶۳
۶	کارشناسان ارزیابی طرح تطبیق	۲۲۸	۱۷۴
۷	مدیرفنی طرح تطبیق	۶۳	۵۳

نمودار ۶-۲ شرکت کنندگان در آزمون جامع دوره‌های کوتاه مدت گردشگری

جدول ۶-۱۸ فناوری اطلاعات، ارتباطات و امنیت فضای مجازی

برنامه	اقدام	زیر اقدام	شاخص عددی زیر اقدام	شاخص عددی کل اقدام
زیربنایی	تدوین فرآیندها	احصاء فرآیند حراجی صنایع دستی احصاء فرآیند بازارچه های موقت صنایع دستی احصاء فرآیند خانه های صنایع دستی احصاء فرآیند صدور پروانه بهره برداری شناورهای گردشگری احصاء فرآیند راه اندازی بیمه راهنمایان گشت احصاء فرآیند ثبت رویداد در تقویم رویدادهای گردشگری کشور احصاء فرآیند نظارت بر رویدادها در تقویم رویدادهای گردشگری کشور احصاء اصلاح یا حذف رویدادها در تقویم رویدادهای گردشگری کشور احصاء فرآیند تجارت اموال فرهنگی تاریخی منقول مجاز	۹	۹
	اصلاح فرآیندها	ویرایش فرآیند انتقال راهنما از استان به استان دیگر	۱	۱
	شناسایی زیرساخت های نوین	استفاده از بلیط الکترونیک و دستگاه های پوز جدید استفاده از تجهیزات تور مجازی	۲	۲
	تدوین دستورالعمل های مورد نیاز	دستور العمل های امنیتی	۱	۱
عملیاتی	راه اندازی سامانه ها و سیستم های جدید (سامانه، پورتال، سخت افزار، شبکه، ویدئو کنفرانس، خدمات الکترونیکی، وب سرویس ها)	سامانه آرشیو پرسنلی راه اندازی پورتال اداره کل موزه ها و جشنواره فجر راه اندازی سامانه پنجره واحد خدمات وزارتخانه و دولت هوشمند راه اندازی سامانه پیشخوان دولت وزارتخانه راه اندازی سامانه مدیریت فرآیندهای وزارتخانه	۵	۵
	توسعه سامانه ها و سیستم ها	سامانه دفاتر خدمات مسافرتی و راهنمایان گشت - توسعه سامانه جامع نظارت، آمار و اطلاعات تاسیسات گردشگری (جانا) شامل موارد: رویدادهای گردشگری، تشکل های حرفه ای، آموزشگاه های صنایع دستی - توسعه سامانه سرمایه انسانی و مدیران فردا - توسعه سامانه تسهیلات	۴	۴
	ایجاد زیرساخت های نوین (ارائه خدمات به سایر دستگاه ها، دریافت و استعلام خدمات الکترونیکی از سایر دستگاه ها)	ایجاد وب سرویس: - استعلام بر اساس کد ملی برای سامانه زمین - استعلام اطلاعات دفاتر خدمات مسافرتی بر اساس شماره مجوز برای پلیس آگاهی	۷	۷

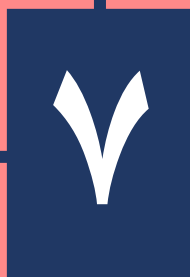
		<p>-استعلام اطلاعات تاسیسات گردشگری بر اساس شماره مجوز برای پلیس آگاهی</p> <p>- لیست اطلاعات آماری برای مرکز آمار</p> <p>- استعلام شناور های دارای مجوز برای شرکت پخش فرآورده های نفتی</p> <p>راه اندازی شبکه NIX</p> <p>راه اندازی شبکه PGSB</p>		
۲۵	۲۵	<p>سامانه مالی،اداری و پشتیبانی(تشکیلات،کارگزینی، حقوق و دستمزد، اموال ، انبار، بودجه ، حضور و غیاب ، bpms (سامانه جامع آموزش گردشگری-سامانه حفظ و احیاء بناها، بافت ها و محوطه ها-سامانه پرونده الکترونیک مدیریت،حفاظت و احیاء آثار تاریخی کشور-سامانه ثبت آثار تاریخی-فرهنگی-سامانه اموال منقول تاریخی- فرهنگی-سامانه داشبورد مدیریتی اطلاعات-سامانه وب سرویسها-سامانه جامع نظارت، آمار و اطلاعات تاسیسات گردشگری (جانا)- سامانه سرمایه انسانی و مدیران فردا- سامانه جامع نظام پیشنهادات-سامانه جامع آموزش گردشگری-سامانه تور مجازی پایگاه ها-سامانه جامع کتابداری و اطلاع رسانی و آرشیو اسناد (ساجا)- سامانه صدور موافقت اصولی و مجوز ایجاد (سما)- سامانه صدور مجوز بهره برداری از اماکن گردشگری(سما)- سامانه صدور جواز تاسیس صنایع دستی (سما)- سامانه صدور مجوز کارت شناسائی هنرمندان صنایع دستی (سما)-سامانه صدور مجوز تولید انفرادی محصولات صنایع دستی (سما)-سامانه صدور مجوز تولید کارگاهی محصولات صنایع دستی (سما)- سامانه ایمیل وزارتخانه- سامانه آموزش منابع انسانی (ساجا) -سامانه مدیریت خدمات فناوری دانا (سام)-سامانه مکاتبات اداری</p> <p>-سامانه حضورغیاب-سامانه یکپارچه بلیت الکترونیک</p>	پشتیبانی از سامانه ها و سیستم ها و سایت ها	پشتیبانی
۲	۲	<p>اینترنت فیزیک نظری</p> <p>دیتا سنتر پارس آنلاین</p>	پشتیبانی از زیرساخت های فناوری اطلاعات	
۷	۷	<p>پنجره واحد خدمات الکترونیک (سما)</p> <p>سامانه جامع دفاتر خدمات مسافرتی و راهنمایان گشت (سادرا)</p> <p>سامانه آموزش گردشگری</p> <p>کتابخانه سامانه مالی و اداری</p> <p>سامانه تحلیلگران سامانه کسری</p>	پشتیبانی از ارائه خدمات به ذینفعان داخلی و خارجی	

جدول ۶-۱۹ آمار و اطلاعات برنامه ها و اهم اقدامات انجام شده در مرکز فناوری اطلاعات، ارتباطات و امنیت فضای مجازی طی سال ۱۴۰۱

برنامه	اقدام	زیر اقدام	شاخص عددی	شاخص عددی کل اقدام
زیربنایی	تدوین فرایندها	<ul style="list-style-type: none"> ✓ احصاء فرآیند حراجی صنایع دستی ✓ احصاء فرآیند بازارچه های موقت صنایع دستی ✓ احصاء فرآیند خانه های صنایع دستی ✓ احصاء فرآیند صدور پروانه بهره برداری شناورهای گردشگری ✓ احصاء فرآیند راه اندازی بیمه راهنمایان گشت ✓ احصاء فرآیند ثبت رویداد در تقویم رویدادهای گردشگری کشور ✓ احصاء فرآیند نظارت بر رویدادها در تقویم رویدادهای گردشگری کشور ✓ احصاء اصلاح یا حذف رویدادها در تقویم رویدادهای گردشگری کشور ✓ احصاء فرآیند تجارت اموال فرهنگی تاریخی منقول مجاز 	۹	۹
	اصلاح فرایندها	ویرایش فرآیند انتقال راهنما از استان به استان دیگر	۱	۱
	شناسایی زیرساخت های نوین	استفاده از بلیط الکترونیک و دستگاه های پوز جدید استفاده از تجهیزات تور مجازی	۲	۲
	تدوین دستورالعمل های مورد نیاز	دستور العمل های امنیتی	۱	۱
عملیاتی	راه اندازی سامانه ها و سیستم های جدید (سامانه، پورتال، سخت افزار، شبکه، ویدئو کنفرانس، خدمات الکترونیکی، وب سرویس ها)	سامانه آرشیو پرسنلی راه اندازی پرتال اداره کل موزه ها و جشنواره فجر راه اندازی سامانه پنجره واحد خدمات وزارتخانه و دولت هوشمند راه اندازی سامانه پیشخوان دولت وزارتخانه راه اندازی سامانه مدیریت فرآیندهای وزارتخانه	۵	۵
	توسعه سامانه ها و سیستم ها	سامانه دفاتر خدمات مسافرتی و راهنمایان گشت - توسعه سامانه جامع نظارت، آمار و اطلاعات تاسیسات گردشگری (جانا) شامل موارد: رویدادهای گردشگری، تشکل های حرفه ای، آموزشگاه های صنایع دستی - توسعه سامانه سرمایه انسانی و مدیران فردا - توسعه سامانه تسهیلات	۴	۴
	ایجاد زیرساخت های نوین (ارائه خدمات به سایر دستگاه ها، دریافت و استعلام خدمات الکترونیکی از سایر دستگاه ها)	<ul style="list-style-type: none"> ایجاد وب سرویس: ✓ استعلام بر اساس کد ملی برای سامانه زمین ✓ استعلام اطلاعات دفاتر خدمات مسافرتی بر اساس شماره مجوز برای پلیس آگاهی ✓ استعلام اطلاعات تاسیسات گردشگری بر اساس شماره مجوز برای پلیس آگاهی ✓ لیست اطلاعات آماری برای مرکز آمار ✓ استعلام شناور های دارای مجوز برای شرکت پخش فرآورده های نفتی راه اندازی شبکه NIX راه اندازی شبکه PGSB 	۷	۷

۲۵	۲۵	<p>سامانه مالی، اداری و پشتیبانی (تشکیلات، کارگزینی، حقوق و دستمزد، اموال، انبار، بودجه، حضور و غیاب، bpmس) - سامانه جامع آموزش گردشگری - سامانه حفظ و احیاء بناها، بافت ها و محوطه ها - سامانه پرونده الکترونیک مدیریت، حفاظت و احیاء آثار تاریخی کشور - سامانه ثبت آثار تاریخی - فرهنگی - سامانه اموال منقول تاریخی - فرهنگی - سامانه داشبورد مدیریتی اطلاعات - سامانه وب سرویسها - سامانه جامع نظارت، آمار و اطلاعات تاسیسات گردشگری (جانا) - سامانه سرمایه انسانی و مدیران فردا - سامانه جامع نظام پیشنهادات - سامانه جامع آموزش گردشگری - سامانه تور مجازی پایگاه ها - سامانه جامع کتابداری و اطلاع رسانی و آرشیو اسناد (ساجا) - سامانه صدور موافقت اصولی و مجوز ایجاد (سما) - سامانه صدور مجوز بهره برداری از اماکن گردشگری (سما) -</p> <p>سامانه صدور جواز تاسیس صنایع دستی (سما) -</p> <p>سامانه صدور مجوز کارت شناسائی هنرمندان صنایع دستی (سما) -</p> <p>سامانه صدور مجوز تولید انفرادی محصولات صنایع دستی (سما) -</p> <p>سامانه صدور مجوز تولید کارگاهی محصولات صنایع دستی (سما) -</p> <p>سامانه ایمیل وزارتخانه - سامانه آموزش منابع انسانی (ساجا) -</p> <p>سامانه مدیریت خدمات فناوری دانا (سام) - سامانه مکاتبات اداری - سامانه حضور غیاب - سامانه یکپارچه بلیت الکترونیک</p>	پشتیبانی از سامانه ها و سیستم ها و سایت ها
۲	۲	اینترنت فیزیک نظری دیتا سنتر پارس آنلاین	پشتیبانی از زیرساخت های فناوری اطلاعات
۷	۷	<p>پنجره واحد خدمات الکترونیک (سما)</p> <p>سامانه جامع دفاتر خدمات مسافرتی و راهنمایان گشت (سادرا)</p> <p>سامانه آموزش گردشگری کتابخانه</p> <p>سامانه مالی و اداری</p> <p>سامانه تحلیلگران</p> <p>سامانه کسری</p>	پشتیبانی از ارائه خدمات به ذینفعان داخلی و خارجی

پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

مقدمه

تحقیق و پژوهش در هر بخشی پایه و اساس حرکت رو به جلو و مسیر توسعه آن بوده و افق‌های روشن را می‌توان در لابلای متون تحقیقی ترسیم و پی‌گیری نمود. نیاز به پژوهش در بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری امری بدیهی است، به ویژه در بخش میراث فرهنگی می‌توان ادعا نمود که اساس هر گونه اقدام اجرایی، پژوهش‌های بنیادی و کاربردی می‌باشد. اهمیت پژوهش و تحقیق در این حوزه باعث گردید تا در هنگام تشکیل سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و ارتقاء آن به سطح یک سازمان اجرایی و سیاست‌گذار، به منظور حفظ توان پژوهشی و تقویت ساختارهای علمی در زیر مجموعه سازمان، مجوز ایجاد پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری نیز صادر گردد. بر این اساس پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری وابسته به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، به منظور پاسخگویی به بخشی از نیازهای پژوهشی کشور در زمینه میراث فرهنگی، گردشگری و هنرهای سنتی به استناد مجوز شماره ۲۲/۶۵۰۳ مورخ ۱۳۸۳/۸/۲۰ شورای گسترش عالی وزارت علوم تحقیقات و فناوری و با اهداف زیر تشکیل شده است:

- ۱- پژوهش‌های مرتبط با شناخت سیر تکوین تاریخی و تحولات فرهنگ ایران زمین؛
 - ۲- گسترش پژوهش‌های میراث فرهنگی و گردشگری به منظور کمک به توسعه پایدار، وفاق ملی و تفاهم بین ملت‌ها و صلح آسایش جهانی؛
 - ۳- ایجاد زمینه مناسب برای ارتقاء فعالیت‌های پژوهشی و توسعه فناوری و نوآوری در زمینه میراث فرهنگی و گردشگری.
- پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری در سال ۱۴۰۱ اقدامات مهمی در حوزه فعالیت‌های خود انجام داده است. این پژوهشگاه در راستای قوانین بودجه سالانه، برنامه ششم توسعه و براساس سند راهبردی پژوهشگاه در افق ۱۴۰۴ و همچنین برنامه عملیاتی در پی دستیابی به اهداف تعیین شده خود بوده است که در ادامه به ارائه خلاصه عملکرد پژوهشگاه خواهیم پرداخت:

جدول ۷-۱ اقلام آماری پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری طی سال‌های ۱۳۹۳-۱۴۰۱

سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۰	سال ۱۳۹۹	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۴	سال ۱۳۹۳	اقلام آماری
۱۱۰	۱۴۴	۱۶۰	۱۵۹	۱۱۶	۸۸	۷۲	۵۷	۵	تعداد طرح‌های موضوعی تاریخی-فرهنگی انجام شده
۴۹	۴۷	۵۶	۶۰	۸۰	۸۲	۶۴	۶۰	۵۸	تعداد کاوش‌های انجام شده
۲۰	۱۸	۳۴	۴۰	۴۹	۳۸	۲۳	۳۸	۴۲	تعداد حوزه‌های بررسی، شناسایی و مستندسازی شده باستان‌شناسی
۵۷	۵۲	۷۵	۴۹	۱۰۲	۵۰	۴۴	۵۱	۴۰	تعداد حوزه‌های گمانه‌زنی شده باستان‌شناسی
۲۷۸۱	۱۲۸۲	۵۲۱۱	۶۹۵۸	۳۹۷۱	-	-	-	-	تعداد محوطه‌های مستند سازی شده باستان‌شناسی در سامانه
۳۳۷	۱۴۱۷	۱۵۶۸	۵۵۴	۲۶۵	۳۴۰	-	-	-	تعداد مستند سازی شده زبان گویش (آبادی)
۸۸	۷۲	۱۴	۳۵	۲۹	۲۳	-	-	-	تعداد مستند سازی شده هنرهای سنتی
۱۶	۳۶	۴۷	۲۹	۳۹	۲۲	-	-	-	تعداد مستندسازی شده حوزه‌های مردم‌شناسی (مردم‌نگاری)
۱۷۹۳	۱۵۰۱	۱۴۶۴	۴۲۰۰	۴۳۲۴	۳۰۲۳	۴۱۹۲	۲۵۹۹	۳۶۲۲	تعداد مراجع‌کننده به مرکز اسناد و کتابخانه
۱۴۲	۲۴۸	۲۷۰	۷۴	۱۹۸	۲۲۵	۲۱۷	۱۷۹	۱۲۵	تعداد مقالات چاپ شده
۱۴	۳۵	۲۵	۴۲	۴۱	۵۵	۲۶	۴۵	۲۲	تعداد کتب منتشر شده
۴	۵	۷	۶	۷	۷	۷	۱۲	۸	تعداد همایش‌های برگزار شده
۳۸	۳۸	۳۸	۳۴	۳۴	۳۰	۲۹	۲۴	۱۴	تعداد تفاهم‌نامه‌های بین-المللی منعقد شده در حال اجرا
۱۸	۷۰	۹۳	۷۶	۸۵	۱۵۰	۱۵۵	۱۱۷	۱۱۸	تعداد آثار تولید شده در کارگاه‌های هنرهای سنتی

طرح‌های پژوهشی سال ۱۴۰۱

پژوهشکده مردم‌شناسی (۶ عنوان)

- (۱) مطالعه تطبیقی تاریخ مردم‌شناسی ایران و ترکیه با تأکید بر شکل‌گیری موزه مردم‌شناسی
- (۲) افق چشمداشت و میراث فرهنگی: بررسی ساختار مخاطب‌پذیری آثار ادبی و هنری و فرهنگ جوانان با تأکید بر سه استان سیستان و بلوچستان، گلستان و گیلان
- (۳) مردم‌شناسی تاریخی بندر پیربازار بر اساس اسناد دوره قاجاریه
- (۴) تحلیل انتقادی محتوای (خام) پرونده‌های ملی ثبت میراث ناملموس و کارآمدی آن در راستای پرونده‌های جهانی
- (۵) آئین‌ها و مراسم نوروز و یلدا در ترکمن صحرا
- (۶) بررسی شیوه‌های ایجاد تعلق پایدار نسبت به میراث فرهنگی ناملموس در نوجوانان در حوزه‌ی نمایش‌های شادی آور آئینی و سنتی (مطالعه موردی: سیاه‌بازی، خیمه شب‌بازی، حاجی فیروز)

پژوهشکده زبان‌شناسی، کتیبه‌ها و متون (۱۵ عنوان)

- (۱) نظام آوایی زبان بلوچی (بررسی تطبیقی زبان بلوچی با زبان‌های ایرانی میانه غربی)
- (۲) مستندسازی کتیبه‌های یونانی موزه ملی ایران و ارائه ترجمه فارسی از آنها
- (۳) بررسی و پژوهشی در سکه‌های ایلخانی، تیموری و ترکمانان (بر اساس ۳۰۰ سکه موجود در موزه ملک)
- (۴) فهرست نسخه‌های خطی حوزه مطالعات سیستان و بلوچستان
- (۵) بررسی نظام آوایی، ساخت واژگی و نحوی گویش شهر فردوس
- (۶) بارگذاری شناسنامه‌ها و فایل‌های صوتی اطلس زبانی استان خوزستان در سامانه اطلس زبانی ایران (فاز اول): ۴۴۹ پرسشنامه موجود)
- (۷) تدوین اطلس زبانی استان سیستان و بلوچستان (شهرهای چابهار، خاش، زابل، زاهدان و سراوان)
- (۸) نشانه‌های مربوط به حالت‌های دستوری همراهی و ابزاری در زبان خلجی از منظر رده‌شناختی
- (۹) ترجمه کتاب / Rika Gyselen/ Sasanian Seals And Sealings In the A.Saeedi Collection/ pages۴۰۷
- (۱۰) مستندنگاری و پژوهش در کتیبه آرامگاه و سنگ مزار میر ابوالقاسم فندرسکی و سنگ مزار مشاهیر مدفون در این آرامگاه
- (۱۱) اطلس زبانی استان خراسان جنوبی (فاز اول و دوم)
- (۱۲) مطالعه و بررسی مجموعه سکه‌های ساسانی توقیفی به دست آمده از نهب‌اند

۱۳) مستندنگاری کتیبه های فرامین حکام عهد صفوی، افشار و زندیه و قاجار در مدارس و مساجد، میادین و امامزاده های ایران (فاز یک: استان تهران)

۱۴) نگاهی اجمالی به هنر مهرسازی در عصر ساسانی

۱۵) طرح پژوهشی اطلس زبان شناسی استان تهران (شهرستان های شمیرانات و دماوند)

پژوهشکده ابنیه و بافت های تاریخی (۲۲ عنوان)

۱) بررسی سیر تحولات کالبدی-اجتماعی محله سردار شهر قزوین (در بازه زمانی اجرای طرح های فرادست شهرسازانه مدرن)

۲) پژوهشی در معماری آرامگاه شاه نعمت الله ولی، ماهان کرمان

۳) راهنمای حفاظت از بناهای تاریخی در برابر آتش

۴) مطالعات معماری آثار موقوفی کرمان در دوره قاجار (آثار بجا مانده از حاج آقا علی رفسنجانی)

۵) تدوین دستورالعمل حفاظت از باغ های تاریخی (بر اساس ۶ نمونه موردی از باغ های یزد، کرمان و بیرجند)

۶) شناخت بازار تاریخی کرمان به منظور تدوین راهبردهای حفاظت کالبدی آن

۷) تدوین دستورالعمل حفاظت از باغ های تاریخی با بررسی تطبیقی شیوه های سنتی و نوین باغبانی (بر اساس ۴ نمونه موردی از باغ های بیرجند، کرمان و یزد)

۸) فاز دوم مدیریت بحران در بازار تاریخی تبریز (ارائه راهکارهای عملیاتی)

۹) بازشناسی و تبیین الگوی جداره های تاریخی بافت فرهنگی - تاریخی شهر خوی

۱۰) بررسی و تحلیل تحولات مسجد جامع میبد و نسبت آن با تحولات تاریخی شهر

۱۱) تدوین معیارهای سنجش ابنیه تاریخی برای احیا و بررسی روشهای به روز رسانی طراحی آنها (با تأکید بر معماری داخلی)

۱۲) چارچوب مستندسازی باغ های تاریخی؛ نمونه موردی: باغ های استان یزد

۱۳) شناخت، معرفی و بررسی بناهای معماری دوره معاصر تا سال ۱۳۵۷ در منطقه شمیرانات

۱۴) بررسی میراث معماری یزد

۱۵) بررسی آثار معماری دستکند ایران و ارائه راهبردهای حفاظت از آنها با تأکید بر آثار واقع در استان های یزد، کرمان و سیستان بلوچستان

۱۶) تهیه و تدوین چهارچوب حفاظت و مرمت آرایه های گچی ایران

- (۱۷) گونه شناسی مساجد تاریخی شهر یزد (از دوره تیموری تا پایان قاجار)
- (۱۸) تحلیل و شناسایی میراث معماری معاصر ارومیه: بناهای عمومی و خصوصی از سال ۱۳۰۰ تا ۱۳۵۷
- (۱۹) آسیب شناسی مسجد جامع عباسی اصفهان
- (۲۰) تهیه طرح مطالعاتی، ساماندهی تپه تاریخی توانگر در شهر خنج
- (۲۱) «طرح راهبردی پهنه ی تاریخی نیشابور»
- (۲۲) طرح پژوهشی مطالعات و تهیه نقشه های اجرایی محوطه تاریخی اهرنجان سلماس

پژوهشکده حفاظت و مرمت آثار تاریخی - فرهنگی (۲۰ عنوان)

- (۱) حفاظت حین کاوش از یافته های باستان شناسی
- (۲) مبانی مدیریت یکپارچه مقابله با آفات (میما) و مطالعه موردی بر روی مجموعه پوشاک پژوهشکده مردم شناسی
- (۳) بررسی آسیب های بیولوژیک در مخزن و فضای نمایشگاهی و تهیه طرح حفاظت پیشگیرانه از منسوجات، دست بافته ها و پوشاک در موزه عمارت مفخم بجنورد- خراسان شمالی
- (۴) طبقه بندی، مستندسازی و ساماندهی کالبدی و اطلاعاتی بقایای پارچه های کربونیزه شده تخت جمشید
- (۵) مطالعه، شناسایی و تهیه برگه هویتی سنگ های موجود در کاخ کوشک (نیاوران)
- (۶) ارزیابی کیفیت محیط موزه های استان کرمان (پروژه موزه سبز)
- (۷) تشخیص و شناسایی نمونه استخوان های جانوری یافت شده از منطقه باستانی سیمره
- (۸) مطالعه و بررسی، تهیه و تولید صفحات سولفید روی با استفاده از روش های لایه نشانی، جهت تعیین غلظت میزان توریم و اورانیوم برای دستگاه شمارشگر آلفای آزمایشگاه ترمولومینسانس
- (۹) راهنمای حفاظت و نگهداری از آثار عکاسی
- (۱۰) بررسی اصالت تابلوی نقاشی رنگ و روغن منسوب به پیکاسو از منظر تکنیکی و فنی در مخزن موزه دوران اسلامی
- (۱۱) تجزیه و تحلیل مقایسه ای پیشروی خوردگی آثار فلزی بر پایه آنالیز ترک ها (از شواهد چشمی تا مدارک ریزساختاری)
- (۱۲) بررسی تأثیرات روش های مختلف پاکسازی بر سطح سکه های تاریخی نقره
- (۱۳) ارزیابی پتانسیل نانوذرات نقره و روی تولید شده به روش سبز در کنترل فرسودگی زیستی آثار تاریخی (بررسی فعالیت ضد میکروبی و اثرات سمی آنها بر سلول های نرمال انسانی)
- (۱۴) بررسی فیزیک و شیمیایی سرباره های استان یزد به منظور رهیافتی به کانه های استحصالی (شهرستان خاتم)

- (۱۵) تهیه پروتکل مقابله با بحران برای موزه ها
- (۱۶) تجارب و توصیه های حفاظتی در محوطه های کاوش (فصل اول)
- (۱۷) ساماندهی کالبدی و اطلاعاتی بقایای پارچه های کربونیزه شده تخت جمشید-مرحله ۲: تکمیل برنامه مطالعاتی و نگهداری
- (۱۸) اجرای طرح ارزیابی کیفیت و سرعت تبادل هوای ویتترین های بلوک A باغ موزه بانک مرکزی ج.ا.ا.
- (۱۹) مطالعات زمین شناسی و سنگ شناسی در محدوده تخت جمشید
- (۲۰) اجرای عملیات ترمیم ترک های تنشی مجسمه نادر

پژوهشکده باستان شناسی (۲۶ عنوان)

- (۱) برنامه فصل دوم کاوش در سد کانی سیب
- (۲) تهیه دستورالعمل عرصه و پیشنهاد حریم محوطه های تاریخی
- (۳) بررسی و مطالعه شیوه های تدفین دوران تاریخی در استان بوشهر بر اساس منابع مکتوب و شواهد باستان شناسی
- (۴) بررسی نقش اقلیم بر استقرارهای جنوب شرق ایران به مرکزیت شهر سوخته در اوایل عصر مفرغ میانی
- (۵) دومین فصل کاوش محوطه بروه سردشت استان آذربایجان غربی
- (۶) مستندسازی و مطالعه کاشیهای زرین فام موزه زنجان مکشوفه از کاوش های محوطه سلطانیه
- (۷) تحلیل داده ها و یافته های محوطه باستانی زیج (زرنه، ایوان، ایلام)
- (۸) مرزها و سرحدات فرهنگ بلخی- مروی در خراسان
- (۹) بررسی و تحلیل گونه شناسی سفال های حاصل از کاوش لایه نگاری به منظور تبیین بر همکنش های فرهنگی تپه گردی گوران
- (۱۰) گونه شناسی و طبقه بندی سنگ قبرهای دوره اسلامی استان آذربایجان غربی (ایلخانی تا صفوی)
- (۱۱) انجام طرح پژوهشی کاوش نجات بخشی در محوطه ۱۹ محدوده سد چمشیر، گچساران
- (۱۲) انجام طرح پژوهشی کاوش نجات بخشی تپه برکمران در محدوده سد کانی سیب پیرانشهر
- (۱۳) انجام طرح پژوهشی کاوش نجات بخشی تپه گردآشوران در محدوده سد کانی سیب پیرانشهر
- (۱۴) انجام طرح پژوهشی بررسی نجات بخشی باستان شناسی محدوده سد هواسان شهرستان سرپل ذهاب
- (۱۵) انجام طرح پژوهشی کاوش نجات بخشی تپه گردی گوران در محدوده سد کانی سیب پیرانشهر

- ۱۶) انجام طرح پژوهشی کاوش نجات بخشی محوطه خره خانالی شمالی در محدوده سد کانی سیب پیرانشهر
- ۱۷) انجام طرح پژوهشی بررسی و گمانه زنی تعیین عرصه و حریم پیش از تاریخی تل خاکستر در مسیر بزرگراه مجن، شاهرود
- ۱۸) انجام طرح پژوهشی کاوش نجات بخشی تپه گردی ۲۷۳ در مسیر خط انتقال گاز دشتک- زابل استان سیستان و بلوچستان
- ۱۹) کاوش نجات بخشی محوطه هخامنشی (۱۳۲) در محدوده سد چمشیر، شهرستان گچساران
- ۲۰) طرح پژوهشی بر روی گل مهرهای ساسانی استرداد از آمریکا در موزه ملی ایران
- ۲۱) طرح پژوهشی و مطالعه و بازنگری در گچبری های نویافته ساسانی در غرب ایران
- ۲۲) طرح پژوهشی بررسی های باستان شناسی و گمانه زنی در اراضی شرکت تامین ماسه و ریخته گری فیروزکوه
- ۲۳) طرح پژوهشی لایه نگاری باستان شناسی محوطه باستانی داودآباد شهرستان اراک
- ۲۴) طرح پژوهشی گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه های خان دشت ذهاب شهرستان سرپل استان کرمانشاه در محدوده طرح گرمسیری
- ۲۵) طرح پژوهشی بررسی و شناسایی باستان شناسی دیوار تاریخی چهاردانگه ساری
- ۲۶) طرح پژوهشی بررسی باستان شناسی زیر آب در محدوده ایزدشهر شهرستان نور

گروه گردشگری و میراث طبیعی (۵ عنوان)

- ۱) تداوم همکاری در طرح تدوین استانداردهای بومگردی به تفکیک چند اقلیم و معماری در ایران- مطالعه موردی: استانهای گیلان، آذربایجان شرقی، کرمانشاه، فارس، هرمزگان، کرمان، خراسان جنوبی
- ۲) ارزیابی تاثیر نوسانات تراز آب دریای مازندران بر گردشگری ساحلی (مطالعه موردی: شهر بابلسر)
- ۳) طراحی و شبکه سازی برندینگ گاسترونومی توریسم (گردشگری غذا) با تاکید بر غذاهای قومیت های ایرانی منطبق با اولویت متناظر (بازاریابی و تبلیغات مقصد)
- ۴) اثرات توری اصلاح یارانه زنجیره گندم، آرد و نان بر دهک های مختلف درآمدی و مناطق شهری و روستایی با رویکرد اقتصادی- فرهنگی
- ۵) مطالعه وضعیت موجود توسعه گردشگری کشاورزی (اکروتوریسم) ایران جهت امکان سنجی فرصت های سرمایه گذاری (چالش ها و راهکارها)

گروه هنرهای سنتی (۱۰ عنوان)

- ۱) بررسی تأثیر فرهنگ و طبیعت بر نقوش و رنگ های بکار رفته در سوزن دوزی زنان بلوچ (نمونه موردی: زاهدان، سراوان و ایرانشهر)
- ۲) بررسی چگونگی بازتاب تاریخ و هنر یک سرزمین در قالب روایت های آشنایی زدایی شده با مطالعه بر انعکاس هنر و تاریخ کرمان در روایتی هنرمندانه در فیلم آتش سبز
- ۳) شناسایی دست بافته سنتی گلیج استان سمنان
- ۴) ویراستاری کتاب گزارش سفر ۱۰ روزه به آذربایجان
- ۵) تحلیل پالت های رنگی فرش های دستباف استان یزد (نمونه موردی: موزه ملی فرش ایران)
- ۶) شناسایی نقوش گلیم استان خراسان جنوبی
- ۷) مستند نگار آثار خاتم کاری در مجموعه فرهنگی تاریخی کاخ گلستان
- ۸) مطالعه و بررسی هنر سنتی منگلیک سازی استان سیستان و بلوچستان
- ۹) مستند نگاری نقوش رشتی دوزی شهر رشت
- ۱۰) طرح پژوهشی حفاظت و مستندسازی از زبان (دری بهدینی) زن زرتشتی بافنده و هنر بافندگی

معاونت فناوری و کاربردی سازی (۵ عنوان)

- ۱) امکان سنجی اجرای آموزش های الکترونیکی صنایع دستی (برای آموزش کوتاه مدت غیر رسمی) و ارائه الگوی مناسب
- ۲) آسیب شناسی مسجد جامع عباسی اصفهان
- ۳) مؤلفه ها و شاخص های نوسازی در بافت تاریخی
- ۴) تهیه دستورالعمل شیوه های بسته بندی و حمل و نقل آثار موزه ای
- ۵) تدوین پیش نویس دستورالعمل معماری داخلی در احیای بناهای تاریخی با رویکرد برنندسازی مکان و توجه به زمینه های فناورانه و نوآورانه

مدیریت ستادی (۱ عنوان)

- ۱) انجام طرح پژوهشی نقش زنان در گردشگری بوم محور و پایدار (با تأکید بر جوامع روستایی و شهری ایران)

جدول ۲-۷ طرح‌های پژوهشی سال ۱۴۰۱

تعداد عنوان	پژوهشکده/گروه
۲۶	باستان شناسی
۲۰	حفاظت و مرمت آثار تاریخی و فرهنگی
۲۲	ابنیه و بافت
۱۵	زبان شناسی، کتیبه‌ها و متون
۶	مردم شناسی
۵	گردشگری و میراث طبیعی
۱۰	هنرهای سنتی
۵	معاونت فناوری
۱	مدیریت ستادی
۱۱۰	جمع

مطالعات باستان‌شناسی

در طول سال ۱۴۰۱ مجموعاً ۱۲۶ مورد مطالعات باستان‌شناسی با همکاری استان‌ها انجام گرفته است. در این میان تعداد کاوش‌های انجام شده ۴۹ مورد، تعداد حوزه‌های بررسی و مستندسازی شده ۲۰ مورد و تعداد حوزه‌گمانه‌زنی شده ۵۷ مورد بوده است.

عناوین مطالعات باستان‌شناسی انجام شده در سال ۱۴۰۱:

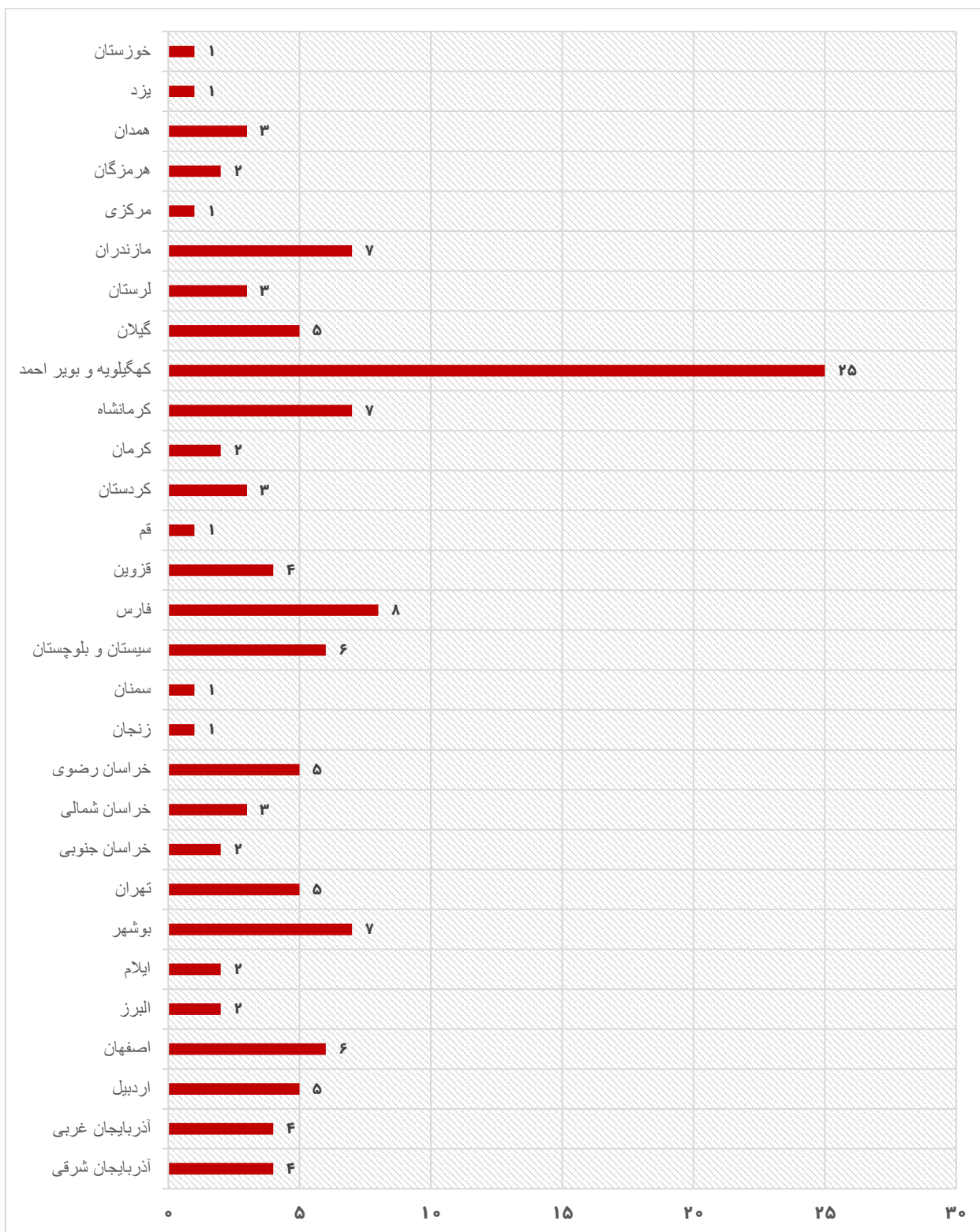
- فصل دوم بازرنگری کاوش دوره ناصرالدین شاه در تپه نقاره چی نهبوند
- گمانه‌زنی به منظور لایه‌نگاری تپه اهرنجان
- فصل دوم کاوش باستان‌شناسی سد هخامنشی بستان خانی
- بررسی و شناسایی محوطه‌های پارینه‌سنگی در کریدور شتران-پسکوه
- حفر یک گمانه ۲ در ۲ متر به منظور پاسخگویی به استعمال در محدوده روستای چلکاسر
- گمانه‌زنی به منظور لایه‌نگاری غار شوپری
- بررسی و شناسایی بخش زیدآباد سیرجان
- کاوش نجات بخشی محوطه شماره ۱۰۶ در محدوده سد چمشیر
- مرحله دوم گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه قلی درویش
- کاوش باستان‌شناسی در بندر تاریخی سیراف و سواحل آن
- صدور مجوز برنامه گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم و ساماندهی تپه حیدران
- صدور مجوز برنامه کاوش باستان‌شناسی ارگ و بافت تاریخی دهدشت
- صدور مجوز برنامه فصل هشتم کاوش آموزشی محوطه فیض‌آباد
- صدور مجوز برنامه فصل پنجم کاوش باستان‌شناسی محوطه بازه هور
- صدور مجوز برنامه کاوش باستان‌شناسی محوطه کهنه ماسوله
- صدور مجوز برنامه گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه وستمین
- صدور مجوز برنامه گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه بردو
- صدور مجوز برنامه گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه کهنه قلعه میرآباد
- صدور مجوز برنامه گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم و بازشناسی و خواناسازی آثار سطحی دوره هخامنشی تل حکوان
- صدور مجوز برنامه فصل پنجم کاوش محوطه اوجان
- صدور مجوز برنامه گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه پرندک
- صدور مجوز برنامه بررسی روشمند و گمانه‌زنی در محدوده شرکت تامین ماسه ریخته‌گری فیروزکوه
- صدور مجوز برنامه خواناسازی و پاکسازی موضعی و محدود به منظور اقدامات مرمتی و حفاظتی قلعه الموت
- صدور مجوز برنامه گمانه‌زنی در بخشی از بافت تاریخی همدان
- صدور مجوز برنامه بررسی باستان‌شناسی بخش مرکزی شهرستان بختگان
- صدور مجوز برنامه کاوش باستان‌شناسی در محوطه چخماق تپه
- صدور مجوز برنامه گمانه‌زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه دارایی

- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم قلعه جوقین
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور پاسخگویی به استعلام اراضی ۵۴ هکتاری سازمان همیاری شهرداری کرمانشاه واقع در سه راهی قره بلاغ
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور لایه نگاری محوطه داوود آباد
- صدور مجوز برنامه خواناسازی و پاکسازی موضعی و محدود به منظور اقدامات مرمتی و حفاظتی قلعه لمبسر
- صدور مجوز برنامه کاوش باستان شناسی در محوطه غار قلعه کرد آوج
- صدور مجوز برنامه بررسی آرکئوژئوفیزیک محوطه اولتان قالاسی دشت مغان
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه های خان در محدوده طرح گرمسیری
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه خانم در محدوده طرح گرمسیری
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه خلیل در محدوده طرح گرمسیری
- صدور مجوز برنامه بررسی باستان شناسی دهستان سرا سقز
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه آساوله
- صدور مجوز برنامه فصل دوم کاوش نجات بخشی گورستان له سواره در محدوده سد خرسان
- صدور مجوز برنامه فصل چهارم کاوش نجات بخشی گورستان ده دومن (ده پایین) در محدوده سد خرسان
- صدور مجوز برنامه کاوش و ساماندهی محیطی بخش مسکونی تپه جنوبی سیلک
- صدور مجوز برنامه کاوش در بافت تاریخی قصرشیرین (خیابان شهدا و خیابان ساحلی)
- صدور مجوز برنامه فصل چهارم کاوش آموزشی محوطه گبری مود
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم قلعه خیرآباد
- صدور مجوز برنامه کاوش باستان شناسی فضای دستکند شماره ۱ و ۲ نوش آباد
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد میرجاشوری نورآباد
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تل پی تل لیان
- صدور مجوز برنامه کاوش اضطراری گورهای مکشوفه از اولتان قالاسی
- صدور مجوز برنامه بررسی باستان شناسی بخش حسین آباد شهرستان سنندج
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه بریس
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور پاسخگویی به استعلام اراضی بتن سیال واقع در روستای کشک بستک
- صدور مجوز برنامه بررسی باستان شناسی شهرستان چهاربرج
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی موضعی و ساماندهی مجموعه دستکند جیرنده
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه قلازکه (آموزشی)
- صدور مجوز برنامه بررسی و شناسایی دیوار تاریخی چهاردانگه ساری
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه ۱۴۶ حوزه قلعه رستم
- صدور مجوز برنامه فصل چهارم کاوش نجات بخشی گورستان مرسین در محدوده سد فینسک سمنان
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه قاطرچی
- صدور مجوز برنامه فصل دوازدهم کاوش باستان شناسی تل آجری
- صدور مجوز برنامه بررسی باستان شناسی زیرآب در محدوده ایزدشهر

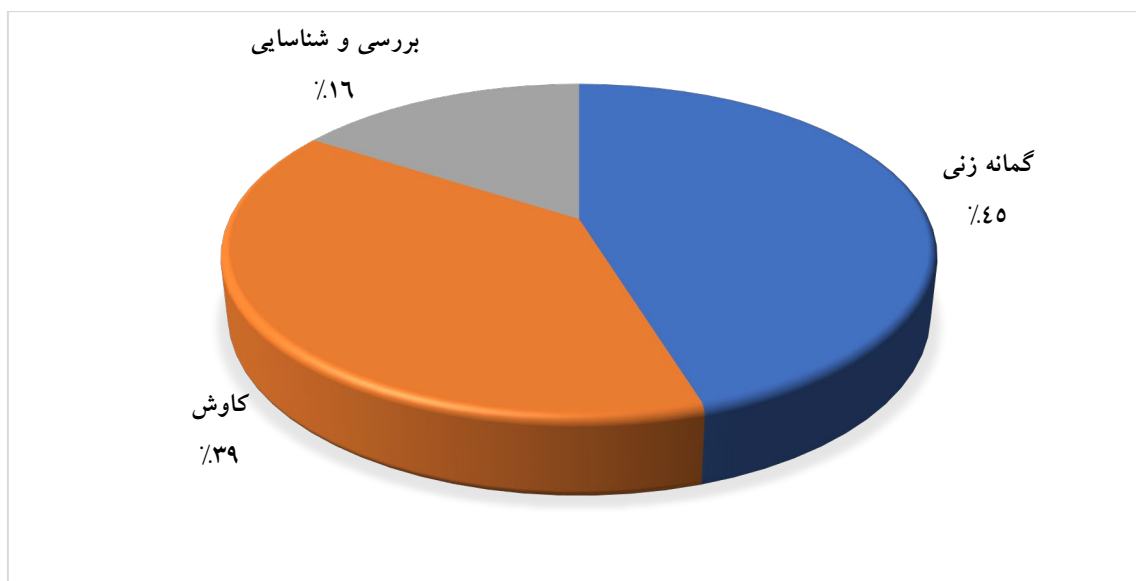
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم شهر تاریخی سیمره (دره شهر)
- صدور مجوز برنامه بررسی باستان شناسی در محدوده سد کهپیر چابهار
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه الله قلی ۲ (تپه چمن)
- صدور مجوز برنامه فصل دهم کاوش باستان شناسی محوطه ریوی
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه بالو
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور اقدامات حفاظتی و مرمتی مسجد جامع قزوین
- صدور مجوز برنامه بررسی باستان شناسی بخش مرکزی شهرستان جهرم
- صدور مجوز برنامه فصل پنجم کاوش آموزشی تپه پوستچی
- صدور مجوز برنامه فصل چهارم کاوش محوطه ویرانشهر
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور بازنگری تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه دشت بهشت
- صدور مجوز برنامه بررسی باستان شناسی حوضه آبریز سد قشلاق صحنه
- صدور مجوز برنامه فصل پنجم کاوش آموزشی محوطه تپه دشت
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه دو گور دویای
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه رفیع آباد
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور لایه نگاری زرین تپه چهرآباد
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور پاسخگویی به استعلام جبهه شمالی تپه الوند
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور حصول اطمینان از وجود آثار فرهنگی - تاریخی در محدوده محوطه شهر یری
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور حصول اطمینان از وجود آثار فرهنگی - تاریخی در محدوده تپه روستای جفری
- صدور مجوز برنامه کاوش نجات بخشی محوطه ۸۶ در محدوده سد چمشیر
- صدور مجوز برنامه کاوش نجات بخشی محوطه ۷۵ در محدوده سد چمشیر
- صدور مجوز برنامه کاوش نجات بخشی محوطه ۳۳ در محدوده سد چمشیر
- صدور مجوز برنامه کاوش نجات بخشی محوطه ۸۷ در محدوده سد چمشیر
- صدور مجوز برنامه کاوش نجات بخشی محوطه ۰۵ در محدوده سد چمشیر
- صدور مجوز برنامه کاوش نجات بخشی محوطه ۱۱۳ در محدوده سد چمشیر
- صدور مجوز برنامه بررسی باستان شناسی مسیر طرح انتقال آب سد خرسان ۳ به یزد و شهرهای مسیر، مسیر شماره ۱
- صدور مجوز برنامه بررسی باستان شناسی مسیر طرح انتقال آب سد خرسان ۳ به یزد و شهرهای مسیر، مسیر شماره ۳
- صدور مجوز برنامه کاوش نجات بخشی محوطه ۱۱۳ در محدوده سد چمشیر
- صدور مجوز برنامه کاوش نجات بخشی محوطه ۸۹ در محدوده سد چمشیر
- صدور مجوز برنامه کاوش نجات بخشی محوطه ۱۴۳ در محدوده سد چمشیر
- صدور مجوز برنامه کاوش نجات بخشی محوطه ۶۱ در محدوده سد چمشیر
- صدور مجوز برنامه کاوش نجات بخشی محوطه ۱۴ در محدوده سد چمشیر
- صدور مجوز برنامه کاوش نجات بخشی محوطه ۲۹ در محدوده سد چمشیر
- صدور مجوز برنامه کاوش نجات بخشی محوطه ۷۴ در محدوده سد چمشیر
- صدور مجوز برنامه کاوش نجات بخشی محوطه ۸۵ در محدوده سد چمشیر

- صدور مجوز برنامه کاوش نجات بخشی محوطه ۱۰۷ در محدوده سد چمشیر
- صدور مجوز برنامه کاوش نجات بخشی محوطه ۲۸ در محدوده سد چمشیر
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور پاسخگویی به استعلام ملک واقع در حریم تپه مریانج
- صدور مجوز برنامه بررسی باستان شناسی مسیر طرح انتقال آب سد خرسان ۳ به یزد و شهرهای مسیر، مسیر شماره ۲
- صدور مجوز برنامه بررسی باستان شناسی مسیر طرح انتقال آب سد خرسان ۳ به یزد و شهرهای مسیر، مسیر شماره ۴
- صدور مجوز برنامه فصل دوم کاوش نجات بخشی محوطه بلاچاک در محدوده سد کانی سیب
- صدور مجوز برنامه کاوش نجات بخشی محوطه ۰۸ در محدوده سد چمشیر
- صدور مجوز برنامه کاوش نجات بخشی محوطه ۶۳ در محدوده سد چمشیر
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور لایه نگاری در ایوان شمالی، مجاور مناره و رو به روی محراب قدیمی مسجد جامع نوش آباد
- صدور مجوز برنامه فصل دوم گمانه زنی به منظور بازنگری تعیین عرصه و پیشنهاد حریم محوطه مریان و آق اولر
- صدور مجوز برنامه کاوش نجات بخشی محوطه ۷۷ در محدوده سد چمشیر
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه سراب
- صدور مجوز برنامه کاوش آموزشی تپه پیر سیستان
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور پاسخگویی به استعلام روستای شهران
- صدور مجوز برنامه بررسی باستان شناسی با تاکید بر دوره تاریخی بخش ریز شهرستان جم
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور لایه نگاری الله قلی تپه سی ۲ (تپه چمن)
- صدور مجوز برنامه بررسی باستان شناسی در شبکه منتخب ۳۹-۲۲RN-۱، هندیجان، استان خوزستان
- صدور مجوز برنامه بررسی باستان شناسی در شبکه منتخب ۳۹-۵RN-۳، استان بوشهر
- صدور مجوز برنامه بررسی باستان شناسی در شبکه منتخب ۳۹-۲۳RN-۱، استان بوشهر
- صدور مجوز برنامه کاوش باستان شناسی محوطه کلندی در محدوده روستای تیس
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه کوشک درگز
- صدور مجوز برنامه فصل دوم گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه آفله
- صدور مجوز برنامه فصل دوم گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه میلاگرد
- صدور مجوز برنامه فصل بیستم کاوش باستان شناسی کاوش محوطه شهر سوخته
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم نوروژ تپه درگز
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم تپه اروک گناباد(برنامه آموزشی مجتمع آموزش عالی گناباد)
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور تعیین عرصه و پیشنهاد حریم غار سکیله
- صدور مجوز برنامه کاوش اضطراری محوطه کل کل-کنارگذر ایوان
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور لایه نگاری تپه کورائیم
- صدور مجوز برنامه بررسی حریم محوطه لیان- منطقه هلیله و هزار مردان
- صدور مجوز برنامه گمانه زنی به منظور لایه نگاری تپه آرمیدلی
- صدور مجوز برنامه کاوش باستان شناسی محوطه پامنار خرم آباد

نمودار ۷-۱ تعداد مطالعات باستان‌شناسی به تفکیک استان در سال ۱۴۰۱

نمودار ۷-۲ درصد مطالعات باستان‌شناسی به تفکیک نوع پژوهش در سال ۱۴۰۱

نقشه باستان‌شناسی کشور

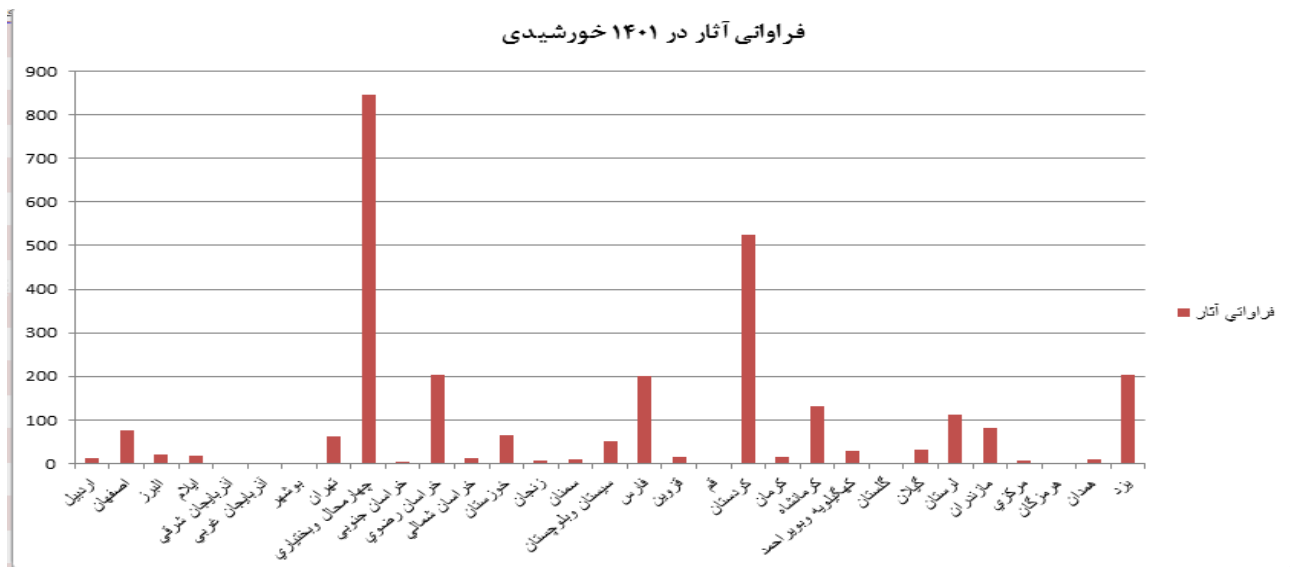
پژوهشکده باستان‌شناسی به عنوان متولی امر پژوهش‌های باستان‌شناسی کشور با هدف شناخت مسائل هویتی و تاریخی ایران، معرفی تاریخ و تمدن و پاسخگویی به نیازهای پژوهشی و علمی کشور و همچنین شناخت مناظر تاریخی فرهنگی مجموعه‌های تاریخی کشور فعالیت‌های خود را اجرا می‌نماید. یکی از فعالیتهای مهم این پژوهشکده بررسی، شناسایی و مستندسازی محوطه‌های تاریخی کشور است که از طریق مطالعات کتابخانه‌ای و عملیات میدانی انجام می‌شود و نهایتاً اطلاعات آثار مستندسازی شده بر روی سامانه نقشه باستان‌شناسی کشور جانمایی میشود.

در طی سال ۱۴۰۱ تعداد ۲۷۸۱ اثر بر روی سامانه نقشه باستان‌شناسی ایران مورد بازبینی و جانمایی قرار گرفتند که فراوانی آثارهای ثبت ملی و سایر را نیز شامل می‌شوند.

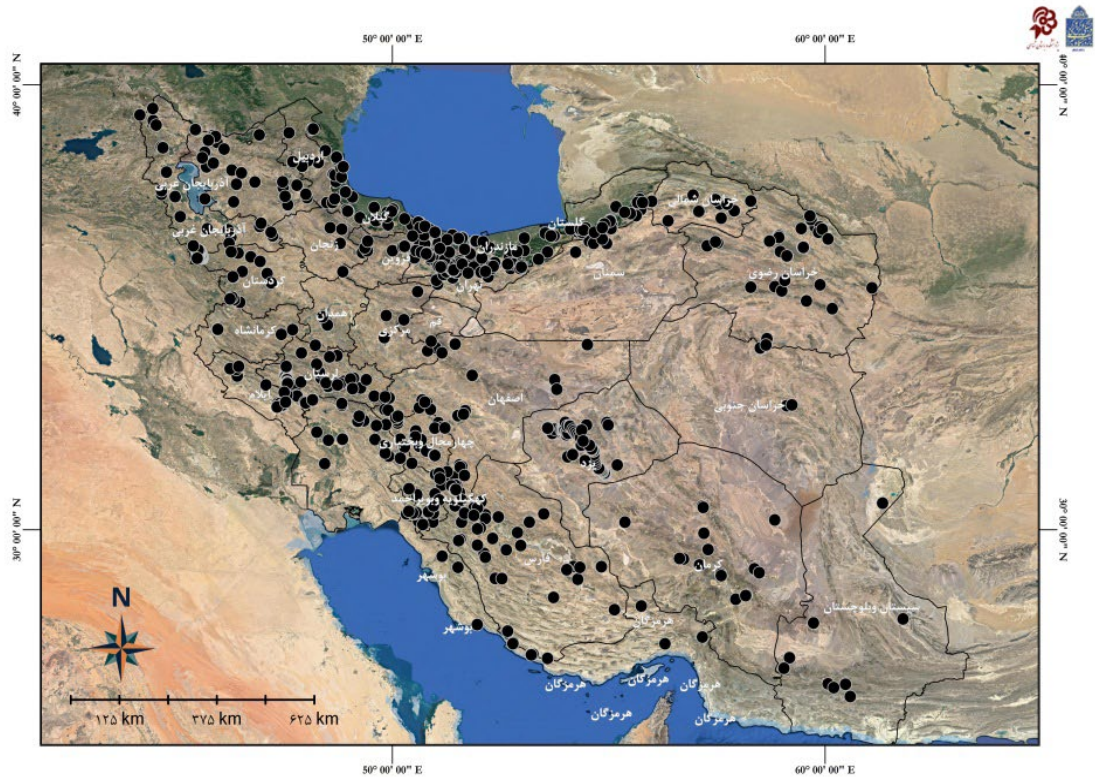
جدول ۷-۳ فراوانی مدیریت و جامنایی آثار باستانی ایران در سال ۱۴۰۱

نام استان	فراوانی آثار	نام استان	فراوانی آثار
اردبیل	۱۳	فارس	۲۰۲
اصفهان	۷۷	قزوین	۱۶
البرز	۲۱	قم	۲
ایلام	۱۹	کردستان	۵۲۵
آذربایجان شرقی	۰	کرمان	۱۶
آذربایجان غربی	۰	کرمانشاه	۱۳۲
بوشهر	۰	کهگیلویه و بویراحمد	۲۹
تهران	۶۳	گلستان	۰
چهارمحال و بختیاری	۸۴۵	گیلان	۳۲
خراسان جنوبی	۳	لرستان	۱۱۱
خراسان رضوی	۲۰۴	مازندران	۸۱
خراسان شمالی	۱۲	مرکزی	۸
خوزستان	۶۴	هرمزگان	۰
زنجان	۸	همدان	۱۱
سمنان	۹	یزد	۲۰۳
سیستان و بلوچستان	۵۱		
جمع کل		۲۷۸۱	

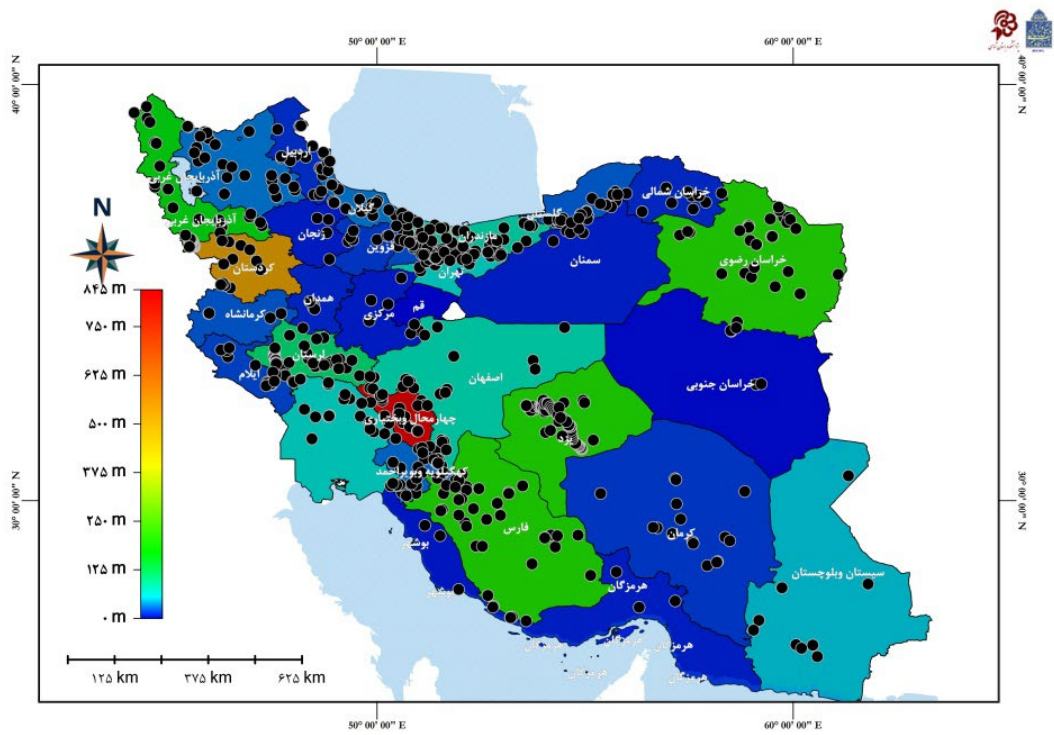
نمودار ۷-۳ فراوانی آثار در ۱۴۰۱

تصویر ۱-۷ فراوانی آثار جانمایی شده در هر استان

تصویر ۲-۷ میزان فراوانی آثار جانمایی شده در هر استان

خدمات آزمایشگاهی ارائه شده (داخل و خارج از پژوهشکده)

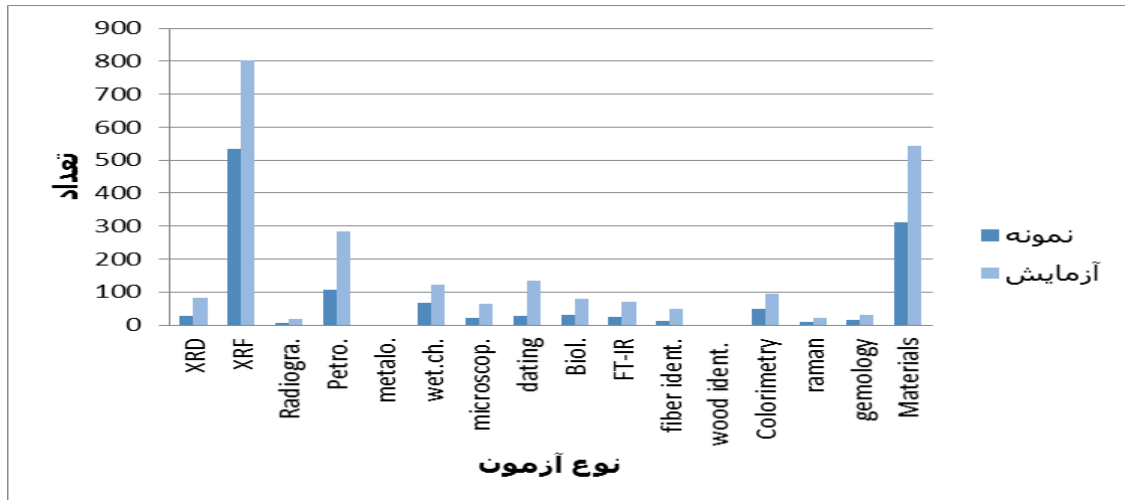
فعالیت‌های آزمایشگاهی پژوهشکده حفاظت و مرمت آثار تاریخی - فرهنگی، با مسئولیت اداره امور آزمایشگاه‌ها و خدمات‌رسانی پژوهشکده، در زمینه مشاوره و هماهنگی بین بخش‌های مختلف آزمایشگاهی پژوهشکده و مراجعین داخل و خارج سازمان، ارائه بهینه خدمات آزمایشگاهی و همچنین توسعه و گسترش امکانات موجود، فعال می‌باشد.

خدمات ارائه شده در سال ۱۴۰۱ شامل خدمات آزمایشگاهی با استفاده از روش‌های تجزیه و شناسایی مواد شامل شیمی تر، FT-IR، XRD، XRF و رامان، تجزیه یا شناسایی ریز ساختاری و ساختاری با روش‌های سنگ‌شناسی (پتروگرافی)، رادیوگرافی، میکروسکوپی، شناسایی الیاف، رنگ‌سنجی، سالیابی با روش ترمولومینسانس، مطالعات زیست محیطی، گوهرشناسی و مواد و مصالح بوده است.

جدول ۷-۴ کل خدمات آزمایشگاهی ارائه شده

ردیف	آزمایشگاه	تعداد نمونه	تعداد آزمایش
۱	سالیابی ترمولومینسانس	۲۷	۱۳۵
۲	پتروگرافی	مطالعه و تفسیر	۲۶۵
		تهیه سطح مقطع	۱۸
۳	FT-IR	۲۵	۷۱
۴	فرسودگی زیستی	۳۲	۸۰
۵	شیمی تر	۶۸	۱۲۲
۶	XRF	۵۳۳	۸۰۴
۷	XRD	۲۷	۸۱
۸	رادیوگرافی	۶	۱۷
۹	متالوگرافی	-	-
۱۰	میکروسکوپی	۲۰	۶۳
۱۱	شناسایی چوب	-	-
۱۲	رنگینه و علوم الیاف	۱۳	۴۸
۱۳	رنگ‌سنجی	۴۸	۹۶
۱۴	مواد و مصالح	۳۱۱	۵۴۴
۱۵	رامان	۱۰	۲۰
۱۶	گوهر شناسی	۱۶	۳۲
جمع		۱۲۴۴	۲۳۹۶

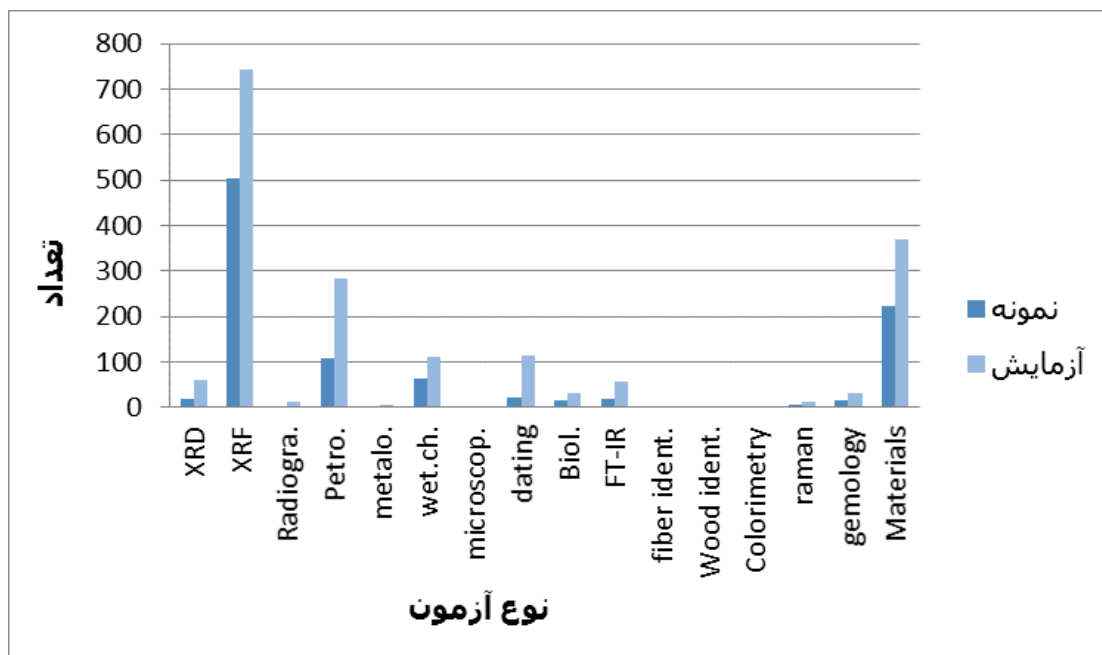
نمودار ۷-۴ کل خدمات آزمایشگاهی ارائه شده بر اساس تعداد نمونه و آزمایش

جدول ۷-۵ خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به درخواست‌های خارج از پژوهشگاه حفاظت و مرمت

ردیف	آزمایشگاه	تعداد نمونه	تعداد آزمایش
۱	سالیابی ترمولومینسانس	۲۳	۱۱۵
۲	پتروگرافی	۹۰	۲۶۵
		۱۸	۱۸
۳	FT-IR	۲۰	۵۶
۴	فرسودگی زیستی	۱۶	۳۲
۵	شیمی تر	۶۴	۱۱۰
۶	XRF	۵۰۴	۷۴۴
۷	XRD	۲۰	۶۰
۸	رادیوگرافی	۴	۱۱
۹	متالوگرافی	-	-
۱۰	میکروسکوپی	-	-
۱۱	شناسایی چوب	-	-
۱۲	رنگینه و علوم الیاف	۱	۳
۱۳	رنگ سنجی	-	-
۱۴	مواد و مصالح	۲۲۴	۳۷۰
۱۵	رامان	۶	۱۲
۱۶	گوهر شناسی	۱۶	۳۲
جمع		۱۰۰۶	۱۸۲۸

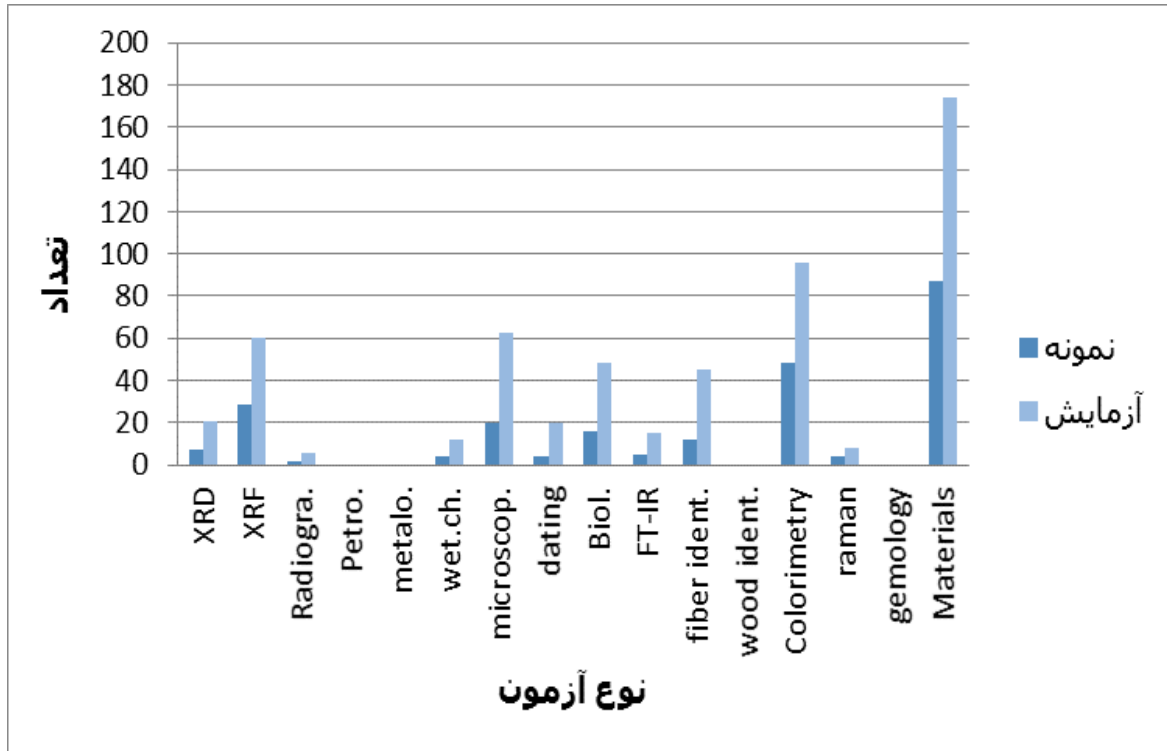
نمودار ۷-۵ خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به درخواست‌های خارج از پژوهشکده بر اساس تعداد نمونه و آزمایش

خدمات ۷-۶ آزمایشگاهی ارائه شده به همکاران پژوهشکده حفاظت و مرمت

ردیف	خدمات آزمایشگاهی	تعداد نمونه		تعداد آزمایش
		بخش مربوطه	سایر بخش‌ها	
۱	سالیابی ترمولومینسانس	-	۴	۲۰
۲	پتروگرافی	مطالعه و تفسیر	-	-
		تهیه سطح مقطع	-	-
۳	FT-IR	-	۵	۱۵
۴	فرسودگی زیستی	-	۱۶	۴۸
۵	شیمی تر	-	۴	۱۲
۶	میکروسکوپی	۱۰	۱۰	۶۳
۷	XRF	-	۲۹	۶۰
۸	XRD	۴	۳	۲۱
۹	رادیوگرافی	-	۲	۶
۱۰	متالوگرافی	-	-	-
۱۱	رنگینه و علوم الیاف	-	۱۲	۴۵
۱۲	شناسایی چوب	-	-	-
۱۳	رنگ‌سنجی	-	۴۸	۹۶
۱۴	مواد و مصالح	-	۸۷	۱۷۴
۱۵	رامان	-	۴	۸
۱۶	گوهر شناسی	-	-	-
جمع		۲۳۸	۵۶۸	

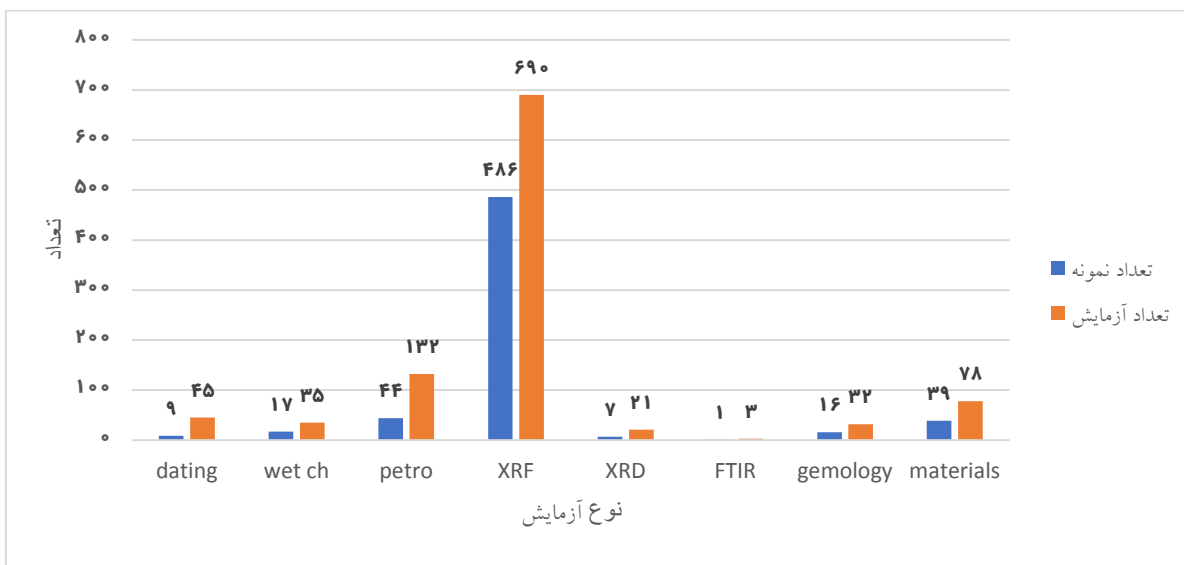
نمودار ۶-۷ خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به همکاران پژوهشکده بر اساس تعداد نمونه و آزمایش

جدول ۷-۷ خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به همکاران پژوهشگاه و وزارتخانه

ردیف	آزمایشگاه	تعداد نمونه	تعداد آزمایش
۱	سالیابی ترمولومینسانس	۹	۴۵
۲	شیمی تر	۱۷	۳۵
۳	پتروگرافی	۴۴	۱۳۲
۴	XRF	۴۸۶	۶۹۰
۵	XRD	۷	۲۱
۶	FTIR	۱	۳
۷	گوهر شناسی	۱۶	۳۲
۸	مواد و مصالح	۳۹	۷۸
	جمع	۶۱۹	۱۰۳۶

نمودار ۷-۷ خدمات آزمایشگاهی ارائه شده به همکاران پژوهشگاه و وزارتخانه بر اساس تعداد نمونه و آزمایش

تفاهم نامه‌ها

پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری به عنوان نهاد متولی امر پژوهش در حوزه میراث فرهنگی و گردشگری، در راستای وظایف قانونی خود در چارچوب شناخت آثار ارزشمند فرهنگی - تاریخی ایران در جهان اعم از میراث ملموس و ناملموس و فراهم آوردن امکانات لازم و متناسب با فعالیت های پژوهشی مرتبط در راستای تکمیل فرآیند امر پژوهش و ایجاد هم افزایی پژوهشی و همچنین استفاده از فناوری های نوین ناگزیر به گسترش ارتباطات و تعاملات ملی و بین المللی است.

از سالیان گذشته تا به امروز این پژوهشگاه با سازمان های ملی و بین المللی در حوزه های تخصصی در قالب برگزاری نشست ها و دوره های آموزشی همکاری داشته است. علاوه بر تعاملات چند جانبه بین المللی، همکاری با دانشگاه ها و مراکز پژوهشی معتبر که در حوزه های میراث فرهنگی و گردشگری فعالیت می نماید و اجرای پروژه های مشترک به ویژه در حوزه های باستان شناسی و حفاظت و مرمت اشیا از اهم فعالیت های این پژوهشگاه است. کلیه برنامه ها و همکاری های بین المللی پژوهشگاه در چارچوب عقد تفاهم نامه های همکاری مشترک با دانشگاه و موسسات داخلی و خارجی صورت پذیرفته است که در ادامه فهرست تفاهم نامه های فعال بین المللی و داخلی پژوهشگاه ارایه میشود:

تفاهم نامه های بین المللی ۱۴۰۱

- ۱) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با گردشگری و مؤسسه فرهنگی اکو
- ۲) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه توپینگن
- ۳) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه اینسبروگ
- ۴) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه بوخوم
- ۵) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با مؤسسه باستان شناسی
- ۶) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه زشوف
- ۷) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با آکادمی علوم اتریش
- ۸) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه لیون ۲
- ۹) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه گوتته فرانکفورت
- ۱۰) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه نانجینگ چین
- ۱۱) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه صوفیا
- ۱۲) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه توکیو
- ۱۳) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با سازمان میراث فرهنگی، پژوهشگاه و ایکروم
- ۱۴) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با سازمان میراث فرهنگی، موسسه مرمت گران بدون مرز
- ۱۵) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه چین

- ۱۶) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با موزه ارمیتاژ
- ۱۷) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه آخن
- ۱۸) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با مرکز تحقیقات ملی فرانسه
- ۱۹) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با موسسه عالی حفاظت و مرمت رم
- ۲۰) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با موسسه مطالعات مدیترانه و شرق (ایزمئو)
- ۲۱) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه دولتی ایلیا
- ۲۲) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با آکادمی هنرهای زیبای وین
- ۲۳) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با گروه تاریخ هنر دانشگاه وین. گروه معماری دانشگاه رم
- ۲۴) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با موزه لوور
- ۲۵) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با مرکز تحقیقات باستان شناسی و کاوش تورین
- ۲۶) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه کلن
- ۲۷) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه کیل
- ۲۸) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه کپنهاگ
- ۲۹) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با آکادمی ملی علوم ارمنستان
- ۳۰) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه ساپینزا
- ۳۱) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با شورای تحقیقات ملی ایتالیا
- ۳۲) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه سالنتو
- ۳۳) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با مدرسه مطالعات عالی کاربردی
- ۳۴) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه آزاد برلین
- ۳۵) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با موسسه پارسیان دانشگاه اسلامی علیگر
- ۳۶) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه ریدینگ
- ۳۷) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با مونیخ
- ۳۸) تفاهم نامه علمی، آموزشی و پژوهشی با گروه تاریخ، باستان شناسی، جغرافیا، هنرهای زیبا و نمایشی دانشگاه فلورانس

تفاهم نامه های داخلی ۱۴۰۱

- ۱) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با دانشگاه شهید بهشتی
- ۲) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با دانشگاه دانشگاه شیراز
- ۳) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با انجمن انسان شناسی
- ۴) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با دانشگاه شهید باهنر کرمان
- ۵) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با دانشگاه گیلان
- ۶) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی
- ۷) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با مرکز امور حقوقی بین المللی نهاد ریاست جمهوری
- ۸) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با موسسه حقوق تطبیقی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران
- ۹) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان لرستان
- ۱۰) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی
- ۱۱) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با دانشگاه تهران
- ۱۲) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با معاونت حقوق مالکیت فکری وزارت دادگستری
- ۱۳) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با انتشارات کتاب آبان
- ۱۴) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان زنجان
- ۱۵) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با موزه ملی علوم و فناوری ج.ا.ا.
- ۱۶) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با موسسه دایره المعارف پزشکی اسلام و ایران
- ۱۷) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با موسسه هزاره چيامد
- ۱۸) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با شرکت آتی ارتباط ژي
- ۱۹) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با مرکز آموزش علمی-کاربردی صنعت جهانگردی تهران
- ۲۰) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان خراسان جنوبی
- ۲۱) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با گروه پیشگامان کارآفرینی کارن
- ۲۲) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان کهگیلویه و بویر احمد (چهارجانبه)
- ۲۳) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با معاونت تحقیقات و حقوق شهروندی ریاست جمهوری
- ۲۴) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با سازمان منطقه آزاد چابهار
- ۲۵) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با موسسه پژوهش های برنامه ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی وزارت کشاورزی
- ۲۶) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با جهاد دانشگاهی قزوین
- ۲۷) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با شرکت آرمان رخس غزل
- ۲۸) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با سازمان بنادر و دریانوردی (چهارجانبه)

- ۳۹) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با شرکت فناوران الماس دنا
- ۳۰) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با شرکت خانه و مزه های ایرانی دیبار
- ۳۱) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با شرکت شتابدهی هوشمند پیشگام سیوان
- ۳۲) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با دانشگاه لرستان
- ۳۳) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با دانشگاه تربیت مدرس (فرصت مطالعاتی)
- ۳۴) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با موسسه ژئوفیزیک دانشگاه تهران
- ۳۵) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با مرکز آموزش مدیریت دولتی
- ۳۶) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با پژوهشگاه علوم و فنون هسته ای
- ۳۷) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با شرکت سیستم اطلاعاتی تصمیم سازان اسپانه (دمیس)
- ۳۸) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با شرکت پویا تدبیر راه پاک
- ۳۹) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با نمایشگاه مجازی هایپر اکسپو
- ۴۰) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با سازمان پژوهشی علمی و صنعتی ایران
- ۴۱) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با مرکز اسناد آستان قدس رضوی
- ۴۲) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با پاستور ایران
- ۴۳) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با نشریه باستان شناسی پارسه
- ۴۴) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با موسسه مطالعاتی هنر اسلامی
- ۴۵) تفاهم نامه همکاری آموزشی و پژوهشی با مرکز شتاب دهنده سی سو تک

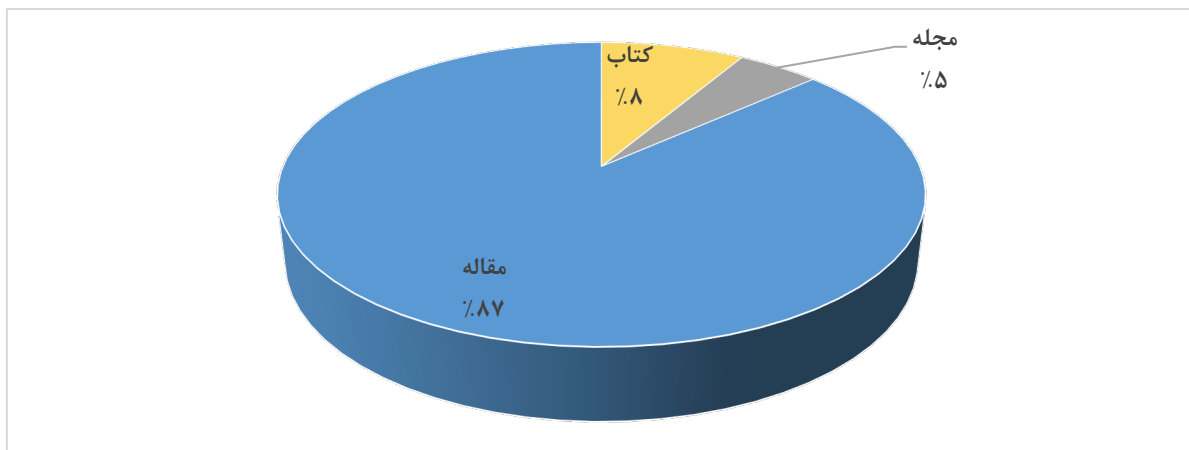
تولیدات فرهنگی

در سال ۱۴۰۱ در مجموع ۱۶۴ مورد تولیدات فرهنگی (شامل کتاب، مقالات و مجلات) چاپ و یا انتشار یافته است. در این میان سهم کتاب ۱۴ عنوان، مقالات چاپ و انتشار یافته ۱۴۲ عنوان و مجلات ۲ عنوان در ۸ شماره بوده است.

جدول ۷-۸ تولیدات فرهنگی در سال ۱۴۰۱

ردیف	عنوان	تعداد
۱	کتاب	۱۴
۲	مجله	۲ عنوان در ۸ شماره
۳	مقاله	۱۴۲

نمودار ۷-۸ تولیدات فرهنگی در سال ۱۴۰۱

فهرست کتب منتشر شده در سال ۱۴۰۱ به شرح ذیل می‌باشد:

- ۱) فرمانروایی خدنگ ها
- ۲) مفاخر میراث فرهنگی ایران جشن نامه دکتر سید منصور سید سجادی
- ۳) از شوشتر به طهران اسناد و مکاتبات مردم شوشتر و مجلس شورای ملی
- ۴) فرهنگ سفالگری پیش از تاریخ دشت قزوین، سگز آباد
- ۵) راهنمای روش های شیمیایی و غیر شیمیایی کنترل آفات در مراکز فرهنگی
- ۶) معیارهای ثبت میراث معماری معاصر ایران
- ۷) سند حفاظت از باغ های تاریخی
- ۸) مجموعه مقالات سومین کنفرانس بین المللی باستان شناسی و حفاظت در امتداد جاده ابریشم
- ۹) سند راهبردی حفاظت از آثار صخره ای
- ۱۰) هنر اورارتویی - نقوش جانوری، اساطیری و گیاهی در قیاس با سایر فرهنگ ها
- ۱۱) مستندنگاری قایق سازی در استان های شمالی ایران
- ۱۲) قوانین و مقررات گردشگری
- ۱۳) ایجاد و بهره برداری از تاسیسات و ارائه خدمات گردشگری
- ۱۴) Rayy horad of Nishabor Dinars

رویدادهای فرهنگی

در سال ۱۴۰۱ رویدادهای گوناگونی توسط پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری برگزار گردیده است که فهرست همایش های برگزار شده به شرح ذیل می‌باشد:

- ۱) بیستمین گردهمایی سالانه باستان شناسی
- ۲) چشم انداز منطقه ای میراث راه ابریشم
- ۳) چهارمین همایش ملی میراث زبانی
- ۴) همایش نوروز خلیج فارس